

തിരഞ്ഞെടുത്ത കവിതകൾ

കെ.എം.പിണിൻ

തിരഞ്ഞെടുത്ത കവിതകൾ

ഗ്രന്ഥകർത്താവ്:
കെ. എം. പണിക്കർ

പ്രസാധകന്മാർ:
മംഗളോദയം (പ്രൈവറ്റ്) ലിമിറ്റഡ്,
തൃശ്ശിവപേരൂർ.

1956/1132

വില: മൂന്നു രൂപ.

ഒന്നാംപതിപ്പ്:
ആയിരം കോപ്പി.

കവർ:
കൃഷ്ണാ കവനി,
തൃശ്ശൂർ.

വിഷയവിവരം

I ഭാവഗീതങ്ങൾ

	പേജ്
1. വേണുഗോപാലൻ	3
2. ഒരു ദുർമ്മരണം	6
3. സന്ധ്യാരാഗം	16
4. പലവക ഗീതങ്ങൾ:	
i	34
ii	35
iii (നാളെ)	37
iv	38
v	40
vi (പരാജിതയായ ഫ്രാൻസ്)	41
vii (പാർസിസ് 1941)	43
viii (സിംലായിൽ)	45
ix	46
x	48
xi	49
xii (വിശ്വാമിത്രൻ)	51
5. ഇൻകിലാബ്	53
6. യേനാൻ	60
7. യമരാജധാനി	65
8. കായകുലം	94
9. ചിന്താതരംഗിണി	97

II ശൃംഗാരകവിതകൾ

10. പ്രേമഗീതി	119
11. ചാട്ടുകുതിരകുതാവലി	126
12. ബാലികാമതം	136 _a

III തജ്ജമകൾ

13. രസികരസായനം	139
14. ഉമാവട്ടസംഭാഷണം	146
15. ഒരു കൂടിക്കാഴ്ച	158
16. പാർവ്വതിയുടെ ചമയം	168
17. ഇണപ്പക്ഷികൾ	173

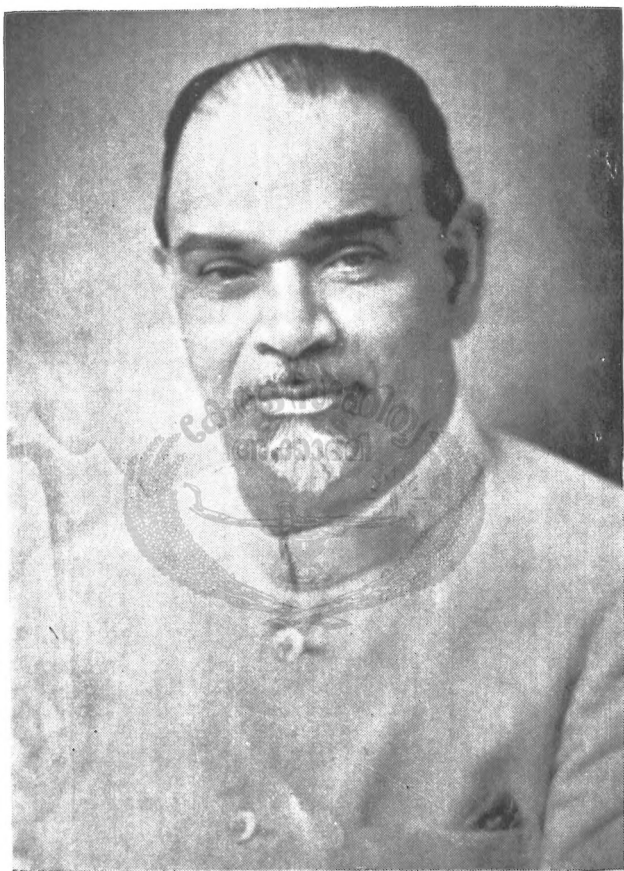
IV പരിഹാസകവിതകൾ

18. സ്വയംവരപ്പന്തൽ	215
19. സിനമ്മാതാരം	239

V പലവക

20. അമൃതലഹരി	285
21. ഹൈദരയുടെ ആക്രമണം	297
22. കുമ്പുരപ്പുറം മാധവിയും	304
23. കേരളവർണ്ണന	310
24. പാർവ്വതീ	315
25. ഷൈലിനിൽ	323
26. പരാജയഗാനം	328
27. മഹാമാന്യൻ	332

ശ്രീ. കെ. എം. പണിക്കർ

അവാതാരിക

സർദാർ പണിക്കർ മലയാളസാഹിത്യത്തിലെ ഒരു സ്ഥാപനമാണ്; പോരാ, മഹാസ്ഥാപനമാണ്—തികഞ്ഞ വ്യക്തിത്വത്തോടു കൂടിയ ഒരു മഹാസ്ഥാപനം. ഒരു കാലത്തിന്റേയോ ദേശത്തിന്റേയോ പ്രസ്ഥാനത്തിന്റേയോ നിർണ്ണീതവലയത്തിൽ തങ്ങിനില്ക്കാത്ത കവിത്വശക്തികൊണ്ട് അനുഗൃഹീതരായവർ അംഗീകരിച്ചിട്ടുള്ളതാണ് മലയാളകരയിൽ. അതിന് കാരണവുമുണ്ട്. കവിത്വനിർവ്വഹണത്തോടു കൂടിയ പണ്ടുള്ളവർ പഠിക്കുവെച്ച ശക്തിനിർവ്വഹണത്തോടു കൂടിയ ചിലതു മാത്രമേ പലർക്കു നമ്മുടെ നാട്ടിൽ കൈവന്നിട്ടുള്ളൂ. ലോകാവേഷണം തുടങ്ങി മറ്റു പലതുമുള്ളവകകളെ, കവിത്വത്തിന് അത്യന്താവേഷണത്തോടു കൂടിയ ശക്തികൾ ഇല്ലാത്തതും പോകും. അഥവാ ഉണ്ടെങ്കിൽത്തന്നെ മഹാസ്ഥാപനത്തോടു കൂടി എല്ലാമൊരുപേരിലും പുലർത്താൻ കഴിയാതെയും വ

രും. അതുകൊണ്ടാണല്ലോ അന്താരാഷ്ട്രീയമായ വിഖ്യാതി നേടിയ പലരും കവികളും കലാകാരന്മാരോ ആവാതെ പോയതും, കവികളും കലാകാരന്മാരുമായ പലരും അന്താരാഷ്ട്രീയവിഖ്യാതി നേടാൻ കഴിയാതെ വന്നതും. രണ്ടുമാരുപോലെ സാധിച്ച മഹാസതപനാണ് സർക്കാർ കെ. എം. പണിക്കർ. അന്താരാഷ്ട്രീയമണ്ഡലത്തിലെ നൂറുപോലെ സാഹിത്യദാരി കലാമണ്ഡലങ്ങളിലും ഒരു മഹാസ്ഥാപനമായി അദ്ദേഹം എഴുന്നെൽക്കുന്നതിനേറയും രഹസ്യം മറൊന്നുമല്ല.

സർക്കാറിന്റെ സാഹിത്യസേവനചരിത്രം, തന്മൂലം, മലയാളസാഹിത്യത്തിന്റെ മധ്യകാലഘട്ടമുതൽ അത്യന്തവിഷ്ണുവരെ ഉള്ള ചരിത്രമായി പരിണമിക്കുന്നു. ചമ്പു മുതൽ ചൈനീസ് നാടകവിചിത്രനവരെ നീണ്ടും, ആട്ടക്കഥ മുതൽ ഭാഗവതങ്ങൾ വരെ ആണ്ടും, ഭാഷാമുതൽ നോവൽ വരെ നിവർന്നുവരുന്നു, ഭക്തിമുതൽ പച്ചശ്ശംഗാരവും പരിമാസവും വരെ വൈചിത്ര്യം പൂണ്ടും ലസിക്കുന്ന ആ സാരസ്വതത്തിന്റെ ഉച്ചണ്ഡമെങ്കിലും ഉന്നിദ്രകോമളമായ ആകർഷകതയും ആരെയും അതുതസ്സുണ്ണമാക്കും. ഗംഭീരമാദാരമായ ആ സാഹചര്യത്തിലുള്ള ഈണി ചെല്ലാനല്ല ആർക്കും വൈഷമ്യമോ വൈമനസ്യമോ വരുത്തൂ, ഈണിയാൽ കയറിപ്പോരാനാണ്. 'ഒഴുക്കു വിഹിനമായ ആ ഒല്ലതേർത്ഥഹാസത്തിൽ പ്രതിഭാവിധി സത്തിന്റെ വൈവിധ്യവും വൈചിത്ര്യവും കെട്ടിപ്പിടത്തിട്ടുള്ള ശുക്ലസോപാനങ്ങളിലൂടെ അനുവാചകർക്കു തെ

ല്ലൊരു ഉല്ലാസയാത്ര നടത്തുന്നതിനും അകമ്പടിയാകട്ടെ ഈ അവതാരിക.

രചനാസൗഷ്ഠവം

രചനാസൗഷ്ഠവമാണ് സർദാർകവിതകളുടെ വിജയവൈജയന്തി. ഗാനാത്മകമായ ഭാഷാപുത്തത്തിലും കെട്ടുറപ്പുള്ള സംസ്കൃതകുറുപ്പിലും സമാനപ്രവണതയോടെ രചനാഭംഗി വർത്തമാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുള്ളവർ ചുരുക്കമാണ്.

“കാർ തിങ്ങീട്ടും മലകളുടെയും
മർമ്മരകൊണ്ടു കാതിൽ
താർതേൻ ചേക്കും നദികളുടെയും
കാകനിപ്രൗഢിയാലേ
ചേർകൊണ്ടീട്ടും വനാവനസങ്കേ-
രാദിപുഷ്പങ്ങളേയും
നേർ കണ്ടീടാനവനിയിലൊരേ-
ടത്തുമില്ലെന്നു ധൃതം”

(ഭൂപാസനേശം)

“കന്നൽക്കണ്ണി,യഴിഞ്ഞു വീണടിതൊട്ടും
വാർളുന്തൽ കെട്ടാതെയും
ബിംബാഷ്ടങ്ങൾ വിറച്ചമസ്താനതടം
തെല്ലുലുലിച്ചു സപായം

തിന്നും കോപവുമീഷ്യയും വളരവേ
വീഴുന്നൊരശ്രുക്കളാ -
ലെന്നെന്നോ ദയിതാപരാധമഖിലം
നീ തോഴി പാഴ്ത്തലയായ്.”

(പാട്ടുകുതിരുകുതാവചി)

“തരളശഡ്ഢപദലാളിതകൈശികം
കനകഭ്രൂഷകുറുപ്പുണ്ട കളേബരം
രചിരവക്ത്രവിലാസഗുണോജ്ജ്വലം
തരണിതൻ വരവെത്ര മനോഹരം!”

(ഹൈദർ നാമിക്കൻ)

“കല്പേ, ഞാനിന്നു കളിക്കുന്നതില്ല; മ -
ദപല്ലഭൻ ചെന്തൊരാലിംഗനങ്ങൾ
നീരിൽ കലങ്ങിയലിഞ്ഞുപോയെങ്കിലോ;
നേരിലനാദരവായിത്തീരും.

എന്തിനും തോഴി, വിതീക്കുന്നതിന്നേയ്ക്കു
ബന്ധിക്കുവേണ്ടെന്റെ വാർമുടിയെ.

അംഗജകോമകുനിന്നലെ ലാളിച്ചു -
തങ്ങനെതന്നെ കിടന്നിടട്ടെ.”

(ബാലികാമതം)

അധികം ഉദ്ധരിക്കുന്നില്ല; സ്ഥാലീപുലാകന്യായേന
ചിലതു് ഉദാഹരിച്ചുനേയുള്ളു.

‘ലളിതകോമളകാന്തപദാവലീവിരചിത’മായതുമത്രമാണ് രചനാസൗഷ്ഠ്യവമുള്ളതെന്ന ധാരണ പൊതുവേയുണ്ടു്. ജയദേവവാനിയുടെ ആ മാതൃക എത്രകുണ്ടു മുഷിപ്പനാണെന്നു തെല്ലാലോചിച്ചാൽ മനസ്സിലാകും. സന്ദർഭാനുഗുണമായി ശബ്ദവൈചിത്ര്യം നിബന്ധിക്കുന്നതിലാണ് രചനാശില്പത്തിന്റെ വിജയരഹസ്യം. ഈ കവിതാസമാഹാരം മുഴുവൻ ഏതാളുശശില്പഭംഗിക്കു സാക്ഷ്യം വഹിക്കുന്നു. മലയാളത്തിൽ വിറന്ന മഹാകവികളിൽ പലരുടേയും ശബ്ദവിന്യാസരീതി സർദാർകവിതകളിൽ മാറി മാറി വരുന്ന കാഴ്ച കാണാം. കഥകളിയുടെ കാഠിന്യവും ചമ്പുവിന്റെ ഗാംഭീര്യവും ഗാഥയുടെ ശാലീനതയും തുള്ളൽക്കവിതകളുടെ ഒഴുക്കും വള്ളത്തോൾക്കവിതയുടെ മിനുമിനുമ്പും ആശാൻ കവിതയ്ക്കുള്ള കെട്ടാർപ്പം അതാതിടങ്ങളിൽ വിഷയഭേദമനുസരിച്ചു ഭാവുകക്കു കാണാം. ഇവയെല്ലാം ചേർന്ന ഒരു വ്യക്തിത്വം ഈ പ്രസ്ഥാനങ്ങളിലെല്ലാം കയ്വെച്ചു കവിക്ക് ഇല്ലാതെ വന്നാലാണ് അതുഭൂതം.

ആജ്ഞാപത്രം ലാളിത്യവും

രചനാസൗഷ്ഠ്യവംകൊണ്ടുമാത്രം കാര്യമായില്ല; ആജ്ഞാപത്രങ്ങളിലൊത്ത രചനാസൗഷ്ഠ്യവം കാവ്യത്തിനു മീഥ്യാസൗന്ദര്യമേ വരുത്തൂ. രണ്ടും പരസ്പരപ്രേക്ഷകങ്ങളായിക്കാണാം ഉത്തമകാവ്യങ്ങളിൽ. വിചാരങ്ങൾക്കു വക്രഗതി വരുമ്പോൾ മാത്രമാണല്ലോ, രചനാശില്പ

ത്തിനും അങ്ങിങ്ങു കരക്കു വീഴുന്നതു്. കരക്കു വീഴുന്നോ
രും ശിപ്പത്തിനും കൃത്രിമത്വം കൂടും. ആ കൃത്രിമത്വത്തെ
ഒന്നുകിൽ ദുർഗ്രഹത്വമായോ അല്ലെങ്കിൽ പ്രൌഢതയാ
യോ വെള്ളയടിച്ചു കാണാനും കാട്ടാനും ആയിരിക്കും ത
ല്പത്താക്കളുടേയും തദാരാധകരുടേയും വെമ്പൽ. കാവ്യ
ലോകത്തിൽ നാമിന്നു കാണുന്ന ദുർഗ്രഹത്വമുദ്രയ്ക്കും പ്രൌ
ഢതാബിരുദത്തിനും പിന്നിൽ വിചാരത്തിന്റെ അഗാ
ധതയെക്കാളേറെ അതിന്റെ അസ്സഷ്ടതയോ ആത്മാത്മ
തയില്ലായ്മയോ ആയിരിക്കും കളിഞ്ഞിരിക്കുന്നതു്. അല്ലെ
ങ്കിൽ പിന്നെ ഉള്ളിൽ തട്ടുന്ന ആശയത്തിന്നു പുറത്തിറ
ങ്ങി നടക്കാൻ, അചർ തികച്ചും കലീനയായെങ്കിൽ, എ
ന്തിനാണു് കൃത്രിമത്വത്തിന്റെ വട്ടക്കട? നിമ്മോകലളി
തമായ നിചോളത്തിലൂടെ കവിഭാവന പദവിന്യാസം
ചെയ്യുന്നതു് കാണാൻ തികച്ചും കൌതുകമുണ്ടു്. നിചോ
ളാന്തർല്ലിനമായ രമണീയത നഗ്നസൗന്ദര്യത്തേക്കാൾ
കാണികൾക്കു കൂടുതൽ ഉത്തേജകമായിരിക്കും; സംശയ
മില്ല. പണ്ടുമിന്നും മലയാളക്കരയിൽ പിറന്നിട്ടുള്ള പല
കവികളുടേയും കവിത, ജനസാമാന്യത്തിന്റെ മുമ്പിൽ
വലിയ ഒരു 'പ്രശ്ന'മോ 'പ്രമോളിക'യോ ആയിത്തീരുന്ന
തു്, അതിന്റെ രചയിതാക്കൾക്കു വിചാരനൈർമ്മല്യം
പുലർത്താൻ നിവൃത്തിയില്ലാത്തതുകൊണ്ടു മാത്രമാണു്. സുന്ദ
രവും നിർമ്മലവുമായ ചിന്തയ്ക്കു് ആ ഗുണങ്ങളോടുകൂടിയ
ശാബ്ദപ്രതീകമേ സ്വാഭാവികമായി ഉണ്ടാകൂ. ഭാരവിയു
ടേയും ശ്രീഹൃഷ്ഠന്റെയും ഗൌരവഗാംഭീര്യങ്ങളേക്കാൾ
കാളിദാസന്റെ ആജ്ഞവലാളിത്യങ്ങൾ എന്നുമിന്നും സ
ഹൃദയലോകം കൊണ്ടാടുന്നതു നാം കാണുന്നുണ്ടല്ലോ.

സർക്കാർ പണിക്കരുടെ 'ചിന്താതരംഗിണി'യിലേയ്ക്ക് ഒരു കണ്ണോടിക്കുക: ആഴമേറിയ ഒരു പുഴയാണത്. ചുഴിയും നരയും പതയും അതിലുണ്ട്. ചാഞ്ചാടി മറിയുന്ന അലകളുടെ അടിയിലെത്തെല്ലാമായിരിക്കുമെന്നോ ത്ത് അകലെനിന്ന് ആരും ഭയപ്പെടരുതെന്നേ ഉള്ളൂ. അങ്ങോട്ടൊന്ന് എത്തിനോക്കിയാൽ മതി, എല്ലാം തെളിഞ്ഞ കണ്ണോടിയിലെന്നപോലെ കാണാറാകും. ഈ സമാഹാരത്തിലെ ഏറ്റവും ചിന്താഗൗരവമുള്ള ആ കവിതപോലും അനുവാചകന് അത്യന്തലളിതമായും അകൃത്രിമസുന്ദരമായും ആണ് അനുഭവപ്പെടുക. 'സന്ധ്യാരാഗ'ത്തിലെ ഗീതകുണ്ടും ഇതുപോലെ ഭാവഗാംഭീര്യത്തിൽ ഉജ്ജ്വലമാണെങ്കിലും അഴകിലും ലാളിത്യത്തിലും അതുല്യമാണെന്നു കാണാം. 'കുമാരസംഭവ'ത്തിന്റേയും 'കുമാരവത്സാ'മിന്റേയും തജ്ജമകളിലാണ് സവിശേഷമായി ഈ ഗുണങ്ങൾ കാണുന്നത്. മറ്റൊരു ഭാഷയിൽ ഒരു മഹാകവി ആചിഷ്ഠിക്കുന്ന ആശയം എത്രയും ലളിതമായൊട്ടെ, വളർച്ചയെത്താത്ത നമ്മുടെ മൊഴിയിലേയ്ക്ക് അതു പകർത്തുമ്പോൾ സുലഭമായും ആ 'പകർപ്പിൽ' അക്ഷരവീഴ്ചയും പദസ്തലനവും ആശയക്കുഴപ്പവും പറ്റിപ്പോകും. സ്വതന്ത്രകവിതാരചനയേക്കാൾ പ്രയാസമാണ് ഉൽകൃഷ്ടകാവ്യവിവർത്തനമെന്ന് ആർക്കുമറിയാമല്ലോ. എ. ആർ. തമ്പുരാന്റെ 'കുമാരസംഭവ'വിവർത്തനം നമ്മുടെ കാതിൽ മുഴങ്ങിക്കഴിഞ്ഞതാണ്. ആ കാതിൽ മറ്റൊരു തജ്ജമവന്നല്ലെങ്കിലും വല്ലാത്ത ഭരസുഖമേ നമുക്കുണ്ടാകൂ. പരിചയംകൊണ്ടുള്ള കൂറാണതിനു മേതു. സർക്കാറിന്റെ

തജ്ജമ വായിക്കുമ്പോൾ മലയാളം മാത്രമായിരുന്ന ഒരാൾക്ക് കാളിദാസശൈലി കൈരളിയമായിരുന്നോ എന്നുതന്നെ തോന്നിപ്പോകും. തമ്പുരാന്റെ തജ്ജമ സംസ്കൃതാഭിജ്ഞാൻ സുഗമവും സുന്ദരവുമായിത്തീർന്നു; സർദാറിന്റെ തജ്ജമ മലയാളിക്ക് സ്വീയവും വശ്യവുമാണെന്നു് അനുഭവപ്പെടും. കാമറിന്റെ കാവ്യചക്ഷുക്കളിൽ നിന്നു പകർന്നു 'രസികരസായന'ത്തിന്റെ കഥയും തഥൈവ. ഏഴെട്ടു തജ്ജമ മലയാളത്തിൽതന്നെ നമുക്കുതിന്നു ലഭിച്ചിട്ടുണ്ടു്. പണിക്കരുടേതു സർവ്വോൽകൃഷ്ടമെന്നു പറയുന്നില്ല; പക്ഷേ മൂലഗ്രന്ഥകാരനും വിവർത്തകനും അനുഭൂതിവിഷയത്തിൽ സാത്മ്യം വന്നവരെന്നു് ആ തജ്ജമയുടെ പേരു് (രസികരസായനം) കേൾക്കുമ്പോഴും, തുടന്നു് മനസ്സു്, പദം, ശൈലി, ആശയാവിഷ്കരണം എന്നിങ്ങനെ പലതിനോടും അടുത്തു് പെരുമാറി ആ രസായനത്തിന്റെ ഒട്ടവിലത്തെ ബിന്ദു സ്വദിക്കുമ്പോഴും നാം തലകുചുക്കി സമ്മതിക്കും.

നമ്മുടെ ഒമാർഖയ്യാം

അതേ, അങ്ങനെതന്നെയാണു് സർദാറിനേയും നമുക്കു് ഒട്ടവിൽ ഒരു കവിയെന്ന നിലക്കു വിളിക്കാൻ തോന്നുക. അദ്ദേഹം അറിഞ്ഞാ അറിയാതെയോ ആയിരിക്കും ആ പാരസീകരസികമഹാകവിയുടെ കാവ്യത്തിൽ കൈവെച്ചതു്. പക്ഷേ സർദാർ പണിക്കരുടെ 'രസികതപം' നിറഞ്ഞ സ്വായത്തകവിതകൾ അദ്ദേഹത്തെ ന

മ്മുടെ ഒമർഖയ്യാമാക്കുന്നു. പണ്ടുമിന്നും മലയാളികളായ സഹൃദയർ പണിക്കരുടെ കവിതയെന്നു പറയുമ്പോൾ ഖെട്ടെന്നോക്കുക 'ബാലികാമത'വും 'ചാട്ടുകതിമുക്താവലി'യും അതുപോലെ ശൃംഗാരസരമണീയമായ മറ്റു ഖണ്ഡകവനങ്ങളുമാണ്. രസരാജനായ ശൃംഗാരത്തോടു സ്വന്തം സഹൃദയക്കുള്ള പ്രതിപത്തിമാത്രമാണോ അതിനുകാരണം? ശൃംഗാരത്തെ അതിന്റെ അത്യുൽകൃഷ്ടാവസ്ഥമുതൽ അത്യന്തനീചമായ നിലവരെ പഴയകാലം മുതൽ ഇക്കാലം വരെയും നമ്മുടെ കവികൾ കൈകാര്യം ചെയ്തു നമ്മെ രസിപ്പിക്കുകയും മുഷിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. മണിപ്രവാളകവികൾ ഭോഗലാലസരാണ്; ചെറുശ്ശേരി തനി നാടനാണ്; എഴുത്തച്ഛൻ ഗംഭീരഭാരനാണ്. നമ്പ്യാക്കു ചിരിച്ചും ചിരിപ്പിച്ചും ശൃംഗാരിക്കാണേ അറിയൂ; വെണ്മണിയും മറ്റും പഴയ മണിപ്രവാളകവികളുടെ പുതിയ പരിപാടി; ആശാൻ അലൗകികാഗ്നിയിൽ നീറിയെടുത്ത ശൃംഗാരത്തെ സാർവ്വലൗകികസ്നേഹത്തിന്റെ അപരപര്യായമായി മാറ്റി. ചങ്ങമ്പുഴയും കൂട്ടരും ശാലീനവും കൂടുതൽ സ്പ്രെണവുമായി ശൃംഗാരത്തെ വെളിപ്പെടുത്തി. സർക്കാരിന്റെ വീക്ഷണം ഈ വകയിലൊന്നും വെടുന്നില്ല—എല്ലാറ്റിലും പെട്ടതായി തോന്നുകയും ചെയ്യും. ശൃംഗാരത്തെ രസരാജനായി അദ്ദേഹം കാണുന്നുണ്ട്. പക്ഷേ ആ രസരാജനെ വകപത്തിയായ ഒരാൾ സ്വജീവിതത്തിലെന്നതുപോലെ പരമലക്ഷ്യമാക്കാതെ കേവലതപത്തിലേയ്ക്കുള്ള മാറ്റമായി സമരസപ്പെടുത്തിയാണ് കൈകാര്യം ചെയ്തത്. 'ബാലികാമ

തന്റെ ഉദാഹരണം. ഉണർച്ചയുടെ ഉന്നതതയിലെത്തി, ഉദാസീനത കൈവന്നു വിരക്തിയിൽ നിലീനമാകുന്ന അലൗകികപ്രേമത്തിന്റെ പരിണാമചരിത്രമാണ് 'ബാലികാമത'ത്തിലൂടെ കവി തന്മയരചനയുടെ ആവിഷ്ക്കരിക്കുന്നത്. കാമരാ പെട്ടത്തിലും കവി അതാതിന്റെ പരിപൂർണ്ണതയിൽ മുഴുകി അലിഞ്ഞുചേരുന്നു. അപ്പോഴെല്ലാം നാം ധരിച്ചുപശ്ചാത്തപ്യ, കവി അതിലാണ്, അതിൽത്തന്നെയാണ്, താദാത്മ്യം പ്രാപിച്ചത്; ഇനി മേലോട്ട്, അതുവീട്ടൊന്നും ഉണ്ടാവാൻ വഴിയില്ലെന്നും. സർദാർകവിതകളിലെ ഭാഗികമായ ശൃംഗാരസമ്പ്രദായം കണ്ടു് അദ്ദേഹത്തെ കവി മണ്ഡിപ്രവാളകവിയോ, ചെറുശ്ശേരിയോ, വെണ്മണിയോ ആയി മാത്രം കരുതാനിടയുണ്ട്. അദ്ദേഹത്തെ അദ്ദേഹമായി കാണണമെങ്കിൽ ആ കവിതകളെ ഏകഘടകമായി വീക്ഷിച്ചു പഠിക്കണം.

'ബാലികാമത'വും 'ചാട്ടുകുതിമുക്താവലി'യും 'പ്രേമഗീതി'യുമാണ് ഈ സമാഹാരത്തിൽ 'ശൃംഗാരകവിതകളെ'ന്ന പേരിൽ ചേർത്തിട്ടുള്ളത്. ഭാവഗീതങ്ങളിൽ പലതും പണിക്കരുടെ ഉത്കൃഷ്ടശൃംഗാരസമ്പ്രതിപത്തിക്കു നിദർശകങ്ങളാണ്. ആ കൂട്ടത്തിൽ നമ്മെ കൂടുതൽ ആകർഷിക്കുന്നത് 'സന്ധ്യാരാഗ'മാണ്. സാഗരതരംഗോപമമായി താണയൻ വിലയംപൂണ്ടും വീണ്ടുമയൻ താണും ചാഞ്ചാടുന്ന ഭാവശകലങ്ങൾ സൂക്ഷിക്കാൻ പാശ്ചാത്യകവികൾ കണ്ടുപിടിച്ച മുഖ്യമഞ്ജുഷികകളാണല്ലോ

ഗീതകങ്ങൾ. 'സന്ധ്യാരാഗം' നിബന്ധിച്ചിരിക്കുന്നതു ഗീതകങ്ങളിലാണു്. അതേതരവും സമുചിതമായിട്ടുണ്ടു്.....“പതീപ്രണയമധികപുണ്യത്തിനാലേ ലഭിക്കൂ.” എന്നിങ്ങനെ ഭവഭൂതി പറഞ്ഞുവെച്ച ആദർശപ്രണയത്തെയാണു് കവി 'സന്ധ്യാരാഗ'ത്തിൽ ഭംഗ്യന്തരേണ ആവിഷ്കരിച്ചിരിക്കുന്നതു്. ആ ഗീതകതരംഗങ്ങളോരോന്നും അലയടിച്ചുയരുന്നതു സ്വാതന്ത്ര്യസുഭഗവും നാകലോകസമാനവുമായ പ്രേമമഹ്മ്യത്തെ കെട്ടിപ്പടുക്കാൻ മാത്രമാണു്. കാരോ ഗീതകത്തിന്റേയും ഒട്ടവിലുള്ള ഈരടികൾ പ്രത്യേകമെടുത്തു നോക്കുക. തെരുത്തുയൻ ശിഥിലിതമായി വീഴുന്ന ഭാചത്തിന്റെ അന്തസ്സത്ത മുത്തുമണികൾപോലെ കാരോ ഈരടിയിലും മിന്നിത്തിളങ്ങുന്ന കാഴ്ചയാണു് നാം കാണുന്നതു്. ഗീതകകലാശില്പത്തിൽ കവി അറിഞ്ഞോ അറിയാതെയോ നിബന്ധിച്ചിരിക്കുന്ന ആ ചാതുര്യം ചിന്താബന്ധരംതന്നെ. മാത്രമല്ല, അവയുടെ സമാഹാരം കവിക്ക് രസരാജനെ സംബന്ധിച്ചുള്ള ആഭിപ്രായത്തിന്റെ ഒരു മനോജ്ഞരത്നമാരമായും പരിണമിക്കുന്നു. ഇതാ, ഞാൻ ആ മനോജ്ഞമാരം ഇങ്ങനെയൊന്നു കൊടുത്തു കാണിക്കട്ടെ:

“എൻപ്രേമം സുര്യരശ്മിപാൽ നിന്നെ പുററിടിലു-
മെമ്പാടും പ്രദീപ്തമാം സ്വാതന്ത്ര്യം നൽകട്ടേ.”

“എന്തുപോലുള്ള ലോകം സന്ദീപ്തമാക്കാൻ പ്രേമ-
ചിന്തപോലൊത്തുള്ളതോ നാകത്തെ നിർമ്മിച്ചാനും.”

“നിണ്ണയം വിഷ്ണുജപപ്രണയം ജീവിതത്തെ
പുണ്ണമാം സ്വാതന്ത്ര്യത്തിൽത്തന്നെയായിക്കൂ.”

“ചത്തടഞ്ഞതാരു കാലമോത്തു മുൻപുണ്ടായൊരാ
വാത്തയിൽ സുഖിക്കുന്ന ജീവിതം മിത്യാസൃഷ്ടം.”

“ആനമീ സൂര്യരശ്മി ചേരുകിലെത്ര സാര -
മീനമാം കുപ്പിക്കല്ലും ശോഭിച്ചു കാണിക്കുന്നു.”

“സല്ലാപസ്തനത്തിനു സൗന്ദര്യം നൽകീടുന്ന
പല്ലപപത്രാദികൾതാനല്ലോ വെറും മൗനം.”

“കാമലേ മമചിത്തകന്ദരം നിറയാൻ നിൻ
പ്രേമത്തിന്നുണ്ടുപാദമെന്നതിലെന്താശ്ചര്യം.”

* * * *

ഇക്കാര്യത്തിൽ പണിക്കരുടെ ആദർശം ഭൗത്തരാഹര്യമായ ചണ്ഡീദാസും ജയദേവനും, പാരസീകനായ കമാറും ആയിരിക്കണം. ഹായാവാദം, മിസ്ത്രിസിസം, സൂഫിസംതുടങ്ങി പല പേരിലും അറിയപ്പെടുന്ന ധ്യാനാത്മക കാവ്യമാഗ്ഗങ്ങളിലൂടെ ശൃംഗാരത്തെ ആത്യന്തികലക്ഷ്യമാക്കാതെ കേവലമാഗ്ഗമായി കയ്കാർച്ചം ചെയ്ത ആ മഹാകവികളുടെ മലയാളപ്രതീകമാണ് സർദാർ പണ്ണിക്കരൻ പലപ്പോഴും എനിക്കു തോന്നിയിട്ടുണ്ട്. ശൃംഗാരം ശൃംഗാരമല്ലെന്നോ ശൃംഗാരമായിരിക്കരുതെന്നോ ഉള്ള നാട്യം പണിക്കരുടെ സരസ്വതീക്കീഴ്ന്നു. അവർശൃംഗാരികളേവർ ശൃംഗാരഭേദതന്നെ. പക്ഷേ അവരുടെ ആ വിചാസലാസ്യം കണ്ട് അവർ എന്നും അങ്ങിനെതന്നെയായിരിക്കുമെന്നോ, അതല്ലാതെ അവർക്കു മറ്റൊരു പരിണാമം വരില്ലെന്നോ സംശയിക്കുന്നവർക്കാണ് ഞാൻ തല്പാലം താക്കീതു നൽകുന്നത്.

മറുപുറം

ശ്രംഗാരത്തിന്റെ ആത്യന്തികലക്ഷ്യം നിർവേദമാണെങ്കിൽ അതിന്റെ മറുപുറം ഭക്തിയാണ്. കന്നുകിൽ ശ്രംഗാരത്തിലൂടെ അല്ലെങ്കിൽ ഭക്തിയിലൂടെ ആയിരിക്കും നിർവേദത്തിലെത്തുക. രണ്ടും സമാന്തരമെന്നു; കന്നു മറ്റേതിന്റെ മറുപുറമാകുമ്പോൾ അങ്ങിനെ വരാനേ തരമുള്ളൂ. ശ്രംഗാരം നിർവേദത്തിലെത്തി നിത്യവൈരാഗ്യത്തിലേയ്ക്കു ലയിച്ചുചെല്ലാൻ അല്ലെങ്കിൽ ഭക്തിയിലേയ്ക്കായിരിക്കും അതിന്റെ പകർപ്പ്; അതുപോലെത്തന്നെ ഭക്തി നിർവേദത്തിലെത്തിയാലും. നിർവേദത്തിൽനിന്നും ഒരു തലനാരിഴ അങ്ങോട്ടോ ഇങ്ങോട്ടോ തെറ്റിയാൽ, നിത്യവൈരാഗ്യത്തിലേയ്ക്കു നീളാതെ തെറ്റിയാൽ, കന്നുകിൽ ഭക്തിയിൽ അല്ലെങ്കിൽ ശ്രംഗാരത്തിൽ എന്നു ചുരുക്കം.

പന്നിക്കരുടെ കവിത നിത്യവൈരാഗ്യത്തോളം പാഞ്ഞെത്തിയിട്ടില്ല. അതു് ഈ ലോകജീവിതനാണുത്തിന്റെ ഇരുപുറങ്ങളിലുമായി മാറി മാറി വിളയാടുകയാണ്.

“കാണണമെന്മുന്നിലോമനക്കണ്ണനെ
കാരുണ്യശാലിയാം കാട്ടുണ്ണനെ.”

(കവിതാകൌതുകം)

എന്നും,

“സ്വാപത്തികുലമീശ! നിന്റെ ചരണം

പ്രത്യക്ഷമാകട്ടെ മേ!

ശ്രീപത്മാധവ! നീയൊഴിഞ്ഞു ഭവനേ

മറന്നുവെക്കുകയോ.”

(അഭ്യന്തരം)

എന്നും കരഞ്ഞൊന്നരം സമുദ്രോപാസകനായ ഭക്തശ്രേഷ്ഠനായാണ് പണിക്കരിൽ നാം ചലപ്പാഴ്ന്നു കാണുന്നത്. പക്ഷേ ഈ ഭക്തി ബന്ധവിശ്വാസജടിലമോ അന്തസ്സത്താഹ്വാനമോ അല്ലതന്നെ. കവിയുടെ ‘യമരാജധാനീ’സ്വരൂപം നമുക്ക് ഉള്ളിൽത്തിങ്ങുന്ന ചിരിയോടൊപ്പം കവിയുടെ തള്ളിക്കയറിവരുന്ന മനുഷ്യസ്നേഹത്തോടുള്ള ബഹുമാനത്തോടെയല്ലാതെ കരാവൃത്തി വായിച്ചു തീക്കാൻ സാധ്യമല്ല. യമരാജധാനിയിലെ ദണ്ഡനീതികൾ മനുഷ്യസ്നേഹപരമാണ്. അവിയെയാകട്ടെ,

“ക്ഷുത്തിനാൽ ദാരിദ്ര്യത്തിൻ ശക്തിയാൽ താപ

(ത്തിനാൽ

മന്ത്യാർ ചെയ്തിടുന്നതാം കരാവൃതം മഹാമതേ

വാചമായ് ഗണിപ്പീല, ശിക്ഷയുചവകീല

കേവലം നരലോകനീതിതാനവയെല്ലാം.”

കവിക്ക് കനകൂടി ആ സ്ഥലത്തു് അവസരം നോക്കി ചെല്ലണമെന്നാണ് ആശ. അതുകൊണ്ടു യാത്രചൊല്ലാതെ തന്നെ തിരിച്ചുപോന്നു. എങ്ങോട്ടു്? ഈ ലോകത്തിലേയ്ക്കു്—ധനരക്ഷയ്ക്കായ്യാത്രം ദണ്ഡനീതികൾ പുലർത്തുന്ന

ഈ നാട്ടിലേയ്ക്ക്! സമൂഹോപാസകനായി, ശ്രീകൃഷ്ണഭക്തനായി നാമല്ല മുമ്പു കണ്ട കവി ഇതാ ഇന്നത്തെ മത്സ്യനീതികളെ പൂജാളം ബഹുമാനിക്കാത്ത സുധീരനായ ഒരു മനുഷ്യസ്നേഹിയായ് രൂപം മാറുന്നു അഥവാ രൂപം മാറുന്നുവെന്നല്ലാ ഞാൻ പറയേണ്ടതു്; രൂപം മാറുന്നതായി തോന്നുന്നുവെന്നാണു്. ഒരു നല്ല മനുഷ്യന്റെ—യഥാർത്ഥഭക്തന്റെ—സാക്ഷാദ്രൂപമാണിതു്; എന്തിനുമുപരിയായി മനുഷ്യത്വത്തെ മാറിക്കുക. ദൈവികത്വമെന്നതു് ആ തികഞ്ഞ മനുഷ്യത്വമല്ലാതെ മറ്റൊന്നുമല്ല. അതുകൊണ്ടാണല്ലോ ലൺൻ നദീതീരത്തും കട്ടനാട്ടിലെ പുലമാടത്തിലും ടിപ്പിയിലെ ചാന്ദനി പെൺകുയിലും ഷാജ് ഹാലിലും മറ്റും കണ്ട ആ വൃദ്ധപാമ്പനെ—വിവിധഭാവപ്രകാശനായി ഭയാനകസ്വരൂപനായി കണ്ടിരുന്ന ആ മനുഷ്യനെ... കവി, ഒടുവിൽ ‘ചീക്കിങ്ങിൻപുറംപാറത്തിൽ തല പൊക്കി’ക്കൊണ്ടു് ‘ശോഷിച്ച കരങ്ങളിൽ തോക്കുമായ് ജയശ്രീയെത്തഴുകും പ്രതാപത്തിൽ’ കണ്ടു സംഗ്രഹിച്ചതെന്നതും. കഷ്ടപ്പെടുന്ന മൃകലക്ഷങ്ങളുടെ യാതനാശതങ്ങളിൽ മുഴുകി ഒടുവിൽ വെറായിടത്തുനില്ക്കുന്ന മനുഷ്യത്വത്തിന്റെ പ്രതീകമാണു് ആ വൃദ്ധപാമ്പൻ. കവിയുടെ വേണുഗോപാലനും മറ്റൊരാളല്ല! അതെ, ഈ ഭക്തി സർവ്വതാമുഖമായി ജയിപ്പതാക!!

മനുഷ്യത്വത്തിന്റെ മറ്റൊരു മാനദണ്ഡം

ചിരിക്കാനറിയുക, ചിരിപ്പിക്കാൻ കഴിയുക; മാറുള്ളവരെ മുറിപ്പെടുത്താതെ ഇതു രണ്ടും സാധിക്കുക—‘മനു

ഷ്യുതപിത്തിന്റെ മറ്റൊരു മാനദണ്ഡമായിക്കരുതാം ആ കഴിവിലൂടെ. സർവാർത്ഥപരിണാമത്തെ ശ്രദ്ധിക്കുകയും അതിലേറെയോ പ്രചാരമുണ്ടോ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പരിഹാസകവിതകൾക്കു്. ‘പക്ഷിപരിണയം’ മലയാളകാവ്യലോകത്തിലെ ഒരൊന്നാകട്ടെ ക്ലാസിക്കൽ പരിഹാസകാവ്യമായിത്തീർന്നിട്ടുണ്ടു്, അതെഴുതിത്തീർത്ത നാളുമുതൽ. അതിലെ ഒരു ശ്ലോകമെങ്കിലും അറിയാത്ത മലയാളികൾ ഈയടുത്തകാലംവരെ സുദൃഢമായിരുന്നു. അതെഴുതിയ കാലത്തു് കേരളത്തിൽ ഉണ്ടായിരുന്ന മിക്ക മഹാനുഭാവവും പണിക്കർ തന്റെ കശാഗ്രജ്ഞാപനത്തിലും കലകഴിഞ്ഞുപ്രവാഹം കലർന്നു തുടർച്ചയായിത്തുടർച്ചയായി വരച്ചിട്ടുള്ള ചിത്രങ്ങളുടെ മിശ്രിത ഭാഷാസാഹിത്യത്തിലെ അപൂർവ്വദൃശ്യങ്ങളിലൊന്നായിത്തീർന്നിട്ടുണ്ടു്. ഒരു സഞ്ജയനും ഈ. വി. കുറുപ്പും തോന്നാത്ത തരത്തിൽ അക്ഷുണ്ണമായ പരിഹാസകവനസരണിയാണു് പണിക്കരുടെ ‘പക്ഷിപരിണയം’ വെട്ടിത്തുറന്നിട്ടുള്ളതു്.

മറ്റൊരു നേരത്തേക്കു കേൾക്കേണ്ട? അഞ്ചാറുശതകങ്ങൾക്കു മുമ്പു പരമേശ്വരനായ ഒരു കേരളീയകവി അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിരഹിണിയായ പ്രണയിനിക്കു സന്ദേശം കൊണ്ടുപോവാൻ തിരഞ്ഞെടുത്തയാൾ ഒരു രാജകുമാരനായിരുന്നു! ആ സന്ദേശകാവ്യത്തിന്റെ കർത്താവു് ആരായിരുന്നാലും അന്നത്തെ നാട്ടുരാജാക്കന്മാരുടെ ഉപദേശപ്രദനം നേരത്തേക്കുവന്നതിന്റെ കാര്യത്തിലോ ആയിരുന്നിരിക്കാനിടയില്ല. ഇതാ, ഈ ഇരുപതാം ശതക

ത്തിൽ, നാട്ടുരാജാക്കന്മാരുടെ വെൺകൊററക്കടക്കീഴിൽ
ഈനേകകോടി ജനങ്ങൾ നമ്മുടെ ഭാരതത്തിൽ രാജഭീതി
യോ രാജഭക്തിയോ കൊണ്ടു കഴിഞ്ഞുകൂടിയ നാളിൽ, ഒ
ര നാട്ടുരാജ്യത്തിലെ പ്രജയായ നമ്മുടെ കവി അദ്ദേഹ
ത്തിന്റെ പ്രണയിനിക്കു സന്ദേശമരനായി തിരഞ്ഞെടു
ത്തത് ഉത്കൃഷ്ടചംശുനായ ഒരു രാജകുമാരനെത്തന്നെ!
കേരളസംസ്ഥാനത്തിനു രൂപം നൽകിയ ആ പേനത്തൂപ്പ്
ഇന്നാണു് അങ്ങനെയൊരു സാഹസം ചെയ്തത് എന്തിനീ
ക്കട്ടെ, അതിലാലും അതുളതപ്പെടുകയോ രസിക്കുകയോ ചെ
യ്ക്കുന്നു വരില്ല. ഈ 'ഭൂപസന്ദേശ'ത്തിലൊളിഞ്ഞ നമ്മു
ബോധം 'ഉണ്ണുനീലിസന്ദേശ'കാരനെന്നൊണ്ടും അടിയറ
വു പറയിച്ചു കഴിഞ്ഞു. മൂന്നാലു ശതകം കഴിയുമ്പോൾ
'ഭൂപസന്ദേശ'വും 'ഉണ്ണുനീലിസന്ദേശ'വും സർദാരിന്റെ
തായി ഗവേഷകർ മുദ്രകുത്തുന്ന നേരത്തോളം നമുക്കിപ്പോ
ഴേ ഭാവനയിൽ കണ്ടു രസിക്കാം.

വിശേഷിച്ചും മറ്റൊരു രാമസ്യംകൂടി ഇവിടെ ഉ
ന്നിപ്പറയേണ്ടതുണ്ടു്. ഫലിതത്തിനും പരിമാസത്തിനും
പണ്ടു മുതൽ പേരെടുത്തിട്ടുള്ള മലയാളസാഹിത്യത്തിൽ
നമ്മാത്മക സാഹിത്യം വിലപ്പോകാൻ തെല്ലൊരു വിഷമ
വുമുണ്ടായിട്ടുണ്ടെന്നാകണം. കൊല്ലക്കുടിയിൽ തുശി വി
പ്ലാൻ നല്ല ചങ്കുറമുള്ളവക്കു് സാധിച്ചു. ഈ പശ്ചാത്തല
ത്തിൽ വെച്ചുനോക്കുമ്പോൾ എന്തുകൊണ്ടു സർദാർ ഈ
കാവ്യസരണിയിൽ കുറേക്കൂടി സഞ്ചരിച്ചില്ല, സഞ്ചരിക്ക
ുന്നില്ല, എന്ന പശ്ചാത്താപമേ അസ്സാദേശം തോന്നുന്നു
ള്ളു. ഗൌരവമുള്ളവക്കു് ചിരിക്കാനും ചിരിപ്പിക്കാനും കഴി

യുമെങ്കിൽ ആ കഴിവിൽ ആർക്കുതന്നെ അസുയയുണ്ടാകില്ല?

തികവുററ മലയാളി

ദേശാന്തരങ്ങളിൽ ജീവിച്ചും, ജീവിതാനുഭവങ്ങളുടെ വൈചിത്ര്യങ്ങളിൽ തഴുകിയും, വിശ്വപൗരതപത്തിന്റെ ഉത്തുഗ്രമേഖലകളിൽ വിഹരിച്ചും കഴിയുന്ന സർദാർ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രാണപ്രേഷപ്രണയിനിയായ കവി താകാമിനിയുടെ അടുക്കൽ നില്ക്കുമ്പോൾ തികവുററ ഒരു കേരളീയനായി മാറുന്നു—ശുദ്ധമലയാളിയായിത്തീരുന്നു. നവാടിത്തം കലൻ ഈ മലയാളിത്തം പണിക്കരുടെ മിക്ക കവിതകളിലും ഉടനീളം കാണാം. മലയാളത്തിലെ ഒന്നാംകിട നോവലുകളിൽ ഒന്നായ ‘കേരളസിംഹ’ത്തിന്റെ കർത്താവ് ഒരു മലയാളിയാണെന്നും അഭിമാനം കൊള്ളുന്ന കഥ നില്ക്കട്ടെ; കേരളത്തെപ്പറ്റി പറയുമ്പോൾ ദേശാഭിമാനംകൊണ്ടു മതിമറന്നുപോകുന്ന അനേകഘട്ടങ്ങൾ പണിക്കരുടെ കാവ്യങ്ങളിൽ കണ്ടെത്താം.

“കാമോ കല്പം മണലുമവിടെ—

പുണ്യമുള്ളോന്നു, നല്ലോ—

രാറും കാടും ഗിരീകളുമെനി—

ക്കോക്കു തീർത്ഥങ്ങളത്രേ;

നേരേ ചൊല്ലാമവിടെ വളര—

നോരു ജന്തുക്കളും ഹൃ—

ത്താമിരിക്കാണു നൂവൽ! മമ കൂ—

ടപ്പിറപ്പെന്നുതന്നെ.”

(ഭൂപസന്ദേശം)

സന്ദേശമരമായ ആ രാജകുമാരനുപോലും ആ 'കൂടപ്പിറപ്പെ'നുള്ള പദം പുളകമുണ്ടാക്കിയിരിക്കണം. ഫൈദർനായിക്കനിലേയും ഭൂപസന്ദേശത്തിലേയും കേരള വഴ്ന്നത്തിലെ ഓരോ പദവും കവിയുടെ മാതൃഭൂമിക്കു നിക്ഷേപമാണ്. വിദേശവാസംകൊണ്ടും വിവിധ കാര്യവ്യഗ്രതകൊണ്ടും ഖൊറമ്മയോടു കൂറുകാട്ടാത്ത മറ്റു ഉളവഷ് കരുതുകൃഷ്ടപാഠമാണ് പണിക്കരുടെ ഈ അന്തസ്സാറ മലയാളിത്തം.

ആ മലയാളിത്തമാണ് ഇന്നു വിശ്വപൗരത്വമായി വളന്ന് ഒരു മഹാസ്ഥാപനമായത്. കേരളത്തിനെ നമ്പോലെ കൈരളിക്കും ആ ഔന്നത്യത്തിൽ അഭിമാനിക്കാനുള്ള വക കിട്ടി. ജീവിതത്തെ ഭരണതത്വത്തിലിരുന്ന് സമഗ്രമായി വീക്ഷിക്കാനുള്ള കഴിവാണല്ലോ ഒരു കവിക്ക് വേണ്ടത്. ആ കഴിവു തികച്ചുമുള്ള ഒരാളുടെ നേട്ടങ്ങളിൽ ചിലതു തിരഞ്ഞെടുത്തു സമാഹരിക്കാനും, ആ സമാഹാരത്തിന്റെ മുന്നിൽ അകമ്പടി നില്ക്കാനും കഴിഞ്ഞതിൽ ഞാനതൃപ്തം അഭിമാനംകൊള്ളുന്നു. ആ അഭിമാനത്തിൽനിന്നു പോന്നുവന്ന അഹങ്കാരം ഇതിനെ ഒരു വതാരികയെന്നു വിളിക്കുമെങ്കിൽ അഭിമുഖത്തോർ ഇതൊരാത്മാവതരണമായി ഗണിക്കട്ടെ.

മദിരാശി സർവ്വകലാശാല, } ഡോ: എസ്. കെ. നായർ.
19_10_1955.

ഭാവഗീതങ്ങൾ

വേണുഗോപാലൻ

കാണണമെൻകണ്ണിലോമനക്കണ്ണനെ,-
കാരുണ്യരാശിയാം കാർവണ്ണനെ,
വീലികൾ ചാത്തിയ വാർമുടിയുള്ളോനെ,-
മേലിൽ കിരീടം ധരിച്ചവനെ,
വായ്പറ നെററിമേൽ തൊട്ടോരു പൊട്ടൊട്ടു
വേപ്പിനാൽ മാഞ്ഞു വിളങ്ങുവോനെ,
വാടലവേലവദന്താംബരങ്ങളി-
ലോടക്കുഴൽ ചേർത്തു നില്ക്കുവോനെ,
ലോകത്തിനാനന്ദമേകുന്ന ഗാനങ്ങൾ
തുകിപ്പല കേളി ചെയ്യുവോനെ,
തുമനമാസമാം വീര്യശരീരി പെ-
ണ്ണാമോദമുള്ളിൽ വളർത്തുവോനെ,
കേവലമോഹനശീലനെ, ത്രൈലോക്യ-
കേന്ദ്രമാം നാഥനെ, മാധവനെ,
കാണണമെൻകണ്ണിലോമനക്കണ്ണനെ,-
കാരുണ്യരാശിയാം കാർവണ്ണനെ!

കാലിപ്പൊടി പുരണ്ടൊട്ടു മലിനമാം
കോലത്തെക്കാനേണം തമ്പുരാനേ!

വാടാത്ത പുഷ്പങ്ങൾ കോർത്തു ധരിക്കുന്ന
മാലയെക്കാനേണം തമ്പുരാനേ!

കൌസുഭശോഭയാൽ കണ്ണിണ മഞ്ചുന്ന
മാറിടം കാനേണം തമ്പുരാനേ!

വെണ്ണനിറഞ്ഞുജ്ജ്വാലമനക്കമ്പയെ -
കണ്ണാലെക്കാനേണം തമ്പുരാനേ!

കാനേണമെൻകണ്ണിലോമനക്കണ്ണനെ,-
കാരുണ്യശാലിയാം കാർവണ്ണനെ!

മഞ്ജുളപ്പുനാവനത്തിന്റെ മണ്ണാൻ
മഞ്ഞപ്പട്ടാടയടുത്തുജ്ജ്വാലനെ,

കാളിയൻതൻ പത്തി നന്തനരംഗമായ്
ലീലചെന്തുള്ള തൃപ്പാദങ്ങളിൽ

പൊന്നിൻചിലമ്പിട്ടു തൻവലംകാൽ പൊക്കി
മുനീൽ പിണച്ചുതാൻ നില്ക്കുവോനെ,

ഉത്തം കഴലിന്റെ പൂതമാം നാദത്താ-
ലോടിയണഞ്ഞുള്ള വൈക്കിടാക്കൾ,

തളുകുളാശ്ചര്യഭാവത്താൽ നോക്കുവേ
വെള്ളംപോൽത്തീക്കീച്ചുഴന്നുജ്ജ്വാലനെ,

ആനായപ്പെണ്ണങ്ങൾക്കാരോമലായോനെ,
ആറ്റായക്കാതലാമാണ്ടവനെ,

ബ്രഹ്മാദിവേക്ഷം പൂജ്യനായുള്ളോനെ,
കുലപ്പമീനനെ, ഗോപാലനെ,

കാണേണമെന്മുന്നിലോമനക്കണ്ണനെ,-
കാരുണ്യശാലിയും കാർവണ്ണനെ!

ഒരു ഭർമ്മരണം

[ഒരു കാലത്തു യൂറോപ്പിലെ പല രാജാക്കന്മാരുടേയും സ്നേഹിതയായിരുന്ന ലിലി ല റോഷ് (Lily Le-Roche) എന്ന സ്ത്രീയുടെ ഭർമ്മരണത്തെപ്പറ്റി എഴുതിയത്.]

പല നാളൊരുമിച്ചു നാം പഠിച്ചു
ബലമാം സ്നേഹവുമുള്ളിലകുരിച്ചു
അലസാക്ഷി, നിനക്കു കഷ്ടമിന്നീ
നില വന്നെന്നതു ഓർമ്മോറിടുന്നു.

ചെറുതന്നെയി നീ, നിനക്കു ചേരും
കരയറുളളൊരു ശീലവും നടപ്പും,
നറുത്തൊഴുകുന്ന ചൊല്ലുമാർതൻ
കരളാഹന്ത! കവന്നിടാതെയുള്ളൂ?

വിനയം, മധുരോക്തി, മുഖഭാവം,
ജനചിത്താംബുജരഞ്ജനസ്വഭാവം,
അനുകമ്പ, യനുദ്ധതതപമേവം
കനകാംഗീമണി നീ ജയിച്ചു മുന്നം.

പലരും പ്രിയമോടുമു, “കാണാ-
നലകിൽക്കനുകൂടിവിധത്തിലുണ്ടോ?
നലമാണൊരു ശീലശുദ്ധിയാൽ നി-
സ്സുലതാനീച്ചെടുവൈത”ലെന്നതന്നെ.

കുളവാണി, വളൻ നീ ക്രമത്താൽ
ലളിതാമോദസുയെവനത്തൊടൊപ്പം:
കൂടി കൂടി തവാംഗമൊന്നുകൂടി-
ത്തളിവാർന്നു ലത പൂക്കളാൽക്കണക്കെ.

പുതുയെവനഭംഗിയാൽ തിളങ്ങി
മുഴിയാസം, രസചന്ദ്രശ്ശിപോലെ;
നിതരാം കുളിയാടി നിൻകടക്കൺ-
ഗതിയിൽ പഞ്ചശരന്റെ ശക്തിഭേദം.

ഉടയു നടയു ക്രമേണ മാറി;
വടിവിൽ ഭാഷണഭംഗി ചേൻ വാക്കിൽ;
സ്തമയൊരു മാറാമാക്കുമ്പോൾ
ചടുലാവാംഗി തെളിഞ്ഞു കാണുമാറായ്.

വിലയേറിയ വേഷഭൂഷണങ്ങൾ
ചില നാളായ് തവ മെയ്യലങ്കരിച്ചു;
നലമാണൊരു യെവനദൃമത്തിൻ
മലർ പൊന്നെന്നു ധരിച്ചുരച്ചു ലോകം.

അരുപട്ടിണിയിൽ പുലൻ പെണ്ണി-
 നുരുസമ്പന്നപദത്തിലെത്തിയല്ലോ;
 വിരതീയലരമ്പനെത്രമാത്രം
 തരണിക്കൊട്ടൊരു രൂപമോടി ചേന്നാൽ!

കുസുമായുധമന്ത്രവിദ്യയെല്ലാ-
 റിനമാചാർച്ചപദത്തിനഹയെന്നാൽ
 തവ കീർത്തി പരന്ന ഭൂവിലെങ്ങും
 വിഷപുഷ്പങ്ങളുതിർത്ത സൗരഭംപോൽ.

സുഭാഗ, ധനമെത്ര നിന്റെ കാലിൽ
 പ്രഭുവീണുക്കളണമു വീർത്തപന്മാർ;
 ശുഭജീവിതമെത്ര പാഴിലാക്കി
 വിഹലാശാഹതരാം ദരിദ്രവർഗ്ഗം!

കനകോജ്ജ്വലമായ ഹർമ്മ്യമന്വോ-
 ടനവദ്യം സുമവാടി കോശഗേഹം
 ഘനകേശിനി, വാഹനങ്ങൾ ഏറ്റം
 ധനസമ്പത്തുകളെത്ര ചേൻ നിന്നിൽ!

ഒരു നോക്കിനു ചെമ്പകാംഗിയെത്തും
 തരുവാൻ കാത്തു പടിക്കൽ വാണുപോലും
 നരപാലകരാധ്യവിപ്രൻ പൊന്നും
 പൊതളും വായ്ച്ചൊരു വൻപ്രഭുക്കൾ മറ്റും.

* * * *

കനകപ്രഭ മഞ്ഞളിച്ചൊളിക്കും
തനുവിൻ മോടി വളർത്തുവാൻ നികാമം
ചൊടിവിദ്യകൾ പുഷ്പസായകനും
കിടയാത്തുള്ളവ കാട്ടിയെത്രയെല്ലാം!

സ്വയമുള്ളതിലൊന്നിരട്ടി കണ്ടു
നയനാബ്ജത്തിനു കാളിമാവിശേഷം
ചൊടിയന്നു നിസർഗ്ഗവാടലം, പെൺ-
കൊടി, ബന്ധു കസുമത്തിനൊത്തു മാറി.

അതിദില്ലപുഷ്പസഞ്ചയത്തിൻ
നറുസൗഗന്ധികസത്തെടുത്തതെങ്കിൽ
മൃഗനാഭി കലർത്തിയുള്ള നാനാ-
തനുലേപങ്ങൾ നിനക്കു മാറുകൂട്ടി.

വല നാടുകൾ കപ്പമേന്തി നിന്നു
തവ മേനിയ്ക്കതിമോടി ചേർത്തുകൊൾവാൻ:
മൃഗനാഭി ഹിമാചലം ചമിച്ചു;
ഘനസാരം ഗുരുരാജ്യഭൂമിതാനും!

മലയാചലമുക്തി ചന്ദനങ്ങൾ
ജലധിയ്ക്കുള്ളിലനഖരത്നജാലം
ലലനേ, തവ മേനി ചേരിൽമാത്രം
ഫലമാം ജീവിതമെന്നൊച്ചുപോലും.

പുതുചന്ദ്രികയെത്രയാണു ചാലി-
 ചുതു നിൻ പുഞ്ചിരിയൊന്നു തീർത്തുകൊൾവാൻ
 ജപലദക്ഷി രചിച്ചുകൊള്ളുവാനോ
 പല നക്ഷത്രശതങ്ങൾ വേണ്ടിവന്നു.

അധരം മധുരസ്മിതപ്രഹുല്ലം
 വിധുവിൻ കാന്തി കവൻ വക്ത്രബിംബം
 സുധയോടെതിർന്ന ചാടുവാക്യം
 ബത നീ കാമനസായകാസ്മയായി!

തവ കാലടിയിങ്കലിട്ട ലാക്ഷ്ണ-
 ദ്രവമോ കാമകർതന്റെ രക്തമെന്നായ്
 കവിവർഗ്ഗം—അയ്യോ, നിരക്ഷരനാ-
 രവർ—ഉൽപ്രേക്ഷയിലുച്ചമായ്പ്പാഞ്ഞു.

* * * *

തവ യൗവനമൊട്ടു വാടിയിന്ന-
 ക്കഥ ഞാനെന്തിനു വിസ്തരിച്ചിടുന്നു?
 അതിമോഹനരൂപവും ഹരിപ്പാൻ
 ജരയാം രാക്ഷസി കാത്തുനില്പതില്ലേ?

ഒരു രാത്രിയിലും സ്വനീവി, തൻകൈ-
 ണ്ണളിരാൽത്തന്നെയഴിച്ചതില്ലയെന്നായ്
 അഭിമാനമിയന്നിരുന്ന നീയോ
 ക്ഷണനത്തിന്നു മുതിന്നിടേണ്ടിവന്നു!

നരപാലകർതന്റെ പള്ളിനീരാ-
ട്ടിനു തീർത്ഥക്കുളമായിരുന്നതിങ്കൽ
വഴിപോക്കർ കളിച്ചു ചേരിളക്കി-
പ്പല ദുർഗ്ഗന്ധമുയർത്തിടുന്നതാക്കി.

വരഹംസഗണം ഭജിച്ചു വാങ്ങ-
ളൊരു സൗഖ്യസ്തസരോരുഹം ക്രമത്താൽ
കുമാരിമസഭകുതി ചെയ്തിടുന്നാ-
ശ്ശിമകാകുൽ വിലാസരംഗമായി.

* * * *

കഴിയുന്നിതു കാലം; ആയതുണ്ടോ
വഴിയിൽത്തങ്ങി വസിപ്പു തെല്ലുപോലും?
അതിനൊത്തു വിവർത്തം ഭവിച്ചു
ബത, നിൻ നിസ്തലദേഹചാരതയ്ക്കും.

പഥികാളികളും ക്രമേണയന്നാ-
പ്പടിവാതിലുകൾ കടന്നിടാതായ്;
പവനെന്നതു പോട്ടെ, കൊച്ചുവെള്ളി-
പ്പണവും ദുർല്ലഭമെന്നു വന്നുചേർന്നു.

നവരോചിതമായ സർവ്വസമ്പ-
ദ്വിഭവോദ്ധ്യം മണിമേട് വിറുപ്പോയീ;
വയർത്തന്നനിവാര്യമാജ്ഞമൂലം
പണയപ്പെട്ടിതു രത്നഭൂഷണങ്ങൾ.

ചെറുമുഷികകന്യ മുഷികന്യീ-
 പദമായ് പിന്നെയുമെത്തിയെന്നുപോലെ
 ഏവിടുന്നു തുടങ്ങി, നീയതേ പാഴ്-
 ക്ഷയിയിൽത്താൻ നിവതിച്ചു നിവിശങ്കം.

അമ്മ! തെറ്റു പാഞ്ഞു, നീ ജനിച്ച്-
 ജ്ജതു ചൊറപ്പുരതന്നിലായിരിക്കാം;
 അതിലെ, നന്തിശുദ്ധചയ്യാലാ-
 ക്കടിലോ ദേവഗൃഹത്തിനൊത്തിരുന്നു.

*

*

*

*

അചിരേണ നിനക്കു വന്നുചേർന്നു
 കൊടുമാരിദ്രുപിശാചദാസുഭാവം;
 തെരുവാടി വലഞ്ഞു ഭിക്ഷു വാങ്ങും
 നിചയായ് നിൻസ്ഥിതി ഗർഹണീയമായി.

അകളകിതർ, നിൻപിതാക്കൾ കാണാം-
 നിടയായിപ്പിതു രണ്ടുമൊന്നുപോലെ:
 അതിദുർല്ലഭമുഗ്രവിത്തമത്ത-
 സ്ഥിതിയും, കഷ്ടതയിൽ പതിച്ചതും നീ.

തവ കാമുകർ, നിന്നപാംഗനിലോ-
 പലലാത്തേനിനു ജീവനും തൃജിപ്പാൻ
 മടിവിട്ടവരിന്നു വാഴ്ചയും പൊൻ-
 മണിസൗധങ്ങളിലിഷ്ടഭാം പ്രകാരം.

അധരാമൃതസാരയാചകനും -

രസ്യവും നിൻപണയത്തിൽ വെച്ചിരുന്നോർ

കരു ചില്ലിയിരുന്ന നീ നടക്കേ -

പ്രഭസമ്പന്നർ തിരിഞ്ഞുനോക്കിടാതായ്.

സുഖലോലുപർ നിന്റെ പട്ടമെന്തെ -

പ്രാമേദിസ്സരസം ശയിച്ചിരുന്നോർ

മഴയേറ്റു വിറച്ചു നീ പുരുണ്ടു -

അടിയിൽച്ചായ്വതറിഞ്ഞിരിക്കയില്ല.

പരിരംഭണമൊന്നിനായി, നിൻമാ -

റിടമശ്ശാഭരണങ്ങളാൽ നിറച്ചോർ

അവനീശ്വരർ ഭോഗലോലുപന്മാർ

തവ ഓവങ്ങളറിഞ്ഞിരിക്കയില്ല.

ബഹുവിസ്തരമെന്തിനിന്നു? തെണ്ടി -

ത്തിരിയാനായ് തവ ഓവിധിപ്രമേയം!

അതുമിന്നു കഴിഞ്ഞു; വീണ്ടു നീയീ

വഴിയിൽത്തന്നെ മരിച്ചു പട്ടിപ്പാലെ.

*

*

*

സമദൃഷ്ടിയൊടിയൊഴുത്തുവെച്ചുള്ളോ -

രസമതപങ്ങൾ നികത്തിടുന്ന ദേവൻ

യമധർമ്മനാഥാ നിനക്കെഴുന്നാ -

ക്കൊടുമുഖങ്ങളുമിന്നു വീണ്ടെടുത്തു.

പരമാരുടെ ദിവ്യസന്നിധാനേ
മഹിമാനം സകലം നശിച്ചിടുന്ന
ധന,മീശത, വസ്ത്രഭൂതപ,മാന്യ-
സ്ഥിതിയെന്നുള്ളതു സർവ്വമസ്തമിപ്പു.

ദുരിതങ്ങളൊടുങ്ങിടുന്നു, നല്ലോ-
രുപഭോഗങ്ങളുമായുപോലെതന്നെ
ഭഗവാൻ ശമനന്റെ കൈകളാലാ-
യുചിതാലിംഗനമന്ത്യവേളയിങ്കൽ!

പല കൈകൾ വരിഞ്ഞു നിന്നെയാശ്ശേ-
ഷണഭേദങ്ങളിലുംബുദ്ധാക്ഷി, മൂന്നും;
അവതൻ സുഖമെങ്ങു, മൃത്യുതന്നീ-
ച്ചരമാശ്ശേഷണസൗഖ്യമെങ്ങു പാത്താൽ?

ഇതിനാടവസാനമായി കഷ്ട-
സ്ഥിതിയെല്ലാമിനിമേൽ വിരാമമായി;
അവയോ ക്ഷണസൗഖ്യദായകങ്ങൾ;
പരശാന്തിക്കു കൃതാന്തനേ പ്രമാണം.

*

*

*

തവ പാപഫലങ്ങൾ തീൻ നീയേ-
റെറാരു ദുഃഖങ്ങളുമിന്നുമോ ശമിച്ചു;
മരണത്തിലെഴും സമതപഭാവം
കല്പശാന്തമാവിനു ശാന്തി ചേർത്തിടാം ഭേ.

അഥവാ, ശരി,യാരറിഞ്ഞു ലോകേ
വിധി ചെയ്യും പരിണാമഭേദമെല്ലാം?
കരു വേള വേൽച്ചരിത്രമിന്നീ-
യുലകത്തിന്നു നിദർശനത്തിനാവാം.

ബഹുദൃശ്വരീതത്തിൽനിന്നെഴുന്നോ-
രഘുജാലം തവ സങ്കടാശ്രവാലേ
കഴുകിപ്പരിശുദ്ധചിത്തയായി-
പ്പരിനിവൃണമണഞ്ഞതായുമാവാം.

മദകാമവിമോഹമത്സരങ്ങൾ-
ക്കീരയാൽ ദുഷ്ടതി ചെയ്തു നീയനേകം;
ഉപശാന്തി വരുത്തി നീയതിന്നീ-
യുലകിൽത്താൻ നരകം ഭുജിക്കുമുലം.

കരുണാകരനാം ജഗന്നിവാസൻ
പതിതോദ്ധാരകദീക്ഷിതൈകചിത്തൻ
പുരുസങ്കടതീർത്ഥനീരീലാരാ-
ടിയ നിന്നിൽ കനിയാതിരിക്കയില്ല.

തവ ശാന്തി വരട്ടെ, നിന്റെയാത്മാ-
വിന്നു നിവൃണപദം ലഭിച്ചിടട്ടേ!
വഴി തെറ്റിയലഞ്ഞു വീടണഞ്ഞോ-
രജപോതത്തെ വെടിഞ്ഞിടില്ല ഗോപൻ.

സന്ധ്യാരാഗം

I

കാത്തു ഞാനൊരു നാളിൽ,
സുന്ദരി, മഹഷിമാർ
പാത്തലമണഞ്ഞു ഭൂ-
വാസികൾക്കാശിസ്സേകി
ചേലെഴും വരങ്ങളെ -
ക്കൊടുത്തു സൗഖ്യം ചേർത്തു
ഭൂലോകം വൈകുണ്ഠമാ-
യാക്കി മാറിയതായി.

ചോദിച്ചിതവരില-
ന്നേകനെന്നോ“ടിപ്പു-
മോതുക, തരുന്ന ഞാൻ
നൽവരം വിതശങ്കം.”

കൂട്ട ഞാൻ ചിന്തിച്ചിട്ടു
ദിവ്യനാം മുനിയോടു
പുഷ്പമോദന ചൊന്നു
സ്തബ്ധമാം മൊഴിയേവം:—

“തരിക ഭഗവാനേ,
നരജീവിതമെന്നും
പരിപാവനമാക്കു—
മെന്തുതാൻ; അതുതാൻ മേ.

അഗ്രഹിപ്പില്ല വിത്തു,—
മാഗ്രഹിപ്പില്ല കീർത്തി,
അഗ്രഹിപ്പില്ല തെല്ലും
പ്രതാപപ്രാബല്യങ്ങൾ.”

യതിയും ചൊന്നാൻ: “വത്സ,
നീ വരിച്ചതു നല്ലീ
പതിഭേവതയായ
പതിതൻ പ്രിയനാം നീ.”

II

അന്ധനാം പ്രാണേശ്വരൻ—
തന്നോടു സമമാവാൻ
ബന്ധിച്ചു കണ്ണു രണ്ടും
ഗാന്ധാരി പതിവ്രത.

എത്ര പേരിതുപോലെ
 സ്വന്തമാമച്ചിലിഷ്ട-
 പ്പെട്ടുള്ള ജനങ്ങളെ
 വാക്കുവാൻ തുനിയുന്നു!

പ്രേമമൊന്നൊക്കുമെന്ന
 ചിന്തയാൽ, രണ്ടാൾക്കുള്ളോ-
 രാത്മാവിൻ പ്രത്യേകത
 ശൂന്യമാക്കുവാൻ നോക്കും,
 അന്യോന്യമൊത്തിണങ്ങി-
 പ്പൂണ് ചേർത്തീടുന്ന
 ധനുപ്രേമമേ ദിവ്യ-
 മെന്നുള്ളതറിയാതെ.

തന്നുടെ ധർമ്മം വെല്ലും
 കൈവിടുന്നില്ല, വാലിൽ
 ചേർന്നു നൽകീടുന്നു
 രണ്ടിനും ഗുണോൽക്കഷണം.

വാലിനെ സ്വന്തരൂപ-
 മാക്കുവാൻ മോരോക്കുന്നു;
 ബാലിശപ്രണയത്തിൻ
 പാഴ്വഴിയിതുതന്നെ.

എൻപ്രേമം സൂര്യരശ്മി-
 പോൽ നിന്നെച്ചൊരിയിച്ചു-
 മെമ്പാടും പ്രദീപ്തമാം
 സ്വാതന്ത്ര്യം നല്ലതേ!

III

ഈ വെറുംമൺപാത്രത്തിൽ
 സ്നേഹത്തെ നിറച്ചു നീ
 കേവലം കത്തിച്ചപ്പോ-
 ളെത്രയ്ക്കു ശോഭ ചേർന്നു!

പാത്രമോ നിറം പക-
 ന്നെന്നതു പോട്ടെ; ചുറ്റ-
 പാടുമുള്ളവസ്ഥയ്ക്കു-
 മെത്രയ്ക്കു മാറ്റം വന്നു!

മുൻപിരുട്ടത്തതി-
 ഘോരരൂപങ്ങൾ തിങ്ങി
 വൻഭീതി വളർത്തി വാ-
 ണുള്ളതാമകമെല്ലാം

മേഴ്സറോദാരഭംഗി
 ചേൻ കാണായിതിപ്പോ-
 ലേതൊരു ദേവേന്ദ്രനും
 വാഴ്വാൻ തക്കതായി.

ശോഭനേ! നവജ്ഞാസ്സന്യാ
 ഗൗരവമാം തവ മുഖ-
 മാഭ കൂട്ടീടുണൊരാ
 സ്നേഹദീപത്തിൻ ചാരേ,

ശുഭജീവിതകാവ്യ-
 പാഠത്തിലേകാഗ്രമാം
 മനതാരോടുകൂടി
 നിത്യവും വാഴട്ടെ ഞാൻ

എന്തുപോലുള്ള ലോകം
 സന്ദീപ്തമാക്കാൻ പ്രേമ-
 ചിന്തപോലെത്തുള്ളമോ,
 നാകത്തെ നിർമ്മിപ്പാനും!

IV

തൻകരങ്ങളാൽ ഭൂവേ
 വലയംചെന്തീടിലും
 സംഗമരഹസ്യതാ-
 നാകാശം വർത്തിക്കുന്നു.

ഉന്നതദർശം ചേർന്നു
 നിന്നുടയനുരാഗ-
 മെന്നെയാവരിക്കിലു-
 മിന്നമോ ബന്ധിപ്പിലാ.

അന്യോന്യമറിയുന്നു
 സന്തതമന്തളിത-
 മൊന്നുപോൽ സുഖഭുഖ-
 ഭാവവും പക്ഷക്കന്തു.

എങ്കിലും പാരതന്ത്ര്യ-
 ക്ലേശമില്ലാതെ ധന്യ,
 മംഗളകരം സൗഖ്യ-
 മിന്നറിയുന്നുവല്ലോ.

തപശ്ശ്രമദീപമെന്റെ
 ചിത്തമുജ്ജ്വലിപ്പിച്ചു;
 തപശ്ചിന്ത ചേർപ്പതെന്നിൽ
 ജീവിതചമൽക്കാരം!

മുന്നമജ്ഞാതമായ
 സുന്ദരവികാരത്താ-
 ലാപഹം പരിദീപ്തം
 പരിതഃസ്ഥലവും ഭേദം.

നിണ്ണയം നിഷ്കൂലക-
 പ്രണയം ജീവിതത്തെ.
 പൂണ്ണമാം സ്വാതന്ത്ര്യത്തിൽ-
 തന്നെയൊന്നായിക്കന്തു!

V

കാമ്യം പുരോഹിതൻ
 വർത്തമാനത്തെക്കൊന്നു
 ഹോമിപ്പു ഭൂതകാല-
 ദേവിതൻ പ്രസാദാത്മം;

ഭാവിയിലെ മഹാലോര-
 രൂപിണിയായിക്കാട്ടി,
 ഹാ, വളർത്തു ഭീതി
 ചിത്തത്തിലെല്ലാന്നാളും.

പ്രേമജീവിതം നിത്യ-
 സുന്ദരം ഭൂജിഷമീ
 മാമകമനോവൃത്തി
 വർത്തമാനത്തിൽമാത്രം.

സൈപരമായ് ചരിക്കുന്നി,-
 തോമ്യം ദുർമ്മാത്രിക-
 ഘോരാഭിചാരവിദ്യ
 വൃതമെന്നൊക്കെക്കാട്ടി.

ഭൂതഭാവികളില്ലാ-
 തുളുതാം പ്രണയത്തിൻ
 പൂതരൂപത്തെക്കാട്ടി-
 തന്നെ നീ,യതുമൂലം

ഭീതിയില്ലിവനൊരു
 ലേശവുമുലകത്തി-
 ലേതുമേ, സൂരണയ്ക്കു
 കീഴ് വഴങ്ങാതേ വാഴാം.

ചത്തടഞ്ഞൊരു കാല-
 മോത്തു മുൻപുണ്ടായൊരാ
 വാത്തയിൽ സുഖിയ്ക്കുന്ന
 ജീവിതം മിത്യാസ്തംഭം.

VI

ദൈവകൃതമപ്പൂണ്ണമാം
 വാക്കുകളുൾക്കൊള്ളുമോ,
 ജീവ്യാനുരാഗത്തിന്റെ-
 യത്ഥലേശത്തെ പ്രിയേ?

വാഴ് വതെങ്ങനെ ഞാൻ,
 വാക്കിനാൽ പ്രണയത്തെ,
 വ്യാപ്തിയാലുലകാകെ
 നിറയും തേജസ്സിനെ?

ഭാഷയോ മനോഭാവം
 കാട്ടുവാൻപോലും പോരാ;
 ഭാവമോ പ്രണയത്തി-
 നംശകപ്രതിബിംബം.

എന്തിനായ് പിന്നെ പ്രേമ-
 വണ്ണനയ്ക്കൊരുങ്ങുന്നു
 ഫന്ത തൂലികേ; നിന്റെ
 യന്ത്രമോ, ഫലഹീനം!

എങ്കിലുമഭ്യർത്ഥം-
 മംഗളമൊളകുതി-
 യെങ്കൽ നീയുളവാക്കി
 നിമ്ബപ്രണയത്താൽ;
 ഇന്നതിൻ ശതംശകം-
 ചോലുമെൻവചസ്സിൽ
 ചേന്നീടിൽ ധന്യധന്യ-
 മാകുമെൻപാശ്ചാക്കുകൾ.

നന്മയീ സൂര്യരശ്മി
 ചേരുകിലെത്ര സാര-
 ഫീനമാം കുപ്പിക്കല്ലും
 ശോഭിച്ചു കാണാകുന്നു.

VII

പലനാൾ പ്രാതർമുതിൻ
 ഫലമായ് ലഭിച്ചോരീ
 പ്രണയസമാഗമ-
 വേളയിലയ്യോ, കഷ്ടം,

ഉരിയാടുവാനേതു-

മരുതാതായിപ്പോയി
തരുണീമണി, യുള്ളിൽ
നിറയും പ്രേമത്താലേ!

കണ്ണുകൾ മഞ്ചിപ്പോയി

നിൻപ്രഭാപൂരംമൂലം;
ഒന്നു നോക്കുവാൻപോലു-
മാളായില്ലിവൻ കഷ്ടം!

നിന്നുപോയ് നിശ്ചേഷ്ടനായ്;
നിന്നുടെ സാന്നിധ്യത്തിൽ
വന്നതുകൊണ്ടുതന്നെ
സംഗ്രപ്തിയടഞ്ഞു ഞാൻ.

അഥവാ സുഖസാന്ദ്ര-

മേകുതാനത ചേരും
പ്രഥമപ്രണയത്തി-
നേകാഗ്രക്ഷണികയിൽ

വാക്കുകൊണ്ടെന്നാം ഫലം?

സർവ്വാതിരികതശമം-
പ്രാപ്തിയെ സ്തുതിപ്പാനി-
ന്നതിനാൽ മതിയാമോ?

സല്ലാപസുനത്തിനു
 സൗന്ദര്യം നൽകിടന്നു
 പല്ലവപത്രാദികൾ-
 താനല്ലോ വെറുംമൗനം.

VIII

തൻതല ചൂടിടന്ന
 മഞ്ഞുരുളളിയിൽ വീണു
 ചന്തത്തിൽ നിഴലിക്കും
 രശ്മിയൊന്നിനാൽമാത്രം
 പുല്ലൊടിയുദാസീന-
 ഭാവത്തിലുക്കുന്നി-
 തക്കനെ, കർമ്മസാക്ഷി-
 യാകിയ ഭവഗവാനെ.

എങ്കിലും ഫിമബിന്ദു
 സൂക്ഷ്മമാം സൂര്യരൂപം
 തങ്കലേ പ്രതിബിംബ-
 ഭാവത്താൽ കൊള്ളുന്നല്ലോ.

എന്നതുപോലെ, നിന്റെ
 ദിവ്യാനുരാഗത്തിന്റെ
 പൂണ്ണമാം മഹിമാന-
 മെന്തുള്പ്പഴയത്തിൽ

കൊള്ളുവാനാളല്ലെന്നു-
 വന്നാലുമതിൻ രൂപം
 വല്ലഭേ, സൂക്ഷ്മമായി
 പ്രതിബിംബിപ്പൂ ഏനം.

പുല്ലിലെ ഹിമബിന്ദു
 ഹിമമാൽ മാറിശ്ശോഭ-
 കൊള്ളുവാനിതിൽ ചേരു-
 മേകരശ്മിതാൻ പോരും.

കാമലേ, മമ ചിത്ത-
 കന്ദരം നിറയാൻ നിൻ-
 പ്രേമത്തിന്നുണ്ടു പോരു-
 മെന്നതിലെന്താശ്ചര്യം?

IX

വാനിതിൽ സംഖ്യവിട്ടു
 നക്ഷത്രമാലകൊണ്ടു
 ഭാനുവിൻ നാമജപം
 ചെയ്യുന്ന നശീമിനി

ഏതുമിന്നറിവില
 തന്നുടെ വിനാശത്തിൻ
 ഹേതുവാൽ സൃഷ്ടാദയം
 തീരുമെന്നതു ഏനം.

മൃഗയാം നിശയോരു-
 മെങ്ങനെ, ലോകകെല്ലാ-
 മൃഗതാപത്തെ നീക്കം
 കർമ്മസാക്ഷിയാം ദേവൻ

തെല്ലുമേയപരാധം
 ചെയ്യാത്തോരമ്പലയെ-
 കൊല്ലുമെന്നിഹ വണ്ണ്-
 ഭേദത്തെമാത്രം നോക്കി?

ഭോഗലോലുപമായി,-
 സ്സൂർയ്യാനിരങ്കുശ-
 ഭാവമോടിനെന്നൊരൈൻ-
 ഹൃദയമതുപോലെ

നീനുടെ രാഗാദയം
 പ്രാതർമിച്ചു ചിരകാലം;
 ഇന്നതിൻ ഫലപ്രാപ്തി
 തെല്ലു കാണുന്ന നാഥേ:

മുൻപിലെത്തമസ്സാകെ-
 പ്പോയ് നിനം മാറിക്കാണു
 സാമ്പ്രതമെന്നുള്ളതിൽ,
 ജീവനും മാറിപ്പോയി.

X

നിന്നിമേഷനാത് നോക്കി-

ക്കൊണ്ടുതാൻ തവ രൂപം
സുന്ദരി, യൊരു നാളിൽ,
നീയതു മറിയാതെ,

കുന്നുകൾ ചുറ്റും ചേർന്നു

കാണുവാനരുതാത്ത
സാന്ദ്രശാധപലഭൂമി-
യപ്രതീക്ഷിതം കണ്ടു

താന്തനാം വഴിപാക്കു-

നെന്നപോൽ, മനസ്സിനി,
കണ്ടു ഞാൻ നിൻസൗന്ദര്യം
വിസ്മയസ്ഥിമിതാക്ഷൻ.

കണ്ഡലച്ചാഞ്ചൊട്ടത്താൽ

ഗണ്ഡമണ്ഡലം മിന്നി,
സാരസ്യലാസ്യംകൊണ്ടു
കണ്ണുകൾ കളിയാടി,

പുഞ്ചിരിക്കഴമ്പിനാൽ

ചെഞ്ചൊടി വികസിച്ചു,
സൗന്ദര്യമാദ്ഭാവത്തിനാൽ
ചുറ്റുമേ പ്രഭ കൂട്ടി,

തോഴിമാക്കിടയിലായ്,
 വാനത്തിൽ നക്ഷത്രങ്ങൾ
 മൃഗമാ ശശിലേഖ -
 പോലവേ, കണ്ടേൻ നിന്നെ.

യാത്രതൻ ക്ഷീണം തിന്നി -
 തെത്തേണ്ടമിടംതന്നെ -
 യെത്തിയ ശാന്തിയുള്ളിൽ
 ചേൻ ഞാൻ തൃപ്തനായി.

XI

തായ്തോടത്ഥിച്ചു ഞാൻ
 പ്രേമദേവതതൻ
 മേനയും മഹിമയും -
 മേറിയ സാന്നിധ്യത്തിൽ:

“ഒല്ലഭപ്രേമത്തിന്റെ
 പാരമ്യത്തിലുമതു
 തുല്യമല്ലാതെ കാണു
 ദമ്പതിമാരിൽ പ്രഭോ!

അരുളിച്ചെയ്തീടേണ,-
 മൊരുപോലിരുപേക്കും
 ശരിയായനുരാഗം -
 മുളവാകായ്ക്കാൻ കാട്ടും.”

സന്ദേശമരുളിയ -

ജഗവാൻ: “താൻതാനേല്ക്കും
നിസ്സീമമനുഭവം
മെച്ചമെന്നോക്കാം ജനം.

കാന്തയോ നിരവിപ്പ:

‘വല്ലഭനെന്നോടില്ല
സ്വാന്തര്യലാഭം -
മിങ്ങു ഞാൻ കൊള്ളുവോലെ.’

നായകൻ നിനയ്ക്കുന്നി -

‘തുചരിപ്പവമല്ലോ
സ്രീചിത്തമറിവതെ -
ന്തായതിന്നഗാധത.’

ഇല്ല വൃത്യാസമോത്താൽ,

തുല്യത ഘനംകൊണ്ടാ -
ണല്ലമോ വൈപുല്യംകൊ -
ണ്ടെന്നതോ ധരിക്കേണം.”

XII

സ്വപ്നസോപാനമിഴി

പ്രേമമാളികതന്റെ
ചന്ദ്രശീതളമട്ടു -
പ്രാവിളെത്തുവാൻ ധന്യേ!

കൂരിരുട്ടഞ്ഞിനു

കഷ്ടിച്ചു രണ്ടാൾക്കൊന്നി-
ച്ചേറുവാനിടമില്ലാ-
തിടുങ്ങിജ്ജിണ്ണമായ

കോണിയിൽ മന്ദം മന്ദം

കാൽ വെച്ചു കരേറിത്താൻ
ചേണമച്ചുശാല
പ്രാപിപ്പാനെല്ലാവർക്കും.

കാലുകൾ തെറ്റിത്താഴെ

വീണിടാ,മിരുട്ടിൽ പാഴ്-
ക്കോലങ്ങൾ കണ്ടു ചേടി-
പൂണ്ടിങ്ങു മടങ്ങിടാം.

കൈകോർത്തു കേറാനിട-

മില്ലാഞ്ഞു വശംകെട്ടു
കൈവന്ന നിരാശയാൽ
തിമികെപ്പോന്നെന്നുമാം.

യാത്രയിലപ്പൊഴപ്പോൾ

വന്നെത്തും വൈഷമ്യങ്ങൾ-
ജോന്താലോ മടുപ്പിക്കാൻ-
തക്കവതന്നേ നൂനം.

എങ്കിലും നിരൂപിക്ക-
യങ്ങു നാം ചെന്നെത്തിയാൽ
മംഗലപ്രേമമമ്മു-
വാസത്തിൻ സുഖമെല്ലാം.

ചലവകഗിതകങ്ങൾ

I

ഉലകം മുഴുവാക്കും
പുല്ലിനെയോമ്മിച്ചിലാ;
ചലവത്താക്കും വൃക്കും
പൂജിച്ചീടുന്നു മഞ്ഞുൻ.

ഉന്നതം തല ചൊഴി...
ത്തന്നുടെ കീഴിൽത്തന്നെ
വന്നു പാപ്പുവെക്കു തൻ...
മരയയാൽ തണലേകി

മാനുമായ് നിന്നീടുന്ന
വൃക്കുവെട്ടുന്നോ സാക്ഷാൽ
മന്നനെപ്പോലെ നമ്മാൽ
സേവനനായിരുന്നീടാം.

എങ്കിലും സഖേ, തീരെ
വിസ്മരിക്കുകയാ മറ്റൊ
ഭംഗിയേറീടുന്നൊരി
മുഴിവാം പുല്ലുത്തണ്ട്

ആരെയും ഭരിപ്പില,-
യാരെയും കാത്തിടവാൻ
തീരെയില്ലതിന്നിനു
സമ്പത്തും പ്രാബല്യവും.

കുന്നുകാലികൾക്കമ്പിൽ
മേയുവാൻമാത്രം കൈയ്ക്കൊടു
വന്യഭൂഭാഗത്തിനു
ഭ്രഷണമായും തീരാം.

ഫലവുമെന്നതൂവു -
മില്ലെന്ന ദോഷംകൊണ്ടു
ബലഹീനരെയൊ
വിസ്മരിക്കുകയാ സഖേ?

II

മേന്മയിൽ വാഴുവോടൊ -
ടർന്നചെയ്യുമ്പോലെ
ഈ മലപ്പോട്ടിൽ കാണൂ
നീരാഴി താഴ്വയോടെ.

പവ്വതം തലപൊക്കി
 നിശ്ചലഭാവം പൂണ്ടു
 ഗർവ്വിയന്നാകാശത്തെ
 നോക്കിത്താൻ നിന്നീടവേ,

നിമ്നലമായ തന്റെ
 വെള്ളത്താൽ തടാകമോ
 അമ്മലതന്റെ പാദം
 കഴുകിപ്പോവിക്കുന്നു.

ഉച്ചനഗ്നിരിവൻ
 നിശ്ചയമറിവില
 നീച്ചലും പാദപൂജ -
 യിപ്പാവം ചെയ്തതൊന്നും.

ഏറുന്നൊരഗാധത;
 സ്വപ്നനിമ്നലരസം,
 ചേരുന്നൊരകം; പൂക്കൾ
 വിളയും ചാരഗാത്രം

ശീതളസുഖസ്തംഭം -
 മാത്ര സർവ്വത്തിലും
 ഏതൊരു ഗുണമില്ല,
 നൽതടാകമേ, നിന്നിൽ?

എങ്കിലുമെന്നതൃത്തെ -
ത്താഴയിൽസ്സേവിച്ചു നീ
പങ്കിലമാക്കീടുന്നു
ജീവിതം, കഷ്ടാൽ കഷ്ടം!

III

നാളെ

നാഥ, നീ ബാണാസുര -
ദോഷപാലനംചെയ്തു
ഭൂതനാഥനെപ്പോലെ,
ദീപ്തമാം നിശതന്നിൽ

സൈപരമെൻപടിപ്പൂര
കാത്തേന്തേ കിടക്കുന്നു,
മാരിയും മഞ്ഞും കാരാ -
മേതുമേ നിനക്കൊന്നും

ഭാസ്കരൻ ചരമാഹി
സ്തപ്തമണയവേ
കേൾക്കുന്നു നിന്റെ ചങ്ങ -
വിന്യാസശബ്ദം ദൂരേ.

ഉൾത്താമിൾ പ്രേമം ചേൻ
കാന്തയോടിരിക്കവേ
നിത്യവും ദുഃഖാത്മകം
നിൻഗാനം കേൾക്കാകുന്നു.

മാവിലെ ഞാനെന്നും -
നോക്കീടുംപോഴേയ്ക്കു നിൻ -
ചേവടിപ്പാടു മഞ്ഞു -
തുളളിയാൽ മൃടിക്കാണാം.

കരിക്കൽപ്പോലും നിന്നെ
വിളിച്ചു സല്ലരിക്കാ -
നെനിക്കുണ്ടായതില്ല
ഭാഗ്യമിന്നിതേവരെ.

നാളെ, നാളെയൊമെന്നും
ചിന്തിച്ചു നീക്കുന്നല്ലോ,
നാളെയെത്താത്തു് ലെല്ലാം
തീർന്നിതെന്നാൽതീടാതെ.

IV

വാഴ്ചുളിനിലത്തെൻ
വിത്തു ഞാൻ വിതച്ചുപോയ്;
നിഷ്പലമായിത്തീർന്നി -
തെൻഭഗീരഥയന്താം!

നേൻ ഞാൻ പല നേച്ച്,
കീർത്തനശതം പാടി,
വാൻതാമശ്രുക്കുളാൽ
നീരസേചനംചെയ്തു.

കുന്ദമേകൊണ്ടും ഫലം -
മില്ലാത്തു നിരാശതൻ
മന്ദത നിത്യമെന്നെ -
ബ്രാഹ്മിച്ച മഹാകഷ്ടം!

മുക്കാലം മുച്ചുച്ചിതി -
പ്ലത്തിങ്ങു ഞാറായിട്ടു
നിലക്കുന്ന് ചിലത്തോറം
വൈവണ്ണഭാവത്തോടെ.

വന്നീടാം കൃഷിപ്പിഴ -
യിന്ന നാശിച്ചിമുലം;
തിന്നീടാം വിളിച്ചൊക്കെ -
ക്കാനനമൃഗങ്ങളും;

വഷ്ഠമേറുകുമുലം
വൻചിറ മുറിഞ്ഞീടാം,
കയ്ക്കനിവ കാണു
തൻകർമ്മഫലമായി.

വിത്തു വാഴ്ന്നിലങ്ങിൽ
 പാകുന്നപോലെയൊരു
 ബുദ്ധിമുട്ടിനെ മറൊരു -
 നെത്തുതാൻലകത്തിൽ?

V

ആരാന്റെ നിലങ്ങൾ ഞാ -
 നെത്രയ്ക്കു കൃഷിചെയ്തു
 പാതാതെൻനിലംമാത്ര -
 മുഴുവാനാളായില്ല.

മുസ്സഹം കാരും വൈലു -
 കേരം ഞാൻ നാളിൽ നാളിൽ
 നിസ്സഹതും വണിചെയ്തു
 ലാഭങ്ങളുടേക്കു കാൻ.

കാലത്തു വിതപ്പിച്ചു,
 പാകത്തിൽ വെള്ളം കേറി,
 കാലികൾ പൂക്കളും
 തിന്നാതെ നിത്യം കാത്തു,

ഞാറുകൾ കതിരിട്ടു
 പൊന്നണിയണിഞ്ഞപ്പോ -
 ക്കേറിന സന്തോഷത്താൽ -
 മൃഗൻ ഞാൻ തെളികയാൽ.

കൊയ്ത കറകൾ നന്നായ്
മെതിച്ചു നെല്ലായപ്പോൾ
കൈതവമറളുനു
കൊണ്ടുപോയുമസ്ഥൻ

തന്നു നീച്ചിട്ടു
വൻപ്രഭുതവും കാട്ടി-
ത്തന്നിതു നമുക്കൊരു
വേതനം ജോലിക്കായി.

ആ പ്രഭുവെന്തറിഞ്ഞു,
നേരിൽ തൻ പണിചെയ്യും
ഗൃഹീയോ ലാഭത്തെക്കാ-
ലോമെന്നുള്ള തത്വം.

VI

പരാജിതയായ ഫ്രാൻസ്

സ്വാതന്ത്ര്യക്കൊടിക്കൂറ
കൈകളാൽ പൊക്കിപ്പിടി-
ച്ചാദൾമാഗ്ഗുമാരീ
ലോകത്തിനാകെക്കാട്ടി;

മാനവജീവിതത്തിൻ

മാഹാരഥ്യമാരു തന്റെ

മാനമേറീട്ടും വാഴും...

മുദ്രയാൽ വാഴിപ്പോന്നു;

സമതപം നപാതന്ത്രം സൗ...

ഭാര്യമെന്നു പയാൽതാൻ

ചമപ്പാലാല നാക്കി

നാകമിദ്ധരണിയിൽ;

ആയതി ചിരാജിത

ജ്ഞാനഭണ്ഡധാരകൊണ്ടു

പാരിടമിതേവരെ

ശ്രേയസ്സാൽ ചുടുന്നതും!

ധന്യയാം ഫ്രാൻസേ, നീയോ

സുപ്പിയാൽ ഗ്രന്ഥമാ

ചന്ദ്രനെപ്പോലെയിപ്പാൻ

ശോചയാത്തു നീർന്നു, കഷ്ടം!

മോരയാം പാതന്ത്രം...

ഓഷ്ഠഭവത നിന്റെ

മാരിടതേനിൽ നൃത്തം...

ചെങ്കുമോ ഞലിയുന്നൂ!

അതിലും മഹാകൃഷ്ണം
നിൻനീചസന്താനങ്ങൾ
ശ്രുതിതാളങ്ങൾ കൂട്ടി-
സ്സാമായുചേരുന്നല്ലോ.

VII

പാരിസ്സ് 1941

കൗരവസദസ്സിനെ
പ്രഭുപദി, യാഭിജാതം-
ഗൗരവം മറക്കാത്തോൾ
ഒട്ടുശയിക്കുന്തപ്പാലും

പൗരന്ദ്രം വീട്ടു ദാസ്യം-
വൃത്തിയിൽ കണവന്മാർ
ചാരവേ നില്ലെ, രാജ-
സദസ്സിൽ മദാധനം

വൈരിയാൽ നിജപത്ന-
മഴിഞ്ഞുപ്പെട്ടീടിലും
സാരമാം സതീവ്രത.
തേജസ്സാൽ തെളിഞ്ഞുളളാൾ;

ആ സ്ഥിതിയിൽപ്പോലും-
 മലരാജിത; സത്യ-
 സമർത്ഥം കലി കേരി-
 ബ്രാധിച്ചാലെന്നപോലെ.

പാരീസ്സേ, ചതുരന്ത-
 സാർവ്വഭൗമയാം നിന്നെ
 വൈരിമാർ സർവ്വലോക-
 സമക്ഷം മദ്ദിച്ചാലും
 സാധുക്കൾ വല്ലഭന്മാർ
 പൗരജനമനു ഹന്ത,
 പ്രേതസന്നിഭരായി
 നില്ക്കിലും മഹാഭാഗേ!

നിന്നുടലെന്യാളശ-
 സമ്പന്നിമാനംകൊണ്ടു-
 തന്നെ നീ ജയിക്കുന്നു
 ദുർലബ്ധയായിട്ടെന്നും!

VIII

സിംലായിൽ

ഉന്നതമിമാചല-

ശൃംഗമാന്മന്മത്തനായ്
മന്നിടമവഴുതയിൽ

വീക്ഷിക്കും ഗുരൂപ്രഭോ!

ക്ഷോണിയിൽ വൈലും കാരും-

മേറുതാൻ പണിചെയ്യും
പ്രാണികൾ നിനക്കിന്നു
ഹാസ്യരായ്ത്തന്നേ തോന്നാം.

ക്ഷീണിച്ചു വലഞ്ഞു ഭൂ-

വൃഴ്ത്തും കൃഷിചെയ്യും
കാണി വിശ്രമം തേടാ-
തുള്ളാരാപ്പരിചകൾ

മുഖത്താൽ കുനിഞ്ഞുളളാൻ

നിന്നുടെ മഹാസ്ഥാനം
നോക്കുവാൻപോലും ശക്ത-
രല്ലെന്നോ, ശരീതന്നെ!

എങ്കിലും പ്രാണിമിംസാ-
ദക്ഷ, നീ മുതദേവം
പങ്കിലം ഭക്ഷിച്ചല്ലോ
മേന്മയെ നടിക്കുന്നു?

എതുമിന്നൊരു ജോലി
നീ ചെയ്തതറിവില്ല,
സാധുക്കൾ പക്ഷികളെ
റാഞ്ഞുകെനിയേ കഷ്ടം!

ശൃംഗാഗ്രമേറിയേവം
വാഴ്ചിലുമറിവില
മംഗലം കൃതകൃത്യം-
തൃപ്തി നീ ഹൃദ്രൂപശ്രോത!

IX

നമ്മുടെ ദിവാസപര്യം
ഭഗവതാകാശത്തിൽ
നിർമ്മിച്ച രത്നമണ്ഡം
ജീർണ്ണിച്ചുകിടക്കവേ

കണ്ടു നിൻമിഴികളിൽ
സുസ്സഷ്ടമീസ്സന്ദേശം:
“വേണിനി മേലിൽ പ്രേമ-
ജീവനമതിൽ സഖേ!”

എന്നാലും സസന്ദേഹം -
 മെന്നുള്ളിലൊരു ചിന്ത
 വന്നുദിക്കുന്നു: “ധന്യേ,
 ജിണ്ണിച്ചതെന്നാകിലും

ഈ പ്രേമമർമ്മത്തിന്റെ
 വേലിയിൽ പനീർച്ചുഷ്ണം
 നില്പതു കാണില്ലേയോ
 സൗരഭ്യമിന്നും വീശി?”

ഉത്തരമിതിന്നു ഞാൻ
 കണ്ടു നിൻകണ്ണിൽത്തന്നെ:
 “ചുത്തനായ് പണിഞ്ഞാലു -
 മുത്തമരത്തോളമുപലം

പ്രേമചത്തനം; ദിവ്യ -
 മന്ദാരവൃക്ഷങ്ങളാൽ
 തൂമയേറീടും ലീലാ -
 കാന്നാം ലസിപ്പതായ്.

പോകട്ടെ പോയതെല്ലാം,
 നൂതനം നിർമ്മിക്കുക
 രാഗത്താൽ സുരലീലം
 ജീവിതപ്രാസാദം മേ.”

X

ചാനവ, തെല്ലമില്ല
 നിന്നൊടിനന്നയ മേ:
 നൂനം നീയറിവീല
 മുഖത്തിൻ പ്രതിഫലം.

നിന്നിമേഷനാം ഭവാ-
 ഞങ്ങളെ കണ്ണീർ വാക്കും?
 നിന്നിദ്രൻ ഭവാൻ ദേവ,-
 ഞങ്ങളെ സ്വപ്നം കാണും?

മുഖത്തിലുടിച്ചിടം
 ജ്ഞാനഭാസ്സരൻതന്റെ
 നല്ലതിരകളുണ്ടോ
 ലാളിപ്പ ഹന്ത! നിന്നെ?

നിർവ്വീകാരാത്മാവായൊ-
 രങ്ങയ്ക്കു ധനുപ്രേമ-
 സർവ്വസ്വമഹത്വമി-
 നറിവാൻ സാധിക്കുമോ?

നിജ്ജര, ദശാഭേദം
 ചേരമെൻജീവൻകൊണ്ടു
 നിശ്ചയം സംഗ്രഹി ഞാൻ
 തേടുന്നിതെല്ലാ നാളും.

നിഷ്ഠുരപ്രേമമുണ്ടു;
ധന്യനാമതിനാൽ ഞാൻ:
ഉൽക്കടഭുവമുണ്ടു;
വിജ്ഞാനിയതിനാൽ ഞാൻ.

വാനവ, നിനക്കെന്തു
നിഷ്ഠുരഭാവംകൊണ്ടു?
നാനമീ രണ്ടു മങ്ങ -
യ്ക്കൊരു നാളു വാഴമാ?

XI

പുൽത്തകിടതിലെന്റെ
മേൽമുണ്ടു വിരിച്ചു ഞാൻ
സ്വസ്ഥനാൽ സായാഹ്നത്തി -
ലല്ലവിശ്രാന്തിക്കായി

ചിത്രമുദയാനമ -
പുൽക്കുഴുസുമങ്ങു -
പുത്ര പാഴ്നാടൻചെടി -
യൊന്നുരണ്ടല്ലോ നില്ല.

കണ്ണുവല്ലികൾ ചാത്തി..
ക്കൊന്നു വേലിച്ചുറി -
നല്ലൊത്തുസാഹ്നത്തിൽ
കട്ടികൾ കൂടിക്കയൊ.

അങ്ങിന്റെ പെരുവൃക്ഷം -

കൊമ്പിൻമലിനീഷ്ടം -

സംഗീതം മധ്യമാഗ്നം

പക്ഷികൾ പൊഴിക്കുന്നു.

നീലക്കുളം നടുക്കൂട്ടം

ലോകീകവൃദ്ധന്മാരും;

ശുഷ്കാന്തി കാണിക്കൂട്ടം -

യുക്തമിച്ഛിക്കുന്നു.

ജീവിതദിഷ്ടയാത്രം -

ക്ലാസ്സനാമകനീഷ്ടിനും

കേവലമല്ലകാലം .

വിശ്രമമേത്രേ ചേണ്ടു .

ഇല്ലല്ലിലിയിടെന്റെ

കാലുകൾ നീവന്തി ഞാൻ

സ്വപ്നമെന്നലസനായ്

വിശ്രമം പൂണ്ടിടട്ടെ!

XII

വിശ്വാമിത്രൻ

വിധപംസിച്ചിതു ബലം-
 ലേകീഭൂതമാം വെഴരോ-
 മിത്യശക്തിയെ, പ്പല്ല-
 നാക്കി നീ ബ്രാഹ്മണുത്തെ.

സുരരെ വിഗണിച്ചു
 നാകത്തെ വഴിപോലെ
 വിരചിച്ചിതു, സർവ്വ-
 പ്രാണികളേയും, സാക്ഷാൽ

ധാതാവെന്നതുപോലെ,
 ഗാഢയ, മനുഷ്യനാ-
 വേദതാനാവില്ലെന്ന
 കാട്ടി നീ പശ്ചാത്താപം!

ഭരതം ശുനശ്ശേര-
 നോക്കിയ മഹാഭാഗ!
 കൃപയാൽ ചണ്ഡാലനും
 യജിച്ച യോഗ്യന്തെ

കാമമോഹാദികൾക്കു
 കീഴടങ്ങാതെ വാഴ്ത്താൻ
 ഓമനകളേയും
 സന്തുജിപ്പൊരു വീര!

തോല്പിച്ചെന്നതു ചിത്തം -
 തലത്തിലറിയാതെ
 ജീവിതം സ്പഷ്ടപോലെ
 നയിച്ച മഹാവീര!

വിധിയെപ്പൊരുഷത്താൽ
 വളച്ചു നന്മശ്രേഷ്ഠ!
 ക്ഷിതിയിൽ മനുഷ്യർ
 ഗുരു നീയൊരാൾമാത്രം.

ഇൻകിലാബ്

കണ്ടെടോ വൃദ്ധപാമ്പ,
മുന്നമേ ഭവാനെ ഞാൻ
ലണ്ടന്റെ നദീതീര -
തേക്കനായ് നില്ക്കുന്നതായ്!

അങ്ങിങ്ങു കീറിയുള്ള
വസ്ത്രവും, വിശപ്പിനാൽ
മങ്ങിയ വടനവും
ശോചിച്ചു കരങ്ങും

ആടലാലുള്ള തിങ്ങും
ചിന്തകൾ നെററിതന്നിൽ
തോട്ടു മാനുഷപോലെ -
യുള്ളതാം വരകളും

ചോകത്തിന്നാഴലൊക്കെ
 മുത്തമായതുപോലെ
 മുകനായങ്ങ താനേ
 നില്പതായോർമ്മിപ്പു ഞാൻ.

കാര്യവ്യഗ്രത പൂണ്ടു
 പോകുന്ന മഹാലോകം
 രാജമേ നിന്നെ നോക്കി
 യൊന്നുമാതിരിയതില്ല.

ഒരനാൾ കുട്ടനാട്ടിൽ
 പുഞ്ചതൻ ഗുണം നോക്കി
 വരമ്പിൽക്കൂടി മന്ദം
 നടന്നു പോകുന്നേരം

കണ്ടു ഞാൻ നിന്നെപ്പലം
 മാടത്തിലൊന്നിലാടം
 ലാണ്ടതാം മുഖത്തോടു
 നില്പതായ് സന്ധ്യാനേരം.

ക്ലേശിച്ചു കൃഷിപ്പണി
 ചെയ്തു നീ നെല്ലും ചിലി
 ക്കാശ്രമായ്ക്കൂലി വാങ്ങി
 വന്നുണഞ്ഞിരിക്കയാം.

എത്രയും മുഷിഞ്ഞൊ-
ക്കീറിയ മുണ്ടൊന്നു താൻ
വസ്ത്രമായര മറ-
ച്ചുനി പുറിക്കിട്ടു.

തീണ്ടാതെ ദൂരെ മാറി-
പ്പോന്നു ഞാനല്ലം ഭീതി-
പ്പൂണ്ടു നിൻമുഖത്തന്നു
കണ്ടതാം ഭാവത്തിനാൽ.

പിന്നെ ഞാനൊരു നാളിൽ
ഒല്ലിയിൽ പ്രഖ്യാതമാം
ചന്ദനിമുറക്കിയികൽ
സസുഖം ചരിക്കവേ,

വെള്ളംപോൽ പരന്നൊരാൾ-
ക്കൂട്ടത്തിൽക്കലൻ ഞാൻ
തള്ളലും തീക്കുമറു
മുന്നോട്ടു പോയിടവേ,

പെട്ടെന്നു ചുരുപാമ്പു,
നിന്നുടെ മുഖം കണ്ടു
ഞെട്ടി നിന്നുപോയല്ല-
നേരത്തേയ്ക്കു ചുരുട്ടത്താൽ.

പ്രജ്ഞവേഷനായി
 നില്ക്കയാണെന്നാകിലും
 നിശ്ചയമൊരു നോട്ടം-
 കൊണ്ടറിഞ്ഞിതു നിന്നെ.

ബന്ധുക്കൾ ചത്തു സർവ്വ-
 നാശവുമറിഞ്ഞുള്ളും
 വെന്തൊരാ ശരണാത്ഥി-
 കൂട്ടത്തിൽ നില്ക്കുമ്പോഴും,

ആരുതാൻ മറക്കുന്നു,
 നിൻകണ്ണിൽ കാലിക്കത്തും
 ഘോരസങ്കടത്തിതൻ
 ജ്വാലയേല്ക്കുന്നനേരം?

ഒരു നാൾ റാക്കഫെല്ലത്-
 പ്ലാറംസയിൽ തോഴനാരു-
 മൊരുമിച്ചോരോവിധ-
 മാനന്ദിച്ചിരിക്കവേ,

അരികെക്കണ്ടു നിന്റെ
 ദുർമുഖം ദുഃഖാക്രാന്തം
 തിരികെ സൂതിതന്നി-
 ലെത്തിട്ടും ദുഃസ്വപ്നംപോൽ.

തീരാത്ത കോപത്തോടു
നോക്കി വൻജഗൃഹയാ
ചാരത്തു തുപ്പി വേഗം-
ലങ്ങു നീ മറഞ്ഞുപോയ്.

ദാരിദ്ര്യഃഖത്തിനാൽ
വാഴെല്ലം തൊലിയുമാൻ
തീരെ നീ മെലിഞ്ഞതി-
ശോച്യനായ്ത്തീർന്നിടിലും,

ഘോരമാം നിൻനോട്ടത്തെ-
യാർ മറന്നിടാനാവും?
പാരിച്ച ഭീതികൊണ്ടു
മേനി മേ വിറച്ചുപോയ്!

ശ്രേഷ്ഠമാം വാഹനത്തി-
ലേറി ഞാൻ ഷാങ്ഘായിലെ-
പ്പട്ടണവീഥിതന്നിൽ
സഞ്ചരിച്ചിടുന്നേരം,

കണ്ടിതന്നൊരു റിക്ഷാ
വലിച്ചു കൂടും ഭാരം-
കൊണ്ടുമോ കുനിഞ്ഞു നീ
വീരയെപ്പോകുന്നതായ്.

പട്ടിണിപ്പിശാചിന്റെ
 ബാധയാൽ വികൃതമായ്
 സ്പഷ്ടസങ്കടം പൂണ്ട
 നിൻമുഖത്തിമാത്രം

സാധുമദ്ദനം ചെയ്തും
 ദ്രോഹികളോടു വാങ്ങും
 ക്രോധവും വിദ്വേഷവും
 കണ്ടു ഞാൻ ഭയന്നുപോയ്.

* * *

ഇന്നിതാ കാണാകുന്നു
 ചീക്കിങ്ങിൻപുരദപാരം...
 തന്നിൽ നീ തല പൊക്കി
 നിവന്ന ദേഹത്തോടെ

നീല്ക്കുന്നു, വാലുകൃത്തിൻ
 ശോഷിച്ച കരങ്ങളിൽ
 തോക്കുമായ് ജയശ്രീയെ...
 ത്തഴുകും പ്രതാപത്തിൽ.

മുകൾ നീ മുൻപു സഖേ!
 കേൾക്കുന്നിതിപ്പോളെല്ലാ
 ലോകരുമാദരിക്കും
 നിന്റെയാഹ്വാനമോഷം!

ഉറച്ച ഭാവത്തോടു
 ചേടിവിട്ടുള്ള നിന്റെ
 തുറിച്ച നോട്ടത്തിങ്കൽ
 ക്രൂരത കാണാനില്ല.

കീറിയ വസ്ത്രത്തന്നെ
 നീ ധരിക്കുന്നു; പക്ഷേ
 നീരാളിപ്പട്ടിനുള്ള
 ധാടിയോടത്രേ സഖേ!

തോടു മാന്ത്രിയപോലെ
 നിൻനൊററി വഹിപ്പതാം
 പാടുകൾ തവ മുഖം
 ഞ്ഞെഴുപര്യം ചേർത്തിടുന്നു!

തേടിയ ചാരിതാത്മ്യം
 പൂണ്ടു നീ വൃദ്ധപാത്രം!
 ചേടിയും നമുക്കിനി
 യില്ല നിന്മുഖം കണ്ടാൽ.

യേനാൻ

ഇശ്ശാമാമുഖങ്ങളിൽ -
നിന്നുതാൻ സുഗംഭീരം
നിശ്ശമിച്ചുള്ള സിംഹം -
നാഭമേ വിറപ്പിച്ചു,
വിത്തമത്തരായ് സാധു -
ലോകരെ മദ്ദിക്കുവാ -
നാഭ്യമിച്ചെതിരിട്ട
മിശ്രജുള്ളട്ടങ്ങളെ!

ഗർവ്വിയന്നവർ വന്നു
വീഴുന്ന തീയുണ്ടയി -
പ്പുവ്വതോദരസ്ഥം
കാണുവാൻ വെടിക്കെട്ടായ്!

ഒന്നുമേ വിളയാത്ത

പാഴുണ്ണു; ജലംപോലു-

മിന്നു ഒല്ലഭമിങ്ങു;

മോശമിസ്ഥലം കണ്ടാൽ.

പിന്നെങ്ങനെന്നു കിട്ടി

ലോകത്തെജ്ജയിക്കുവാൻ

പോന്നതാം മഹേഷ്വര്യം

ധൈര്യവും പ്രതാപവും?

എന്തൊരു കവചത്താ,-

ലേതു ദിവ്യാസ്രുത്തിനാൽ,

സാധിച്ചു വേഗം ശത്രു-

സംഹാരം ഭവാനിപ്പോൾ?

മേ കവേ, തവ സാര -

ഗർഭമീ പ്രശ്നത്തിനി -

ന്നേകവേൻ ശരിയായൊ -

ർത്തരം: നീ കേട്ടാലും.

ദിവ്യമാം ചട്ടയുണ്ടു,

ദിവ്യാസ്രുഗണമുണ്ടു,

ഭവ്യത നല്ലും തപ -

ശ്ശക്തിയും നമുക്കുണ്ടു;

ഭൂമിയിൽക്കാലുന്നി ഞാ.

നിശ്ശ്വാസത്തിൽ, ലോകം -
 ക്ഷേമദായകമായ

മന്ത്രമൊന്നുവെട്ടി.

ഈരഞ്ചു വർഷം ഘോരം -

പ്രതമിങ്ങനെയിച്ചു
 സാരമാമൊരു ദിവ്യം -
 ജ്ഞാനവും ലഭിച്ചു മേ.

ആ മതം പ്രഖ്യാപിക്കാ,-

മാ മന്ത്രമോതിത്തരാ,-
 മാമയം ജഗത്തിനു
 മാറാനായ് നിനക്കു ഞാൻ:

“ശക്തിയെത്തരുന്നതായ്

ലോകത്തിലൊന്നുയള്ളു;
 വ്യക്തമായോതാമതു
 വേലചെയ്തോരിൽത്തന്നെ.

നട്ടെല്ലു മുറിഞ്ഞീടും -

മട്ടുഴി കിളച്ചതിൽ
 നട്ടു കൊയ്തെടുപ്പോറും -
 മാലയിൽ ശ്രമിപ്പോറും

ചട്ടണങ്ങളിൽ തൊഴിൽ -
 ശാലയിൽ പണിചെയ്തു
 കഷ്ടജീവിതം കഴി -
 പ്പേനേന്നുമൊരുപോലെ.

സ്രഷ്ടിയാൽ ലോകത്തിനെ -
 പ്പോഷിപ്പിച്ചുയർത്തുന്നു;
 സ്രഷ്ടുമിന്നവരിലേ
 സത്യത്തിൽ ശക്തിയുള്ളൂ.

ഇത്തരപരിയാതെ, -
 യിന്നവർ സ്രഷ്ടിക്കുന്ന
 വിത്തത്തെ ഹരിച്ചുമാ
 ലോകജേതാക്കളെന്നായ്

ഭാവിഭവമെങ്കിലും
 ശക്തി തെല്ലിഹ, മിത്ഥ്യ -
 ജീവിതം നയിക്കുന്നു,
 സ്വപ്നങ്ങൾ കണ്ടീടുന്നു.

എൻമന്ത്രം പ്രജാശക്തി;
 ഔയതിൻ വെളിച്ചത്തിൽ
 നന്മാൾമൊന്നു കണ്ടി -
 തിജ്ഞാവാസത്തിൽ ഞാൻ.”

കാതി ഞാൻ: “മഹാമതേ,
 നിന്റെ വൻതപസ്സാലെ
 പൃഥ്വിതമഃ; ചെല്ല-
 മൃഗീയിൽ നിൻ സന്ദേശം!”

യമരാജധാനി

ഒരു നാൾ യമരാജ -
ധാനിയിൽ ചെന്നെത്തി ഞാൻ
പുരുഷിജ്ഞാസമൂല -
മേതുമേ മടിക്കാതെ.
ചിത്രശില്പമാം ദിവ്യ -
മന്ത്രശാലയിൽദ്ധർമ്മ -
നന്തമമന്ത്രിവർഗ്ഗ -
മൊക്കവേ ചുഴുന്നമോ!

പൊന്മയദണ്ഡമേന്തി
വജ്രസിംഹാസനത്തിൽ
നിർമ്മലകാന്തി വീശി
വാഴുന്നതായിക്കണ്ടു.

ഏറ്റുമാനൂർത്തോട്ട
 ദേവനെത്താണുകൂപ്പി
 മാറി ഞാനിടത്തോട്ട
 സഭയിൽ നിന്നീടവേ,

ചിത്രശാലാപുനായ
 കാമിയകാരനെന്നോ -
 ടിത്തരമുരചെയ്തു
 സന്തോഷഭാവത്തോടെ:

“ആരമോ ഭവാൻ? ധർമ്മം -
 രാജാവിൻ വസതിയിൽ
 കാരണമെന്തു വന്നു -
 ചേരുവാനിതുനാളിൽ?

ലോകവാസികളാരു -
 മിവിടെ സ്വമേധയാ
 ചാകാതെ വരുന്നതായ്
 കേട്ടുകേൾവിയുമില്ല.

ഛായാഗ്രാഹികളേന്തി
 ജാറപ്പുപോലെ തോളിൽ,
 പേയായിപ്പലതരം -
 മുച്ചുത്തിലോതിക്കൊണ്ടും,

മുട്ടിട മറയാത്ത

കാലുറയിട്ടും ഹാരാ-
 ബുട്ടുകൾ ധരിച്ചിഷ്ട-

നാരിമാരൊന്നിച്ചുവോ

നാടുകൾതോറും കാഴ്ച

കാണുവാൻ നടക്കുന്ന

മൃഗരാമമേരിക്ക-

രിങ്ങു വന്നിടാറില്ല.

തോക്കുകൾ ചുമന്നോരോ

നാടുകൾതോറുമെത്തി

വ്യാപ്രങ്ങൾ പുലികൾ ചെ-

ന്നാൽക്കൂട്ടുന്നിവയെല്ലാം

കൊന്നൊടുക്കിടുന്നതേ

മാനാവമഹാധർമ്മ-

മെന്നൊച്ചെല്ലാടവു-

ചെത്തുന്നൊരാൾക്കേയരും

ഇങ്ങങ്ങോ, വരാറില്ല;

ജന്തുക്കൾതന്റെ ഹിംസ

ഭംഗിയല്ലീ ലോകത്തി-

ലെന്നുവെച്ചാകാം പക്ഷേ.

ധർമ്മമുത്തിയാമെന്റെ
 തമ്പുരാൻ സൂര്യോത്ഥജൻ
 നിർമ്മലനസമതപ-
 മെന്നമേ ധർമ്മസിംഹവൻ

അംശാവതാരം മുൻപു
 ചെങ്കുതില്ലയോ 'കാരൽ-
 മാർക്സി'ന്നു പേരിൽ ജമ്മൻ-
 ജാതിയിൽ ക്ഷിതിതലേ;

ആ ചിശിഷ്ടാത്മാവിന്റെ
 സൂക്ഷികൾ ജപിക്കുന്ന
 സോവിയറ്റിന്റെറയാൾക്കാ-
 രാരുമിങ്ങത്തൊരില്ല.

നിണ്ണയം സൂചിമുഖ-
 ദില്ലിഭാന്തരത്തിൽ
 നൂഴ്ന്നുതാൻ കേറീടുന്ന
 ചീനരാം ജാതിക്കാരും

ഭോഗലോലുപരായി
 നാടെല്ലാം നടക്കുന്നോ-
 രാഗാഖാൺമുതലായ
 ഭൂപതിശ്രേഷ്ഠനാമം

വാഴുവാൻ തങ്ങുകിടം
 പോരെന്നു വാടിപ്പൊന്നു -
 മൃഗീയിൽ പടവെട്ടി,
 വാഴുവാനാശിച്ഛോരാം

ജാപ്പാനിജനതയും
 ജമ്നിക്കാരുമിങ്ങു
 പാപ്പിടം തേടി വന്നു -
 കണ്ടതില്ലിത്രേവരെ.

സ്വാഗതം ഭദ്രമുഖ,
 നിന്റെയീ വരവിപ്പോൾ
 ഭാഗധേയമായ്ത്തന്നേ
 ഞങ്ങളോ കരുതുന്നു.”

താഴയിൽ കൈക്കൂപ്പി ഞാ -
 ന്നതകസ്വചിതന്റെ
 യാ മന്ത്രിമുഖ്യനോടു
 സാദരമറിയിച്ചു:

“ജിജ്ഞാസമൂലമന്ത്രേ
 വന്നു ഞാൻ; പൊറുത്താലും,
 വിജ്ഞാസത്തമ, സാധു -
 വാകുമെന്നപരാധം.

ഭൂമിയിലാരോ മട്ടിൽ
 ചൊല്ലി ഞാൻ കേട്ടിട്ടുണ്ടെ-
 ണ്ടീ മഹാരാജധാനി-
 തന്നിലേ വിശേഷങ്ങൾ.

സിദ്ധാന്തം മതം സമ്പ്ര-
 ദായങ്ങൾ പലതരം
 വ്യത്യാസം പെരുതവ-
 തമ്മിലെന്നിരിക്കിലും,

നാരകലോകത്തിന്റെ
 ദുഃഖങ്ങൾ വണ്ണിക്കുമ്പോൾ
 സാരമാണെങ്കിൽമതം-
 മുണ്ടവതമ്മിൽ ചിത്രം!

വിപ്രരും പുരോഹിത-
 വർഗ്ഗവും മുളളാകളും
 ചൊല്ലേറും മതാധ്യക്ഷർ
 ശങ്കരാചാര്യന്മാരും

പണ്ഡിതർ ജഗദ്ഗുരു-
 സ്ഥാനികൾ ശാസ്ത്രജ്ഞരും
 നിണ്ണയം നരകത്തെ-
 യൊന്നുപോൽ ദുഷിക്കുന്നു.

ഭാവനാസമ്പന്നനാ -

രത്നമകവിശ്രേഷ്ഠൻ

സാവജ്ഞമല്ലോ ധർമ്മ -

രാജ്യത്തെ വണ്ണിക്കുന്നു.

ശ്രേഷ്ഠനാം ദാഹേന് തന്റെ

ബുദ്ധിയാലറിഞ്ഞതും

മിൽട്ടന്റെ മനോദൃഷ്ടി -

യൊന്നോടെ വീക്ഷിച്ചതും

നമ്മുടെ പുരാണങ്ങൾ

നിർമ്മിച്ച മഹഷിമാർ

നിർമ്മായമെല്ലാം കണ്ടു

പൂണ്ണമായ വണ്ണിച്ചതും

അന്തകസ്വാമിതന്റെ

രക്ഷയിൽ വാഴുന്നോർക്കു

വെറു വേദവാൻമാരും -

മിടയെന്നല്ലോ നിത്യം.

നേരേ കണ്ടറിയേണ -

മായതെന്നോർത്തത്രേ പ -

ണ്ടാരുമേ ചെയ്യാത്തതാ -

മീ യാത്രയ്ക്കൊരുമ്പെട്ടു.

എന്മാസാമസത്തെ -
 കുന്നിത്തു ചൊറുക്കേണം
 സന്മനസ്സോടേ, വേണ്ട -
 തെന്തെന്നും പറയേണം.”

ഉത്തരം ചിത്രശുദ്ധ -
 നോതുവാൻ മുതിരവേ,
 നേരസംജ്ഞയാ വേഗം
 വിലക്കി സ്വപമന്ത്രിയെ
 അന്തകസ്വാമിതന്നെ
 സ്തിലഗംഭീരം വച -
 സ്സന്തരം വിട്ടു ചൊന്നാ -
 നീചണ്ണം കനിവോടെ:

“ആമന്ത കഷ്ടം! മന്ത്രി -
 രീവിധമഗാധമാം
 മോഹാസ്വകാരകൂപ -
 ത്തികലോ വലയുന്നു!

ധർമ്മക്ഷാത്ഥമായി -
 ദൃഢ്യത്തെ നടത്തുന്ന
 നമ്മുടെ പുരത്തീകൾ
 വീക്ഷിപ്പു നരകത്തെ!

ദണ്ഡത്തെ നാരായണ-
 നെന്നല്ലോ വാഴ്ത്തിടുന്നു;
 ദണ്ഡത്താൽ ജയിക്കുന്ന
 ധർമ്മമെന്നതു ഏതും.

വണ്ണവും സ്ഥാനഭേദം
 സ്ഥിതിയും വലിപ്പവും -
 മെണ്ണാതെ സമസൃഷ്ടി -
 ഭാവത്തിലെല്ലാരെയും

ഒന്നുപോൽ ദണ്ഡനീതി -
 കൊണ്ടു നാം ഭരിക്കുമ്പോൾ
 നിന്ദുമാം നരകമാ -
 ണീ രാജ്യമെന്നോ ചൊൽവൂ?

സർവ്വസാക്ഷിയാമെന്റെ
 താതനാഭിത്യഭേദൻ
 നിവ്വേദമുന്തിയെല്ലാ -
 പേരിലുമൊരുപോലെ

തൻകരങ്ങളാൽ ചൂടും
 കാന്തിയും ചേർക്കുംവണ്ണം
 സങ്കടം ചേക്കാതെ നാ -
 മിവിടും കാത്തിടുന്നു.

സമത്വം ധർമ്മം സത്യം-
 മിവ മൂന്നല്ലോ, നിത്യം
 യമസാമ്രാജ്യശക്തി
 നിലനിൽക്കുന്നു സഖേ!

ഇവ നാം പുലർത്തുന്നു
 ദണ്ഡത്താ, ലുലകത്തിൽ
 കവിതക്കാരോരോന്നു
 ചൊന്നതോ പൊളിതന്നെ.

അന്യായം ജയിക്കുന്ന
 ഭൂമിയിൽ വാഴുന്നാക്കു
 തോന്നിടാം ധർമ്മരാജ്യം
 ഖോരമാം നരകമായ്.

രാത്രിയിൽ പുലരുന്ന
 മൂങ്ങയ്ക്കു ദിനപ്രഭ
 ചിത്തം മുഖത്തെച്ചേക്കു-
 മെന്നതിലെന്താശ്ചര്യം?

എന്നുടെ വാക്കു കേട്ടു
 വിശ്വസിക്കേണ്ടാ ഭവാനു;
 ചെന്നു പോയ്ക്കുണ്ടുതന്നെ
 തീച്ചയാക്കുകയില്ലോ.

നിതിമാൻ ചിത്രശൂൺ
 വേണ്ടോരു സഹായങ്ങൾ
 ചെമ്പിടും, നിനക്കെന്നും
 മംഗളം ഭവിക്കട്ടെ!”

അന്തകദേവനേവം
 പറഞ്ഞു വിരമിക്കെ-
 ബ്രസ്മരഗീതങ്ങളാൽ
 മുഴങ്ങി സഭയെല്ലാം.

ഭദ്രപീഠത്തിൽനിന്നു
 സേചകരസ്തം താങ്ങി
 മിത്രനന്ദനൻ യമൻ
 സ്വപ്നമെഴുന്നേറ്റു

പുറിനിന്നീടും മന്ത്രി-
 വയ്ക്കു കടാക്ഷത്താൽ
 മുറുമന്നാശിസ്സേകി
 മന്ദമെഴുന്നേറ്റു.

II

ചൊല്ലിനാൻ ചിത്രശൂൺ:
 “നാലടിച്ചല്ലോ നേരം;
 തെല്ലു യല്ലതും കാപ്പി
 കഴിച്ചിട്ടാകാം ശിഷ്യം.

എൻഗ്രഹമടുത്താണി-
 ന്നവിടെക്കേറി സ്വപ്ന-
 മെങ്കിലും സൽക്കാരത്തെ
 സ്വീകരിക്കേണം സഖോ!”

മന്ത്രിവയ്ക്കുന്റെ ഹർദ്യ-
 മുത്തമരത്തോഴ്ജപലം
 സുന്ദരലീലോദ്യാന-
 ശോഭിതം മനോഹരം

ഗാട്ടുനിന്നിടം ദ്വാര-
 പാലർത്തൻ നമസ്കാര-
 നാടുങ്ങച്ചേറു ഞങ്ങൾ-
 ഉച്ചിരാൽ പ്രവേശിച്ചു.

അശ്വയുക്തരശിപ്പ-
 രമ്യമാമാഗ്രേഹത്തിൻ
 വാച്ച ഭംഗിയിലെന്റെ-
 മൂലത്തടം കുളിക്കുവേ,

പാശ്ചാത്യന്തികച്ചേറും
 താഴ്വയിലാദരത്തോ-
 ടിക്കിനെ, മന്വില്പാത്ത-
 തെന്തിതെന്നോന്തിടവേ,

അഘൃപാദൃങ്ങേന്തി-
സ്സുൽക്കരിക്കുവാനായി-
തൽക്കടംബിനി വന്നു-
നീല്ക്കുന്നതത്രേ കണ്ടു.

കാപ്പിഴ തയ്യാറാക്കി-
വെച്ചിരുന്നൊരു ചിത്ര-
ശില്പമാം പൂമച്ചുക-
ചെന്നണഞ്ഞിതു ഞങ്ങൾ.

സ്വാദിഷ്ടം വലതരം
ഭക്ഷണപാനീയങ്ങൾ
സാദരം ഭുജിച്ചു ഞാൻ
ഉപ്ലിപ്തനായതേനരം.

ഭിത്തിയിൽ കണ്ട ചിത്രം
പ്രേമ്യങ്ങളോരോന്നായി-
പ്രാതുരോക്ഷവാണരം-
മുതസാഹമുള്ളിൽക്കരന്നി.

എൻചിത്തമറിഞ്ഞിപ്പോ-
ഭാവത്തിൽ സചിചേന്ദ്രൻ
പുഞ്ചിരി തൂകി വേഗം-
മോതിനാൻ മധുരമായ്:

“വിസ്മയിക്കേണ്ട സഖേ,-
 യിച്ചവർച്ചിത്രങ്ങളിൽ
 വിശ്വവിഖ്യാതമായ
 സംഭവമെല്ലാം കാണാം.

രാഷ്ട്രങ്ങളുടെ ചുമ്മോ
 വാക്കുന്ന വിപ്ലവങ്ങൾ
 ശ്രേഷ്ഠരാം വിമാന്മാക്കൾ
 നയിച്ച ജീവിതങ്ങൾ

ലോകത്തെമ്പതാനാ -
 ഞന്നയിക്കുന്നതെന്നും
 ശ്രീകരമവ കാണാം -
 മിച്ചവർച്ചിത്രങ്ങളിൽ.

‘ഇൻകിലാബി’ന്റെ റയോരോ
 രൂപവും മാറിമാറി -
 ബുഗിയിൽ വരച്ചു
 കണ്ടിടാമിവിടത്തിൽ.

ലോകത്തിലസമത്വം
 നീക്കവാൻ ബലമില്ല -
 നാകമെൻസ്വാമിയോരോ
 ദേശത്തും മുറുപോലെ

മർത്യരൂപത്തെപ്പൂണ്ടു
 സത്യധർമ്മത്തെക്കാത്തു
 രക്ഷിപ്പാനവതരി-
 ച്ചിടുന്നതരിവില്ലേ?

മുനിമാർ പ്രവാചകർ
 തപവിജ്ഞാനവിജ്ഞർ
 ജനനേതാക്കൾ മറ്റു
 പണ്ഡിതവർണ്ണന്മാരും

സമതപന്തന്നേ സർവ്വ-
 ശ്രേഷ്ഠമാം ധർമ്മമെന്നു
 സമത്ഥിച്ചെല്ലാം മാറി-
 മറിപ്പാൻ ശ്രമിച്ചവർ

അവരെൻസ്വാമിതന്റെ-
 യശഃതേജസ്സിൻ ഗുണം
 ഭൂവനംതന്നിലെല്ലാ-
 നേരവും കാട്ടിടുന്നു.

ആദരണീയരെല്ലാ-
 നാകൃമാവവർക്കുള്ള
 മേളമനോഹര-
 ചിത്രങ്ങളിവ കാണുക!”

III

ചിത്രശൂന്യന്റെ കാപ്പി-
 സ്വൽക്കാരമെല്ലാമേവം
 മിത്രഭാവേന കൈക്കൊ-
 ണ്ടൊട്ടിരുന്നനന്തരം

നാരകപുരത്തിന്റെ
 കഷ്ടകൾ കാണാൻ കൂട്ട-
 കാരനാം യമഭൂത-
 നൊത്തു ഞാനിറങ്ങിനേൻ.

“ഉത്തമനാകമെന്റെ
 മിത്രത്തിനിതൃനാളിൽ
 വിസ്തരിച്ചെല്ലാം മണി-
 ഭൂ, നീ കാണിച്ചാലും.”

ഈവിധം സചിവേന്ദ്രൻ
 തന്റെ കല്പന കേട്ടു
 സേവിച്ചു നില്ക്കും മണി-
 ഭൂനെത്തുടൻ ഞാൻ.

കുട്ടു പോയൊരു നേരം
 ശോഭിക്കുമിന്ദ്രനീല-
 കോട്ടതൻ മുഖദപാരം
 കാണായി മഹോജ്വലം.

കാണായി മുന്നിൽ ചേതോ-
 മോഹനം ദിവ്യോദ്യാനം
 ചേണാൻ പൂത്ത വല്ലി-
 കൂട്ടങ്ങൾ നിറഞ്ഞതായ്.

ചന്ദ്രശാലകളുണ്ടു
 സംഖ്യയില്ലാതവണ്ണം;
 യന്ത്രധാരകളുണ്ടു
 ശോഭിപ്പതങ്ങുമിങ്ങും;

കലുത കോലം രാജ-
 ഫംസങ്ങൾ തല ചൊക്കി
 മെല്ലവേ ക്രീഡിക്കുന്ന
 താമരക്കുളങ്ങളും.

മുല്ലമനോഹര .
 മാകമീയിടം കണ്ടു
 ചൊല്ലി ഞാൻ മണിഭദ്രൻ-
 തന്നോടു സവിസ്മയം:

“നാകത്തെ നാണിപ്പിക്കു-
 മിപ്പുരിയേതു? സവ്വ-
 ഭോഗങ്ങൾ നിറഞ്ഞതാരി-
 യുദ്യാനമാക്കുള്ളതാം?”

ചിരിച്ചുകൊണ്ടു ചൊന്നാ-
നന്തകശിഷ്യൻ, “നിങ്ങൾ
ചരിക്കമിതുതന്നെ-
യന്ധതാമിസ്രം, സഖേ!

മുഖ്യമാണെല്ലാങ്കൊണ്ടു-
മീ സ്ഥലം: നരകങ്ങൾ,
ഭോഷ്ട്യ, വേദേന്ദ്രി-
ലേറുമെന്നിരിക്കിലും

അന്ധതാമിസ്രംപോലെ-
കാണുവാനില്ല മരണം,
നന്തകസാമിഷ്യരും
പ്രീതിയിന്നിതിലല്ലോ.”

ചോദിച്ചു ഞാനു, “മന്ധ-
താമിസ്രമെന്ന പേരിൻ
ഹേതുവെന്തതിദീപ്ത-
മീ സ്ഥലം കാണുന്നേരം.”

“ശരിതാൻ തവ ചോദ്യം:
ഭാദശാദിത്യർ മാറാ-
തിരവിൽപ്പോലും ശോഭ
പരത്തുന്നിവിടത്തിൽ

അന്ധകാരത്തിനിട-

യില്ലമോ തെല്ലും, പക്ഷേ-

യന്ധത മനസ്സിൽത്താ-

നിവിടെ പസിപ്പോരിൽ.

മഞ്ഞുരാത്ത് ജീവിച്ചപ്പോൾ,

ആരെല്ലാം ബലംകൊണ്ടോ

വിത്തത്തിൽ വിശ്വസിച്ചോ

വിദ്യതൻ ഗർവ്വംകൊണ്ടോ

സൗന്ദര്യമദത്താലോ

ധർമ്മത്തെഗ്ലണിക്കാതെ

സ്വന്തജീവിതം നയി.

ചിടിനാർ ധരതനിൽ

ലോകജേതാക്കളെന്നു

ഭാവിച്ച രാജാക്കന്മാർ

ഏകശാസനാജ്ഞാ

ക്രേശിച്ച സേനേശന്മാർ

സാരഗണലക്ഷണധർ

സീസരും ബോണോപ്പാർട്ടും

വീരനാം ചെങ്കിസ് ഹിറാൾ

തൊട്ടുള്ള മഹാരഥർ

ഇങ്ങതാൻ വന്നെത്തുന്നു,
 ലോകത്തിലവൻ ചെയ്യും
 തുംഗമാമധമങ്ങൾ -
 ക്ഷത്തരം ചൊല്ലിടുവാൻ.

സമ്പത്തിൻ മേത്തിനാൽ
 സാധുമദ്ദനംചെയ്യും
 വമ്പക്കുമവസാനം -
 മിങ്ങതാൻ ശുഭാത്മാവേ!

ഇങ്ങുണ്ടു വിശേഷിച്ചു
 സർവ്വമോഹനമായ
 മംഗലാരാമമേകം
 തുംഗസൗഭാഗ്യശോഭം.

അംഗസൗന്ദര്യമത്താൽ
 ലോകത്തെ മമിച്ചുള്ളൊ -
 രംഗനാമണികൾക്കു
 വാഴുവാനതേ സ്ഥാനം.

നൂർജ്ജമാൻ, ക്ലിയോപാട്ര,
 പുത്രിഷ്ടമുതലായ
 രാജനാരികൾമാത്രം -
 മല്ലിങ്ങു വസിക്കുന്നു.

ദേഹലാചണ്യത്തിനാൽ
തൻകായും നേടിപ്പര-
ദ്രോഹത്തെച്ചെഴുതിടുന്ന
നാരികൾ മറുജ്ഞാതം

പൂവാടിയിതിലത്രേ
വന്നവർ ചെഴുതിടുള്ള
പാപങ്ങൾക്കനുഭവം-
കൊള്ളുന്നു സദാകാലം.”

“ശിക്ഷയെന്തിവിടത്തി,-
ലീ മനോജ്ഞാതമാത്തി-
ലക്ഷ്മീസുഖമല്ലോ
കാണു ചാനുള്ള സഖേ.

നിത്യമാം വസന്തമാ-
ണിചിടെ, ശ്ലീതോഷ്ണങ്ങൾ
പ്രത്യക്ഷമാനന്ദത്തി-
നൊത്തവതന്നേ ഏനം.”

അന്തകശിഷ്യൻ ചൊന്നാൻ:
“ശിക്ഷകൾ കുറ്റങ്ങൾക്കൊ-
ത്തന്തരമില്ലാതെത്താൻ
നല്ലതു മിത്രാത്മജൻ.

ഇങ്ങവക്കിഷ്ടമുള്ള -

തൊന്നുമേ കാണുക വയ്യ,
ഭംഗിയിൽ സൂര്യദേവൻ
ശോഭിച്ചു നിന്നിടിലും;

മറുക്കുതെല്ലാം മനേ -

പ്രാലതാനിരിക്കിലും
പുറമുള്ളിഷ്ടവസ്തു
കാണുവാനവക്കാകാ!

ചാരത്തു നിന്നിടിലും

കാമുക ജനത്തിനെ
നീമിൽത്താർമിഴിമാക്കു
കാണുവാനെടുതല്ല.

സേവകരടുത്തുതാൻ

നിഷ്കൂലും രാജാക്കന്മാ -
ക്കാവതല്ലവരുടെ
ശാസന കേൾപ്പിക്കുവാൻ."

"ഉത്തമവക്ത്രം ഭവാൻ

ചൊന്നതൊക്കെയും, നാമു -
ക്കത്ര വേറൊരിടത്തു
കാഴ്ചകൾ കാണാമിനി."

IV

കുളനേരത്തിലെത്തി
 വേറൊരു ദിവ്യാരാമം
 സ്പഷ്ടമാം ശോഭ ചേർന്നു
 ഫലഭൂതങ്ങൾ നിറഞ്ഞതായ്!

“ആരിവിടത്തിൽ വാഴൂ?
 ശിക്ഷയെന്നിങ്ങുളളൊക്കു?
 പാരിലെന്നവർ ചെല്ലൂ
 ധർമ്മത്തിന്നെതിരായി?”

“പാപിഷ്ഠന്മാരാനിങ്ങു
 വാഴുവോ, രഹംകാരം
 കോപമീഷ്ടകൾ വാശി
 ലോഭമെന്നിവയാലേ

തൻസമസ്പഷ്ടങ്ങൾക്കു
 ഭുജങ്ങൾ വരുത്തുവോർ
 സംസാരഭുജങ്ങൾ വീട്ടു
 ണ്ടിവിടെയറിഞ്ഞീടും.

സർവ്വസ്വത്യാഗംചെയ്തു,
 സർവ്വസംഗങ്ങൾ വിട്ടു
 സർവ്വഭാ ദേവധ്യാനം
 ചെയ്തതാൻ പസിക്കിലും

പാവങ്ങൾതന്റെ വേദ-
മറിയാതിരിക്കുവാൻ
കേവലം പാപരാണു
ധർമ്മഭേദന്റെ കണ്ണിൽ.

രാഗമില്ലാതെ തന്റെ
ഭേദംവെല്ലുന്നവോൾ
ഭോഗലോലുപതന്ന
ചാരിത്രം രക്ഷിക്കിലും!

തനുപജീവനത്തെ-
ക്കാംക്ഷിച്ചു തൻപുരസ്സ്
മാനുജീവിതമോത്തും
വിലുങ്ങിനിതവൾ ദേഹം.

അങ്ങനെയുള്ളൊരന്യ-
മത്സ്യത്തെത്തൊടാക്കിലു-
മിങ്ങമോ പാപിഷ്ഠരായ്-
ജ്ഞിക്കപ്പെട്ടിടുന്നു.

വേണ്ടപോലറിയാതെ
വിദ്യയെപ്പഠിപ്പിക്കും
പണ്ഡിതമ്മനുന്മാർ
വാഴ്ചവാനിതേ സ്ഥലം.

അവൾ കൂട്ടായുണ്ട്
 ദൈനികപത്രങ്ങളാൽ
 കപ്പത്തുപ്രചാരണം
 നടത്തും പത്രശുന്മാർ.

‘രൂപദ്രുത’ വിട്ടു
 കാവ്യത്തെച്ചമസ്സുവോർ,
 കോവിലു വിമർശനം-
 ചെയ്യുന്ന നിരൂപകർ,
 വാക്യാർത്ഥജ്ഞാനമെന്നോ
 ഗ്രന്ഥങ്ങളെഴുതുമ്പോർ,
 വ്യാഖ്യാനം ചമപ്പവർ,
 ടിപ്പണിക്കാർ മറ്റും

സാഹിത്യലോകത്തിലെ-
 ഭൂമിയിൽക്കൂട്ടക്കാർ,
 സ്നേഹിത, ദണ്ഡുന്മാരായ്-
 തീരുമിന്നിവിടത്തിൽ.

ജ്യോതിഷം ചൊല്ലുന്നോരും
 മന്ത്രവാദികൾ വൈദ്യ-
 മേന്മയൊന്നറിയാതെ
 മോഹിയെ നോക്കുന്നോരും

സ്രീധനം വിറു തന്റെ
 മേന്മയെപ്പലപ്പോരും
 സോദരീഭർത്താവിനെ -
 യാശ്രയിച്ചിരിപ്പോരും

കയ്യോഴ വാങ്ങും മന്ത്രി
 വെട്ടും, രാജസേവ
 മുഖ്യമെന്നോത്തു കാലം
 കഴിക്കും മൃഗന്മാരും

വമ്പെഴും നേതാക്കന്മാ -
 രെന്നു ഭാവിച്ചു തന്റെ
 സമ്പാദ്യം പുലർത്തുന്ന
 നീചരാം ജനങ്ങളും

വാമനാരികൾതന്റെ
 സമ്പത്തു ഭുജിക്കുന്ന
 പൂരപ്പന്മാരും മറ്റു
 ദുർഗ്ഗജനങ്ങളും

ഇപ്പരി പുകുതന്നേ
 വാഴുന്നു, യമൻതന്റെ
 കല്പനയൊരു നാളും
 ലംഘിപ്പാനാളല്ലാതെ.”

*

*

*

“കുന്നു ഞാൻ ചോദിക്കട്ടെ!
കള്ളന്മാർകൊള്ളക്കാരും
നിന്ദാമാം മറ്റു കമ്മ-
മനുഷ്ഠിപ്പവർകളും

എങ്ങാണു വസിക്കുന്ന,-
തവക്കു ചേരും ശിക്ഷ-
യെങ്ങനെയെല്ലാമാണു
ധർമ്മരാജാവിൻ നാട്ടിൽ?”

അന്തകശിഷ്യനോതി:
“ഭൂമിയിലോരോവിധ-
മെന്തെല്ലാം കമ്മങ്ങൾക്കു
ശിക്ഷകൾ നല്കുന്നുവോ,

രണ്ടാമതിചിടത്തി-
ലില്ലവർക്കു വം;
ദണ്ഡുരല്ലവരിങ്ങു
പന്നണത്തീട്ടുനേരം.

നൂനമങ്ങോത്തീടേണ-
മീ നാട്ടിൻ ധർമ്മശാസ്ത്രം
‘പീനൽകോഡി’നു ചേരും
വ്യാഖ്യാനമേമല്ല.

ദണ്ഡനീതികൾ മൺതുർ
 ഘോഷിപ്പതെല്ലാം തോഴ,
 നിണ്ണയം ധനരക്ഷ-
 ണ്ണെന്നല്ലോ ഗണിക്കേണ്ടു.

കമ്മത്തിൻ ശിക്ഷയേല്ക്കാ-
 തിങ്ങെത്തും പാവിഷ്ഠരിൽ
 ധർമ്മരാജാവിൻ ദണ്ഡ-
 നീതികൾ ഫലിക്കുന്നു.

‘ന്യായ’മെന്നെലകത്തിൽ
 ഘോഷിപ്പതൊന്നു വേറെ;
 മായമററിവിടത്തെ-
 ചുമ്മുമോ വേറൊന്നല്ലോ.

ക്ഷുത്തിറാൽ, ദാരിദ്ര്യത്തിൻ
 ശക്തിയാൽ, താപത്തിനാൽ
 മൺതുർ ചെയ്തിടുന്നതാം
 കുറാങ്ങു മഹാമതേ,

പാപമായ് ഗണിപ്പീല;
 ശിക്ഷയുമവകീല്പ;
 കേവലം നരലോക-
 നീതിതാനവയെല്ലാം.”

*

*

*

“നേരമോ വഴുകുന്നു”

ഞാനോതി: - “യിനിപ്പോവാൻ
നേരിലിന്നുനഗ്രഹി.
ചൂടണം മടിയായെ.

ചൊല്ലുന്നതില്ല യാത്ര;

വന്നു കണ്ടോളാമിനി

നല്ലതാമവസരം

നോക്കി ഞാന്റെ നാളിൽ.”

കായകല്പം

ഹേ വൃദ്ധ! നിന്റെ ദേഹം -
മേതൊരു മരുന്നാലേ
യൗവനയുക്തമായി -
ശ്ലാകൃതിയെത്തേടിക്കാണു?

നിൻ വളഞ്ഞുള്ള നട്ടെ -
ല്ലെങ്ങനെ നിവർന്നിപ്പോൾ
നിൻ തളന്നുള്ള കൈകൾ -
ക്കെങ്ങനെ ബലം വന്നു?

കണ്ണുകൾ ചിമ്മിയേതും
കാണുവാനരുതാതെ
നിണ്ണയം മുൻപിരുന്ന
നോട്ടമെങ്ങനെ മാറി?

നീയഹോ കാമരൂപൻ
സാമ്പ്രതം ജരമാം
കായത്തൊക്കളുത്തേവം
തേജസ്വിയായിത്തീർന്നു?

ഏതൊരു ദിവ്യവൃക്ഷധം-
കൊണ്ടു നിൻനില മാറി
സ്തിതസൗന്ദര്യമായ
ദേഹത്തെക്കൊക്കൊണ്ടു നി?

മാന്യരാം പണക്കാര-
മാന്യരാം പ്രഭുക്കളും
സുന്ദരിമാരും ജീവി-
തോൽക്കുപ്പാശിപ്പോരും

ആരും നിൻഗൃഹത്തിന്റെ
വാതുക്കൽവരെ വന്നു
പാരാതെ കൾലങ്ങൾ
മുൻപറ്റോ ചോദിച്ചില്ല.

അത്യശക്തമായ് നിന്റെ
കൈകളെന്നോത്തിക്കൂട്ടർ
പ്രതൃഷ്ണ ഹരിച്ചല്ലോ
നിൻധനം പൂർണ്ണജിതം.

നിസ്സഹായനായ് നോക്കി
നീ നില്ലൊഴുത്തത്തിന്റെ-
യസ്തിവാദവും മാനതാ-
നായവർ മടിച്ചില്ല.

എന്തൊരു കായകല്പ-

വിദ്യയാലിപ്പോൾ നിന്റെ-

യാതുമോവം സർവ്വം

മാറി നി ബലം നേടി?

മൂരി നീ നിവന്നൊന്നു

നിശ്ചയിച്ചപ്പോഴിതാ

ചാരിലെ വലിയോക്ക്-

മാദരം നിന്നിൽച്ചേന്നു.

കുന്നൊന്നായവർ വന്നു

കാഴ്ചവെക്കാനായ് നിന്റെ

മന്ദിരഭാരം കാത്തു-

നില്ക്കുന്നിതിനാളിൽ.

ദീനനായ് നിവസിച്ചു

കാലം ഞാൻ നിന്ദിച്ചില്ല;

എന്നു നീ ബലവാനായ്-

ത്തീർപ്പോൾ സ്മരിപ്പില.

മന്ത്രശക്തിയാലേതു

സിദ്ധി നീ നേടി സർവ്വ-

ധന്യമാം രൂപം നിന-

ക്കെങ്ങനെ വന്നുചേർന്നു?

ചിന്താതരംഗിണി

I

കഴിഞ്ഞൊരൻജീവിതമെങ്ങു? മുന്ന-
മാശിച്ചതാം ശോഭനഭാവിയെങ്ങോ?
വളഞ്ഞുനീണ്ടുള്ളൊരു ജീവിതാധപാ-
വളന്നുനോക്കീടുകിലെന്തു പുണ്യം?

ചെറുപ്പകാലത്തു കൊളുത്തിവെച്ചൊ-
രതൂണുതാടിപ്പിടിക്കു, കഷ്ടം,
സുസ്ഥൈര്യമാമെണ്ണു കുറഞ്ഞമൂലം
നഷ്ടപ്രഭം കത്തിയെരിഞ്ഞിടന്തു!

പ്രതാപസമ്പത്തുകളിൽ കൊതിച്ചും,
പ്രഖ്യാതിയും മേന്മയുമാഗ്രഹിച്ചും,
സ്വജീവിതക്കുപ്പൽ നയിച്ചു ഞാൻ ഒ-
മ്മോഹക്കൊടുങ്കാറ്റൊഴുക്കിത്തന്നിൽ.

ആത്മാഭിമാനത്തിരമേൽ മറിഞ്ഞും,
 ലോഭച്ചുഴിക്കുള്ളിലുലഞ്ഞുമേറും,
 മാത്സര്യമാം പാറയിലേറാടിച്ചു-
 മക്കുപ്പലങ്ങിങ്ങലയുന്ന നിത്യം.

നാരിമുഖാംഭോജസുധാരസത്തിൻ
 മാധുര്യമത്താൽ ഹൃദയം മയങ്ങി,
 സാരംപെട്ടം ശാശ്വതധർമ്മമേതും
 നേരേ ഗണിക്കാതെ ദിനം കൂടഞ്ഞും,

സ്വാത്മത്തിനാൽ മങ്ങിയ കണ്ണുകൊണ്ടു
 സമ്യത്തെയും ശോധനചെയ്തശേഷം
 സ്വീകാർത്ഥമേതാണു മടിച്ചിടാതെ
 സന്യാജ്യമേതെന്നിഹ നിണ്ണയിച്ചും,

സ്വകാര്യസിദ്ധിക്കുതക്കന്നതെല്ലാം-
 മനസ്സുമെന്നാലുമുടൻ വരിച്ചും,
 തൽക്കാലനന്മ തുണച്ചിടാത്ത
 സൽക്കാര്യവും ഫന്ത! പരിത്യജിച്ചും,

കഴിച്ചു ഞാൻ ജീവിതമിത്രനാളും
 ശുഭാർത്ഥധർമ്മങ്ങൾ വരിച്ചിടാതെ;
 തമസ്സിനെപ്പുകി ഞെളിഞ്ഞു സത്യം-
 പ്രകാശപൂരത്തെ നിനച്ചിടാതെ.

നിരന്തരാശ്രുക്കൾ നനച്ച ചിത്തേ
വിതച്ച ചിന്താകൃതമായ ബീജം
ക്രമത്തിൽ നന്നായി മുളച്ചുയന്നു
മണംപെറും പൂക്കൾ വിരിഞ്ഞിടുന്നു.

II

കെട്ടടിലുലോഭാദികൾ നേടിവെച്ചു
സ്വാതന്ത്ര്യം പുലർത്തുന്നൊരു കീർത്തിവിത്തും,
പാഴാഭിജാത്യത്തണലിൽക്കുരുത്തു
മാനം വളർത്തുന്നൊരു ദൃഷ്ടിഭൂതം,

ഇവയ്ക്കു കീഴാൽ മനുജൻ സ്വകീയ-
സ്വഭാവവും സ്നേഹവുമോർത്തിടാതെ,
വരിച്ചിടുന്ന നിജതുണ്ണി മുണ്ടി-
ക്കാനിച്ചിടും ചുട്ട മരുപ്രദേശം.

ജയത്തിലൊന്നിൽ കൊതി; മെച്ചമാൻ
പദം ലഭിച്ചുന്നതകീർത്തിയോടെ,
തനിക്കു മററുള്ളവരെക്കവിഞ്ഞു
വാഴാൻ നരൻ ചെയ്തിതു സാഹസങ്ങൾ.

മാനാവമാനങ്ങൾ, ജയാജയങ്ങൾ,
മാലോകർ ചൊല്ലും സ്തുതിഭൂഷണങ്ങൾ—
ഇവയ്ക്കു വൈജാത്യമിതെന്തു? നാണു-
മൊന്നിൽപ്പെടും രണ്ടു പുറങ്ങൾമാത്രം.

ജയിപ്പതെന്നൊന്നിനെ? ജീവിതപ്പോർ-
കളത്തിൽ മത്സ്യൻ ജയഭേരി താക്കി
മദിച്ചു ലോഷിപ്പതുകൊണ്ടു മേന്മ
ലഭിപ്പതെന്നൊന്നുലകത്തിലുള്ളൂ?

പരാഭവത്താലടരിൻ കളത്തിൽ
ക്ഷതാഭിമാനത്തൊടു നിന്നിടുമ്പോൾ
കാണുന്നിതീഷ്ടാകലുഷേക്ഷണത്താ-
ലവൻ ജയശ്രീയുടെ മന്ദമാസം.

കാണുന്നിതപ്പോളനവദ്യഭംഗി
കലൺഴം ശ്രീ വിലസുന്നതായി
പരൻറയാസ്ഥാനം—അതിൽ കലൻ
ദുഃഖാപമാനങ്ങളറിഞ്ഞിടാതെ.

ജയിപ്പതാർ? വഞ്ചന, ദൈഷ്ട്യം, മീഷ്ടം,
കൈടിപുഹത്യാദികൾകൊണ്ടു മുറുപ്പം
ഉൽക്കൃഷ്ടമാം സ്ഥാനമണഞ്ഞിരുന്നു
തെളിഞ്ഞു ദുഷ്ടാസന ചെയ്യുവോരോ?

അന്യോന്യസംപീഡനശക്തിയോടെ
നിമ്നിച്ചു ജന്തുക്കളെ ഫന്ത! ദൈവം;
ജയിച്ചവർക്കും, ബത, തോറവർക്കും
കൊടുപ്പതോ പാക്കിലതുപ്ലിതനെ!

ഭൂതന്തു നില്ക്കുമ്പോഴതീവഭംഗി
തെളിഞ്ഞുകാണും കുമനീയദേശം
പരം പണിപ്പെട്ടണയുമ്പോൾ മറു-
ജ്ജിടങ്ങളെപ്പോലൊരു ഭൂമിതന്നെ.

താണും കുഴിഞ്ഞും ചിലടം പരന്നും,
പുല്ലാൽ മറഞ്ഞും വെയിലിൽ പൊരിഞ്ഞും—
എത്രയ്യന്മുള്ളൊരു ശൃംഗവും നാ-
മടുത്തു കാണുമ്പോഴേതവമല്ലോ.

സമ്പ്രാപ്യമാം സ്ഥാനമണഞ്ഞിടാത്ത
ജയേച്ഛതൻ പദ്ധതിയികലെങ്ങും
വിശ്രാന്തിഭഗഹങ്ങളുചില്ല്യ; കൂട്ട-
കാതം ചതിപ്പാൻ വഴി നോക്കിനില്പോർ.

III

ഫലം ലഭിക്കാത്തൊരു ജീവിതത്തി-
ലാശ്വാസമായ് കാണൊരു ദൈവഭക്തി,
ക്ഷീണിച്ച ദേഹത്തിനു മദ്യമെന്ന-
പോലല്ലനേരം സുഖമേകിയേന്ത്യാം.

മദാധനാകും പ്രഭവെക്കണക്കു
നമസ്കരിപ്പോൻ സഹായമേകാൻ
ആധാരമെല്ലാത്തിനുമകമീശൻ
തുടങ്ങുമെന്നെങ്ങനെ വിശ്വസിക്കാം?

സൽഭക്തികൊണ്ടോ, സൂതിപണ്ഡിതന്മാർ
വിധിഷ്ടമാചാരഗണങ്ങൾ കൊണ്ടോ,
പണിത്തുചെയ്യുന്ന തപസ്സുകൊണ്ടോ,
യാഗാദിപൂജാവിധിയെന്തുകൊണ്ടോ,

സർവ്വജ്ഞനാമീശപരനുള്ളവിത്തു
സന്തോഷമുണ്ടായ് വരമേകുമെന്നായ്
നിനപ്പതിന്നെങ്ങനെ? കാഴ്ചചെച്ചാൽ
മോദിക്കുമോ ജന്മികണക്കു നാഥൻ?

പരന്നൊരങ്ങോടി കളത്തിലാകാൻ
ശ്രമിച്ചിടുന്നൊരു പുരോഹിതന്മാർ
വിധിച്ചിടം സഹായപരങ്ങളായ
മാർഗ്ഗങ്ങൾകൊണ്ടെന്തു ഫലം വരുന്ന?

IV

കൊതിച്ചിടുന്ന ചിലർ കീർത്തിയെന്ന
ദുദ്ദേവതാപ്രീതി ലഭിച്ചിടാനായ്;
പൂജാതമമായൊട്ടു മടിപ്പതില്ല
മനുഷ്യനേയും ബലിചെയ്തുകൊള്ളാൻ.

നിണത്തിലാറാടി, നരന്റെ മാംസം
ഭുജിച്ചു, മാറിൽ കുടർമാല ചാർത്തി
മദാസ്ഥനൃത്തം ഭൂവി ചെയ്തിടുന്നൊ-
രകീർത്തിയാം രാക്ഷസി സേവ്യയാണോ?

ലോഭാഭിമുഖ്യത്തികളെത്രയുള്ളൂ
മനുഷ്യനേ ഫന്ത! വലച്ചിടാനായ്!
അവരിലെല്ലാരിലുമുദമുദം -
സ്വഭാവമീ മൂത്തിയിലൊന്നിലത്രം.

പണത്തിചന്ദ്രാന്തി വലക്ഷ്മാത്രം;
വിടരപമോ മൃഗജനത്തിൽമാത്രം;
സൽക്കീർത്തിയിങ്കൽ കൊതിയോ ജഗത്തി-
ലത്യുന്നതന്മാരുടെ ദോഷമല്ലോ.

വൻപക്ഷേഴും ഒറ്റുണമിനസംഖ്യം
ജനങ്ങളിൽ സങ്കടമേറീടുന്നു;
ദീപത്തിൽ വീഴുന്നതു പാരമാത്രം;
പുരം ദമിക്കിൽ ഫലമെത്രമാത്രം!

സിക്കന്ദർ, വീരാഗ്രണി സീസർ, ഉഗ്രൻ
ചെങ്കീ, സനന്ദപ്രഭവൻ സുലമാൻ,
നെപ്പോളിയൻതൊട്ടവർതന്റെ കീർത്തി-
പൂജാഫലം ഫന്ത! ചരിത്രസിദ്ധം.

നാടെത്ര ഫാ! കാടകളായി; രക്തം..
ത്താലെത്ര ദേശങ്ങൾ ചുവന്നുണ്ടു!
ഫലം 'മഹാ'ന്മാരുടെ പേരു ലോകം -
ചരിത്രഭാഗത്തെഴുതുന്നുമാത്രം!

നരന്റെ ചെങ്കുഴലായിലാത്തി ചേരു-
 മദ്യേവതാപ്രീതിയിലാഗ്രഹത്താൽ
 മുസ്സോലിനിക്കും പുതുതായ കീർത്തി-
 ധപജങ്ങൾ നാട്ടാനിട വന്നുചേരാം! *

കല്ലിൽ കുറിക്കും ചിലർ, കാരീരുമ്പിൻ-
 സ്തംഭങ്ങൾ നാട്ടും ചിലർ, അന്യർ കാവ്യം
 പണം കൊടുത്തിട്ടെഴുതിച്ചിടും തൻ-
 പ്രഖ്യാതി മേലും നിലനിത്തുവാൻ.

സൂക്ഷിച്ചിടാനിത്ര കൊതിച്ചിടുന്നോ-
 രിഖ്യാതിയെന്നാണു നിനച്ചുകളയാൻ?
 താൻമൂലമായ് ലോകർ സമീച്ചുപോന്ന
 വൻസങ്കടത്തിന്നുളവൊന്നുമാത്രം.

കാരോരിടത്തിൽ തലപൊക്കിനീക്കും
 ജയധപജങ്ങൾക്കുടിവാരമെന്നൊ,
 അക്കീർത്തിയാം ദേവത തിന്നെറിഞ്ഞ
 നരാസ്ഥി കൂടങ്ങളൊഴിഞ്ഞു വേറെ?

V

നിനച്ചു മഞ്ഞുൻ: വിധിസ്രഷ്ടിതത്തിൽ
 ഞാനാണു മുഖ്യൻ പ്രകൃതിക്കുധീശൻ;
 എന്നാജ്ഞയിൻകീഴിലടങ്ങിടുന്നു
 മറുളള ജന്തുക്കളിതാകമാനം.

ഈ ലോകമാം കാവിലസംഖ്യപുഷ്പ-
ഗണങ്ങൾ പൂത്തുണ്ടു ലസിച്ചിടനു;
അവയ്ക്കോരോന്നിന്നുമാരോ തരത്തിൽ
പ്രത്യേകഭാവം നിയമിച്ച ദൈവം.

മുല്ലയ്ക്കുഴം സൗരഭമല്ല വിച്ചി;-
യ്ക്കുംഭോജമാ മറ്റു മണം വഹിപ്പു;
ഏവം നിനച്ചാലുലകത്തിലുള്ള -
തെല്ലാം വിജാതീയത ചേർന്നതത്രേ.

നാനാത്വമല്ലോ പ്രകൃതിക്കു തത്വം;
വിഭിന്നമായ് കാഞ്ചിതു സർവ്വരൂപം;
ചൊല്ലുന്നതിന്നെങ്ങനെയൊന്നിൽ മെച്ചം
മരൊന്നിന്നെന്നായുലകത്തിലപ്പോൾ?

ചീവീടു ശബ്ദിപ്പു; മരിച്ചു പാടും
പുണ്യോകിലത്ത വകവെച്ചിടാതെ;
അതിന്റെ വിശ്വാസമെന്നഭംഗി
തന്നൊച്ചയിൽ കണ്ടിടമെന്നുതന്നെ.

മനോജ്ഞമാം വീലി പരത്തി നൃത്ത-
മാടും മയൂരത്തിനു ചേർന്നു കാന്തി
കാകിയ്ക്കുഴം ചിത്തമിളകിടുന്നി;-
പ്രതിന്നനംഗൻ ബലിഭൂതനെ.

അവസ്ഥകളുടെ ഗുണങ്ങൾമാത്രം
വിശേഷമായ് കാണിതു ജീവിജാലം;
മറുളള ജന്തുക്കളിലുള്ള ധർമ്മം
നിസ്സാരമെന്നോത്തു ഹസിച്ഛിദ്രന.

സാധിപ്പതോ വാദമിതിജഗത്തി..
നന്ദരാജമ ദൈവം നരനേകിയെന്നായ്?
സിന്ധുതീരത്തെക്കൊണ്ടൊ കൈക്കരുത്തു
ചെയ്യുന്നതെല്ലാം വിധി ചെയ്തതായി!

VI

എല്ലാസ്ഥലത്തിനുമുപരിതമായ
സൗഖ്യമുൾപ്പിൽ തെളിയുന്നതായി,
എല്ലാത്തിനും പട്ടയോടചേർന്നു
സംഗീതമാധുര്യമിയന്നതായി,

ഒരിക്കൽ ഞാൻ കണ്ടിതു; തുഷ്ണനായ
ദൈവം സ്മിതത്താലുലകത്തെയന്നാൾ
അനുഗ്രഹിച്ചുകവെയോണമാക്കി..
തീർത്തൊന്നു ചിത്തത്തിലുറച്ചിരുന്നു.

വൃക്ഷാഗ്രമോർച്ചിരിപ്പുണ്ടു തത്തി..
യന്യോന്യമോരോ കളഭാഷണങ്ങൾ
ഉരച്ചിരിക്കുന്നൊരു പക്ഷിജാലം..
മെന്നുള്ളിലന്നാൾ പുരുമോദമേകി.

വിടൻനില്ക്കുന്നൊരു പൂക്കൾ തമ്മിൽ
ചിരിച്ചു രാഗം വിതരിക്കുകയും;
ഫലങ്ങളാൽ ചാഞ്ഞൊരു വൃക്ഷപുന്ദ്രം
മന്ത്രിച്ചു തമ്മിൽ സുഖവാന്തയെല്ലാം.

നിലാവൊളിച്ചുത്തു വഹിച്ചു വാടം;
സുഗന്ധമാന്തളൊരു വാതപോതം;
അറന്നുനിശ്ശബ്ദത: രാത്രിപ്പാലും
മനോജ്ഞാതം ഭാഷണമെന്നൊക്കോതി.

പ്രഭാതമാ നൂതനജീവിതംപോൽ
സ്മരിച്ചു ഞാൻ സൽകൃതി ചെയ്തവനും;
ശ്രദ്ധാർഹം ജീവിതമെന്നതാരു
നിനച്ചു ദൈവം ചിരിപ്പുണ്ടിരിക്കെ!

മറഞ്ഞുപോയ് വിസ്മരണാബ്ധിതന്നിൽ
മനോജ്ഞാതാബ്ധാ പന തീർത്ത ലോകം;
ദൂരത്തെയും പുലണമെന്നുപാലെ
ചിലപ്പൊഴുള്ളിൽ കുതുകത്തെയോറും.

സൗന്ദര്യമെന്നൊന്നു മനുഷ്യചിത്തം -
വികാരഭേദങ്ങളൊഴിച്ചു വേറെ?
ശബ്ദത്തിലും വാക്കിലുമെന്തു കാണൂ
സ്വതന്ത്രമായുള്ളൊരു സൗകുമാര്യം?

ആലോചനാഹീനൻ കാവ്യഭംഗി-
യെന്താണു? കേൾക്കാത്തവനില്ല ഗാനം;
കാണാത്തവനെന്തൊരു ചിത്രം! ഉള്ളി-
ലല്ലോ കലാഭംഗി നരണിരിപ്പു.

നിരന്തരം മാറിമറിഞ്ഞു രൂപാ-
ന്തരം ഭവിപ്പോരു മനുഷ്യാചിന്തം,
സൗന്ദര്യമിന്നസ്ഥിരധർമ്മമായി-
കാണുന്നതിൽ വിസ്മയമെന്തു പിന്നെ?

VII

കാലം ഗമിക്കുന്നു; ഗമിപ്പതുണ്ടോ?
നാമാണ് പോകുന്നത്, കാലമല്ല;
സുനിശ്ചലം നില്ക്കുമിന്നൻ ധരിത്രി
ചുറ്റുന്നപോലുള്ളൊരു തോന്നൽമാത്രം.

മാരാന്ത കാലത്തിനു കാൽപ്പിടി
ചേക്കും ഗുണം കാണതു മൃഗവാദം;
സ്വകർമ്മശക്തിത്തീകവൊന്നുമാത്രം
കാൽപ്പിടലപ്രതികൂലഭാവം.

ജീവൻ കൊടുക്കുന്നത് ഫന്ത! സർവ്വ-
ദേഹത്തിലും മാറ്റമെഴുന്ന തത്വം;
അതൊന്നിനാൽ മന്ത്യാവികാരദേഹ-
ചിന്താഗുണങ്ങൾ നവമായ് വരുന്നതു.

വിചിത്രം! ഇന്നേയ്ക്കുറിയുന്നതില്ല
തലന്നു ദുഃഖിച്ചതിനുള്ള കാര്യം:
കിനാവിലെടുവെമുന്നണിരിക്കും
നേരത്തൊരാഴ്ചയ്ക്കുമുയർത്തിടുംപോൽ.

ആഹാ! വിചാരങ്ങളുമാകമാനം
മാറുന്നു നാം നോക്കിയിരുന്നിട്ടുവോൾ;
ഭൂതത്തിൽ നാം പൂണ്ടൊരു ചിന്ത നാംതാ-
നറിഞ്ഞിടാനായിവരുന്നതല്ല?

നിതാന്തമുണ്ടാം പരിവർത്തനത്തിൽ
മറഞ്ഞൊരാൾഗണങ്ങളെല്ലാം
വീണ്ടും പുലർന്നുനീങ്ങിയ യത്നം
കിനാവു രണ്ടാമതു കാണുകതന്നെ.

സംഹാരസൃഷ്ടിസ്ഥിതിയെന്നു മൂന്നും
നടപ്പിന്തേ മത്സ്യനിൽ മാത്രംതോറും;
ഇന്നാശയാദൾഗണങ്ങൾ ദേഹ-
സ്നായുക്കളെപ്പോൽ ചർമ്മഭംഗങ്ങൾ.

ലോകത്തിലെല്ലാത്തെയും,മാവരിക്കും
കാലത്തിരശ്ശീല കവർന്നിട്ടല്ല
ഓരോ നിമേഷത്തെയും,മായതോടൊ-
ത്തുണ്ടായ സർവ്വത്തെയുമൊന്നുപോലെ.

VIII

നിസർഗ്ഗം വാസന, ശിക്ഷണങ്ങൾ,
സംസ്കൃതവ്യസം, കലമെന്നിതെല്ലാം
ചേർത്തവിൽ നെയ്തുള്ളൊരു ചിത്തവൃത്തി-
യാതാൽ പരിച്ഛേദമുണ്ടാക്കുകയീ!

അജ്ഞയമല്ലോ മനുജസ്വഭാവ;-
മവണ്ണനീയം ഹൃദയപ്രവൃത്തി;
മതങ്ങൾ സിദ്ധാന്തഗണങ്ങളെന്ന-
തെല്ലാം തൊട്ടുന്നീലതിനാടിപോലും.

ധർമ്മങ്ങൾ വേദാകിന ബുദ്ധിമയം-
വ്യത്യസ്തമോക്കാതെ നവീനലോകം
ഭൂതാത്മകദ്രവ്യഗുണേന ചിത്ത-
മളക്കവാൻ നോക്കുവതെത്ര ചിത്രം!

ശാസ്ത്രജ്ഞർ ചൊല്ലുന്നിതു: “വായുവിന്റെ-
യണക്കൾ സംഘട്ടനമാണിടുമ്പോൾ
ഉണ്ടാമിളക്കങ്ങൾ ചെവിങ്കു തട്ടു-
ന്നതാണു സംഗീതം” അഥോ വിചിത്രം!

ആനന്ദസമൃദ്ധം തികയുന്നതേതി,-
ലേതൊന്നിലുൾത്താർ ലയമാണിടുന്നു;
ആശ്വാസവും വായുവിനുള്ളണക്കൾ
ചലിപ്പതിൻ ഘോഷണമാണുപോലും!

അപ്പോലവേ, ചിത്തമവഗ്രമിച്ചു
സാമാന്യധർമ്മങ്ങളിണക്കിയാലും,
ശാസ്ത്രജ്ഞരാം വണ്ഡിതർ കാഞ്ചതീല്ല
സാക്ഷാലതിന്നുള്ളൊരു രൂപമതും.

IX

ചെയ്യുന്നു നാം കാരണകാൽ ചിന്ത -
യെന്നു സ്വയംപ്രേരിതകൃത്യജാലം;
ചൊല്ലാവതോ മനുഷ്യഭാവവിതങ്ങൾ -
തന്നെ മെച്ചിച്ചിട്ടുവെന്നതേതും?

X

മനുഷ്യചിത്തത്തിന്നു മാറുകൂടും
ജടേച്ഛതൊട്ടുള്ള ഗുണങ്ങളെല്ലാം
നിസ്സാരമായ് കാണുകിലൊതു ചിന്ത -
സ്വാഹലയമിജ്ജീവനം നല്കിടന്നു?

ഉദ്ദേശമില്ലാത്ത കളിക്കുവേണ്ടി
നിമ്നിച്ചതോ ലോകമന്തനീശൻ?
ചരണെഴും മായയിൽ മുങ്ങിനിന്തി -
ക്കളിക്കുയാ നാമൊരു ലക്ഷ്യമെന്നേ?

തലഭിന്നത്തിൻ മഴയിൽക്കുരുത്ത
വാഴ്പ്പല്ലുപോൽ മാനുഷനെന്നു വന്നാൽ
ഇജ്ജീവിതത്തിൽ ഗുണദോഷചിന്ത
സൽക്കർമ്മമെന്നുള്ളവയതുമ്മൂന്നും.

ഇന്നുകയാൽ ശാശ്വതമായ ധർമ്മം-
മേതാണു? നാമേതിനെയിജ്ജഗത്തിൽ
സമാശ്രയിച്ചുക്കയശാന്തി ചേൻ
സുഖം ലഭിച്ചാൻ വഴി തേടിടേണ്ടു?

ഇക്കാര്യമേതാണ്ടറിയുന്നതത്രേ
നരന്നു വിജ്ഞാനം; അതിച്ചുപോലെ
ഗ്രന്ഥത്തിൽ നോക്കി ഗ്രഹിയാവതല്ല;
ഗുരുപദേശംവഴി ലഭ്യമല്ല.

വിവേകബുദ്ധ്യോ സതതം നടത്തും
പരീക്ഷണത്തിന്റെ ഫലങ്ങളായി
സിദ്ധിച്ചിടുന്നാസ്സമദ്യഷ്ടി സത്യം-
ധർമ്മാദിബോധംവഴിയേ ലഭിക്കൂ.

ഒന്നാണറിഞ്ഞീടുവതിന്നു: താൻതാൻ
നിർമ്മിച്ച ധർമ്മത്തിനൊരത്രമത്രേ
മനസ്സിനുകൃഷ്ടഗുണം കൊടുപ്പാൻ
സുശക്തി; മറെറാന്നിനുമായതില്ല.

താൻതാൻ പരീക്ഷിച്ചു വരിച്ചു ധർമ്മ-
ഗുണത്തിനൊത്തുള്ള സുഖാസുഖങ്ങൾ
ലഭിച്ചിടുന്ന നരനിന്നതല്ല-
തില്ലനുമായ് ജീവിതസൗഖ്യമാണ്.

ഭരന്നു കാണുന്ന വെളിച്ചമൊത്തു
ധൈര്യത്തോടും ജീവിതയുദ്ധഭൂമിയിൽ
സ്വധർമ്മശ്രദ്ധയും ധരിച്ചു യുദ്ധം
നടത്തുവേണ്ട ശാന്തിയണഞ്ഞിടുന്നു.

താനേ വരിച്ചുള്ള ഗുണഗുണങ്ങൾ
നിത്യം പരീക്ഷിച്ചുവ കൈവിടാതെ
നില്ക്കുന്നതത്രേ സ്ഥിരബുദ്ധി: ശാശ്വത-
താനന്ദമിന്നായതിലൊന്നില്ല.

ശക്തിക്കുയം, മോഹവിനാശമാശ-
ഭംഗം, കടുത്തുള്ളൊരു മാനമാനി,
പരാഭവം സന്തതമീവിധത്തി-
ലാകാണ ലോകത്തിൽ വരാതിരിപ്പൂ?

ശീതോഷ്ണഭാവങ്ങൾകണക്കു നിത്യം
സ്വാഭാവികംതാനതു സാരമീനം;
ഇളക്കുവാനിന്നതു ശക്തമല്ല
സ്വധർമ്മവീരന്റെ മനസ്സുവെത്ത.

പ്രത്യേകമോരോ സുഖമേല്പതിന്റെ
 സംഖ്യാഗുണം ശാശ്വതസൗഖ്യമാമോ?
 സുഖാസുഖത്തിൽ കവിയുന്ന ശാന്തി
 ലഭിച്ചതേ വാസ്തവമായ സൗഖ്യം.

ഗുഹ്യകുന്തീയുലകുന്തീയിൽനിന്നും -
 മതികലഭ്യഃഖസുഖത്തിൽനിന്നും .
 കളിച്ചുപാഞ്ഞെന്താമികപാശബന്ധം
 മുറിക്കുവാൻ മർത്യനു സാധ്യമല്ല.

ഭീരുത്വമാണായതു; ജീവിതപ്പോർ -
 കളഞ്ഞെ വീട്ടോടിയൊളിച്ചിരുന്നാൽ
 ലഭിച്ചിടം ശാന്തി മുതിക്കു ചേൻ
 മൗനത്തിനോടൊക്കുമത്രമാത്രം.

ചേണൊരാതൊമഹികജീവിതത്തിൽ
 സ്നേഹാദിബന്ധങ്ങളുവശ്യമത്രേ;
 നിസ്സേഹവൈരാഗ്യജമായ ശാന്തി
 മരിപ്പതിൽ കഷ്ടതരം നിനച്ചാൽ.

പ്രേമത്തിലും, തൻസമസ്തപ്പിയികൽ
 സ്നേഹത്തിലും, വേരുകഴുന്നി നന്നായ്
 വളൻ നിർമ്മത്സബോധികൊണ്ടേ
 സാക്ഷാൽ സുഖം നാമറിയുന്നതുളളു.

ആടിത്തീർന്നൊരു ജീവിതാങ്കുരമുദാ-

രാദർഭിപാങ്കരം

പാടേ കത്തിയെരിഞ്ഞതും ബത! നിന-

ച്ചാടൽപ്പെടാക്കേൻ.സഖേ!

വാടാതുളളൊരു നിശ്ചയത്തൊടു വരി-

ച്ചുളളൊരു ധർമ്മം മന-

സ്സോടേ പിന്തുടരുന്നതാണു ധരയിൽ

കന്തവ്യമത്യുത്തമം.

ശുശ്രൂഷവിതകൾ

പ്രേമഗീതി

1

തോഴരേ, വണ്ണിപ്പതെങ്ങിനെയൊണ ഞാൻ
കേഴമിഴിയുടെ സൽക്കാരത്തെ!

മല്ലക്കുണ്ഡലച്ചെച്ചുറും വിതരിനാഥം;
വെള്ളരിസുന്ദിതം നീളെത്തുകി,

തോഷാശ്രവണമാമഹുവാദുണ്ടും
ഭൂഷാകപണിതമാം വാദുണ്ടും

നിശ്വാസസന്തോസവെഞ്ചാമരക്കാറും -
മച്ചാരുഗാത്രീയാളപ്പോഴേകി.

നീട്ടിയ കൈകളാം നിരജമാലയെ -
ശ്വാസം ഗളത്തിങ്കൽ ചേർത്തു നിന്നു.

അവ്യാജസ്നേഹം തുളുമ്പുന്ന ഭൃഷ്ടിയാൽ
വേഗമെന്നിക്കവചോതി മെല്ലെ.

ഉൾക്കാമ്പിൽ നന്മുണ്ണുപ്രേമനാം തമ്പിതൻ
സൽക്കാരഭംഗികൾ ചിത്രമത്രേ!

2

കണ്ണിപ്പെഴുതിയില്ലെങ്കിലുമേതുമേ;
കണ്ഡലം കാതിലണിഞ്ഞതില്ല.
പൊന്നണിത്താലിയും മുക്തമാരങ്ങളും
പെണ്ണണിയാളവൾ പൂണ്ടതില്ല.

നെററിക്കറിയുമില്ലെങ്കിലും, തൻ-
കരകാർക്കുതലിൽ പൂവുമില്ല.
താഴെപ്പലല്ലോ ചേർപ്പുതലമുണ്ടെ
ബിംബാധരത്തിന്നു കാന്തിപൂരം.

അംഗരാഗങ്ങളല്ലംഗനാരത്നത്തിൻ
കൊങ്കുകൾക്കേകുന്നു സൗന്ദര്യത്തെ.
കേവലം മറ്റു വിഭൂഷകളെന്തിനായ്?
യൗവനംപോലൊരു ഭൂഷയുണ്ടോ?

3

ഉള്ളതുതന്നെ: ഞാൻ ചാരത്തു ചെന്നപ്പോ-
ളുള്ളിലെച്ചിന്തയും വിസ്മയിച്ചു.
ആഗ്രഹമൊക്കെയുമെന്നു ഞാനെന്നുടെ
ഭാഗ്യമില്ലായ്മയാൽ ചൊല്ലിയില്ല.

മന്ദതയാൽ പ്രിയതന്നെയെടുത്തു-
 ചുമ്മവെപ്പാനും മറന്നുപോയി.

താമരക്കണ്ണുകൾതന്നിലവളുടെ
 പ്രേമമാം പൂന്തേൻ തുളുമ്പിനിന്നു.

ചൊരിച്ചുകീടുന്ന കുത്തുമുലകളാൽ
 മുറുമാശ്ശേപ്പത്തെയഭ്യർത്ഥിച്ചു.

തെല്ലു വിടന്നുള്ള ചോരിവകൊണ്ടുതാൻ
 ചൊല്ലാതെ ചോദിച്ചാൻ ചുംബനത്തെ.

മൃഗതകൊണ്ടു ഞാനെന്നുമേ ചെയ്യുവാൻ
 പാടവമില്ലാതെ നിന്നുപോയി!

4

രാവകലിവിധം നിൻവിയോഗാഗ്നിയാൽ
 കോപനേ, വെന്തു ഞാൻ നീറണമോ?

നൂനം പിഴയെന്തു ചെയ്തു ഞാനിങ്ങനെ
 മാനം നടിച്ചു നീ വാണുകൊൾവാൻ?

ഗാനങ്ങൾ തീർത്തു ഞാൻ നിന്നപദാനങ്ങൾ
 മാനിനി, പാടി സ്തുതിച്ചതിനോ?

സാഹസചിത്തനാൽ നിൻമുഖപങ്കജം
 മോഹനേ, നോക്കി നുകർന്നതിനോ?

തീക്കുന്ന് പെയ്യുന്ന ചന്ദ്രബിംബത്തിനെ
 നോക്കി നിൻവക്ത്രമെന്നോർത്തിനോ?

എന്തിനു കോപിച്ചിരിക്കുന്നു? തെല്ലൊരു
സന്തോഷമെന്നിൽ നീ കാട്ടുകിലേ?

5

ചൊന്നും പണവുമില്ലെങ്കൽക്കയ്യിലോമല,
നിന്നുടെ മുന്നിലായ് കാഴ്ചവെപ്പാൻ.

പട്ടണിപസ്രമനഘരനാങ്ങളും,
പട്ടാങ്ങും ചൊല്ലാം, ഞാൻ കണ്ടിട്ടില്ല.

നിൻപദത്താരിണ തേച്ചുമിറക്കിടാൻ
ചെമ്പഞ്ഞിച്ചാറു ഞാൻ വെച്ചിട്ടില്ല.

നിൻമാറിടത്തികലിട്ടണിയിക്കുവാൻ
വെൺമുത്തുമാലയെൻകയ്യിലില്ല.

എങ്കിലുമാമനേ, താഴ്ന്നു ഭജിക്കുന്നൊ-
രുകൾ നീ തെല്ലു കനിഞ്ഞിടേണം.

നെഞ്ചിടത്തിങ്കല ചെഞ്ചോരകൊണ്ടു ഞാൻ
നിഞ്ചെവടിത്താരുണിത്തുകൊള്ളാം.

നിന്മാറിടത്തിനു മാലയായെൻകൈകൾ
സമ്മാനമായിട്ടു തന്നുകൊള്ളാം.

നിൻമുദുപാദോപധാനമായെൻശിര-
സ്സഞ്ചയിലെന്നുമേ വെച്ചുകൊള്ളാം.

കൺമുനകൊണ്ടു നീ തെല്ലു കനിഞ്ഞെന്നി-
ലൊന്നു കടാക്ഷിക്കുമാത്രം ചെയ്തു!

6

എൻമനസ്സാകുമശോകം തളിർക്കുവാൻ
നിൻപദസ്സർവ്വമവശ്യമത്രേ.

നിൻമൊഴിത്തുമഴയൊന്നിനാൽമാത്രമേ
ധന്യഭൂവെൻമനം പച്ചുകൊൾവൂ.

നിന്നുൽസ്മിതജ്യോത്സ്നകൊണ്ടേ മമ ചിത്തം
ചന്ദ്രകാന്തക്കല്ലലികയുള്ളൂ.

മാനിനി, നീ കനിയായ്ക്കയാലെന്തെ
മാനസം വൻമരുഭൂമിയായി!

സൂരകരങ്ങളെക്കാനാക്കുമുലമായ്
നേരെ വിടരാത്ത മൊട്ടുപോലെ,
പാതിയെഴുതി തന്നാശയമാകാത്ത
കാവ്യത്തിൻ നല്ലൊരു ഭാഗംപോലെ,
പുറമുഴുതിട്ടു വെള്ളവും ധരിച്ചു
മുറുവു വിതയ്ക്കാത്ത പാടംപോലെ,
നിൻകുനിവെന്നിലിന്നില്ലാത്തകാരണം
നിന്ദുമായ്ക്കുതീർന്നിതെൻചിത്തസ്ഥിതി.

7

പന്തടിച്ചായാസംമൂലമായ് തൻമുഖം
ചെന്താമരപോൽ പരം ചുവന്നും,

കാടിക്കിതയ്ക്കു കകാരണം ശ്വാസത്തിൻ
താളത്തിൽ കൊങ്കുകൾ പൊങ്ങിത്താഴ്ന്നും,
ഒട്ടു തലമുടി ചിന്നിച്ചിതറിയും,
സ്വഷ്ടമാൽ കണ്ണുകൾ ചഞ്ചലിച്ചും,
നീ, വരവാനി, മത്സൽക്കുതിക്കാൽ വര-
മാ വരവത്രേ, പ്രിയേ, വിശേഷം.

8

ഭൂസ്ഥലത്തുനിന്നെങ്ങനീനോ വര-
നോരക്ഷിർമണമെന്നപോലെ,
ആരാമലേ, നിൻസ്മരണയെൻമാനസ-
താരിൽ ലയിക്കുന്നതുണ്ടിപ്പോഴും.

ഏറെ നാളായില്ല നാം പിരിഞ്ഞെങ്കിലും
പാരിടമെത്രയ്ക്കു വൃത്യസ്തമായ്!
താരാളിമേനി, ഹാ, ജീവിതമെങ്ങനെ
മാറിപ്പോയ് നമ്മളിൽ രണ്ടുപേക്കും.

അന്നെന്നിക്കാഗ്രഹമെന്തൊക്കെയുള്ളത്തി-
ലിന്നു ഞാനോപ്പതു മററെന്തെല്ലാം!
നന്നായുണന്നോന്റരക്കത്തിൽ വാഴ്ത്താനെ-
യെന്നപോൽ കാണു ഞാൻ ഭൂതകാലം.

കേവലം നമ്മുടെ സ്നേഹമിരിക്കിലും
 പോംവഴി രണ്ടായ് പിരിഞ്ഞുപോയി!
 കാർവേണി, മാനസതാമരയിൽ വൃത്യസ്ത-
 ജീവിതാദിഗ്ഗന്ധം കൈക്കൊണ്ടു നാം.

എങ്കിലുമാദ്യമായെന്നുള്ളിത്തെ നി-
 ഷ്ഠകിലപ്രേമത്തിൻ സുസ്മൃതികൾ
 ദൂരത്തുനിന്നെഴും തുമണപോലവേ
 പാരം ഹരിക്കുന്നിതന്തരംഗം.

ചാട്ടുകുതിരക്കാവലി

1

അന്യോന്യപ്രണയത്തിനാൽ കരളിനി-
ന്നൈകൃതം ലഭിച്ചുള്ളൊരാ-
ത്തനപീപൂർണ്ണഹൃൽ ചമൽക്കുതിസുധാ-
സാരാഭിവഷായിതം
വിഷ്ണുബ്രഹ്മമഹേന്ദ്രമാനിതമഖ-
ണ്ഡാനന്ദസന്ദായകം
ലോകാലംബനമായ തതപമമലം
നിത്യം ജയിക്കുന്നിതേ. *

---

* സമസ്മാരപത്മത്തിൽ ശിവശക്തിസംയോഗം ഉണ്ടാകുന്നു എന്നുള്ള കൌതുകമരതമസ്വമാണ് ഇവിടെ പാഞ്ഞിരിക്കുന്നത്. അങ്ങനെ ശിവനും ശക്തിയുമായുള്ള ഐക്യംകൊണ്ടാണ് സൃഷ്ടിപ്രാദികൾക്കു നൽകുന്നതെന്ന് ആഗമസിദ്ധാന്തം.

2

ഉണ്ടാകാം പല സുന്ദരാംഗികളിലും
 കണ്ണാത്തദീപ്തങ്ങളാൽ
 തണ്ടാരിനിതരപോൽ രസം വിഴുകമാ-
 റുളളാരു നൽകണ്ണുകൾ
 എന്നാലിന്നെവിടത്തു കാണു സുഭഗേ,
 വാത്സല്യനാത്മങ്ങളേ
 നന്നായ് തൻചെറുപിറ്റുചുരുട്ടികളാൽ
 കാട്ടുന്ന കണ്ണീദശം?

3

മുടിപ്പെണ്ണണി, ചെച്ചുകൊറുകരസിങ്കും;
 ബന്ധിച്ചുകൊറുകിനു നി-
 ന്നാടിക്കാർക്കുഴൽ; തേൻപൊഴിഞ്ഞൊരധരം
 കയ്യാൽ മറച്ചിടുക;
 നീട്ടരോടലർശസ്രശാസ്രപട്ടവാം
 നിൻകണ്ണ രണ്ടും മറ-
 ച്ചിടാനെങ്ങനെ? - യിന്നതൊന്നു മതിയീ
 ലോകം ജയിച്ചിടവാൻ.

4

പന്തൊക്കും മൂല പുഷ്പിയമ്പൊട്ട രസി-
 ച്ചിടാം വിടപ്രേതന്ദ്രം; - രീ-
 ചെന്തൊണ്ടിക്കെതിരായിടുന്നൊരധരം
 ധൂർത്തകൊരുന്നായിടാം;

ചന്തം ചേന്നൊരു യൗവനം വലർ ഭൂമി-
 ചിടാം; എനിക്കെന്തതിൽ
 പെൺതയ്യെന്നരികത്തു ചേരുമളവിൽ
 സൗഭാഗ്യസമൃദ്ധ ഞാൻ.

5

അമൃതം കരതാരിനാൽ മുലമുഴുപ്പു ഞാൻ; നോക്കിയി-
 ന്നറിഞ്ഞതയൊക്കവും പെരുനീതംബചിന്താരവ്യം;
 രുചിച്ചുനഭവിച്ചു നിന്നധരമാധപിയും; തനപി,യെ-
 നിരിക്കിലുമറിഞ്ഞതല്ലമൃതപാണി നിൻമാനസം.

8

പ്രഭാതത്തിൽ കട്ടിലിൽനിന്നെഴുന്നേറ്റിട്ടില്ലാത്ത നായിക
 യോടു നായകൻ:—

ശ്വാസോൽക്കവിതമാം കുചത്തെയാരു ക-
 യാലേ മറച്ചും സ്വയം
 വാസസ്സരിയഴിഞ്ഞതിന്നുപരമ-
 സ്തത്താൽ വലിച്ചേറിയും
 കേശം വിശ്വമുമായി നിന്നിരുപുറ-
 ത്തും ചിന്നിയേവം രസാ-
 വാസശ്രീയോടു സുപ്രഭാതമതിൽ നീ
 കാമോത്സവം ചേർപ്പു മേ!

7

കാവത്തെ കിളി കഴിഞ്ഞു വന്ന നായികയോടു നായകൻ:

താംബൂലഭൃതി പോയ് വിളഞ്ഞാരധരം
ദന്തക്ഷതാലംകൃതം
പൂമെയ് സ്വണ്ണവിഭ്രുണങ്ങളുണിയാ-
തോരം നിസർഗ്ഗോജപലം
സ്വാദിഷ്ടം സലിലാദ്വസ്രുതചിരം
ചഞ്ചൽകടാക്ഷാങ്കരം--
പ്രാതസ്താനശുഭാംഗി, മന്ദമജയ-
ശ്രീയാൽ ലസിക്കുന്നു നീ.

8

സഖി—സ്തഃഃ—

അഴിഞ്ഞ കബരീഭരം; നഖരമുദ്രികാലംകൃതം
സ്തനം; വഹുരദക്ഷതവ്രണിതയെന്തെമാഷാധരം;
തളൻ മിഴി—ബാലികേ, സുരതതാഡധവാധംബരം
തചാംഗമിതു ചൊൽവതാരുടയ ഭാഗ്യപൂരോദയം?

9

കണ്ണാലംകരണത്തിനായ് കയൽമിഴി-
ക്കോണെന്തിനിക്കമ്മൽ തേ?
ധന്യോൽകൃഷ്ടമണ്ണം പെറ്റു കഴലിലോ
പൂമാലയെന്തിന്നെടോ?

പൊന്നിൻചാല റവു കിഴയന്നതു മുല-
 ജ്ഞേറും ചെറുക്കോരായ്;
 വിന്നെന്താണു മുറുക്കുകൊണ്ടഥ
 ചുവക്കേണോ തവോഷ്ടം പ്രിയേ?

10

നവോഃ—

വസുത്തോടെയഴിഞ്ഞുപായിതു മനോ-
 ധൈര്യം മനോജ്ഞാംഗിയാൾ,-
 കംഗാലംകരണങ്ങളോടെയ കല-
 ത്തായ് മാനഭാവങ്ങളും;
 ദീപത്തോടെയണഞ്ഞു നാണവു;- മഹോ
 കാമന്റെ ജാലക്രിയാ-
 ചാതുര്യത്തിലചേതനതപമവളോ
 പ്രാപിച്ചുപോയ് തൽക്ഷണം!

11

ശൃംഗാരപ്പഴയിൽ തിമിന്തു പലനാൾ
 ക്രീഡിച്ചു പൂക്കൈശിക-
 കോട്ടിൻഗന്ധവുമാസുപദിച്ചു വിഹരി-
 ചു കേളിശൈലങ്ങളിൽ;
 എന്നാലും തവ നേത്രപാശമതിനാൽ
 പൊൽസ്തംഭമുലത്തിലായ്
 നീ ബന്ധിച്ചൊരു ചിത്തദന്തി തിരികെ-
 പ്രോരുന്നതില്ലോമല!

12

സ്തവം:—

വക്ഷോജങ്ങൾ പതുങ്ങിയല്ലമിളകി-
 കാക്ഷശൃമാരും സ്വതേ
 വിഷ്ണുചഞ്ചലമായ കണ്ണുകൾ തള-
 ന്നാലസുഭാവത്തെടും
 ചിന്നെന്നാടിയ തോടയോട്ടമഴിയും
 പൂക്കൈശികത്തോട്ടമീ
 മയ്യണ്ണാൾമണി ചൊല്ലയോ സവദി തൻ-
 വീരായിതപ്രേമിയെ?

13

സഖി നായകനാട്ട്:—

പാരം ദോഷദശകതികൊണ്ടു സമയം
 വിട്ടിന്നു രാഗോജപം
 ശ്രീ രാജിച്ചു തഴച്ചു വല്ലരി സഖേ,
 ഹിന്നോടിണക്കീടിനേൻ;
 ഒരരംഭേ രതദണ്ഡു ചാംഗിയിവളെ-
 ന്നാർച്ചൻ സ്തരിക്കേണമേ!
 മാമൻ നിഷ്കുരുണൻ, ഭവൻ തരുണനും,
 നീണ്ടുള്ളതീ രാത്രിയും!

14

ആദ്യകേളീചേഷ്ടകളെ നായകൻ അഭിനയിക്കുന്നു.

ഭയതരളമുദാരപ്രേമലോലം സുമാസ്ത്രം
 സവകതുകമനോജ്ഞം വിസ്മയസ്മേരശോഭം
 അവരിചിതരസാർത്ഥം തനപി, നിന്നാദ്യകേളീ-
 വിധിയിൽ നയനചേഷ്ടാഭേദമെല്ലാം വിചിത്രം!

15

വിരഹി:—

കാണാനോ കഴിവില്ല നിന്നെ, യമ്യതോ-
 ടൊക്കുന്ന നിൻ പുഞ്ചിനേ-
 ഉള്ളൊക്കാനുമിനി പ്രിയേ, വളരെ നാൾ
 ചെല്ലണമെന്നാകിലും
 ചേണാളും മുഖയെന്നെയോർത്തു നെട്ട-
 വീഴ്പ്പാടൊന്നനങ്ങീടുകിൽ
 ശോണാപാംഗി, കൃതാത്മനെന്നു കരുതി-
 കാലം കഴിക്കാമെടോ.

16

ബാഹ്യവിചാരമൂന്നായ നായകനെപ്പറ്റി സങ്കല്പിക്കുന്ന
 നായികയോടു സഖി:—

കാണാനുണ്ടു നഖക്ഷതാദിമന-
 വ്യാപാരലക്ഷ്യങ്ങൾ തേ;
 ചേണാളും നയനങ്ങൾ ജാഗരതയാൽ
 ചെങ്ങീട്ടുമുണ്ടേററവു;

വീണാലാപിനി, കേണ നീയിതുവിധം
 പിന്നെത്തു വാണീടുവാൻ?
 നീണാൾ കാത്ത ധനാധ്യനാം കണവനാൽ
 സംഗ്രഹ്യയായില്ലയോ?

17

അസതിയായ ഒരു നായികയുടെ ചേഷ്ട:—

പൂമെത്തപ്പാമാൻ ഗേഹപതിയെ
 സ്വപ്നമാൽ വീശിയും
 പാദത്തെസ്സുവമാൽ തലോടിയുമിത-
 നീടുണൊരിത്തനപിയാൾ
 കാദോമട്ടിലിടയ്ക്കിടെത്തല തിരി-
 ചുമ്പിൽ ഗവാക്ഷത്തിലു-
 ടാകാംക്ഷാകലമായ കണ്ണുകളായ-
 ച്ചാറെ ക്ഷണിക്കുന്നതും?

18

വളരെ പണിപ്പെട്ട വൃദ്ധനായ ഒരു ധനികനെ ഭർത്താവാ-
 യി ലഭിച്ച നായികയെ തോഴി പരിഹസിക്കുന്നു:—

വിത്തേശൻ പതി വൃദ്ധനെന്നപഹസി-
 ച്ചീടുന്നതില്ലേതുമേ;
 മുശേ, നിൻതന്നെ മൃഗമാഭേണമാ-
 ക്കേകില്ലസ്യയാഭരം?

മത്തേത്തലയൊത്ത നിൻമുലകുളി-
 നെന്നാലുമീമട്ടിലായ്
 ബലാലിംഗനരോമമെണ്ണിയാ-
 തായ്ത്തീർത്തൊത്താധി മേ.

19

നായകന്റെ സ്തവം:—

മാമോസ്ത്രോപലശോഭി മൃദുകയുഗം;
 സവ്യാജസന്ദർഭിതം
 വിസ്രസ്താംശുകലക്ഷിതോരയുഗളം
 പൊൽസ്തംഭഡംഭോപമം;
 സുവൃക്തക്ഷണവാചി മന്ദമസിതം;
 സമൃഗ്ഗസോൽഭാസിതം
 കന്ദപ്പാകലയായ നിന്റെ ശയനം
 രംഭോരു, സംഭാവയ.

20

നാഗരികനായ കാമകനാൽ തിരസ്കൃതയായ ഗ്രാമീണകന്യ
 കയുടെ നിരാശ:—

കഗ്രാമത്തിൽ വളർന്നു, പാടവമൊന്നി-
 ക്കില്ലിന്നമോ വാക്കിനും
 ഒർഗ്രാഹ്യം മതിശാസ്ത്രവിദ്യകളുമി-
 ന്നേതും പഠിച്ചില്ല ഞാൻ;

മുക്കാലും കുമയില്ല, കാന്ത, തവ തു-
 പ്രാദങ്ങൾ പൂജിക്കുവാ-
 നരക്കാമ്പികളെഴും ദുരാഗ്രാമമയോ
 സാധിപ്പു പിന്നെങ്ങനെ?

21

മാനിനിയായ ഒരു നായികയോടു സഖി:—

കന്നൽക്കണ്ണി, യഴിഞ്ഞു വീണടി തൊട്ടും
 വാർകുന്തൽ കെട്ടാതെയും
 ബിംബോഷ്ടങ്ങൾ വിറച്ചുമാ സ്തനതടം
 തെല്ലച്ചലിച്ചും സ്വയം
 തിണ്ണം കോപവുമിഷ്ട്യം വളരവേ
 വീഴുന്നൊരശ്രുക്കളാ-
 ലെണ്ണന്നോ ദയീതാപരാധമഖിലം
 നീ തോഴി, പാഴ്വേലയാൽ?

22

സ്തംഭം:—

മടിച്ചും വേടിച്ചും തരണിമണി, നീ
 നിഖ്ലയൊരുനാൾ
 പഠിപ്പിച്ചു ഞാൻ തേ വിപുലരതി-
 ശാസ്ത്രാക്ഷരണം;

മറക്കിപ്പോൾ സമൃദ്ധതയെഴുമ്പോ-
 ധ്യാനപദവും
 പ്രായോഗത്തിൽ കാട്ടിത്തുറന്നുവിനമു
 ദക്ഷിണയതും.

28

സ്തോത്രം:—

ഉണ്ണാത്തൻ ഗുഹനായകൻ ചെറുതാ-
 ണിടന്നു താഴെസ്സുവാൽ;
 സ്വപ്നം വിമർശിപ്പു കട്ടികളിതാ
 ദൂരത്തു മാഞ്ചോട്ടിലായ്;
 ഉച്ചക്കാപ്പി കടിക്കുവാൻ സമയമായെങ്കിൽ
 തയ്യാറായ്; ഭവൻ
 ബലപ്പെട്ടെഴുന്നേല്പതെ, നന്മിമാർ
 സംസേവ്യരല്ലേ സഭാ?

ബാലികാമതം

ഒന്നാം ഭാഗം

ഉണർവ്

I

എൻതോഴി, യെന്തുകൊണ്ടെന്നെയിന്നാരുമേ
സന്തോഷത്തോടൊപ്പം നോക്കുന്നില്ല?
സൈപരം കുളിച്ചു ഞാൻ കോവിലിൽ പോകുമ്പോൾ
ആരുമെൻ പിൻപിൽ വരുന്നതില്ല?
പുഞ്ചിരിയ്ക്കി ഞാനോരോന്നരയ്ക്കുവേ
ചഃഞ്ചല്യമുണ്ടാകുന്നില്ല?

പുഞ്ചായൽ നീണ്ട ചുരുണ്ട കുറ്റത്തല്ലാ
നെഞ്ചു കവിഞ്ഞിതെൻ ചോർമുലകൾ

17(a)

ഉല്ലാസനേത്രം കുറുത്തു തെളിഞ്ഞിതേ
സസ്തമമെന്നൊരും വീക്ഷിപ്പിപ്പി?

തോഴി പറഞ്ഞിതു: “മുൻപിൽ വിടന്നത-
ല്ലഴിയിലാദ്യം പഠിപ്പു ബാലേ.”

II

അന്തിയിലമ്പലനീരാഴിതന്നിൽ ഞാൻ
ചന്തത്തിൽ സ്നാനത്തിനെത്തിടവേ
എന്തൊരു വിസ്മയമെന്തോഴി കൺമുൻപിൽ
ചെന്താർശരൻതന്നെ വന്നു നിന്നു.
രണ്ടു വാക്കെന്നോടു മിണ്ടി നൽപുഞ്ചിരി
പൂണ്ടു, തൻനീണ്ടുനിവൻ കണ്ണാൽ
എന്തെന്നിയാവാമെന്തും നോക്കിയ-
ന്നുമെന്തിൽ പിന്നെയും പുഞ്ചിരിച്ചു.
ചൊല്ലാവതല്ല മേ ലജ്ജയും മോദവും-
മെല്ലാമെന്നിക്കപ്പോഴുണ്ടായതു:

ചൊല്ലുക മേ സഖി, കന്യയാമെന്നില-
ക്കല്യാണശീലൻ കനിഞ്ഞിടുമോ?
ബാലിക, ഞാനുമോ, പ്രൗഢമാം ശൃംഗാര-
ലീലകളൊന്നുമറിയുന്നില്ല.
പ്രേമരഹസ്യങ്ങൾ, കാമ്യവിലാസങ്ങൾ,
തുമധു തുകുന്ന സല്ലാപങ്ങൾ,

ചഞ്ചലദൃഷ്ടിതൻ കേളിവിശേഷങ്ങൾ,
പുഞ്ചിരിഞ്ചാഷതൻ നാനാത്വങ്ങൾ,
ഏതുമറിയാത്തൊരെന്നിലക്ഷ്യന്റെ
ചേതസ്സ് തെല്ലുമലിയുന്നതോ! —

മൃഗകൈമാരുമേ, നിന്നുടെ കയ്യിൽനിന്നു
നേതൊരു നാളിൽ ഞാൻ രക്ഷപ്പെടും!—

തോഴി പറഞ്ഞിതു: “പാതി വിടനുള്ള
പൂവിലെത്തേനീനു സ്വാദു കൂടും.”

III

ചൊല്ലിനാനെന്നോടു മൽപ്രിയൻ: “ഇന്നലെ
നല്ല കിനാവു ഞാനൊന്നു കണ്ടു:
അല്ലിത്തുള്ള നിൻ വാർമുടിയെൻഗുളം -
മെല്ലാം മറച്ചു കിടന്നിരുന്നു.
ലോലാളകനിരയെൻകവിളത്തരോ
നീലാലുലദളംപോലിണങ്ങി.
നീണ്ട ചുരുണ്ട നിൻ പൂഞ്ചായലെന്നേനി
പൂണ്ടിതു ചന്ദനച്ചാറുപാലെ
മന്ദം ഞാനായവ തൊട്ടു തലോടി നിൻ
സുന്ദരച്ചെച്ചുണ്ടു ചുംബിച്ചപ്പോൾ
ഭീനത വീട്ടു നാമൊന്നായിത്തീർന്നുപോ -
ലെന്നെനിക്കോമനേ, തോന്നിയല്ലോ.”

ഇത്രയുമോതിയാ സൗഭാഗ്യശാലിയെൻ-
 വക്രത്തിൽ നോക്കിയ നേരത്തു ഞാൻ
 മോമാബകഞ്ചുകഗാത്രിയാൽ നോക്കിപ്പോൽ
 ഭൂമിയിൽ മരൊന്നും ചിന്തിക്കാതെ.

IV

ചന്ദ്രിക കോലുന്ന ചോലയ്ക്കരികിൽ ഞാൻ
 ചെന്നു കിടന്നിതന്നേകാകിനി
 ശാന്തമാമന്നിശതന്നുടെ ഭംഗിയും
 ചന്ദനഗന്ധിയാം മാരുതനും,
 മന്ദമിളകുന്ന വാരിതൻ മർമ്മര-
 മെന്നിവയാൽ ഞാനുറങ്ങിപ്പോയി.

ഞെട്ടിയുണർന്നപ്പോൾ എന്തൊരു കഷ്ടം! ഞാൻ
 കെട്ടുവിടത്താനശക്തയായി—
 കൈകാലുകൊണ്ടു തദ്ദേഹത്തിൽ തല്ലിനേൻ
 വൈകാതെ സാഹസമൊട്ടു ചൊല്ലി.
 നിഷ്ഠൂരനാമവൻതന്നുടെ ശക്തിയോ-
 ടൊട്ടെത്തിത്തീടുവാൻ സാധിച്ചില്ല.

എങ്ങൊരു ബാലികതൻ കരം, എങ്ങുമോ
 സംഗം കൊതിക്കും യുവാവിൻ ബലം.

ഓരും പ്രതിഷേധവാക്കുകൾ കേൾക്കാതെ,
 കാമനപ്പേരുകൾ ചൊല്ലി, മന്ദം

കാലക്കും തല്ലുമെൻനെഞ്ചെന്നമ്മ ന-
ല്ലോണം ദൃഢതരം പുഷ്പിയപ്പേറ്റം
കേണ ജലാദ്യമാം കണ്ണിനാലൊന്നും മേ
കാണു ചാനാകാതെ, ഹാ, കുഴങ്ങി.

കാലാതിവർത്തിയാമാനദൃഢതയിൽ
ചേലാൻ ഞാനങ്ങു മുങ്ങിത്താഴ്ന്നു.

എന്നിപ്പോഴേഴി, ഞാനിന്നലെ മശയോം
കന്യക,യിന്നേയ്ക്കു കാന്തയല്ലോ.

V

നേരം ചെളിക്കുവേ, വന്നിതവനെൻ്റെ
ചാരത്തു, ഞാൻ മുഖം താഴ്ന്നിന്നു.
താരിൽത്തേൻ തൂകും മൊഴികളാൽ കാത്തുകൊ
പാരം കളുപ്പിച്ചു സൗമ്യരീലൻ.

“ഭീരുതയെന്നിൻ കാതരലോചനേ
ജരൂതാൻ നമ്മുടെ ലീല കണ്ടു
ശാരദചന്ദ്രനും രാത്രിയുമല്ലാതെ
വേരേയതിന്നൊരു സാക്ഷിയില്ല.”

സാദരം ചൊല്ലി ഞാൻ: ചന്ദ്രനച്ചോലയോ-
ടോതിപോൽ നമ്മുടെ ദൃഢമിത്രം
ചോലയും തോണിയോടൊട്ടു പറഞ്ഞതു
വാലൻതാൻ സ്വപ്നത്തിൽ കേട്ടുപോലും

അച്ഛനുമമ്മയുമിന്നേ അറിഞ്ഞീടും
നിശ്ചയമെല്ലാമും കേൾക്കും നാളെ!

രണ്ടാം ഭാഗം

ഉന്മത്തത

VI

പേന്തുമൊരുത്തിക്കു ചട്ടുടയാടതാൻ
ചാത്തണം, പൊന്നണിഞ്ഞീടവേണം.
നേരിയ കൊട്ടാരനന്യസ്ത, മുത്തണി-
ഹാരം കഴുത്തിനു ചേർച്ചപോലും.
കസ്തൂരിക്കുട്ടകിൽ ചന്ദനച്ചാറു ന-
ല്ലത്തർ പനിനീരു പൂശണംപോൽ.

ഞാനോ ധരിപ്പിച്ചിതൊന്നും, എനിക്കെന്റെ
പ്രാണപ്രിയനോടു ചേരുനേരം
ചേണെഴും വസ്രവും പൂക്കളും പണ്ടങ്ങൾ
വേണമെന്നില്ലിവയൊന്നുപോലും.

എന്നഴിച്ചിട്ടോരു വാർമുടിതൻ മണം
നിണ്ണയമായതിനുള്ളതത്രേ.
ദന്താംബരത്തിനു ചേരും ചുവപ്പിതു
സ്വന്തരംതാൻ താങ്ങുലം ചേന്നതല്ല.

നാണുചനെനെപ്പണിതപോൽതന്നെ ഞാ-
നഞ്ചെയിൽ നിന്നോടു ചേർന്നിടട്ടേ,
ചൊല്ലാൻ മടിക്കൊല്ല, ഞാനീവിധത്തിൽ നി-
ന്നുള്ളത്തിൽ മോദം വളർത്തുമെങ്കിൽ.

VII

ആറുകൾ കുന്നിലേയ്ക്കു നൊഴുകുന്നുവോ,
സാഗരമെന്നതാൻ പുഞ്ചയാകും,
ചന്ദനം വെള്ളത്തിലുംബുജം പാറമേ-
ലെന്നതാനുണ്ടായിശ്ശോഭ തേടും,
അന്നേ ഞാൻ നിന്നെ വിട്ടനൃയാം നാരിയെ-
സ്സന്ദരി, സ്വീകരിച്ചിടകള്ളു.

ആണയിട്ടെന്നോടു ചൊല്ലിനാനീവണ്ണം
പ്രാണാധീനായകൻ നിസ്സന്ദേഹം.
വീര്യശാരിപോലാ വാക്കുതന്നെയെൻ-
കാതിൽ കളമ് പരത്തുന്നെന്നും.

സൂര്യനെബുഗോളം പുറാതെയൊവട്ടെ;
കൂരിരുട്ടാകവേ മൂടിടട്ടേ;
എൻപ്രിയനോതിയ വാക്കുകൾ വൈകുണ്ഠ-
മീങ്ങുതാൻ തീർക്കുമെന്നിങ്ങു നിത്യം.

VIII

ചേടി, ഞാനെങ്ങനെ ചൊല്ലുന്നു കുറുപ്പ്-
 ക്രീഡയിൽ കാന്തന്റെ പാടവത്തെ?
 എങ്ങനെന്നാണവനീവക വിദ്യകൾ
 ഭംഗിയിൽ തോഴീ, പാിച്ചു വന്നു?
 നാണത്താൽ മിണ്ടാതെ, യെന്മുഖം പൊക്കാതെ,
 കോണിൽ ഞാൻ മാറിയൊഴിഞ്ഞുനില്ക്കും
 പ്രാണനും പ്രാണനാമെൻ നാഥനോതിയ
 വാണികളെങ്ങനെ ചൊല്ലുന്നു ഞാൻ!
 ആനയിച്ചെന്നെയക്കോമളതല്പത്തിൽ,
 താനിരുന്നിട്ടു, കിടത്തി മന്ദം
 സുനമുദലമാം പാണിയാൽ മേനിമേ-
 ലൂനും വെടിഞ്ഞു തലാടിനൊക്കൾക്കേ,
 ഉള്ളിലെല്ലെഴുത്തു മഴിഞ്ഞു: പിന്നെനുമ്പോൾ
 മെല്ലെയുയർത്തിയഞ്ചിംബാധരം
 ആമന്ദം ചുംബിച്ചു തെല്ലു നുകർന്നുപ്പാൾ
 കൈമെയ് മറന്നു ഞാൻ മന്ദബുദ്ധി.
 പിന്നെയും പിന്നെയുമങ്ങനെ വല്ലഭ-
 നെന്നധരത്തെ നുകർന്നേരും,
 എന്തെന്നറിഞ്ഞീലു, മോഹമകന്നു ഞാ-
 നെന്തിനും സന്നദ്ധയായിത്തീൻ.

ഒന്നിനൊന്നെൻതോഴി, ചെല്ലാൻ മുതിൻ ഞാൻ
 മന്ദാക്ഷഭാവം വെടിഞ്ഞേരും

നിദ്രയാ ശരൻ ദന്തനവങ്ങളാൽ
 മദ്യംചെയ്തതിനാമിപ്പ.
 എൻകണ്ണ പോകുന്നിടമൊക്കെ ചുംബിക്കും,
 കൊക്കുടങ്ങളെ മദ്യിച്ചിടം.
 നന്മിമശീകരംപോലുള്ള സ്വേദംചെയ്ത-
 വെന്തെനിതന്നിൽ പകർച്ചമാറു
 കെട്ടിപ്പണയവേ, ചന്ദനച്ചുറ്റുകൊ-
 ണെടുത്തീശേഷം മേ ചെയ്തപോലായ്.

സ്വാന്തര്യമഴിഞ്ഞു ഞാനംഗജഭ്രാന്തിയാൽ
 കാന്തന്റെ മേനിയെ പൂണ്ടീടുമ്പോൾ
 കാണിച്ചതെന്തൊക്കെയായവൻ; ഹാ തോഴി,
 നാണമാകുന്നു മേ ചൊല്ലിക്കൊൾവാൻ.
 കാത്തിടുന്നില്ലേതും പിന്നെ ഞാനീശന്റെ
 മാർത്തം തന്നിലുണർന്നേരം
 താന്തനായ് കണ്ണടച്ചുവിലുറങ്ങുന്ന
 കാന്തനെക്കണ്ടു ഞാൻ ലജ്ജിച്ചുപോയ്.

IX

കാൺക നീ പന്തൊത്തുരുണ്ടു തടിചൊരി.-
 കൈതൻ ചാരുസൗഭാഗ്യമെല്ലാം:
 പ്രേമപുരസ്സുമെൻകാന്തൻ കൈകളാ-
 ലോമനിച്ചുള്ള പൊൻകുന്ദയുഗ്മം;

താലോലിച്ചെന്നും ഞാൻ ധാരമണിയിച്ചു
 ലാളിക്കും നല്ലൊരു തൈക്കിടാങ്ങൾ;
 കന്ദപ്പുസത്തായ മാധവി നിറഞ്ഞുള്ള
 ചെന്താരിൻമൊട്ടുകൾ, സുന്ദരങ്ങൾ.
 ഏതെല്ലാം മട്ടിലവയെ മദപല്ലഭ-
 നാദമിക്കുന്നെന്നു ചൊല്ലിക്കൂടാ.
 ലോലകരാംഗുലീപല്ലവത്താൽ മുദ-
 ലാളനമെല്ലാം കദാപി ചെയ്യും.
 മറുചിലപ്പോൾ മടിക്കാതെ നിദ്യം
 മട്ടിക്കും പ്രേമവിമുന്ധചിത്തൻ.
 ആമനും ചൂചുകും ചുംബിച്ചു ചുംബിച്ചു
 രോമമെഴുത്തു പുലർത്തുമെന്നിൽ.
 കൂർത്ത നഖത്തിനാൽ ചേർത്തൊരു പാടുകൾ
 ചാർത്തു ഞാനെപ്പോഴും മോദംകൊള്ളും.

ഭാഗ്യം മഹാഭാഗ്യം: എന്തോഴി, ഇങ്ങനെ
 ഭാഗ്യം നിറഞ്ഞ മലകളുണ്ടോ?

X

കലേ, ഞാനിന്നു കുളിക്കുന്നതില്ല: മ-
 ദപല്ലഭൻ ചെന്തൊരാലിംഗനങ്ങൾ
 നീരിൽ കലങ്ങിയലിഞ്ഞുപോയെങ്കിലോ;
 നേരിലനാദരവായിത്തീരും.

എന്തിനു തോഴി, വിതിർന്നതിന്നേയ്ക്കു
ബന്ധിക്കുവേണ്ടെന്റെ വാർമുടിയെ.

അംഗജകോമളനിന്നലെ ലാളിച്ചു-
തങ്ങനെതന്നെ കിടന്നിടട്ടെ.

മെത്ത തെറുക്കേണ്ട കോടിചിരിപ്പിതി-
ന്നെത്രയ്ക്കു ചുക്കിച്ചുളിഞ്ഞായാലും:
നിസ്രുപമെന്നുടെ ഭാഗ്യവിശേഷത്തിൻ
പ്രത്യക്ഷസാക്ഷ്യം വഹിച്ചുതല്ലേ?

ഇല്ല, ഞാൻ ഭക്ഷിപ്പതില്ല,യക്കലുന്റെ
വെല്ലത്തെ വെല്ലുന്ന ചെഞ്ചൊടിയെ
ചുംബിച്ചോരാമുണ്ടിൽ ചേരുന്ന മാധുര്യം
ഉണയിലില്ലാതെയായെങ്കിലോ—

രാത്രിവരയ്ക്കുമോ, നീണ്ടങ്ങു നില്ക്കട്ടെ
ഭർത്താവിൻ ചുംബനലാളനങ്ങൾ.

XI

അന്യോന്യചുംബനമെങ്ങനെയൊക്കെയാ-
ണെന്നു നീ തോഴി,യറിഞ്ഞിട്ടുണ്ടോ?

കാമന്റെ വിക്രമവൈപരീത്യങ്ങളീ
ഭൂമിയിൽ പൂണ്ണമായാക്കറിയാം?

ചെഞ്ചൊടിത്തൻ പകൺന്യോന്യമാദ്യമേ
സഞ്ചിതാനന്ദം നുകൻ ഞങ്ങൾ.

എൻകണ്ണിലുമ്പെച്ചുപ്പോളവൻതൻറെ
പൊൻകണ്ണനാളത്തെ ഞാൻ മുകൻ.

എൻമുലമൊട്ടുകൂന്തത്ത ചിത്തനായ്
ബിംബാധരത്തിനാൽ സ്പർശിക്കവേ

ഏറാം തളൻ ഞാൻ മന്ദമഭ്രാന്തിയാൽ
ദുരും വിവശയാൽ വിങ്ങുപായി.

ഏതും സമാധാനമകാതെയെൻകാത്ത -
നാതുരയാമെൻറെ നാഭിമൂലേ

കാരോരോ ലീലകൾ കാട്ടിയക്കുറപ്പ് -
വീഴ്ചമെന്നുള്ളിൽ പകർത്തിയപ്പോൾ

കുന്നാടണൻ ഞാൻ: അന്യോന്യലാളന -
മിന്നവിധമെന്നു പഠിന്നെയുണ്ടോ?

XII

കാലമറിയാത്ത ഭോഗാനുഭൂതിയാം
നൂലിനാൽ നെയ്തതാണെൻവൃദയം;

ഭരതദീപ്യതയിൽ മുന്നമറിഞ്ഞുള്ള
ചാരുവികാശത്തിൻ ഭേദമല്ലോ.

ഭൂതകാലങ്ങളിലോരോരിടങ്ങളിൽ -
ലോതാക്കെയാരാനുഭവിച്ചു;

ന ഓരോമായവതൻ സുഖമെന്നുടെ
ചേതസ്സിലുണ്ടു ലയിച്ചിടുന്നു.

രാധികതന്നുടെ ചെഞ്ചോരിവാളുല-
 രാസവാസപാദനലോലനായ
 മാധവചിത്തചമൽക്കാരമെന്നുടെ
 ചേതസ്സാം വസുത്തിൻ പൊൽകസവാം.
 ആതുരനായ് ദേവനായകൻ പണ്ടുമോ
 ഗൗതമപത്നിയെ പ്രാപിച്ചപ്പോൾ,
 രാവണൻ രംഭതൻ ചോർമുഖ മാറണ-
 മ്മാവേശമാൻ തഴുകിയപ്പോൾ,
 ചന്ദ്രമസ്സുനിദ്രമോദമസ്സുപാഹതൻ
 പൊന്നൊത്ത മേനി തലാടിയപ്പോൾ,
 പൂണ്ട രസങ്ങളെൻചിത്തവസനത്തിൻ
 റീണ്ട കുറികളായ് കണ്ടിടുന്നു.
 ലോകത്തറവാട്ടിലുളളൊരനുഭവ-
 വസ്തുക്കൾതന്നവകാശി ഞാനായ്.
 മുൻപുള്ളവർ നേടിവെച്ചിരിപ്പുള്ളൊരാ-
 സ്സമ്പത്തിതെന്നിൽ ലയിച്ചിടുന്നു.

മൂന്നാം ഭാഗം

ഉദാസീനത

XIII

ഏതുവാൻ തോഴി, വഴിക്കു മൽക്കാരത്തൻ
 സന്താപമതുമുണ്ടായില്ലല്ലീ?

രാത്രിയിരുട്ടുന്നു, കാണുന്നതി,ല്ലവ-
നിത്രമേൽ താമസിപ്പാനെ താവാം?
ആരോ വഴിയിൽ നടക്കുന്നു, ജനചിന്
ചാരത്തു പോയി നീ നോക്കു വേഗം.

ഇന്നലെ രാത്രി വിരിച്ചിട്ട മെത്തതാ-
നിന്നും കിടക്കുന്നു ഭംഗിയായി.
കോമളമായി ഞാൻതന്നെ ചിതാനിച്ചു
പൂമച്ചിതിനു മാം കാത്തിരിപ്പു
ഉള്ളമിരിക്കുന്നു, മൽപ്രാണനാഥൻ
വല്ലാതെപകടം വന്നതാമോ?

ചേടി പറഞ്ഞിതു: “പ്രയാണോ ഭർത്താവായ്
മാറിവരുന്നതു ലോകരീതി.”

XIV

വേണ്ടെന്നിക്കാരേയും കാണേണ്ട, മൽത്താഴി,
പോകുവാൻ ചൊല്ലു നീയാരായാലും—

ചൊല്ലു നീ,യില്ല മേ തെല്ലുവസരം
സല്ലാപലിലകൾക്കുംബുദ്ധക്ഷി.
ഓർഡുമില്ലാത്തൊരു പ്രേമത്തെയോർത്തിട്ടു
സാധുമെന്നൊന്നു ഞാൻ മാക്കിവാണാൽ?

ദേവിതൻ പാദത്തെ സേവചെയ്തനപഥം
ജീവിതശേഷം കഴിച്ചുകൊള്ളാം.

പ്രേമവും മാനവ്യമൊന്നുമേ വേണ്ടു; ഞാൻ
കാമീപ്രതിന്നമോ മുതൃമാത്രം.

കേൾക്കുന്നതെന്താണു, വാതുകൾ ശീശും നീ
നോക്കുക;-ല്ലെങ്കിൽ വരട്ടെ;-യെന്റെ
പൂമച്ചിൽ ദീപം കൊള്ളത്തുക: കാന്തനെ-
സ്സാദരം ഞാൻതന്നെസ്സൽമിക്കാം.

XV

നേരേണിയിക്കു തോഴി,യെൻ പല്ലൻ
പാരാതെ സന്ധ്യയ്ക്കുഴനള്ളുനൂ:
സാരസ്യമോലുമ്മാരോരോ വിധമല-
ങ്കാരങ്ങളെൻമെയിൽ ചേക്കു വേഗം.
എൻപ്രിയനെത്രയുമിഷ്ടമായുള്ളൊരാ-
ച്ചെമ്പട്ടയാട ചാത്തിക്കു മാം.
ഭൂരിമോദത്തോടെനിക്കുവനേകിയ
വൈരകൾമാല കഴുത്തിലിട്ടു—
വെൺമുത്തുഹാരംതാൻ മാറിലണിയണം
ചെമ്മേ മുലയ്ക്കുതു ഭംഗി ചേക്കും.

നന്നായില്ലൊട്ടും നീ പൂഞ്ചായൽ കെട്ടിയ,-
തൊന്നുകൂടെൻതോഴി, ശ്രദ്ധിക്കേണം.
നല്ല മണമുള്ള മുല്ലപ്പൂ ധാരാളം
മെല്ലവേ ചേർത്തു മടഞ്ഞുകെട്ടു.

ചെമ്പഞ്ഞിപ്പാറണിഞ്ഞീടുകെൻപാദത്തിൽ-
 നന്മയെഴുതുകെൻകണ്ണിൽ വേഗം;
 ഉണ്മയിൽ കസ്തൂരി ചേൻ പനിനീർ നീ-
 യെന്നെയിൽ പൂശുക വേണ്ടുപോലെ.

കുങ്കുമപ്പൊട്ടു തൊടുന്നതുണ്ടിന്നു ഞാൻ;
 കൊങ്കയിൽ ചന്ദനച്ചാരിടേണം.
 മങ്കുകൾക്കിന്നലങ്കാരം വിശേഷമാ-
 യെങ്കിലേ കാമുകർക്കിഷ്ടമാവൂ.

തോഴി, ധൂതിപ്പെടുകെൻകാന്തൻ വന്നിട-
 വോഴേയ്ക്കു സപ്പുവുമാകവേണം.

XVI

കാണുമ്പോൾ കോവിച്ചു ചൊല്ലുവാനെന്നൊക്കെ-
 യാണു ഞാനോർമ്മിച്ചുവെച്ചിരുന്നതു.

കാല്യാണശീലന്റെ മനസ്സീതം മാ-
 നല്ലോ ഞാനിങ്ങനെ ചെയ്തതെല്ലാം.

പുഞ്ചിരി തഞ്ചിയക്കോമളാകാരനെൻ-
 മഞ്ചമണഞ്ഞൊരു നേരത്തിങ്കൽ

മാനം നടിച്ചതു മന്ദാക്ഷമായ് മാറി;
 കോപവചസ്സുകൾ നമ്മുവാക്കായ്.

മാലോകർ ചൊല്ലട്ടെ താവുമസ്യയതൻ
 മാലിന്യം ചേരുന്ന ഭിഷ്ണുവാദം.

അന്യംഗനയിലെൻകാത്തൻ മാനസം
 നന്നാൽ മയങ്ങിപ്പവസിപ്പുപോലും;
 വിശ്വസിക്കുന്നില്ല, തോഴി, ഞാനീ വാത്ത്;
 നിശ്ചയം ലോകാവവാദം മാത്രം.
 ഞാനറിയുന്നുണ്ടിതെന്നിൽ പ്രണയത്തി-
 ള്ളനം കണവന്നു വന്നിട്ടില്ല.
 എങ്ങനെയെങ്കിലുമാകട്ടെതൊക്കെയു;
 മെൻചാരത്തെൻപ്രിയനെൻപ്രിയൻതാൻ.

XVII

ഇന്നലെയെന്നു മേ തോന്നുന്നു വല്ലഭ-
 നെന്നോടു ചെയ്തു ശപഥമെല്ലാം;
 ഇപ്പോഴുമെന്റെ ശ്രവണചമത്തിൽതാൻ
 കേൾപ്പതുണ്ടായതിൻ മാറ്റൊലികൾ:
 ഈയല്ലഭാഗൃതൻ ദൃഢിധിയൊന്നതാ-
 നായിടാം കാരണമെല്ലാത്തിനും.
 എന്തുകൊണ്ടല്ലായ്ക്കിലിങ്ങനെ മാറ്റവാൻ
 ബന്ധമുണ്ടായതു ജീവിതത്തിൽ?

വാരിടം മാറ്റിപ്പണിതൊരു രാഗമോ-
 ടാരംഭിച്ചുള്ളൊരാസ്സുപ്രഭാതം.
 ഇന്ദ്രധനുസ്സിന്റെ വണ്ണവൈചിത്ര്യമാ-
 ന്നനു വിളങ്ങിയോരന്തരികൾ:

പുല്ലുപുഷ്പങ്ങൾതൻ മന്ദസ്കൃതത്തിനാ-

പുല്ലുസത്തായൊരാദമഭേദം:

പ്രേമഗീതങ്ങളാലുള്ളും കുളുപ്പിച്ചൊ-

രോമനവാസന്തകാലഭാഗം:

ഇങ്ങനെ ഘോരനിരാശാജനകമാ-

യങ്ങു മാറിപ്പോയ കാഴ്ചമുണ്ടോ?

XVIII

ഘോരസഖി, ചൊല്ലു നീയെന്നുടെ ദേഹത്തിൻ
ഭാസ്യരകാന്തി കുറഞ്ഞിട്ടുണ്ടോ?

മങ്ങിയിട്ടുണ്ടോ എൻകണ്ണിന്റെയുജ്വല-

ഭംഗി? കുചങ്ങൾ മേ ചാഞ്ഞിട്ടുണ്ടോ?

പല്ലവകോമളമായോരൈൻചെയ്യാടി

തെല്ലു നിറം പകർന്നാകാമോ?

എന്തെന്നോനായകൻതൻ കരൾ ഭേദിച്ചു

കണ്മനസ്സുജ്ജ്വലിതമില്ലെന്നാഃയാ?

എന്നുമേ കാന്തന്റെ ചിത്തം മയക്കുന്ന

മന്ദസ്കൃതമായ മന്ത്രവാദം

തെല്ലും ഫലിക്കാതെയാകുവാൻ വല്ലതും

വല്ലായ്മ വന്നു വഴിപ്പെട്ടുവാ?

“നന്മധുപോലെയിന്നുന്മത്തമാക്കുന്നു

നിന്മധുരധാരമെന്റെ ചിത്തം”

ഏവമുരച്ചുണ്ണം ചോരിവായ്പോലുമെ-

ന്താവാനവന്താമോ കയ്ച്ചുപോവാൻ?

ചൊല്ലു നീ: എന്തൊരു കാരണമെന്നുടെ
വല്ലഭനെന്നിൽ കനിഞ്ഞിടാത്തു;

XIX

കോമളാകാരത്തെക്കാണ്ണൊതെയെങ്ങനെ -
യീ മഹാപാപി കഴിപ്പു കാലം?

വക്ഷിതൃഗുണമുഖമക്ഷാമമോദേന
സ്വപ്നമിണകൂടം കാലമായി.

വൃക്ഷലതാദികുറുപ്പോലും തളിരിട്ടു
വീക്ഷിപ്പു സന്തോഷത്തോടേ പുറം.

മാന്തളിർ തിന്നു മദിച്ച കയിൽകലം
ചെന്താർശരകീർത്തിതാൻ ഖോഷിപ്പു.

കാന്തനെപ്പൂണാനും വേണ്ടൊന്നു കാണാനും -
മാകാതെ ഞാൻമാത്രമായിത്തീൻ.

ഭാഗ്യം പിറന്നൊരാപ്പെണ്ണിനിന്നെന്നെക്കാൾ
യോഗ്യതയുണ്ടായിരിക്കാം വേറെ;

ചേലാൻ ദേഹസൗന്ദര്യത്താലായവർ
ഭൂലോകരംഭതാനായിരിക്കാം;

നിസ്സ്പാർശമെന്നെപ്പോൽ ജീവിതമപ്പിച്ച
വിശ്വാസം നിശ്ചയമുണ്ടാവില്ല;

ഒന്നും ഞാനാഗ്രഹിച്ചില്ലല്ലോ കാന്തന്റെ
ചൊന്നുമെന്ത് കാണാഞ്ഞൊഴിഞ്ഞു വേറെ.

XX

ദക്ഷിണദേശത്തുനിന്നു വന്നിടിലും
 ദാക്ഷിണ്യമില്ലാത്ത തെത്തെന്നലേ,
 ഒന്നു ഞാൻ ചോദിച്ചു: മൽപ്രിയൻതന്നുടെ
 സന്ദേശംകൊണ്ടല്ലീ വന്നതിപ്പോൾ?
 ഇന്നവൻതൻ മുഖചന്ദ്രബിംബത്തിനെ
 മദ്രമായ് വീശി നീ നിന്നിടവേ
 നന്നയിലെൻചെവി കേൾക്കുവാൻ ചൊന്നതോ
 മമ്മരഭാവേന ചൊല്ലുന്നു നീ?
 സാധുവാമെൻപ്രിയൻതന്നുടെ നിശ്വാസം -
 മാധുര്യം നിന്നിൽ കലർന്നതാവാം
 മാലുപിയിൽ നീ ചേപ്പതാകയാൽ വണ്ടുകൾ
 സാലുപസം നിന്നെയനുഗമിച്ചു.

ചൊല്ലുകെന്നോട: മദപല്ലഭൻതന്നുടെ
 കല്പത കോലുന്ന മദമാസം
 തെല്ല നിനക്കു ലഭിച്ചതോ നല്ലെന്നു
 മില്ലയ്ക്കു പൂവെന്ന ഭാവത്തിൽ നീ.
 കാമുകൻതന്നുടെ പൂവൽമെയ്സ്സൾത്താൽ
 രോമാഞ്ചകണ്ഠകം പൂണ്ടതല്ലീ
 ശീതജലകണമായീ നീ പേറിവ -
 ന്നാദരാലെന്നെയിന്നാശ്ലേഷിച്ചു?
 സ്നേഹിത, നിന്നുടെ കാലടി കമ്പിട്ടു
 സാദരമൊന്നു ഞാനത്മിക്കുന്നു:

ഇന്നു തിരിച്ചു നീ പോംവഴി വല്ലഭൻ -
തന്നോടു ചൊല്ലുകെൻകഷ്ടസ്ഥിതി.

XXI

വേറൊന്നും വേണ്ട മൽക്കാന്തന്റെ തൃപ്താദ -
താരുതൻ സേവനംചെയ്തയെന്നേ.
അശ്രുവിനുകൂളാൽ കാൽത്താരിണയെ ഞാൻ
ശുശ്രൂഷ ചെയ്താപ്പു പുണ്യമീന.

ആഗ്രഹിച്ചില്ല ഞാനിന്നു തൽപ്രേമമാം
ഭാഗ്യാതിഭേകത്തിൻ ഭാഗം കൊടുവാൻ.

എന്നകവാടിയിൽ പൂത്തുവിടന്നുള്ള
ധനുപ്രണയപുഷ്പങ്ങൾ വാരി
സാദരം നാമനെ ദൂരേ നിന്നാകിലു -
മാതൃക്കൾ ഞാൻ പരമമ്നിച്ചാപ്പു.
അയവതന്റെ പരിമളപൂരത്താ -
ലായതപ്പൂർണ്ണസുരണമൂലം
ക്ഷേമദനം പ്രിയൻതന്നുടെ മാനസം
പ്രേമസുരഭിലമായി, മനം
നിശ്വാസസന്ദേശംകൊണ്ടെന്നെയല്ലമൊ -
ന്നാശ്വസിപ്പിച്ചുരുളീടുമെങ്കിൽ
മുറുറും ചരിതാത്മതന്നെ ഞാൻ; ലോകത്തിൽ
മറൊന്നുമാഗ്രഹിച്ചില്ലതന്നെ.

നാലാം ഭാഗം

വിരക്തി

XXII

പ്രേമമാം ചാരുവണ്ണൻ പകർത്തി ഞാൻ
കോമളസങ്കല്പഭംഗി കൂട്ടി

ജീവചരിത്രം വരച്ചതു വീപ്പിട്ട-

മാവീയാലാഹനം, മാഞ്ഞുപോയി!

ലീലാവിഭവത്തെക്കാട്ടാണെഴുതിയൊ-

രാലേഖ്യത്തിൻ ചില ഭാഗമെല്ലാം

വെള്ളക്കടലാസിൽ ചായമിളകി നൈ-

ർമ്മലുത്തെ മാർച്ചിട്ടു കണ്ടിടുന്നു.

വീണ കണ്ണീരിൻ കണങ്ങളാലഞ്ഞിങ്ങു

കാണമപ്പാടുകൾകൊണ്ടു പാരം

വൈകൃതമാകമാച്ചിത്രമെൻസങ്കട -

മാകെജ്ജനിപ്പിപ്പാൻ പോരുമല്ലോ.

പോയ കായ്തെ നീരുവീച്ചു ഹന ഞാൻ

വ്യാകുലപ്പെട്ടിട്ടു കായ്തുമെന്തേ?

സാഹചര്യം ചേരാത്ത പ്രേമത്തെയോർത്തു ഞാൻ

ചാപലമെന്നിനായ് തേടിടുന്നു?

XXIII

കാക്കേ തോഴി, യെൻകാന്തനെയെങ്ങനെ-
 യൊക്കെ ഞാൻ മുന്നേ സമാഭരിച്ചു?
 തന്നാമൊരും ഞാനെന്നുടെ മാനസം-
 തന്നിലേ സർപ്പം സംസ്മരിച്ചു;
 കാരോരോ ലാളനമെന്നു ചെയ്തതു
 പാരമനൂഹമെന്നുമോത്തു;
 ഉദ്യൽസ്മിതരശ്മിമാത്രമെൻചിത്തമാ-
 മുദ്യാനം പുഷ്പിതമാക്കിത്തീർത്തു;
 തൽഭാഷണമൊന്നുമാത്രമെൻകാതിനു
 നല്ലൊഴം ഗാനമാധുര്യം ചേർത്തു --
 അക്കാലമെങ്ങു പോയ്: കാർഷ്വോഴെന്നുമേ
 ഉൾക്കാമ്പിൽ വിസ്മയം തോന്നുന്നു മേ.
 എന്തു ഞാൻ കണ്ടതും: എന്തൊരു ശക്തിയാ-
 ലന്തരമിന്നുമോ മാറിയതും.

തോഴി പറഞ്ഞിതു: “കാമന്റെ കൺകെട്ടിൽ
 തോന്നുന്ന വിശ്വാസമപ്പോൾമാത്രം.”

XXIV

പോഷ്ണായൊരാൾശക്തിയെപ്പിന്നെയും-
 മപ്പോലെ സൃഷ്ടിപ്പാനാതൽ സാധ്യം?

ഭൂതകാലത്തെത്തിരികെ വിളിപ്പാനാ

ഭൂതേശ്വരനുമിന്നാളല്ലല്ലോ.

മാനുഷചിത്തത്തിൽമാത്രമല്ലോ ജനി-

പ്പാനവകാശമാദർശങ്ങൾക്കും.

ചിത്തത്തിൻ മാറാമൊത്തവിൽ വികാരവും

ചിത്രമെന്താണമോ മാറിടുകിൽ?

ഇന്നലെ ലോകത്തിലെല്ലാറ്റിലും മീതെ-

യെന്നതാൻ തോന്നിയ സ്നേഹമിപ്പോൾ

ഏതോ വിദൂരമാം കാലത്തിലുണ്ടായൊ-

രൈതിഹ്യംമാത്രമായ് തീർന്നുപോയി.

XXV

നാനാജനശ്രേണിനേത്രഭംഗാളിക്കു-

ദ്യുനമാം സുന്ദരിമാർക്കുപോലും

യൗവനതേജസ്സു മങ്ങുമ്പോൾ കാമുക-

ഭാവങ്ങൾ മാറിത്താൻ കണ്ടിടുന്നൂ.

ആനന്ദവീര്യശധാരയെന്നാരുമേ

മാനിച്ചിരുന്നോരു പുഞ്ചിരിയും

താംബൂലരാഗത്താൽ മുമ്പേ നീറമാണ്

താമ്രാധരത്തിന്റെ മാധുര്യവും

കല്ലോലമാലതൻ ഭംഗി വളരുന്നോ-

രുല്ലോലചിപ്പിക്കൊടിക്കുളിയും

കേളീവിനോദത്തിൽ മേളിച്ചിളകുന്ന
 വാരിളംകൊങ്കതൻ ഭംഗിവാഴ്ത്തും
 യൗവനംവിട്ടുള്ള പെണ്ണിന്നലങ്കാരം-
 മാവുമെന്നാലും വിചാരിപ്പില്ല.
 അവ്യാജസുന്ദരം കാമുകക്കൊന്നുതാൻ
 നവ്യവീകസിതം ദേഹപുഷ്പം.

XXVI

സ്നേഹാനുരാഗങ്ങളെന്തുതാൻ തോഴി,യീ-
 ദ്രേഹത്തെയാശ്രയിച്ചല്ലാതമോ?
 നിഷ്കളപ്രേമത്തെ വാഴ്ത്തും കവികലം
 ഭോഷ്ണതാൻ ചൊല്ലുന്നു തർക്കമില്ല.
 അരുവാർകൊങ്കകൾ ബിംബാധരം മനോ-
 ഹാരിയാം ചില്ലിയക്കേശപാശം—
 എത്രയും ദിവ്യമാം പ്രേമത്തിനുമിവ
 മാത്രമാണിന്നവലംബമായി.
 എല്ലാ മുലകളുമൊന്നുതാൻ; സംഭോഗ-
 മെല്ലാത്തിനും ഫലമൊന്നുതന്നെ;
 ആസാദനോത്സുകർ കാഞ്ഞൊരു വൈവിധ്യ-
 മാശ നിമ്മിച്ചിടം മിഥുനാകം.

തോഴി പറഞ്ഞിതു: “സംഗ്രഹിച്ചേണെന്നാൽ
 പായസത്തോടും വെറുപ്പു തോന്നും!”

XXVII

കാമുകന്മാരുടെ സ്നേഹമെന്താണു? ന-
 ല്ലോമനവാക്കുകളല്ലാതെമോ?
 പൊന്നേ, പ്രിയതമേ, പ്രാണേശി, മൽപ്രിയേ,
 തനപംഗിമാർമുടിമാണികൃമേ!
 നിഷ്പ്രയാസോക്തികളീവകമാത്രംതാൻ
 സൽപ്രേമപാരമ്യസാക്ഷ്യം കൊടുവൂ!

ആലോചിയാതെ സല്ലീലാവിധങ്ങളിൽ
 കാലോചിതം പറഞ്ഞീടുന്നവ,
 ആഗ്രഹസാധുത്തിനായിട്ടു നിസ്രപ-
 മാശയത്തുലിപ്പിട്ടോതുന്നവ,
 കോപഭാവത്തിനെ മാറുന്നതിന്നു സ-
 ന്താപം നടിച്ചുച്ചീടുന്നവ,
 ഇങ്ങനെയുള്ളൊരു ഭംഗിപചസ്സുകൾ
 എങ്ങനെ പ്രേമമെന്നോക്കുന്നു ഞാൻ?

ആളി പറഞ്ഞിതു: “കേൾക്കുവാൻ നല്ലതു
 ലാളനവാക്കുകൾതന്നെയല്ലോ”

XXVIII

കൊണ്ടുവന്നീടു നീ തോഴി, മൽകാന്തൻ മേ
 പണ്ടെയ്യുള്ളൊരു ലേഖനങ്ങൾ:

പ്രേമസുരഭിലം വാക്കുകൾ കോഞ്ഞാരു
 പൂമാലയെന്നും മേ ചാത്തിയവ,
 സൽക്കാവ്യംപോലെ ഞാൻ വായിക്കുംതോറുമെ-
 ന്നാർക്കാമ്പിൽ മോദം വളർത്തിയവ,
 എൻമനോനാകത്തിലിന്ദ്രധനുസ്സിനെ
 നിർമ്മിച്ച സൂര്യകിരണജാലം.

കൊണ്ടുവന്നിട്ടു തോഴി: ഞാനെന്തിനായ്-
 കൊണ്ടുവെച്ചുമോ സൂക്ഷിക്കുന്നു?
 പോകട്ടെയോരോന്നായ് തീയി,ലിവയെന്റെ
 പ്രേമത്തിന്നോർമ്മകളെന്നപോലെ!
 ചിത്തത്താതന്റെ കീഴ്ത്തിൽ ചേർന്നൊളി-
 ചെത്തുന്നോരോർമ്മയാം വൃക്ഷത്തിന്റെ
 വേരുകളോരോന്നായ് ഹേദിച്ചു; മേലിനി
 വേറൊന്നുമില്ലെന്നെ ബന്ധിക്കുവാൻ.
 പ്രേമം നശിച്ചെന്റെ മാനസം മേഘങ്ങൾ
 മാറിയ വാനംപോലായപോതും
 എങ്ങുനിന്നെന്നറിയാതെ വന്നോർമ്മയാം
 കാമേഘം തിങ്ങിനിറഞ്ഞിരുന്നു.

തീയിലിട്ടിട്ടമീ ലേഖനജാലമൊ-
 ത്തായവകൂടി നശിച്ചിട്ടുട്ടെ!
 ഇന്നോടെയെൻചിത്തം പൂണ്ണമാം വിസ്മൃതി-
 തന്നെടെ സൗമഭ്യം പൂശിട്ടുട്ടെ!

രസികരസായനം

1

ഉണർന്നിടുക, രാത്രിതൻ വയലിൽനിന്നു താരാഗണം
തുരത്തി,യവയെത്തുടന്നിരവുമാട്ടിയോടിച്ചിതാ,
പ്രഭാപടലിയായ തൻവിശിഖമെയ്തു താഡിപ്പതു-
ണ്ടിചാധിവഗ്രഹാച്ചിതൻ ശിഖരപട്ട്റ്റിമേൽ ഭാസ്കരൻ.

2

ഉഷസ്സു തെളിയുന്നമുൻപമലപാനശേഫത്തിൽനി-
ന്നൊരസ്സുടവചസ്സിതെൻചെവികളിൽ പ്രഭവശിച്ചിതേ:
“പവിത്രതമസ്വലം സൂചിരസജ്ജമാണെങ്കിലും
പുറത്തലസനായി നിന്നിടുവതെന്തിനാശാധകൻ?”

8

അടഞ്ഞിതധരങ്ങൾ ദാവിദിനിതെങ്കിലും കേട്ടിടാം
 മഹൽപാലവീപദം പരഭൃതങ്ങളുച്ചത്തിലായ്
 പനീർമലരൊടാതിടുന്നിതു, “സുരാസുരകൃതം സുരാ-
 സുരാംബുചതിനാലെ നിൻകവിളയേ, തുടപ്പിക്കെടോ.”

4

നിറയ്ക്ക ചഷകം; ജവാലാരിക നിൻമനോദുഃഖമാം
 സുശീതവസനങ്ങളീസ്സു ചവസന്തദിവാഗ്നിയിൽ;
 കറച്ചു വഴിതാൻ ഗമിപ്പതിൻ നൂനമിക്കാലമാം
 ഖഗത്തിനു; ചലിപ്പു തൻചിറകുതിന്നു യാത്രേക്കുയാൽ.

5

പ്രഭാതമണയുന്നുപോൽ ബഹുസഹസ്രപുഷ്പങ്ങളൊ,-
 ത്തതേ ശരി; തലേദിനം ബത വിടൻ പൂവെങ്ങുവാൻ?
 അതിൻപടി സമുജ്ജ്വലം സുമവിതാനമോടെത്തുമി
 വസന്തമഥ കൊണ്ടുപോം പ്രഥിതരാം നരശ്രേഷ്ഠരെ.

6

രസം ചെരിയ കാവ്യവും വിജനമാം തരുക്കായയും
 സുരാഭരിതപാത്രവും ചെറുതു ഭോജനം വല്ലതും
 അടുത്തു മുദഗാനമൻപൊട്ടു പൊഴിച്ചു നീയും പ്രിയേ!
 വസിക്കിലവിടം നമുക്കുടവിയെങ്കിലും സപ്തമേ!

7

ഇഹത്തിലെ മഹത്വമേ ചിലർ കൊതിപ്പൂ; പാരത്രികം
സുഖം കരുതിയുള്ളവെന്തുകിടന്നിതന്യുക്തമോ!
എട്ടു കരന്താരിൽ വന്നതു; ഗണിച്ചിടേണ്ടാ തരാ-
നിരിക്കുവതു; കേട്ടിടേണ്ടകലനിന്നെഴും ഭേദിയും.

8

മനുഷ്യരധികം കൊതിച്ചിട്ടുവാറെരമികാശാഗണം
നശിച്ചുഹഥ! ചാരമാം; അതു ഫലിച്ചുവെന്നും വരാം;
മരുസ്ഥലിയിൽ വീണിടും ചെറുതുഷാരബിന്ദുക്കൾപോ-
ലരക്ഷണമതിപ്രഭാചയമുതിർത്തു മാഞ്ഞുനിതേ.

9

നിനപ്പതിവൻ: എങ്ങു വീണിടുവതുണ്ടു വിരാഗ്രമ-
ങ്ങിട്ടു പരമമാജ്ഞപലം പരിലസിപ്പു റോസാസുമം;
വിടൻപവനത്തിൽ നിന്നിടിന കേതകീപുഷ്പമോ
നതാംഗീമണിയകുതൻ കചഭരത്തിൽനിന്നുന്താം.

10

കഴിഞ്ഞതിലെഴുന്നൊരാക്കുടനഭാവവും ഭാവിതൻ-
ഭയങ്ങളുമകറ്റിടും മധുരഭാജനം മൽപ്രിയ!
നിറയ്ക്കുകയീ നാളെയൊന്നൊരു വിചാരമെന്തിന്നു നാം
പുലച്ചുയിലടങ്ങിടാം റെടിയ ഭൂതകാലങ്ങളിൽ.

11

പ്രഥമ കളയൊലാ നമുക്കിനിയുമുള്ള നാൾ ചത്തുമ-
 ണ്ണടിഞ്ഞിട്ടവതിനകം ചെലവഴിക്കുകപടി
 മനുഷ്യനാടൽ മണ്ണുതാനടിയുമങ്ങു മണ്ണിൽ സ്വയം
 വിനാ മധു, വിഗായകം, വിഗതഗാനമന്തം വിനാ.

12

ഇഹംപരമിതൊക്കെയന്നറിവൊടൊത്തു വാദിച്ചൊരാ
 മഹാഷികൾ മനീഷിമാരിവരുമിന്നു നിഷ്ഠാസിതർ
 ഞരോ! കപടസിലർപോൽ; അവരുമു തപങ്ങളോ
 വിമാസ്യതയിലാണ്ടുപോൻ മുഖമടഞ്ഞിതേ മണ്ണിനാൽ.

13

അകഞ്ചികമടച്ചതാമൊരു കവാടമെൻമുൻപിലു-
 ഞരോ യവനികാപടം മിഴി മറച്ചതാൻ മുന്നിലായ്;
 ഇടയ്ക്കു ചെവിപൂകി ഭാഷണമി, 'തെന്നെയും', 'നിന്നെയും'
 കരിച്ചതു മനന്തരം ക്ഷണനിലീനമായേതിലോ.

14

തിരിഞ്ഞതിവനപ്പൊഴിപ്പഴയ ചട്ടിതൻ ചുണ്ടിലേ-
 യ്ക്കുറിഞ്ഞിട്ടവതിന്നുതാൻ തീവിലജീവിതാത്മങ്ങളെ
 പാഞ്ഞിതധരങ്ങൾ തൊട്ടിടവെയെന്നൊടുജ്ഞാനം:
 “കടിക്കുക! മരിക്കുകിൽ തിരികെ നീ വരില്ലെന്നുമേ.”

15

നിറയ്ക്ക മധു, ലാഭമെന്തുരുവിടുന്നതിൽ “കാലമോ
ഗമിപ്പതറിയാതെ കാലടിയിലൂടെ”യെന്നൊക്കെയും?
അജ്ഞാതമൊരു നാളെയും ചിരമൃതം തലേനാളുമോ-
ത്തകം കരിവതെന്തിനായ് മധുരമാകിലിന്നേറ്റിനും?

16

ഘൃണ കളവതെറുനാളുമിതും വിചാരിച്ചുമുൽ-
ഗതിക്കു വിഷമിച്ചുമുൽക്കടമിടയ്ക്കു തക്കിച്ചുമേ?
പരം ഫലദമായ മുന്തിരിയൊടൊത്തു മേളിക്കുതാൻ
വരും; ഫലമതോത്തു സങ്കടമെഴുന്നത്തേക്കാളുമോ.

17

ബുധാഗ്രിമർ മുതിർത്തിടട്ടവിലവാദകോലാഹലം;
ജഗദപിഷയവാദകളികളെനിക്കു വേണ്ടിന്നിമേൽ;
നമുക്കു വിചരിച്ചിടാം സുമുഖി! വല്ലിടത്തെങ്കിലും
കൊടുക്കുവതിനൊത്തമാതിരി ലഭിച്ചിട്ടും ലീലയിൽ.

18

സരിത്തമലംകൃതം കസുമസഞ്ചയത്താലയേ!
വരൂ മണി ചിഴിഞ്ഞൊരീ മദിരയാസ്ഥിയിൽ രസാൽ;
കടക്കമതിലും കറുത്തതു യമൻ നിനക്കേകുവാ-
നടുക്കിലുടനായതും മടി വെടിഞ്ഞു സേവിക്കു നീ.

19

അമ്മണിശകളാൽ കൂടങ്ങു വരച്ച ധാതാവുതാൻ
 പൊരുത്ത ചതുരംഗകം കലിതകൈതുകം നിത്യവും;
 കരുക്കൾ നരർ; മാറിടന്നരളുചൊല്ലിടം വെട്ടിമാ-
 റിടും കൂടി കഴിഞ്ഞിടുംപൊഴുതു വെട്ടിയിൽ തളിടിടം.

20

അടിക്കുമവനോങ്ങിടംപടിയിടംവലം പത്തുപോ-
 യിടുന്നതി നസാധുസാധുതകളാമ്നയില്ലൊന്നുമേ;
 കളിത്തായിൽ നിന്നെയിപ്പടി വലിച്ചെറിഞ്ഞുള്ളൊരാ-
 ലൊരാളവനറിഞ്ഞിടും, ദ്രവമറിഞ്ഞിടും സവ്യവും.

21

കഴിപ്പു നരരേതുതന്നടിയിലുഗ്രമിഴ്ജീവിതം
 കമഴ്ചയൊരു വാത്രമാ വിവുലമാം നഭോമണ്ഡലം
 ഉയർത്തിയ കരങ്ങളോടതിനൊടൊ സമായാത്മനം?
 സ്വയം കഴിവു വിട്ടതും വലമിടുന്നു നമ്മെപ്പടി.

22

സമുജ്ജ്വലതുരംഗമം കയറിയന്ത്യഭാഗത്തുനി.
 നിറങ്ങി, ഗഗനത്തിലെ ഗ്രഹഗണങ്ങൾ താഴെക്കുമോ
 ഏറിഞ്ഞു, ജവമായ്ച്ചരിക്കുകിലുമിന്നു വീഴുന്നു ഞാൻ
 വിധിച്ച വയലിൽ സ്വയം ചെറുതു മണ്ണുമാത്മാവുമായ്.

23

പ്രരൂഢമിഥ മുന്തിരിച്ചെടി വളഞ്ഞിതെൻമേനിയിൽ;
 ലയിച്ചിതകവും; സുഖാൽ പരിമസിച്ചിടട്ടേ വ്രതി;
 പുറത്തവിടെ നിന്നയാളുഴുമീക്കവാടത്തിനെ-
 തുറക്കുമൊരു ചാവിയെന്നെളിയ ലോഹമുണ്ടാക്കിടാം.

24

വിയേ, കപടകൂപവും കഴികളും നിറച്ചങ്ങു നീ
 നമുക്കു വഴി സഞ്ചരിപ്പതിനന്താൻ വിധിച്ചുള്ളതിൽ
 സ്വകർമ്മവശഗൻ നടന്നിടയിലൊട്ടു ഞാൻ വീഴുകിൽ
 പഴിക്കരുതു ധർമ്മനീതികളുരച്ചു നീ പിന്നെയും.

25

രചിച്ചിതു ഭവോൻ വിയേ! മലിനമൃത്തിനാൽ മത്തുനേ;
 രചിച്ചു ഗുണമൊത്തു ദോഷവുമഹോ ഭവോൻ നിശ്ചയം;
 നമന്റെ വദനം കളങ്കിതമതാക്കിടും പാപസ.
 ബ്രഹ്മത്തിനു കൊടുക്കു മാപ്പനുവദിക്കയും ചെയ്തോ.

ഉമാവടുസംഭാഷണം *

ഏവം തുടങ്ങിയ കൊടുമ്പ്രതശക്തിയാൽ തൻ-
ചെന്താർമുണാളമുദിച്ചും തൻ വാട്ടിയുള്ളോർ
താഴ്ന്നീ കടുത്തൊരുടലാൽ തപമാചരിച്ച
നേടും തപസ്വിജനസിദ്ധികളൊക്കെയന്നാർ.

ആദ്യാശ്രമം തൻവെടുത്തതുപാലെ, ദിവ്യ-
തേജസ്സു ചിന്നിവിതറുന്നൊരു രൂപമോടും
ദണ്ഡന്തി, മാൻതുകിലൊടും ജടകോലുമക-
നക്കാലമെത്തിയവിടത്തിൽ വഃചാവിദഗ്ദ്ധൻ.

സൽക്കാരദക്ഷയവനെണ്ണുമാനപൂർവ്വം
വേണ്ടും സവയ്കൾ കഴിച്ചെതിരേറു ഗൌരീ:
സാമ്യത്തിലും മനമോച്ചവരസ്സുപരൂപ-
വൈശിഷ്ട്യമൂലമിയലും ബഹുമാനഭേദം.

---

* കമാരസംഭവം മഴമ-5ാംസ്കന്ധത്തിൽനിന്ന്.

ന്യായത്തിനൊത്ത പരിചയ്കളേറൊരല്ലം
നേരം പരിശ്രമമൊഴിപ്പതിനെമ്പോലെ
വാണിട്ടു, പാവ്തിയെ നേരിനു നോക്കി,യേവ-
മോതിത്തുടങ്ങി വചനം മുറഞ്ഞൊരിടത്തെ:

“കിട്ടുന്നിതോ ചമതയും കശവും ക്രിയയ്ക്കു?
സ്നാനത്തിനൊത്ത ജലമിങ്ങു ലഭിപ്പതില്ലേ?
ശക്തിക്കുതക്കവടിയല്ലി തവം ചരിപ്പു?
ധർമ്മത്തിനാദ്യകരണം വെച്ച ദേഹമത്രേ.

നിതാൻ ദിനംപ്രതി നനച്ചുവരുന്ന വല്ലി-
ക്കുട്ടങ്ങളിൽ തുടരെയിങ്ങുവാവതില്ലേ,
നാളേറെയായ് നിറമിടാതെയിളംചുവപ്പാം
നിൻചുണ്ടിനോടു കിടനില്ലൊരു പല്ലവങ്ങൾ?

ആ മാൻകിടാങ്ങളിലകം മിഴികൊണ്ടു നിന്റെ
നേത്രത്തിനോടു സദൃശതപമിയറിട്ടുനോർ
നിൻകയ്യിൽനിന്നവകൾ ഒളി ഹരിച്ചിടുന്ന-
പോതും നിനക്കവയിലിഷ്ടമുദിപ്പതില്ലേ?

പാപത്തിനുള്ള വഴിയല്ല സുരൂപമെന്ന
ചൊല്ലോക്കിൽ വാസ്തവമെന്നു തെളിഞ്ഞിതിപ്പോൾ:
മേ സന്ദരാംഗി, തവ ശീലമുറച്ചിശ്ചരക്കും
മാശ്റോപദേശകരമായ് ഗിരിഭജ, ഭവിച്ചു.

സപ്തർഷിമാർ ബഹിഷ്കരിച്ച സുമോച്ചയത്താൽ
ശോഭിക്കുമെന്തെന്നദീപലിഖിച്ചാലും,
നിൻനിഷ്ഠയെക്കുറിച്ചറിയാതെവഴിയെന്നപോലെ,
സംശയം സാധനമെന്നശേഷമെന്നാണിതില്ല.

കാത്താൽ ത്രിവർഗ്ഗത്തിൽവെച്ചിട ധർമ്മമാണു
മെച്ചപ്പെടുന്നതിനി ഭാമിനി, ബോധ്യമായി;
നീ, കാമമർമ്മമിവകൾക്കിടയുള്ളിലേകാ -
തേകാഗ്രമായ് സ്വയമെടുത്തിതു ധർമ്മമേകം.

നിന്നാൽ സ്വയം സുമുഖി, സൽകൃതനാകുമെന്നെ -
ക്കൂട്ടൊല്ലെടോ, വെറുമൊരാൾ വഴിപാക്കെന്നായ്;
സത്തുക്കൾതമ്മിലറിയുന്നതുതന്നെ സത്യം -
മെന്നല്ലയോ സുജനമമ്പിനൊടോതിടനന്ദം?

ധന്യേ, ക്ഷമാവതി, പുകഴ്ത്തു തപോധനേ, ഞാൻ
ചോദിപ്പിതൊന്നു വലുതാം ദ്വിജചാപലത്താൽ;
അക്കാശ്മിനി പെരുതായ രഥസുമല്ലെ -
നാകിൽ കനിഞ്ഞിവനൊരുത്തരമേകിടേണം.

ആദ്യപ്രജാപതികളിൽ നിന്നു ജനം,
ലോകത്തിലുള്ളതെല്ലാം സർവ്വമാണ് രൂപം,
താനേ വളർന്നു വിഭവങ്ങൾ, നവം വയസ്സു -
കിട്ടാവതെന്തിവകവിത്തു തപസ്സിനാലെ?

ഉണ്ടായിടാം പെരുതു ദൃസ്സഹമാമനീഷും-
മൂലം മനസ്സിനികളിൽ പ്രതിപത്തിയേവം;
കാണുന്നതില്ല പലമട്ടു നിനയ്ക്കിലും ഞാൻ
ദുഃഖങ്ങളാവഴി കൃശോദരി, വന്നിടാൻ തേ.

ഈ നിന്റെ രൂപമഴലിന്നവകാശിയല്ല,
താതാലയത്തിലവമാനനമെങ്ങു ഭദ്രേ?
ഉണ്ടാകയില്ല പരശലുമൊരിക്കലും തേ:
കൈ നീട്ടുമായ ഫണിതൻ മണിയെ ഗ്രഹിക്കാൻ?

പ്രായത്തിനൊത്തൊരു വിഭ്രഷകൾ വിട്ടിതെന്നേ
ചാത്തുനു വൃദ്ധജനശോഭാവല്ലഭം നീ?
സന്ധ്യയ്ക്കു, രാവുധൂഗണത്തെ വെടിഞ്ഞുഷ്ണിൻ
ചന്തം പഥിപ്പതു, നിനയ്ക്കുക, ചേച്ചിയോമോ?

നാകത്തിലാണു കൊതിയെങ്കിൽ വൃഥാശ്രമം തേ;
നിന്നുള്ളൂരുള്ള ഭവനം സുരനാടുതന്നെ;
നൽക്കാനതെങ്കിലതിനും തപമിന്നു വേണ്ട:
തേടുന്നു രത്നമതു തേടുകയല്ല ചെല്ല.

മൂടാൻ വീഴ്ചവഴിയിന്നു മനസ്സിലായി
കാന്തകലാണു കൊതി;- യങ്ങൊരു സംശയം മേ:
നിന്നാൽ വരിപ്പതിനു തക്കവനില്ല കാണാ-
നുണ്ടോ വരിക്കിലുമൊരാൾ ലഭിയാത്തതായി?

നീയാഗ്രാമിപ്പൊരു യുവാവതിധീരചിത്തൻ-
തന്നേ, സമീപതവനെങ്ങനെ നിൻകുപോലേ
കണ്ണോല്പലത്തിനെ വെടിഞ്ഞിഥ നീണ്ടു തൂങ്ങും
നെല്ലിൻകതിർപ്പടിയെഴും ജടയിത്ര നാളായ്?

കാന്താംഗി, നിൻറയണിമെയ് വെയിലിൽക്കുരിഞ്ഞു
തീവ്രവൃത്തങ്ങൾവഴിയിന്നു തുലോം ചടച്ചു,
പാരം പകൽസമയവെണ്മതിലേഖപോലെ
കാങ്കിൽ, ദയാലുവൊരുവൻ തവിയാതെയാമോ?

സൗഭാഗ്യമത്തനയി നിൻപ്രിയനെന്നൊരയ്യോ,-
മല്ലെങ്കിലായവനമോ ചിരകാലമായി
എന്തേ സ്വപകൃതമഴകാണൊരരാളപക്ഷം-
മാം നിൻമിഴിക്കു വിഷയീകൃതമാക്കിയില്ല?

നീ കൊറുവു, ഗൗരീ, കഠിനശ്രമമെത്ര നാളായ്?
ഉണ്ടെന്നെനിക്കുമിഥ പൂർവ്വതവഃഫലങ്ങൾ;
നല്ലാമതിൽ പകുതി, നിന്നുടെ വാഞ്ചരിതത്തിൻ
സിദ്ധിക്കു, നിൻറ വരനാരാധാൻ കൊതിപ്പൂ.”

ഏവം കടന്നു വടുവോതിയനേരമേതു-
മാളായതില്ലമ മനോഹതമോതുവാനായ്;
നോക്കീടിനാൾ തദന മയ്യെഴുതാത്ത കണ്ണാൽ
തന്നന്തീകത്തിൽ മരുവുന്നൊരു തോഴിയാളെ.

ആ ബ്രഹ്മചാരിയൊടു തോഴിയിടം പറഞ്ഞു:
 “കേട്ടാലുമമ്പിലവിടേയ്ക്കുറിയേണമെങ്കിൽ
 ചെന്നതാരുകൊണ്ടു കടച്ചുടിനമട്ടിലെന്തി-
 നെന്നോഴിയിത്തര തപസ്സിനു ചേർത്തതെന്നായ്.

ഈ മക മേന്മകലരും വലവൈരിതൊട്ടു
 ദികുപാലർ നാൽപരെയുമിന്നു ഗണിച്ചിടാതെ
 വാഞ്ചരിപ്പു തന്റെ ചതിയായ്, തനകാന്തികൊണ്ടു
 കൈവന്നിടാത്ത കസുമായുധവൈരിതന്നെ.

ഹുകാരമാത്രമതിനാൽ തിരിയുന്ന പുഷ്പ-
 ഖ്യാണന്റെരയമ്പു ഗിരിശങ്കലണഞ്ഞിടാതെ,
 മാമൻ ദമിച്ചുടൽ നശിക്കിലുമന്നണഞ്ഞു-
 കേറിത്തറച്ചിതിവർത്തനുടെ ചിത്തതാരിൽ.

അന്നാൾമുതൽക്കു മദനാന്തി വളർത്ത മൂടാൽ
 നൽച്ചന്ദനക്കുളി പുരണ്ടാരു കൂന്തലോടും,
 അച്ഛന്റെ വീട്ടിലുരുക്കാത്തൊരു മഞ്ഞുകല്ലി-
 നേലും വരാംഗിയിവർ നിർവൃതിയാണ്ടതില്ല.

ശൈലേന്ദ്രകന്യയിവർ ശവ്വചരിത്രമെല്ലാം
 വണ്ണിച്ചു കണ്ണമിടറിഞ്ചുത പാടിടുമ്പോൾ
 നൂറും പലപ്പൊഴുമോ കരയിച്ചിതല്ലോ
 പാട്ടിൽ തുണയ്ക്കുമൊരു കിന്നരകന്യമാരെ.

കണ്ണൊന്നു രാത്രികഴിയുമ്പോഴുണ്ടാവുന്നതാണ്
 'എങ്ങോട്ടു പോയി, ഹര, സതപതം'മെന്നു ചൊല്ലി,
 കണ്ണും ഗ്രാമീകവതിനോടിയ കൈകളോടെ
 പെട്ടെന്നു തെളി വരഗാത്രിയുണർന്നു നിത്യം.

'അങ്ങനെയൊരു സർവ്വഗതനെന്നറിയുന്ന ലോകം
 ചൊല്ലുന്നിതെന്തെന്നു ചൊല്ലുന്നതറിയാത്തു പിന്നെ?'
 ഈവണ്ണമകമനീതന്നെ വരച്ചു ശബ്ദം-
 ചിത്രത്തൊടീഷ്ടകളുരച്ചിതമോ രമസ്സിൽ.

സർവ്വേശ്വരനായൊരു ലഭിച്ചുകൊൾവാൻ
 കാണാത്തു വേറെയൊരു മാർഗ്ഗമിഷ്ടശാഗി
 താതാനുവാദമൊടു ഞങ്ങളുമൊത്തു പോന്നി-
 തീയാശ്രമത്തിലുചിതം തപമാചരിപ്പാൻ.

താൻതന്നെ നട്ടിമ വളർത്തി മഹാതപസ്സിൻ
 സാക്ഷ്യം വഹിപ്പൊരു തരക്കൾ ഫലങ്ങളാർന്നു;
 അച്ചുതൃശേഖരനെയൊരായമാൻ തോഴി-
 തന്നാശ്രമത്തിനുടെ നാമ്പു മുളച്ചുമിട്ടു.

തോഴിജനങ്ങൾ നന്നയും മിഴിയാലെ നോക്കു-
 പോരിപ്പൊരു വൃതകൃശാംഗിയെയേതു നാളോ
 ആ ദുഷ്ടൻ പ്രിയ,നാണക്കിയ ചാലു, മാരി
 പെണ്ണിനെന്നെപടി, പാമനഗ്രാമീകം?"

ഇവണ്ണമുള്ളതു ശരിക്കു മറച്ചിടാതെ-
യായിംഗിതജ്ഞ സുമുഖൻ വടുവോടുതൊണ്ണൂ,
സന്തോഷമുള്ളിലുച്ചവായതു കാട്ടിടാതെ
ചോദിച്ചിതിങ്ങു, “ശരിയോ കളിയാക്കയോ മാം?”

അന്നേരമക്ഷുപമാല കരാഗ്രഭാഗേ
ചുരിച്ചതായ തൊഴുകയൊടു താഴ്ത്തോടെ
ഒട്ടേറെനാൾ മൊഴിയടക്കി വസിച്ചിരുന്ന
ശൈലേന്ദ്രകന്യക പഠഞ്ഞു ചുരുക്കമായി:

“വേദജ്ഞവർത്തനവിടുന്നിഹ കേട്ടുപോലെ-
യാശിപ്പതിനു പരമോന്നതമാം പദം ഞാൻ;
ആ മോഹസിദ്ധിയെ നിനച്ചു തപസ്സിതെല്ലാം-
മെങ്ങും മനോരഥഗതിക്കു തടസ്സമുണ്ടോ?”

ഇതും പഠഞ്ഞു വടു: “ഞാനറിയും ഭവന്റെ
വൃത്തം, നിനക്കവനിഃലാ പ്രിയമെന്നിരിപ്പൂ;
കാത്തിട്ടവനുടയമംഗളകർമ്മമെല്ലാം
പേയ്ത്തും തുണപ്പതിനു കൌതുകമില്ലെടോ മേ.

ഒപ്പാശിയേറുമൊരു മാനിനി, നിൻചിവാഹ-
ക്കാപ്പാൻതായ കരമെങ്ങനെതാൻ സഫിക്കും,
ഉഗ്രം ഭുജംഗവള ചേന്നൊരു കൈകൾകൊണ്ടു
മുക്കുണ്ണൻ ചെത്തിടമൊരാ പ്രഥമാവലംബം?

നിൻമന്ത്രകോടി കളഹംസസുചിത്രശോഭം,
ശബ്ദൻ്റെ ചോരപൊഴിയുന്ന ഗജേന്ദ്രചർമ്മം—
ഈ രണ്ടുമദിതനയേ, നിരവചിച്ചുകാണുക
നീതന്നെ,യെപ്പൊഴുതുമെങ്ങനെ ചേർച്ചയാവും?

പുഷ്പനലിൽ കൊഴിയുമക്കുസുമങ്ങളിൽ പാ-
ടേലിച്ച നിൻ ചരണമേലുമലക്കുകുന്താൽ
കേശംനിറഞ്ഞ ചുടുകാടിനു പാടു ചേർപ്പാ-
നാർ സമ്മതിക്കുമൊരുവൻ രിപുചാകിലും തേ?

എന്താണിതിൽപ്പരമയുക്തമുരയ്ക്ക, നീല-
കണ്ഠൻ്റെ മാറിലണിയുന്ന ചിതാരജസ്സാൽ
ചേണാൻകിൽക്കുളമിട്ട വേൽസ്തനങ്ങൾ
സമ്മിശ്രമായ് മലിനമാകുവതിൽക്കവിഞ്ഞു?

വേരേ നിനക്കു പരിചാസ്യത, ഹന്ത, വന്ത-
ചേരുന്നതാണു: തവ വേളി കഴിഞ്ഞശേഷം,
എന്തപ്പൊതു കയറേണ്ടവർ മുത്ത കാള-
മേലേറി വാഴുവതു കണ്ടു ജനം ചിരിക്കും.

മുക്കുണ്ണനോടണയുവാൻ കൊതിമൂലമിന്നു
രണ്ടെണ്ണമാണു പരിശോധ്യത ചേൻപോയി:
നല്ലൊന്തി ചേൻ മതിതൻ്റെ കലാവിശേഷം,
ലോകക്കുമോ നയനകൗമുദിയായ നീയും.

കണ്ടാൽ വിരൂപനയനൻ, കലമാരറിഞ്ഞു?
നിത്യം ദിഗംബരതകൊണ്ടു ധനം ഗണിക്കാം—
നീ ചൊല്ലുകേണനയന, വരനിന്നു ചേണ്ട—
തൊന്നെങ്കിലും ഹരനിലിന്നിഹ കാണമതുണ്ടോ?

ചേരാത്തൊരിക്കൊതിയിൽനിന്നു മനസ്സു മാറു,—
കെങ്ങാണു നീ സുലഭലക്ഷണ,യെങ്ങവൻതാൻ?
ചെയ്യാ വരിപ്പൂർ ചുടലക്ഷുവിന്നു പുണ്യം
വേദോക്തമായ പരിവാവനയുപകർമ്മം.”

ഈ ബ്രഹ്മചാരി വിപരീതമിടം വദിക്കെ—
ക്കോപത്തിനാൽ വിറപെടുന്നധരത്തിനോടു,
ഭൂവല്ലിയങ്ങനെ വളച്ചു, ചുക്കുന്നൊരൊരം
ചേരുന്ന കണ്ണുകൾ ജവേന തിരിച്ചു തന്നി.

കാതിടിനാൾ: “ശിവനെ നീയറിവില, തത്വ—
മായി,നതാണിതുവിധം പറയുന്നതെല്ലാം:
ഭർത്സിച്ചു പാമരജനം പരമിന്നലോക—
സാധാരണം, പൊരുൾ മറഞ്ഞ മഹച്ചരിത്രം.

ഈവത്തു മാറുവതിനോ വലുതായ സമ്പ—
ത്തോത്തോ ദിരാശയർ ഭജിപ്പിതു മംഗളങ്ങൾ;
ലോകത്തിനാശ്രയമതായ് തന്നതാശയര
ദേവേശ്വരനും ഫലമെന്തെവയാൽ വരേണ്ടു?

കൊററൊരാൾ, ധനകാരണമായവൻതാൻ
 ലോകേശ്വരൻ, ചുടലതാനവനുള്ള ഗേഹം,
 ഘോരോഗ്രമൃത്തി,യവനെശ്ശിവനെന്നു ചൊൽവു—
 ആരീപ്പിനാകിയുടെ തത്വമറിഞ്ഞിരിപ്പു?

ചാൽതെ പണ്ട,മഥവാ ഭുജഗന്ധർവ്വ, ദേഹം
 മൃതെ പട്ടകൾ, ഗജാജിനമോ യഥേഷ്ടം
 ചൂടയെന്തിനുകലയോ തലയോടുതാനോ
 തീർച്ചയ്ക്കറിഞ്ഞിട്ടുവതാരു ഹരന്റെ രൂപം?

തദ്ദേഹസംഗമതിനാൽ ചുടുകാട്ടുവെണ്ണിർ-
 പോലും വിശുദ്ധികരമാ,മതു തീർച്ചതന്നെ;
 തന്നത്തനുകിയയിൽ വീഴുമതിന്നു വാനോർ
 താഴുന്നതാം തലകൾകൊണ്ടിഹ തുഞ്ഞെടുപ്പു.

സമ്പത്തൊഴാതെ വൃഷഭ്പുറമേറിയെങ്ങും
 പോകുന്നവന്റെ ചരണാംഗുലിപംക്തിയെന്നും
 മഞ്ഞഭമേറിയ വലാരി നമിച്ചു കല്പ-
 പ്പുരേണുകൊണ്ടു പരമുണ്ടെന്നീകരിപ്പു.

ചിത്തം വിഴിച്ചു പലതും ശിവനെദ്ദുഷിച്ചു
 നീയോതിയുള്ളവയിലൊന്നു യഥാർത്ഥമത്രേ:
 ആരെഴുന്നിപ്പിതജനം ബുധർഹേതുവായി-
 ട്ടാ ശംഭുവിൻ ജനനമാക്കുറിയാവതാകും?

ഏറെപ്പറഞ്ഞിട്ടുവെന്തെന്നു, താങ്കൾ കേട്ടു-
 പോലൊക്കെയാണു ശിവനെകിലതായിടട്ടേ;
 എൻചിത്തമിന്നുചനിൽമാത്രമണഞ്ഞുനില്പു:
 താനേതാനിമാർ ജനപചസ്സു ഗണിച്ചതാണോ?

ഏന്താഴി, നീ തടയുകി,ന്നിവനുണ്ടു വീണ്ടു-
 മെന്നോ കഥിപ്പതിനു ചുണ്ടിതനക്കിടനൂ;
 നല്ലോരെയിന്നുപചദിപ്പവർമാത്രമല്ല,
 കേൾപ്പോരുമേല്ക്കുമതിൽനിന്നൊരു പാവഭാഗം.

അല്ലെങ്കിൽ ഞാനിവിടെനിന്നു ഗമിപ്പ"ന്നെന്നു
 ചൊന്നിട്ടു വല്ലലമയഞ്ഞിട്ടുമാഴീറും;
 മനുഷ്ഠിതത്തൊടു നിജാകൃതി വീണ്ടെടുത്തു
 മനം തടുത്തിതവചു വൃഷരാജകേതു.

അരികിലവനെയേവം കണ്ടു പൂമെൽ വീയത്തും
 വിറയൊടു,മൊരുപാദം വെണ്ണുവാൻ പൊക്കിനില്ലെ,
 വഴിയിൽ മല തടുത്തിട്ടാകുലപ്പെട്ടൊരാറിൻ-
 പടിയി,ലഗജ പോയില്ല,ങ്ങാ, നിന്നുമില്ല!

“ഇതുമുതലനാലേ, നീ വൻതപസ്സാലെ വാങ്ങി-
 ചൊരു ഭൂതകനയേ ഞാ"ന്നെന്നു ശർപ്പൻ കഥിക്കെ
 അവളുടെ നിയമത്താലുള്ളതാം ക്ലേശമാരും:
 ശ്രമമഥ ഫലമേല്ക്കും,ച്ചേക്കുമേ നൂതനതപം.

ഒരു കൂടിക്കാഴ്ച *

മയ്യുദയോൽ സൽകൃതിചെയ്തനന്തരം
വിശുദ്ധകർമ്മാക്കളെ, യാ മുനീന്ദ്രരെ
മാഗ്ഗം സ്വയം കാട്ടിയണച്ചിതാദരാ-
ലന്നാളിലന്തഃപുരമുദിനായകൻ.

ഇരുത്തി വേരോസനപട്ടിയിൽ ജവാൽ
മുനീന്ദ്രരെ, ത്താനുമിരുന്നനന്തരം
ധാരാക്കുളായവമെപ്പണിഞ്ഞു കൈ-
കൂപ്പിപ്പറഞ്ഞാൻ വചനം ഗിരീശപരൻ:

“കാർമ്മേഘമെന്നേ മഴയെന്നുപോലെയും,
പൂക്കാതെയുണ്ടായ ഫലങ്ങൾപോലെയും,
തോന്നുന്നിതിപ്പോൾ ഭവദീയദർശനം
പ്രതീക്ഷിച്ചെയാതെ ലഭിക്കുകാരണം.

---

* കമാരസംഭവം അദ്ധ്യായം 6-ാം സ്കന്ധത്തിൽനിന്നും.

ഇരുമ്പു ചൊന്നായതുപോലെ, പാമര-
നാൾത്താരിൽ വിജ്ഞാനമുദിച്ചുപോലെയും
പാർ വീട്ടു നാകത്തിലണഞ്ഞുപോലെയും
തോന്നുന്നു മേ നിങ്ങളുനുഗ്രഹിക്കുകയാൽ.

ലോകത്തിലെല്ലാവരമിന്നതൊട്ടുമോ
പുണ്യത്തിനായെന്നെണഞ്ഞിടേണ്ടതായ്:
എങ്ങോ മഹാത്മാക്കുചിരുന്നതാ സ്ഥലം
സുതീർത്ഥമെന്നാണലകം വദിച്ചതും.

ദിനേന്ദ്രഭര, ഞാനിതു രണ്ടുകാരണം-
കൊണ്ടാണു പൂതപമെന്നിഷ കാണതും:
ഗംഗാപ്രപാതം തലയിങ്കലേല്ക്കയാ,-
ലീ നിങ്ങൾതൻ കാൽ കഴുകുന്ന നിരീനാൽ.

പ്രേഷ്യതപഭാവാൽ മമ ജംഗമം വപു-
സ്സി സ്ഥാവരം മൃത്തിപദാകമേല്ക്കയാൽ
എൻരണ്ടുരൂപങ്ങളിൽ ചേർതിരിച്ചുമോ
ഭവൽപ്രസാദങ്ങൾ പകുത്തുപോലെയായ്.

ഇന്നീവിധം നിങ്ങളുനുഗ്രഹിക്കയാ-
ലുദിച്ചുപൊങ്ങും പരിതോഷമൂർച്ഛയെ
വഹിക്കുവാനെന്റെ ദിഗന്തമൊക്കെയും
നിറഞ്ഞ ദേഹത്തിനുമിന്നസാധുമായ്.

ഗുഹയ്ക്കകത്തുള്ളൊരിരുട്ടുമാത്രമു -
 ല്ലെന്നുള്ളിലുള്ളൊരു രജസ്സിനപ്പുറം
 കിടക്കുമാക്കുരിങ്കളും നശിച്ചുപോയ്
 ജ്യോതിസ്സെഴും നിങ്ങളുടെ ദർശനത്തിനാൽ.

നിങ്ങൾക്കു സാധിപ്പതിനൊന്നുമില്ല; -യി-
 ന്നൊക്കെങ്കിലും, നിങ്ങളിലെന്തെന്നെന്തിനാ?
 ഇന്നീയെഴുന്നള്ളലെന്നിങ്ങു മെച്ചമാം
 പുണ്യത്തിനായ് കേവലമെന്നു കാണു ഞാൻ.

എന്നാകിലും നിങ്ങളുനഗ്രഹത്തിനായ്
 കനിഞ്ഞു കല്പിക്കണമെന്നു വല്ലതും:
 ഭൂതനും, തൻസപാമി കൊടുത്തിടുന്നതാം
 നിയോഗമൊന്നേ നിയതം പ്രസാദമാം.

ഈ ഞാൻ; ഇതാ, മൽസഹധർമ്മചാരിണി;
 കലത്തിരുന്നായി ലസിപ്പൊരീ മകൾ—
 കാര്യം ഭവാനാക്കിതിലേതൊരാളിനാൽ
 കല്പിക്കു; മറുക്കുതിലാസ്ഥ ചേർന്നിടാ.”

ഗിരിനന്ദനേവം പറയുന്നതാക്കമാ -
 മുഖത്തു തട്ടിപ്പൊരുതായ് മുഴങ്ങവേ
 ആ വാക്കുതന്നെ പ്രതിശബ്ദരൂപമായ്
 ഞൊമതും ചൊല്ലിയപോലെയായിതേ.

അനന്തരം വേണ്ടതുപോൽ പറഞ്ഞിടാൻ
പട്ടുപമേറ്റും മുനിയംഗിരസ്സിനെ
പ്രചോദനംചെയ്തു മുനീന്ദ്രന്ദത്തരം
മുറയ്ക്കു ചൊന്നാനവനദിയോടീദം:

“ഇത, ലുപ്തതേക്കാൾ കവിയുന്നതും നിന-
ക്കുഗ്രേന്ദ്ര, യോജിച്ചതുതന്നെ നിണ്ണയം;
മനസ്സിനും നിൻമുടികൾക്കുമൊന്നുപോ-
ലുയച്ചുയെന്നുള്ളതു സർവ്വസമ്മതം.

നീ വിഷ്ണുവിൻ സ്ഥാവരരൂപമെന്നതായ്
ചൊല്ലുന്നതോ വാസ്തവമാണു തീച്ചായ്:
നിൻകുക്ഷിയിൽച്ചേർന്നു ചരാചരങ്ങളാം
ഭൂതങ്ങളൊക്കെ സ്ഥിതിചെയ്തുതില്ലയോ?

അനന്തനിന്നെങ്ങനെ ഭൂമി താങ്ങിടും
മുണാളതുല്യം മുഴുവാം ഫണങ്ങളാൽ,
പാതാളമൂലംവരെയെത്തി വേണ്ടുപോൽ
ഭവോൻ തുണയ്ക്കാതെയിരിക്കുമെങ്കിലോ?

അച്ഛിന്നമായ് നിമ്ബലമായ് തെളിഞ്ഞതായ്
കടൽത്തരംഗങ്ങൾ തടുത്തിടാത്തതായ്
നിന്നാർകളും കീർത്തികളും ജഗത്തിനെ-
പ്പുണ്യത്തിനാൽ പാവനമാക്കിടുന്നിതേ.

എത്രയുമേൽ ഋഷഭുത ഗംഗ റോടിയി-
 ണ്ണാനാമതായ് വിഷ്ണുപദാപ്തികാരണം,
 അത്രയ്ക്കു രണ്ടാമതു, നിന്നയന്നതാം
 ശിരസ്സിൽ വീഴുന്നതുകൊണ്ടുമാണിതേ.

കീഴ്, മേൽ, വിചങ്ങി,പ്പെരുകും മഹത്വമി-
 ന്നംഭോജനാഭനു ലഭിച്ചതോഷ്കിൽ
 രൂപവിക്രമതപം വഴിമാത്ര,മായതോ
 സ്വാഭാവികംതന്നെ ഭവാനു കേവലം.

യജ്ഞാംശമുണ്ണനവർത്തനീടയ്ക്കു കാ.
 ലെടുത്തുവെച്ചുള്ളൊരു താകൾ നിണ്ണയം
 സുമേല ചിൻ പൊക്കമിയന്ന പൊൻമയ-
 ശ്ശുംഗങ്ങളെ വൃതംത ചേപ്പുതില്ലയോ?

നിൻ സ്ഥാവരം മേനിയിലാക്കിവെച്ചു നീ
 കാഠിന്യഭാവം മുഴുവൻ മഹാമതേ;
 ഈ നിൻവപുസ്സോ, സതതം വിശിഷ്ടരെ-
 ള്ളപ്പിടവാൻ ഭക്തിയൊടും കനിഞ്ഞതാം.

കേട്ടാലുമെന്നാലിവർ വന്നതെന്തിനെ-
 ന്നോത്താലതോ നിന്നുടെ കാൽമാണെടോ;
 ശ്രേയസ്സു ചൊല്ലിത്തരികെന്നകാരണം
 ഞങ്ങൾക്കുഭിന്നനൊരു തെല്ല പകിതിൽ.

ഐശ്വര്യമെട്ടുന്നണിമാടി ചേന്തായ്,
 മറാക്കുമേ ബന്ധമിയന്നിടാത്തതായ്,
 ആ മുഖ്യമാമീശപരശബ്ദമേതൊരാൾ
 ബാലേന്ദ്രവോടൊത്തു ധരിച്ചിടുന്നതും;

അന്യോന്യസാമന്യമെഴുന്ന ഭൂമിതൊ-
 ട്തുള്ളോരു തന്മൂർത്തികളാൽ ചരാചരം,
 ധൂർത്തുളാൽ വീഥിയിൽ വാഹനത്തിനെ-
 ക്കണക്കെയാരാണു നടത്തിടുന്നതും;

ക്ഷേത്രത്തിനുള്ളിൽ കുടികൊള്ളുമാരെയോ
 തേടിത്തീരഞ്ഞീടുവതിന്നു യോഗിമാർ;
 ആർതൻ പദത്തെപ്പറയും മനീഷിമാ-
 രാവൃത്തിഭീതിക്കിടയൊരാതായ്പ്പരം;

കർമ്മത്തിനെല്ലാമൊരു സാക്ഷിയാകവോ-
 രാ നീലകണ്ഠൻ വരദൻ ജഗൽപ്രഭു
 ഈ ഞങ്ങൾതൻ വാക്കുകൾകൊണ്ടു നിന്നൊടി-
 ന്നത്ഥിച്ചിടുന്ന തവ പുത്രിയെ സ്വയം.

അതമത്തെ വാക്കോടുകണക്കെയിന്നിവൻ-
 തന്നേയിണക്കീടുക പുത്രിയോടു നീ;
 യോഗ്യൻ പതിക്കുകിയ കന്യയെക്കുറി-
 ച്ചുണ്ടാകയില്ലാത്ത തെല്ലു സങ്കടം.

കാണപ്പെടുന്നോരു ചരാചരങ്ങളാം
 ഭൂതങ്ങളെല്ലാമിവർ നീരന്തരം
 ജനിത്രിയെന്നാൽ കരുതട്ടെ, യീശ്വരൻ
 വിതാവുതാനീയുലകത്തിനൊക്കെയും.

അമന്ത്യവസ്ത്രങ്ങൾ പുരാന്തകന്റെ കാൽ
 പണിഞ്ഞുകൂപ്പിത്തടനന്തരം ജവാൽ
 കിരീടരത്നപ്രഭകൊണ്ടിവരക്കെഴും
 കാലിനു ചേക്കട്ടെ നിറപ്പകിട്ടുകൾ.

കൊടുപ്പവൻ നീ, മണവാട്ടി ചാവുതി,
 ചോദിപ്പതീ ഞങ്ങൾ, വരൻ മഹേശ്വരൻ—
 മഹാനാതികീയൊരു വേഴ്ചയിൽക്കവി-
 ഞ്ഞെന്താണു വേണ്ടുന്നതു നിൻകലത്തിനും?

ആരും സ്തുതിപ്പാൻ, സ്തുതിയാത്തവൻ സ്വയം
 വന്ദിച്ചിടത്തോനഭിവന്ദ്യനാക്കുമെ—
 ആമട്ടെഴും ലോകപിതാവിനും പിതാ-
 വാകട്ടെ നീ പുത്രിവഴിക്കു ചാമുയാൽ.”

ദേവപ്പിതാനിങ്ങനെ ചൊല്ലിടുന്നപോ-
 തക്കന്റെ പാശ്ചാത്തിലേഴുന്ന ചാവുതി
 താഴത്തു നോക്കീട്ടവനുമുവക്രയാൽ
 ലീലാംബുജത്തിന്നിതളെണ്ണി മേവിനാൾ.

സമ്പൂർണ്ണകാമൻ ഗിരിയെ നിരീക്ഷിച്ചും
മേനാമുഖത്തെയും വണങ്ങുന്ന നോക്കിനാൻ:
പെണ്മക്കൾതൻ സംഗതിയിങ്കൽ മിക്കതും
കുടുംബിമാരോ ദയിതാപ്രമാണരാം.

കാണതെന്റയുള്ളിൽപ്പെട്ടമാഗ്രഹങ്ങളു
മാനിച്ചു കൈക്കൊണ്ടിതു മേനയും തദാ:
പതിപ്രിയത്തിന്നെതിരായൊരിക്കലും
ചെയ്യുന്നതല്ലിങ്ങ പതിവുതാജനം.

ഈ സംഗതിക്കുത്തരമൊത്തവണ്ണമാ-
മിതെന്നു ചിത്തത്തിൽ നിനച്ചു ഭൂധരൻ
മുനീന്ദ്രനാതിക്കഴിയെ ഗ്രഹിച്ചു നൽ-
സുമംഗളാലംകൃതയായ പുത്രിയെ

“കുഞ്ഞേ, വരൂ; നീ പരമേശ്വരനിതാ
സൽഭിക്ഷയായപ്പിതയാണു പത്മലേ;
അർത്ഥിച്ചിട്ടു നൂ മുനിമാർ; ഗൃഹസ്ഥനാ-
മെന്നിങ്ങ സാഹചര്യമിന്നണഞ്ഞിതേ.”

ഈവണ്ണമാപ്പുത്രിയൊടൊതിയിട്ടു ഭൂ-
ധരൻ പറഞ്ഞാൻ മുനിമാരൊടൊദരാൽ:
“ത്രിലോചനൻതൻ മണവാട്ടി നിങ്ങളേ
നമസ്സരിക്കുന്നിതു സർവ്വരേഖമേ.”

ജ്ഞാപിച്ചവസ്തുദ്രിയദാരമോതിടം
 വാക്യത്തെ മാനിച്ച മഹഷിമാർ തദാ
 ഫലം സമീപത്തിലടുത്തണഞ്ഞതാ-
 യാശിസ്സു ചൊന്നാർ ജഗദംബികസ്തുവർ.

കാതിന്നണിഞ്ഞുള്ള സുവണ്ണഭൂഷണം
 തുങ്ങിടമാറൊന്നു നമിച്ച താഴ്വായ്
 നാണിച്ചുനില്പോരുമയെക്കരോറിനാ-
 ഉകസ്ഥലത്തിൽ സ്വയമെന്നരുന്ധതി.

സുതാപ്രിയത്താലതിദൂനചിത്തയായ്
 കണ്ണീരൊലിക്കും മുഖമാണൊരമ്മയെ
 മുമ്പാക്ഷ്മില്ലാത്ത വരന്റെ സൽഗുണം
 വണ്ണിച്ചുകൊണ്ടാശു വിശോകയാക്കിനാഥം.

വേളിക്കു നാഥം ശങ്കരബന്ധു തൽക്ഷണം
 ചോദിക്കുവേ വല്ലുലധാരിമാരവർ
 'മൂന്നാം ദിനം ചെന്നതുശേഷ'മെന്നുര-
 ചെഴിറുകൊണ്ടോരവിടനു സാമ്പ്രതം.

ശൈലേന്ദ്രനോടന്നഥ യാത്രചൊല്ലിയാ
 മുന്നിന്ദുരഞ്ഞീ പരമേശസന്നിയെ
 ഏല്പിച്ച കാൽപ്പാദം നടത്തിയെന്നുര-
 ച്ചുനഞ്ചെവാങ്ങിടവർ വാനിലേറിനാർ.

പശുപതിയുമ്പണ്ണാസംഗമേശുകുലം
 വിഷമമൊട്ടു കഴിച്ചു മൂന്നാറു വല്ലവാടും:
 വിളവിനമിതുപോലേ ഭാവമുണ്ടാകുമെന്നാ-
 ലുകിലൊരുവനാർത്തനേല്ലുകിപ്പി വികാരം?

പാവ്തിയുടെ ചമയം *

മൈത്രം മുഹൂർത്തം ശുഭമായുദിച്ചപ്പോ-
തുത്രത്തൊടച്ചുനൃണിണിനില്ക്കുവോ,
മെയിൽത്തുടങ്ങി ചമയിക്കൽ, മക്കളും
ഭർത്താക്കളും ചേന്നൊരു ബന്ധുനാരിമാർ.

ഭൂവാങ്കുരം വെൺകുട ചേന്നുതുച്ചിയിൽ-
ച്ചൂടി പ്രകാമാഭകലനം പാവ്തി,
അരയ്ക്കു പട്ടോടുമുപാത്തബാണമാം
വേളിക്കുളിക്കുള്ളൊരു വേഷമേന്തിനാൾ.

വിവാഹദീക്ഷാവിധിസായകം ധരി-
ച്ചുക്കുന്നിൽമാതന്നു വിളങ്ങിയോറവും,
കറുത്തവക്കും കഴിയുമ്പൊഴമ്പിളി-
ക്കലയ്ക്കു സൂര്യാംശു നിറംകൊടുത്തപോൽ.

---

* കലാശാലാം തുടങ്ങി 7-ാം സെമിസ്ട്രിയിൽനിന്ന്

അരച്ചു ലോഹത്തൊലികൊണ്ടു മെയ്മെഴു-
കുകൊരി വണ്ണത്തിനു മഞ്ഞരം ചാത്തിയും,
സ്നാനോചിതം വസ്ത്രമുടുത്ത ഗൗരവിയേ
നയിച്ചു നീർപ്പന്തലിലേക്കു നാരിമാർ.

വെണ്ണത്തുമാലുങ്ങൾ വിതാനമാണതായ്
വൈദ്യരൂരണത്തളമുള്ള പന്തലിൽ
സ്നാനം കഴിപ്പിച്ചിതു, വാദ്യമൊത്തു പൊൻ-
കുടങ്ങളിൽനിന്നു പകർന്നു നീർന്നാൽ.

കല്യാണനിരാടൽ കഴിഞ്ഞു ശുദ്ധമാ-
മുടലു വെള്ളപ്പുതുചേല ചാത്തിയോർ,
വർഷം കഴിഞ്ഞപ്പൊഴുതാരൂടുകൾ
പൂത്തുള്ളൊരുഴിക്കു സമം വിളങ്ങിനാൾ.

ചേലാം മണിത്തുണുകൾ നാലു ചേണതായ്,
ശ്രേഷ്ഠാസനം വെച്ചു വിതാനമാണതായ്,
ശോഭിച്ചതാം കൌതുകവേദിയിങ്കലേ-
ക്കുന്നാനയിച്ചാരവളെപ്പരസ്ഥിമാർ.

മുഖം കിഴക്കോട്ടു തിരിച്ചിരുത്തിയ-
ത്തനപംഗിയേ, മുൻചിലിരുന്നു നാരിമാർ;
തൽക്കാന്തി കണ്ടിട്ടണിയേണ്ടതൊക്കെ വെ-
ച്ചിരിക്കിലും, തെല്ലു മടിച്ചു മേവിനാർ.

ധൂപത്തെയേല്പിച്ചു നന്മയിൽ മാറിയി-
ട്ടകത്തു പൂ വെച്ചു പിന്നത്തെ വേണിയെ
ഭൂവാങ്കുരം ചേഞ്ഞാരിരുപ്പമാലയിൽ
കെട്ടീടിനാളെന്നൊരു നാരി ഭംഗിയാൽ.

ചേന്തീടിനാർ വെള്ളകിൽ പൂശിയുള്ളൊരാ
മേനിക്കു ഗോരോചനകൊണ്ടു പത്രകും;
ജയിച്ചിതപ്പോളവർ കാന്തിയാൽ മണൽ-
ത്തടം രമാംഗാവലി ചേന്നു ഗംഗയെ.

വണ്ടൊത്ത ചെന്താമര, ചൊറു വാരിഭം
മുട്ടുന്ന വെൺചന്ദ്രൻ, ഇവരോ തോലുയാൽ
ലോലാളകാഡ്യം ഗിരിജാമുഖം തദാ
മേദിച്ചു സാദൃശ്യകമാപ്രസംഗവും.

വാച്ചോരിതൻ ചാറുകൾ തേച്ചതിന്റെമേൽ
ഗോരോചനം ചേർത്ത കവിർത്തടങ്ങളിൽ
ചെവിക്കണിഞ്ഞുള്ള യവാങ്കുരം, നിറം
കലർന്നാൽ, കണ്ണു കവന്നിതേറവും.

മെഴുകിനാൽ ചോറ്റു വളർത്തി, രേഖയാൽ
വിഭക്തമാം കാമിനിതൻ രദൈകം;
അതിൻ ഗുണം തൻഫലപൂർത്തികൊൾകവേ
സ്തരിച്ചിതന്നു സവിശേഷകാന്തിയെ.

തൊട്ടെയിക്കാലുകൾ ഭർത്തുമെലിചേ-
നോരിന്ദുതൻ കീറിനെയെന്ന തോഴിയാൾ
ചെഞ്ചാറ്റ തേങ്ങ,ച്ചിരിപ്പുണ്ടു ചൊല്ലവേ,
മിണ്ടാതെ താഡിച്ചിതു മാലയാലുമ.

കണ്ടിട്ടു ഏല്ലോലുലപത്രശോഭയെ-
കുവൻ കണ്ണന്നണിയിപ്പുകാരികൾ
സൗന്ദര്യമേറുന്നതിനല്ല മംഗളം-
മാത്രം നിനച്ചുനേഴുതിച്ചിതഞ്ജനം.

മൊട്ടിട്ടു പൂക്കും പുതുവല്ലിയെന്നപോ,-
ലുദിച്ചിടം താമകൾ ചേൻ രാവുവോൽ,
അണഞ്ഞിടം പക്ഷികൾ ചേന്നൊരാറുവോൽ,
വിളങ്ങി കാന്താംഗി വിഭ്രഷ ചാർത്തവേ.

അണിഞ്ഞു ചേലായ് തൻ നിന്നിമേഷയാൽ
ദീപ്താക്ഷി കണ്ണാടിയിലന്ന നോക്കവേ,
ഹരൻ വരാഞ്ഞു തിട്ടക്കുമായ്: പ്രിയൻ
കാണുന്നതിന്നാണെന്നിയന്നു നാരിമാർ.

നല്ലന്ന പത്രങ്ങൾ ചെവിക്കണിഞ്ഞൊരാ-
പ്പുത്രീമുഖം പിന്നെയുയർത്തി മേനയാൾ,
മനോലയം നല്ലരിതാലവും കുതി-
ത്തരച്ചു ചാലിച്ചതു തൊട്ടെടുത്തുടൻ,

ഉമയ്യ തൈക്കൊക്ക കുരുത്ത നാളിതൊ-
 ദേതാശ തന്നുള്ളിൽ വളന്നിതോ ക്രമാൽ,
 ആ മഞ്ജുവേലിപ്പരി സംഭ്രമത്തൊടേ
 മകൾക്കു ചാത്തിച്ചിതു വല്ലഭാതിയും. (യുഗ്മകം)

അശ്രുക്കൾ വാക്കും മിഴിയോടെ മേനയും
 സ്ഥാനം പിഴച്ചങ്ങു പിടിച്ചു നൂലിനെ
 ധാത്രീകരംകൊണ്ടു ശരീപ്പെടുത്തവേ
 വേളിപ്പു നൽക്കാപ്പതിനാലെ കെട്ടിനാൾ.

പതഞ്ഞെഴും പാലുടലിന്റെ വേലപോൽ,
 ശരണിശീമം മുഴുതികൾ ചേർന്നുപോൽ,
 വെളുത്ത പട്ടാടയുടുത്തു ദിപ്പണം
 കരത്തിലേത്തും വധു ശോഭയാന്നിതേ.

ഇണപ്പകുനികൾ

൧

“എൻപതിമൂന്നുവയസ്സിൽ-
കൈശരേയം നെയ്യുവാൻ പാിച്ചേൻ ഞാൻ;
പിമ്പിരോമതിൽ മേ
വശമായി, വസ്യമൊക്കെ നിർമ്മിച്ചാൻ;

൨

സംഗീതമഭ്യസിച്ചേൻ
പതിനഞ്ചാമത്താം വയസ്സിലിവൻ;
ഇതിമാസപുരാണാദികൾ
പതിനാറാകുംപൊഴെണ്ണ ശീലിച്ചു.

൩

എൻപതിനേഴുവയസ്സിൽ
പ്രാണേശ്വര, പരിണയിച്ചു നീയെന്നെ;
ചിന്നീടെനിക്കിതുവരെ -
ജ്ഞാപ്തംകൊണ്ടും വിഷണ്ണമായി മനം.

൪

അങ്ങയ്ക്കു പട്ടണത്തിൽ -
ചെറിയ ഗുമസ്തന്റെ ജോലിയാവുകയാൽ,
അതിനുടെ വെമ്പലിലീയെൻ -
കഥ വല്ലതുമായ് ചുറ്റുന്നറിയുന്നോ?

൫

ഭീകരമെൻശയനഗൃഹം:
മിക്കപ്പോഴും കിടപ്പു ഞാൻ തനിയേ;
വല്ലപ്പൊഴുമേ കാണാൻ
സംഗതിയാവു നമുക്കു രണ്ടാൾക്കും.

൬

കോഴിക്കുകൾലൊടൊപ്പം
പോകും ഞാൻ പട്ടന്തലു നൂലുനായ്;
എല്ലൊടിയോളം ജോലികൾ
ചെയ്തില്ലമില്ലാട്ടു വിശ്രമം നിശയിൽ.

ഒ

അഞ്ചാട നെയ്യതീർപ്പം,
മടിപ്പുണ്ടാഴിയാതെ മൂന്നുനാൾക്കുള്ളിൽ;
എങ്കിലുമമ്മായിയ്ക്കി-
ങ്ങന്നെപ്പഴിച്ചൊക്കുയാണു സുഖമേറാം!

ച

വല്ലഭ, ഗുഹജോലികൾ മേ
ചെയ്താനാകാത്തതോരു ചാലല്ല,
നിൻഭാര്യയായി വീട്ടിൽ -
പ്പാക്കാൻ പൈശ്വര്യമേറാമുളവായി.

ൻ

എന്നൊടു ചൊല്ലും ജോലികൾ
ചെയ്യാൻ കെല്പില്ലെന്നിതും, പറയാം ഞാൻ:
വെറുതേ പാക്കാനായി -
പ്പാക്കുന്നതുകൊണ്ടു കാര്യമെന്തിന് മേ?

൧൦

അതുകൊണ്ടുമയൊടുങ്ങേ
ചെന്നു, ഭവാനൊന്നരയ്ക്കു താഴ്മയൊടേ;
പാടുള്ളപ്പോൾസ്വയം
കൊണ്ടാക്കുക വീട്ടിലെന്നെ വഴിപോലെ.”

എം

ഈ വാക്കുകളുടെ കണചന്ദ്രം
സശ്രദ്ധം കേട്ടു മിണ്ടിയിരുന്നേ
തന്മാതാവിന്നരികേ
ചെന്നോതി കൂപ്പുകയ്യാടും ശാന്തൻ:

എ

“അമ്മേ, പിറന്ന പൊഴുതിൻ
ഗ്രഹനില ചൊല്ലി ദിവിഭാവം മേ;
എന്നാലുമെന്റെ ഭാഗ്യം -
കൊണ്ടിവളെഞ്ചായ്ക്കായ് ലഭിച്ചു മമ.

എ

ഞങ്ങളുടെ മുടിയിണ പിന്നീ;*
തലയണ പായും കിടക്കവാനൊന്നായ്;
മാറാ പ്രണയം ഞങ്ങൾ -
കുറുതിവരെഞ്ചെന്നു ശചമവും ചെയ്തു.

എ

മുറപോൽ മൂന്നാലാണ്ടുകൾ
നിന്നടി സേവിച്ചു ഞങ്ങളിരുപേരും;
അവളൊരു തെറ്റും ചെയ്യി -
ലമ്മയ്ക്കു; - നാണു പിന്നെയിരിക്കാവോ?”

---

* ചിനമിവാഹമുഷ്ടകളിലൊന്ന്

എ

അപ്പോൾത്തന്നെ പറഞ്ഞാൽ:
“ഇമ്മാൻ പ്രണയമോ, ശരിയല്ല;
ആണങ്ങൾക്കിടയിൽ ചിതമോ,
പുടവത്തുവത്തു തുങ്ങിച്ചെയ്തീ?”

എന്ന

മയ്യേകൾ ചെയ്തിലാ;
തന്നിപ്പോലവർക്കു നടപടികൾ;
പ്രീതിയെന്നിരിക്കിലിവിടെ;
സ്വയംഭാവം നിനച്ചിട്ടൊല്ലാ നീ.

എ

അയൽപക്കത്തു, കിഴക്കേ
വീട്ടിലിരിപ്പുണ്ടു, നല്ലൊരു കമാരി:
താഴെ നന്നു തുലോം;
മെയ്യേകോ പാക്കിലെത്തു പറയേണ്ട!

എ

നിന്നമ്മ പോയ് വരിയ്ക്കാ,-
മവളെ നിന്നൊക്കത്ത ഭാര്യയായ് മകനേ;
തിരിയേ കൊണ്ടാക്കീടുക
താമസമെന്നേ, ഗുണംവരാത്തിവളെ.”

൧൯

താഴത്തു മുട്ടുകുത്തി-

ത്തല താഴ്ന്നിരുന്നതിൻ പദം കൂപ്പി
വിനയമൊടിവണ്ണമോതി,
കരളിൽക്കവിയുന്ന സങ്കടം തനയൻ:

൨൦

“തവ പാദപങ്കജത്തിൻ
പൊടി മൗലിയിലോറുരപ്പു തവ പുത്രൻ;
ഇവളെപ്പരിതൃജിച്ചാൽ
മൃതിവരെ ഞാൻ മരൊരുത്തിയെ വരിയ്ക്കാ.”

൨൧

ഈ വാക്കു കേട്ടൊരളവിൽ-
ക്കോപിച്ചു, തൃന്തരൂക്ഷഭാവമൊടും
ഇടിവെട്ടുന്നതുപോലെ-
ന്നലറിക്കൊണ്ടാളവന്റെ ജനയിരൂ:

൨൨

“ഏവിടെപ്പോയി കുരുത്തം?
നായ് നി വാഴുന്നിതവളെയെൻമുന്നിൽ;
ഈയൊന്നുകൊണ്ടു, കഷ്ടം
നീ പല്ലാക്കിക്കൂത്തമിതെൻസ്നേഹം!

൨൩

നിന്നിഷ്പ്പടി ചെയ്യാ-
നിടയുണ്ടാമെന്നു നീ നിനയ്ക്കേണ്ട;
എൻജീവനുള്ള കാല-
ത്തതിനാവില്ലെന്നു തീർച്ചതാൻ മകനേ!”

൨൪

ഉത്തരമൊന്നും ചൊല്ലി,-
ലുയരും വേദങ്ങൾ കാട്ടിയില്ലേതും;
വീണ്ടും സ്വമാതുപാദം
കൂപ്പിജ്ഞാതാതികേ ഗമിച്ചിതവൻ.

൨൫

എന്തോ പ്രിയയൊടുമപ്പാൻ
തൂനിവോടേ പുനരേകിയവനെ;-ന്നാൽ
നാക്കു പിടിച്ചാരാനും
താഴ്ന്നീയപോലൊന്നുമായതില്ലോതാൻ.

൨൬

പിന്നീടിടറിച്ചൊന്നാൻ:
“നിന്നെയയയ്ക്കുന്നതഥമ, ഞാനല്ല;
നിൻമുന്തിപ്പിതു മാതാ-
വിവനെ, സ്വൈരം തരുന്നമില്ലല്ലോ!

൨൭

നിൻപിത്രഭവനത്തിൽപ്പോയ്-
 ക്കാനേ, പാത്താലുമൊട്ടു ദിവസം നീ;
 താമസമുണ്ടാമിവനും
 നഗരത്തിൽക്കോലിമൂലമല്ലം നാൾ.

൨൮

അതു തീർന്നാലപ്പൊഴുത
 തിരിയേ ഭവനത്തിലേയ്ക്കു പോരും ഞാൻ;
 അചിരേണ കൊണ്ടുപോരാ-
 മച്ചുന്റെ ഗൃഹത്തിൽനിന്നു ഞാൻ നിന്നെ.

൨൯

നിന്നുള്ളിലുള്ള ശങ്ക-
 ജ്ഞപശാന്തി വരട്ടെയെന്റെയീ മൊഴിയാൽ;
 ചിന്തിക്കു സാവധാനം:
 തിരസിച്ചിടാജ്ഞിതീഷ്യമൂലം നീ.”

൩൦

വെങ്കോടി ചൊല്ലി, പ്രിയനൊടു:
 “പാഴ്മൊഴിയെന്തിന്നു ചൊല്ലിടുന്നു ഭവാൻ?
 മധുരവചസ്സാൽ വാസ്തവ-
 മാനെ മറയ്ക്കാൻ പരിശ്രമിക്കുന്നു?

൩൧

ഏൻവീടു വിട്ടു മുന്നും,
നന്മധുകാലത്തൊരിക്കൽ, ഞാൻ നാഥ,
നിന്നുടെ സമ്പത്തൊന്നൊരു
പൈതൃകഗേഹത്തിലിങ്ങു വന്നെത്തി.

൩൨

ചെയ്യു് പണികളിലെല്ലാം
ശ്രദ്ധയോടെ ജാഗ്രതയോടെ മിഥുനം നോക്കി;
രാവും പകലും മടിയാ-
തീ വീട്ടിൽ ജോലി ചെയ്തു തനിയേ ഞാൻ.

൩൩

ക്രിയയാൽ വാക്കാലും വിഴ-
യേതും ജനനിക്കു ചെയ്തതില്ലല്ലോ;
ശുശ്രൂഷിച്ചിതു ഭക്തിയോ-
ടെ; - ക്കിടമെന്നെ തൃജിപ്പു കനിവെന്യ.

൩൪

വിന്നിട്ടു കൊണ്ടുപോകാം -
മെന്നെല്ലാം ചൊൽവതോ നിരന്തരംതാൻ;
പോകാൻ തള്ളിവിടും ഞാൻ
പോകാം; പിന്നേത്തതൊക്കെ വിധിപോലെ?

൩൫

ഞാനെന്റെ വീട്ടിൽനിന്നിഹ
 വന്നപ്പോൾ കൊണ്ടുപോന്നതി,വയെല്ലാം;
 *പിൻവേ വരുവാൻ ധനു-
 സ്തീവകൊണ്ടെന്നാണു തെല്ലൊരുപയോഗം?

൩൬

ദിളിമോഹനമാമി-
 തുണൽപ്പണിചേർന്ന ചാരുനീരാളം,
 ശോണാംബരനിമിതമി-
 ത്തല്ലചിതാനം സുഗന്ധസംപൂർണ്ണം;

൩൭

പെട്ടികളൊട്ടുല്ലവതി-
 ലേറും പൂട്ടിട്ടു പിത്തളക്കോണായ്;
 എല്ലാറ്റിലുമേറെ മിക-
 ചൊന്നുണ്ടു,നൊക്കെയാണതിനുള്ളിൽ!

൩൮

ഞാൻ ത്യാജ്യയെങ്കിലീയെൻ-
 സാമാനവുമിന്നു സന്ത്യജിക്കേണ്ട?
 വരുവോൾക്കായിട്ടവ നീ-
 യെന്നതിനു സൂക്ഷിപ്പു, ഭംഗിയാവില്ല.

൩൯

എങ്കിലുമിവ ഞാനിവിടെ -
ത്തന്നെ വെച്ചേച്ചു ചോകയാണിപ്പോൾ:
സമ്മാനമായിച്ചിലപ്പോൾ
നല്ലൊരുതകാം വോനു വല്ലോക്കും.

൪൦

വല്ലഭേ, മേലാലിനി നാം
രണ്ടാളും കണ്ടിടാനുമിടയാകാ;
വല്ലപ്പോഴും വാത്തക -
കൂറിയിക്കേണം, സ്മരിക്കയും വേണം!"

* * * * *

൪൧

ഒരു കോഴി കൂകി, നേരം
പുലരായ്; തനപി ചേഗമഴനേരം;
തുണൽപ്പണികളിണങ്ങും
പൂമ്പട്ടയാട ചാത്തി പരിചോടേ;

൪൨

അത്യാവശ്യകമാകിയ
സാധനമെങ്ങൊരട്ടെ കരതാരിൽ;
കാലിൽപ്പട്ടുചെരിപ്പുകൾ;
തലയിൽ തിരുകി തിളങ്ങിടും ചിപ്പും.

രമ്പ

അവളുടെ നടുക്കൊടി നേർമയിൽ
 വെണ്ണട്ടിനൊത്തൊരൊടിവുമായ് വിലസി;
 ചന്ദ്രക്കലപോലുള്ളൊരു
 കാതില കളിയാടി കണ്ണയഗുളത്തിൽ.

രര

വെള്ളുള്ളിനാമ്പുപോലേ
 കൈവിരൽ മുഴുവായി നീണ്ടു ശോഭിച്ചു;
 അവളുടെ വായുലർപല്ലുകൾ
 വിട്ടുമമുക്താഫലങ്ങൾ ചേന്നോണം.

രഭ

മന്ദം മന്ദം കാലടി
 വെച്ചു നടന്നു വരാംഗി വടിവോടേ;
 മന്നിൽസ്സന്ദരിമാർകളി-
 ലൊന്നാംകിടയായ് വിളങ്ങിയവളുന്നാൾ.

രന്ദ

നേരേ ശ്വശ്രു വസിക്കും
 മണിയറയിൽച്ചെന്നുനിന്നു കൈകൂപ്പി;
 ദുഃഖാശിയേറുമമ്മ-
 യുള്ളിൽക്കോവം കുറഞ്ഞതില്ലൊട്ടും.

ര്റെ

വധുവുചെയ്താൻ: “ഞാനൊരു
കുഗ്രാമത്തിൽ ജനിച്ചു കഞ്ഞത്തേ;
അരിയും പഠിപ്പുമില്ലാ-
ഞ്ഞപമാനം ചേർത്തു ഭരതഗൃഹത്തിൽ.

ര്പു

ഇവിടുത്തെ നിയ്യ തന്നെ
പണവും വസനങ്ങളും യഥാകാമം;
എന്നാലിവളാലായി-
ലമ്മയ്ക്കൊരു തൃപ്തി ജോലിയാലേക്കാൻ.

രൻ

അപ്പൻവീട്ടിൽ, തിരിയേ
പോകുന്നേനിന്നുതാനധന്യയിവൻ;
അമ്മയ്ക്കൊരു തുണയീ-
ശ്ശമജോലിയെന്നതേ വിചാരം മേ!”

റെ

അടുത്ത് വളർന്നു വലഞ്ഞാൻ
നാത്തുനോടങ്ങു യാത്രചൊന്നുവീൽ:
മുത്തുകൾപോലെ പൊഴിഞ്ഞു
തൽക്കൺകളിൽനിന്നു ബാഷ്പവിന്ദുകൾ.

ഒപ്പ

“നവവധുവായ് ഞാൻ മുന്നം
വന്നപ്പോൾ നിൻനടപ്പുറച്ചില;
എന്നെത്തല്ലിയയയ്ക്കും
നാളിതിലോ, നീ മുതിന്നിതെന്നോളം.

ഒപ്പ

ശുശ്രൂഷിതുക ഭക്ത്യാ
മാതാവെ, സ്നേഹമെന്തെ വഴിപാലെ;
നാമൊന്നിച്ചു കളിച്ചതു
ജീവിപ്പോളം മറക്കയില്ലല്ലോ!”

ഒപ്പ

പടിവാതിൽ വിട്ടിറങ്ങി,
വണ്ടിത്തകമേറി യാത്രയായ് തനപി;
തോരാതെ വാങ്ങു കണ്ണി-
രവൾ പുനരഭിയാടിയില്ല യാതൊന്നും.

ഒപ്പ

അവളുടെ മുമ്പിൽക്കുതിര-
പ്പാമേറിസ്സഞ്ചരിച്ചു മണവാളൻ;
അ വണ്ടിതൻ പ്രണാമം
ബുദ്ധനാദിമൊഴൊത്തുചേൻ കേൾക്കായി.

ഒഒ

പെരുവഴിമുക്കിൽച്ചെല്ലെ-
 തുരഗോപരിനിന്നിറങ്ങിനാൻ കണവൻ;
 കാന്താവാൾപണഞ്ഞി-
 ടൂരചെന്താൻ ചെവിയിൽ നമുഖനായി:

ഒന്ന

“ചെയ്യാം ശപഥം ബാലേ:
 മരണാവധി നിന്നെ ഞാൻ തൃജിതല്ല;
 വാഴുക വീട്ടിൽച്ചിലനാൻ;
 നഗരത്തിൽജ്ജാലിയുണ്ടെന്നിതല്ലധനം.

ഒഒ

അധികം താമസമുണ്ടാ-
 വില്ലാ, ഞാൻ തിരികെയിങ്ങു വന്നീടാൻ;
 ദൈവത്തെയോത്തു സമയം
 ചെയ്യുന്നേൻ: ഞാൻ തൃജിച്ചീടാ നിന്നെ!”

ഒച്ച

തൊണ്ടു വിറച്ചുവളോതീ:
 “വല്ലഭേ, നിൻപ്രേമമുള്ളിലറിയുന്നേൻ;
 അതിലില്ലെന്നിതല്ല ശങ്ക-
 ത്തുകാശം, വിശ്വസിപ്പിതിവൻ നിന്നിൽ.

ഒൻ

പറയുംപടി,യിപ്പൊഴും
 ഞാനാണവിടെയ്ക്കു ഭാര്യയെന്നാകിൽ,
 വലുതാം താമസമുണ്ടാ-
 കരുതേ, വന്നെന്തെ വീണ്ടെടുത്തിടാൻ!

നൂറ

സുസ്ഥിരമാമൊരു പാറ-
 കൽപോലാകട്ടെ, നിന്റെ സമുദിതം;
 ഞ്ഠറിൻകരയിൽ വളന്നൊരു
 പേഴച്ചെടിപോലെ നിന്നുകൊള്ളാം ഞാൻ.

നൂ൧

വളകിലുറമാടിയില്ലല്ലോ
 പേഴച്ചെടി,യാറുവകിൽ നില്ക്കുമ്പോൾ;
 സ്ഥാനത്തുനിന്നു മാറാ-
 നാകാ വലുതായ പാറയെ ക്ഷീപ്രം.

നൂ൨

സോദരനുണ്ടേകൻ മേ
 കോപിഷ്ഠൻ ധൈര്യശാലിയവിവേകി;
 നിബ്ബന്ധിച്ചിട്ടുവെൻ;
 വേവുന്ന ചിത്തമിന്നതോർക്കുമ്പോൾ.”

നന്മ

അദ്വൈതമാർ സുചിരം
പലതും ചൊന്നാർ ശുഭം വഴിക്കിയലാൻ;
രണ്ടാൾക്കുമൊന്നുപോലേ
വെന്തുരുകീ മാനസം വിധോഗത്തിൽ.

* * * * *

നന്മ

പടിവാതിൽ കടന്നലസം
ചെന്നേറീ താതമന്ദിരത്തിലവരും;
ബന്ധുജനസംഗമത്തിൻ
പ്രീതി മുഖത്തിൽ സ്ഫുരിച്ചതില്ലേതും!

നന്മ

അത്യാശ്ചര്യവുമത്തലു -
മൊത്തുരചെങ്കാൾ തടിയജനയിത്രീ:
“ആരോന്തിരുന്ന മകളേ,
നീയിങ്ങനെയൊഴു പോരുമെന്നയ്യോ!

നന്മ

നിൻപതിമൂന്നുവയസ്സിൽ -
കൈശേയം നെയ്യുവാൻ പഠിപ്പിച്ചേൻ;
പിന്നീടീരോഴാമതിൽ
വശമായ് തേ വസ്ത്രമൊക്കെ നിമ്മിപ്പാൻ;

നാ

സംഗീതമഭ്യസിച്ചു;
പതിനഞ്ചുവയസ്സു ചെന്നതോടെ നീ;
ഇതിഹാസപുരാണാദികൾ
പതിനാറാകുമ്പോഴേയ്ക്കു ശീലിച്ചു.

നവ

നിൻപതിനേഴുവയസ്സിൽ-
ത്തക്കൊരു തരുണനു നൽകി ഞാൻ നിന്നെ;
എല്ലാം ശുഭമായെന്നാ-
ണിന്നുവരെ നിനച്ചിരുന്നതും മകളേ.

നന്ദ

എന്തപരാധം ചെയ്തു?
നിൻപേരിൽക്കുറുമെന്തു പറയുന്നതു,
ഇങ്ങു വിളിക്കാതിങ്ങനെ
നിന്നുടെ വീട്ടിൽത്തിരിച്ചു വന്നിടാൻ?"

റെ

നാണവുമല്ലലുമുൾക്കൊ-
ണ്ടവൾ ചൊന്നാൾ: "ഞാൻ പിഴച്ചതില്ലേമേ."
അനുകമ്പ വന്നുപൊങ്ങി,
മാതാവിൻ സ്നേഹപൂർണ്ണഹൃദയത്തിൽ.

*

*

*

*

ഐ

ദിവസം പത്തു കഴിഞ്ഞു
വധുവവൾ ഭവനത്തിൽ വന്നതിൻശേഷം;
ഭരണാർ ചെന്നാനവിടെ,-
ത്താസീൽദാർ ചൊന്നയച്ച കൃതനൊരാൾ.

ഐ

ചൊന്നാൻ: “എന്നെജമാന-
നങ്ങളോ, നല്ലൊരുണ്ണി മൂന്നാമൻ:
കണ്ടാലുകീലയാളൊടു
തുലും സൗന്ദര്യമുള്ളൊരാണിപ്പു.

ഐ

പതിനെട്ടായി വയസ്സി-
ന്ന;-വനം സാമന്തമെന്തു പറയേണ്ടു
വാക്കിനമതിചാതുര്യം;
സുഗന്ധം, ശുശ്രൂഷനാർത്തം തരണൻ.”

ഐ

ഇട്ടു കേട്ടു ചൊന്നാൾ
മാതാവെത്തുകുമാൻ മകളോടായ്:
“കുഞ്ഞേ, നീയിപ്പോളുടെ
വചനം തള്ളാല്ല; ഭാഗ്യമാണിതു തേ.”

ഐ

അശ്രുക്കൾ വാർത്ത മന്ദം
മറുപടിയീ ചണ്ഡമോതി മധുരാംഗി:
“എന്തിനു വെമ്പൽ? തക്കൊരു
സമയത്തിൽത്തീരുമാനമായിക്കൂടും.

എന്ന

ഭർത്തൃഹൃദത്തെ വെടിഞ്ഞിവൾ
പോന്നുളവെന്നെ പ്രിയത്തൊടും നോക്കി
ശപഥംചെയ്തു റാല്പുരം
നെയ്തായാലും തുജിക്കില്ലെന്നായ്.

ഐ

തത്താദൃശമാം പ്രണയം
തളുക്കിൽ ഞാനെന്നു ദൃഷ്ടയാണമ്മേ!
സച്ചരിതത്തിനു യോജി-
ച്ചൊന്നല്ലിതു, വേണ്ട, നല്ലതല്ലേതും.”

ഐ

കൃതനൊടുമചെയ്താളഥ
സാദരയാമമ്മ കൂപ്പുകയ്ക്കോടേ:
“ഇവിടുന്നോതിയപോലെൻ-
വിട്ടിൽപ്പാക്കുന്നതുണ്ടു മൽപ്പുത്രീ,

ഒൻ

മുന്നേ വേളികഴിഞ്ഞവരും,
 തേന്തുറപ്പും വിട്ടുപോന്നവളിദാനീം:
 ക്ലാക്കിനു കൊള്ളാത്തവരോ,
 താസിൽദാർതൻ മകനു പററുന്ന?

പ്രം

നല്ലൊരു തറവാട്ടിൽപ്പോയ്-
 തേട്ടുക, യോജിച്ച കന്യയെത്താകൾ:
 ഇപ്പൊഴുതിവളുടെ വേളി-
 ക്കുനമതി നല്ലൊന്നെനിന്നു കഴിവില്ല.”

പ്രം

പിന്നീടധികം ദിവസം
 ചെല്ലുമുൻപെത്തി ഭൂതനായൊരുവൻ,
 ഡിവിഷൻപേഷ്യാരുടെ നൽ-
 പ്രതിനിധിയായിട്ടു പെണ്ണിനെക്കാണാൻ.

പ്രം

“പല തലമുറയായ്സ്സുകാർ-
 ജോലി വഹിച്ചുള്ളൊരീക്കടുംബത്തിൽ
 പ്രായം തികഞ്ഞിരിപ്പു-
 ണ്ണൊരു പെൺതയെന്നു കേൾപ്പതുണ്ടല്ലോ.

പുന

എന്നെജമാനൻ ചേക്കാ-
 ക്ഷമാം സുതന്ദൻ മഞ്ജുലാകാരൻ
 അവിധാമിതനാണവനി-
 ന്ന,തിസല്ലണശാലി, വാക്കിലും ചതുരൻ.

പുര

ഈയാലോചന ചെല്ലാൻ
 സുപ്രഭാമെന്നൊടരുളിപ്പൊഴു ജമാനൻ;
 സന്ദേശങ്ങളുരപ്പാൻ
 ഫെഡ്ക്ലാക്കിനെയിങ്ങു കൂട്ടുമായ് വിട്ടു.”

പുര

സന്ദേശവാക്യമുടനേ
 ഗൗരവഭാവത്തിലോതിനാൻ ദൂതൻ:—
 “വേളി കൊതിപ്പു ചേക്കാ-
 രജമാനൻതന്റെ ധന്യനാം തനയൻ.

പുന

അതിനാലെന്നെയച്ചു,
 ഭവദന്തികമെത്തിയിഷ്ടമറിയിപ്പാൻ;
 ധനികഹൃദത്തിൽ വളർന്നു-
 ന്ന,തിസുഭഗൻ—പിന്നെയെന്തു പറയേണ്ടു!”

വൃ

മൃതനോടോതി മാതാ:-

“വീയെൻമകളുസപന്ത്ര, ശപഥത്താൽ:

ഇവളൊടു വേറൊരു വേളി-

കാഴ്ചം പറയാൻ നിവൃത്തിയില്ല മമ.”

വൃ

ഇക്കഥയെല്ലാം മകളുടെ-

യഗ്രജനമ കേട്ടറിഞ്ഞു കോപമൊടേ

സോദരിയാളെ വിളിച്ചി-

ട്ടുവൃത്തിൽച്ചൊല്ലി,യേവമതിചരണം:

വൃ

“ഇങ്ങനെ കേട്ടിട്ടില്ലാ:

നി ചെയ്തതു നല്ലതല്ലിത നിയന്തീ;

നിന്നുടെ കാരണൻ ചേക്കാ-

രാപ്പീസിൽത്താൻ ഗുരസ്സന,വന്നെന്താം?

നം

ഭാഗ്യം നിനക്കു വന്നു,

വൻനില ചേരും കമാരനെക്കിട്ടാൻ:

വാനും മന്നും പാലെയൊ-

രന്തരമില്ലേ, നിനക്കു നിലവർത്തമിൽ?

നം

നിന്നുടെ ജീവിതകാലം
മേന്മയിലിനിമേൽക്കഴിച്ചിടാമെന്നായ്;
ഇതു നീ നിരാകരിച്ചാ-
ലെങ്ങാണിനിമേൽ വസിയ്ക്കുവാനൊരിടം?"

നം

തൻകൈയുയർത്തി മനം
വിനയമൊടേ ചൊല്ലിനാൾ കമാരി തദാ:
“ന്യായം, ജ്യേഷ്ഠനരച്ചതു;
ലൗകികമൊത്തുള്ളതാണു, പിഴയില്ല.

നം

എൻവീട്ടു വീട്ടു, വേദം
വഴി, ഞാനുവാലംബയായ്പ്പോയീ;
യാത്രാമധ്യത്തിലിതാ,
തിരിയേ ജ്യേഷ്ഠന്റെ വീട്ടിൽ വന്നെത്തി.

നം

ഇനിയെന്നിഷ്ടംപോല-
ല്ലി,വിട്ടന്നരുളുന്നതാണു കർത്തവ്യം;
അതിനാൽച്ചെയ്യും, ജ്യേഷ്ഠൻ
പറയുന്നതുപോലെതന്നെയനിയത്തി.

ൻക

എൻകാന്തനോടു ബന്ധം
വിടുകില്ലെന്നു ചെയ്തു ഞാൻ ശപഥം;
ഇജ്ജീവിതത്തിലിനി മേ
കാണാനൊക്കില്ലയെന്നുറപ്പിക്കാം.

ന്ന

ഇഷ്ടംപോലെ ഭവാനി -
ദൂതജനത്തിനു സമ്മതം നൽകൂ:
പാണിഗ്രഹണം താമസി -
യാതിഥ ശരിയായ് നടന്നുകൊള്ളട്ടേ.”

ൻ

ദൂതാളുകളിതിമോദം
പൂണ്ടുടനൊഴുനേറു ഗൗരവത്തോടെ
ഉപചാരവാക്യമോദം -
നമുചെയ്തു പുറത്തിറങ്ങി നടക്കൊണ്ടാർ.

ൻ

അവർ പേഷ്വാരുടെ വീട്ടിൽ -
ചെന്നെജമാനന്റെ കാൽ പണിഞ്ഞോതി:
“ഉത്തരവിൻപടിയെല്ലാം
തപദ്ഭൂതന്മാർ നടത്തി വഴിപോലെ.”

൯൯

ഈ വാക്കു കേട്ടു പേഷ്യാ-
 ക്കളവായീ മോദമോദമുൾക്കാമ്പിൽ;
 ശുഭദിനമറിവാനുടനേ
 നോക്കിക്കൊണ്ടാൻ മുറയ്ക്കു പഞ്ചാംഗം.

൧൦൦

ഉണ്ടു മുഹൂർത്തം നല്ലതു
 രാശിയിലേഴാമിടം തെളിഞ്ഞായി;
 തീയതി മുപ്പതിനല്ലോ;
 കഷ്ടിച്ചതിനിന്നി മൃന്നാൾമാത്രം!

൧൦൧

ആകട്ടെ, നിങ്ങൾ പോയി-
 ചെമ്പിൻ, വേഗത്തിൽ വേണ്ടതെല്ലാമേ;
 കായ്പ്പിടിപ്പു ചെന്നോർ
 വേലക്കാരെങ്കിലെന്തസാധ്യമിഹ്?"

൧൦൨

അങ്ങിങ്ങൊട്ടിനടന്നും
 മേനി വിയത്തും തളന്നുമിളവെന്നേ
 കല്യാണത്തിനൊരുകീ
 വേണ്ടും വിഭവങ്ങളുണ്ടു ഭൃത്യന്മാർ.

മറു

തോരണപംക്തികൾ നാട്ടി;
കെട്ടിവിതാനിച്ച പന്തലും ഹൃദയം;
പട്ടുകൊടിക്കൂറുകളും
കാരാരിൽപ്പാറി; തെളിഞ്ഞിതിടമെല്ലാം.

മറു

സ്വപ്നം പൂശിയ വണ്ടിയൊ-
ടഴകിലിന്നക്ഷി വെളുത്ത വാജികളെ;
അവയുടെ തലയിൽച്ചെമ്മേ
ചാത്തി, മണി കെട്ടി മഞ്ജുവാം മാലയും.

മറു

വധുവിനു സമ്മാനിപ്പാൻ
ദീനാരം പാഞ്ഞെടുത്തു ബഹുലക്ഷം;
വിലയേറീടും പട്ടാം-
ബരമോ, മുന്തൂറിലേറെ വേറീടും.

മറു

സ്നേഹിതരഞ്ഞു റാളുക-
ളാഡംബരരേരിതരായി വന്നെത്തി,
പരിണയനോത്സവമമ്പിൽ-
കൊണ്ടാടാനായ് വധുനികേതത്തിൽ.

* * * * *

൧൦൭

അമ്മ പറഞ്ഞിതു: “മകളേ,
വന്നിട്ടുണ്ടിന്നെഴുത്തിരിചിടത്തിൽ
നാളെ വരും, നിന്നെ മുറ-
യ്ക്കാത്തതുമേ കൊണ്ടുപോകവാൻ കണവൻ.

൧൦൮

എന്താണിതു, കുഞ്ഞേ, നീ
തയ്യാറാക്കാതിരിപ്പ വസ്ത്രങ്ങൾ?
കല്യാണത്തിനു ഭംഗം
വരുമാറൊടുവാക്കി വെച്ചിട്ടൊല്ലാന്നും.”

൧൦൯

ഉത്തരമേതും ചൊല്ലി,-
ലൊന്നും മിണ്ടിയതുമില്ല പെൺതയ്യാർ;
കയ്യുറുമാലാൽ വദനം
പൊത്തിപ്പിരിയെക്കുഞ്ഞു, തല താഴ്ന്നി.

൧൧൦

കുഞ്ഞിൽനിന്നു വെള്ളം.-
പോലവൾ കണ്ണീർ പൊഴിച്ചു മുറിയായ്തേ;
താനങ്ങിരുന്ന ചിരം
തനിയേ മാററി ജനാലകയ്ക്കരികിൽ.

മ.മ.മ

മദമെടുത്തിതിടത്തേ -
 കയ്യിൽക്കത്തിരിയുമളവുകോലുമവൾ,
 പിന്നെ വലത്തുകരത്തിൽ -
 പൂരിച്ചുളവാം നേന്ത പട്ടശീലയുമേ.

മ.മ.വ

ഉച്ചയ്ക്കുമുമ്പു തീർത്ത് -
 കൂടുകുവാറുള്ള പുത്തനാം വസനം;
 കണ്ടുകവും പാവാടയു -
 മസ്തുമയത്തിന്നുമുന്നമേ തെച്ചാർ.

മ.മ.ന

അപ്പകലവസിതമായി;
 സന്ധ്യയൊടൊന്നിച്ചുണഞ്ഞു, കൂരിരുളും;
 വലിപ്പമഴലൊടേ ചെ -
 നൊട്ടിട വീട്ടിൽപടിക്കൽ നിന്നിതവൾ.

മ.മ.ര

ഈ വർത്തമാനമൊക്കെ -
 കേട്ടതിനാൽ, പ്രാവമശ്ശുമസ്തനടൻ
 ചിലനാളെക്കൂട്ടു ഗൃഹത്തിൽ -
 ത്തിരിയേ പോകാനുണ്ടു വാണിച്ചു.

ഫഫ

ദയീതാഗ്രഹത്തിലെത്താ -
നൊരനാഴികകൂടിയുള്ള വഴിതന്നിൽ
അത്യുച്ചമായ്ച്ചെന്നുചാൻ,
വിലപിക്കുംപോലവന്റെ വെൺതുരഗം.

ഫഫന

കുതിരശ്ശമുദരിത്ത -
കുലവധു കാലിൽച്ചെരിപ്പുമിട്ടുനേ
പെരുവഴിയിലെസ്ത്രീറങ്ങി,
ചെന്നവനെക്കാണുതിന്നു നിശ്ശങ്കം.

ഫഫെ

ഇഷ്ടജനമാണിതെന്നായ്
സ്വപ്തമറിഞ്ഞപ്പൊഴും വധൂരമണർ
അകലത്തുനിന്നുതന്ന
വ്യസനത്തോടൊരുന്നോക്കിനാർ തമ്മിൽ.

ഫഫവ

കൈകളുയർത്തിക്കുതിര -
ജീവിനേൽത്തച്ചുകൊണ്ടു തനപംഗി
ഏദയം പൊട്ടുംവിധമായ്
വാവിട്ടു കരഞ്ഞു ചൊല്ലിനാളേവം:

൧൧൯

“എന്നെ വെടിഞ്ഞാത്തേശപര,
നീ പോയൊരുശേഷ—മെന്തു ഞാൻ ചൊല്ലു—
ഒപ്പിടികൊണ്ടു വരാമേ,
മുമ്പു നിനയ്ക്കാത്തതെന്തു മേവകും!

൧൨൦

ഞാനാശിച്ചതുപോല—
ല്ലിങ്ങുണ്ടായുന്നതമ്മമ, ശരിതന്നേ;
എന്നാലങ്ങുന്നതിനുടെ
സംഗതി മുഴുവൻ ധരിച്ചിരിക്കില്ല.

൧൨൧

ഇവിടെയെന്നിക്കണ്ടു, പൂന—
മമ്മയുമുശിരുള്ളുപ്പിറന്നോനും;
അവരുടെ നിബ്ബന്ധത്താ—
ലാണീ, വിധമൊക്കെ വന്നതിനാലിൽ:

൧൨൨

അവരാണെന്നെയൊരന്യന
നല്ലാൻ വട്ടങ്ങു കൂട്ടിയതിവണ്ണം:
എങ്ങനെയൊരു പുലർത്താ—
മിവിടുന്നെന്നെത്തരിഞ്ഞുവരുമെന്നായ്?”

ഫറൗ

ആസ്സാധുവാം ഗുമസ്തൻ
 പ്രേയസിയാഭേവമോതി മറുപടിയാൽ:
 “ഭേഷായ്, ഇത്രയുമുച്ച-
 സ്ഥാനത്തല്ലോ കരേറി, നീ കാനേ!

ഫരീ

പാരയിതു ചുവടുറപ്പാ-
 ലിളകാത്തതന്നെ നിന്നു, കെല്ലോഭേ;
 ഒടിയാഞ്ഞൊരാറുവേഴ്-
 ചെടിയിലോ, പകൽകൊണ്ടൊടിഞ്ഞുവീണു
 (പോയ്!

ഫരൂ

വമ്പിച്ച പദവിയെല്ലാം
 ‘കുഞ്ഞമ്മ’യ്ക്കിന്നിമേലിലുണ്ടാകും;
 പൊയ്ക്കൊള്ളാം ഞാൻ വിരയെ-
 പ്പുരലോകത്തെല്ലു പെൺമുടിപ്പുണ്ഡേ!”

ഫറന

കാന്തനൊടുത്തരമോതി
 കമലേക്ഷണയാൾ പതുക്കെയീവണ്ണം:
 “എന്തിന്നീവിധമെന്നെ-
 പ്പററിപ്പഴിച്ചൊല്ലിടുന്നു ഫന്ത, ഭവാൻ?

൧൨൭

നമ്മുടെ നടപടികളിൽ നാ-
മിരുപേരമൊരേവിധം പുതലക്കാർ:
പരലോകത്തു തനിച്ചാ-
*വുകയില്ലാ താങ്കൾ നൂനമൊരനാളും.

൧൨൮

ഇവിടുന്നിപ്പൊഴുതെന്നൊടു
ചൊല്ലിയ വാക്കിന്നു വരരുതേ മാററം!"
ഇങ്ങനെ, കരഞ്ഞൊടു കരം
മുറുകെച്ചേർത്തിട്ടു യാത്രയും ചൊല്ലി,

൧൨൯

ഇഹലോകത്തിൽ വെറുപ്പുൾ-
ക്കൊണ്ടാ നിദാഗൃരായ ദമ്പതിമാർ
വന്ന വഴിക്കേ തിരിയേ
ചോയാർ തൻതൻഗൃഹത്തിലേയ്ക്കായി.

൧൩൦

ജീവനിരിക്കെ സ്വയമേ
മൃത്യു വരിച്ചിട്ടു വേർപെടുന്നതുപോൽ
സങ്കടകരമായെന്നു-
ണ്ടു; -തു വണ്ണിപ്പാനുമാക്കു സാധിക്കും!

൧൩൧

സ്വയമീയലകത്തെയും, മതി-
 ലുള്ള സമസ്തത്തെയും വെടിഞ്ഞവം,
 മാറാൻ കഴിവില്ലാത്തൊരു
 കർമ്മം ചെയ്തെന്നതത്രെ ഓർവകരം!

•

*

*

൧൩൨

തിരിയേ പോന്ന ഗുഹസ്തൻ
 സ്വപ്നാശത്തിൽ സ്പന്ധയാകുമളവെത്തി,
 നേരേ ജനനി വസിക്കു-
 നിടമുൾപ്പുകടിവണങ്ങിയുരചെയ്താൻ:

൧൩൩

“ഇന്നു തണുപ്പുണ്ടമ്മേ;
 ചീറിയടിപ്പു മരങ്ങളിൽക്കാറ്റും;
 മഞ്ഞിൻകണ്ഠം പൊഴികയാൽ
 മലരെയും ചത്തുപോയി, പൂങ്കാവിൽ.

൧൩൪

അമ്മേ, പോവുകയായീ
 നിന്നുകൊണ്ടു കൂരിരുട്ടിലെയ്ക്കുധനം;
 അമ്മയ്ക്കൊരാളുമരിക-
 ത്തില്ലല്ലോ എന്നതാണെന്നിക്കൊഴൽ.

എൻ

എന്നതാരിലൊരു
സങ്കടമേറുന്ന കാര്യമൊന്നുമേ;
എന്നപരാധമശേഷം
തീരട്ടേ, എന്റെ മൃത്യുവോടൊപ്പം!

എന്ന

തെക്കൻപക്ഷിലുള്ളൊരു
പാറയ്ക്കൊപ്പം ഭവിക്കു തവ ജീവൻ;
പുറവടിയുയർന്നു കെല്ലൊടു
നില്ക്കട്ടേ മേലിലും ഭവദേഹം!?"

എൻ

അകായസ്ഥജനിത്രി-
ക്കീ മൊഴി കേട്ടപ്പൊഴുത്തടം വെട്ടു;
വാക്കുകുളോരോന്നിനും
പുട്ടമിഴിനിത്തുള്ളി തുകിനാൾ കിഴവി.

എപ്പ

“പേരും വെരുമുമുള്ളി-
ത്തറവാട്ടിന്നൊത്തതല്ല തവ വാക്യം;
ആരു വരിയ്ക്കും മരണം,
വെറുമൊരു വെണ്ണിനുവേണ്ടി ലോകത്തിൽ?

൧൩൯

വലുതാം കാര്യങ്ങളിൽ നീ
കാണിക്കുന്നില്ല ബുദ്ധി ലവലേശം;
എന്നുതൊഴിലാചനയിൽ
സശ്രദ്ധം കേൾക്ക, മേന്മയുണ്ടാം തേ:

൧൪൦

അയൽപക്കത്തു കിഴക്കേ -
വീട്ടിലിരിപ്പുണ്ടു നല്ലൊരു കുമാരി;
അഴകിൻ മേന്മയിലവളൊടു
കിടന്നില്ലുമൊരുത്തിയില്ല, നഗരമിതിൽ.

൧൪൧

നിന്നമ്മ പോയ് വരിയ്ക്കാ, -
മക്കനയെ നിന്റെ ഭാര്യയാക്കീടാൻ;
താമസമില്ല, വളയതി -
ഒന്നൊരുനാൾക്കകമിങ്ങു കൊണ്ടുപോരാം ഞാൻ.”

൧൪൨

വീണ്ടും വീണ്ടും തൊഴുത -
സ്വാധുതമസ്കൻ തിരിച്ചുപോന്നുടനേ
വിജനം ശയനഗൃഹം പു -
കൊട്ടിട നെടുവീറ്റുമായ് നിലക്കൊണ്ടാൻ.

മർന്ന

ഇനിയീങ്ങു വേണ്ടതെന്തെ -
 നന്നിയാതെ തെല്ലു നിന്നതിൻശേഷം,
 കരളിനെ വേവിയ്ക്കുമഴൽ -
 ചൂടു പൊരാഞ്ഞരയിൽനിന്നിറങ്ങിയവൻ.

മർദ്ദ

അന്നാളിൽത്താൻ പല പല
 ദൃശ്യകനം കാണുകയാൽക്കുമാരിയവൾ
 നിദ്രതം പോയാൾ, വീട്ടി -
 ന്നരികത്തുള്ളോരു പുൽത്തകിടിതന്നിൽ.

മർദ്ദ

നേരം, സന്ധ്യ മയങ്ങി;
 കൂരിരുവസനം ധരിച്ചു, ധരണിയുടൻ;
 കരു നിശ്ശബ്ദതയോടേ
 രണ്ടാം യാമത്തിലെത്തി, യാമിനിയും.

മർന്ന

“ഇന്നു ഗമിച്ചു ദിനത്തോ -
 ടൊന്നിച്ചെൻജീവനും ഗമിയ്ക്കട്ടേ;
 എന്നാത്തമാവിപ്പോൾപ്പോയ് -
 മറയും, തടിമാത്രമിങ്ങു ശേഷിയ്ക്കും!”

മർദ്ദം

എന്നവളുടേതുകിൽ പൊക്കി-
 പാപ്പാസ്സു പടത്തിൽനിന്നുഴിച്ചു, ടനേ
 ഏറ്റു നിവന്നു നടന്നു
 നിറകുടലിൽച്ചെന്നിറങ്ങി, നിർഭയയായ്.

മർദ്ദം

ഈ വർത്തമാനമൊക്കെ -
 ക്ഷേത്രപ്പോരസ്സാധുവാം ഗുഹസ്തനവൻ
 ഇഹലോകത്തിൽക്കാരതയൊ -
 ടുള്ളൊരു ബന്ധം കഴിഞ്ഞതായ്ക്കണ്ടാൻ.

മർദ്ദം

തെല്ലിട തന്നുടെ വീട്ടിൽ
 മുറത്തുള്ളൊരു ശാഖിതൻചോട്ടിൽ
 നിന്നീട്ടുവന്നു തുങ്ങി -
 ചുത്താൻ, തെക്കോട്ടു ചാഞ്ഞ കൊമ്പിനേൽ.

*

*

*

മർദ്ദം

ആ രണ്ടുവീട്ടുകാരി -
 യിരുപേരെയുമൊന്നുചേർത്തു കഴി മൂടി,
 ചാരത്തുള്ളൊരു ഗിമിയുടെ
 ബഹുവിധസന്യാഭിരാമമാം ചെരുവിൽ.

എം

അതിനു കീഴക്കും മേക്കും
നട്ടാരയാൽമരങ്ങൾ രണ്ടെണ്ണം;
ഇടവും വലവും താഴേ
കുറുകപ്പല്ലും തടങ്ങുതപ്പാകി.

എം

അപ്പണുവുക്കുയുഗളം
വായ്ക്കു തഴപ്പാൻ ചന്തലിച്ചവിടെ
ആ മുതദേഹകുടീര
ത്തിനു നൽത്തണലും തണുപ്പുമപ്പിച്ചു.

എം

ആയില തിങ്ങിക്കൊമ്പുകൾ
തമ്മിൽച്ചുറ്റിപ്പിന്നത്ത തരുവിണമേൽ
വിളയാടി വാണു, നിത്യം
വിട ചേർപൽകളായ രണ്ടു വിഹഗങ്ങൾ:

എൻ

‘സത്യപ്രണയക്കുരുവിക’-
ജെന്നത്രേ, പേരവയ്ക്കു ചൊല്ലുന്നു;
പ്രേമമൊടുപിജമിഹും
വൃക്കുകൊമ്പത്തിന്നു മോദിച്ചു.

മകുളി

മുഖമവർ പൊക്കുമിടയ്ക്കിടെ;-
യന്യോന്യം ചാട്ടുകൊണ്ടു സുഖമേകും;
രാത്രിയിൽ മൂന്നാം യാമം
വരെയുമിവണ്ണം രസിച്ചു കളിയാടും.

*

*

*

മകുന

മൃതഭർത്തൃകയാമപ്പെൺ -
മണിയുടെ പദശബ്ദമങ്ങു, കേൾക്കാംപോൽ;
വഴിപോകർ നിലച്ചുമാറു
ണ്ടു,തു കേൾപ്പാനായ് ചിലപ്പൊഴവിടത്തിൽ!

മകുളി

ഇക്കഥ ചൊന്നേൻ, മേലാൽ
വരുമ്പോഴൊരു പാഠമാകുവാനായ് ഞാൻ;
അവരാരോചിച്ചിതിനെ-
ത്തതപം നന്നായ് മനസ്സിലാക്കട്ടെ!

പരിഹാസകവിതകൾ

സ്വയംവരപ്പന്തൽ *

1

ആലോലകാന്തിത്തികവാൻ ശിഖ-
വിതാനസൗഖ്യമിയന്നു മേന്മേൽ
സാമുവൽക്കുളിമേടപോലാ
സ്വയംവരപ്പന്തൽ പരിസ്സരിച്ചു.

2

നീലച്ച പട്ടാൽ പരിചോട തീർത്ത
മേൽപ്പട്ടിയിൽച്ചേർത്ത രസക്കേടങ്ങൾ
വാനിങ്കൽ മിന്നും നവതാരകങ്ങൾ-
കൈഴന്നൊരാകാന്തി പഥിച്ചിരുന്നു.

---

* പങ്കിപരിണയത്തിൽനിന്നു

3

വെള്ളിത്തൂണുകൾ ചിത്രശില്പമിയലും
 നല്ലപ്പൊൻവട്ടക -
 ജ്വലിൽ പൂമ്പനിനീരേഴും സ്തംഭികകം -
 ഭ്രമം കണക്കെന്നിയെ
 വെള്ളക്കാരുടെ മട്ട മേശമുതലാം
 സാമാനമെന്നൊക്കെയോ -
 നല്ലപ്പൊൻവെണ്ണനീയമമിമാ -
 ചാന്നു ശോഭിച്ചുതേ.

4

ഉത്തംഗമാം ചുവരിലന്നതിഭംഗിയുള്ള
 ചിത്രങ്ങൾ, നല്ലവതാനികൾ താഴെയെല്ലാം
 ചിത്രാസനങ്ങളിവയാലവിടം വിളങ്ങി
 വൃത്രാരിതന്റെ നവമാം ഭവനംകണക്കെ.

5

മുറ്റത്തുമാകുംപൊഴുതന്നു സർവ്വതം
 വളർന്നാരുൽക്കണ്ണ കലൻ നോക്കുവേ
 മിഴിക്കു പീഠമഴയ്ക്കു തുല്യമാ -
 മൊത്തുതാദാത്ഥമിയക്കിലക്കുമാന്.

6

അനവദ്യമനോഹരതപമോലും
കനകാഭോജപലധാമസ്സദസ്സിൽ
അനിമേഷഗുണം നരനപോലും
തനതായന്നു കൊടുത്തിതൊട്ടുനേരം.

7

കാവ്യത്തിനുള്ള രസമച്ഛമണിക്കു ചേൻ
ശോഭാപ്രവാഹമലരിൻ നവമായ ഗന്ധം
സോമന്റെ പൂവൊളിനിലാവിവയൊത്തുചേൻ
ലാവണ്യധാമമിവളെന്നവർ നിശ്ചയിച്ചു.

8

ഭവനപ്രഭു, പുഷ്പസായകൻതൻ
പുരമുറത്തു പുലൻ പാരിജാതം
പുതുതേൻമൊഴി പങ്കിതന്റെയോമൽ -
പുരികത്തല്ലിൽ മയങ്ങിയാസ്സദസ്സുർ.

9

തനപംഗിതൻ പരിണയത്തെ നിനച്ചതന്നെ -
യന്നസ്സദസ്സിൽ മരുവുന്നൊരു കാമിലോകം
കണ്ണിന്നു ചേൻ തചിവോലവരതൻ മികച്ച
സൗന്ദര്യധാടിയെ നുകന്നിതു നിന്നിമേഷം.

10

ചിലർരൻ മിഴിനീരജാക്ഷിയാളിൻ
 മുഖമൊട്ടുകലിയന്നയോ കളിച്ചു;
 ലലനാമണിതൻ തുടുത്തൊരാ വായ്-
 മലർത്തന്നെ ചിലർ കണ്ണു രണ്ടും.

11

ഘനകേശഭരം ചെരിച്ചുകെട്ടി-
 പുന്നിൻപൂക്കളണിഞ്ഞതികലഭ്രം
 മനതാർ ചില കാമുകർ ചേർന്നി-
 ട്തനുരാഗത്തിനൊരസ്തിവാർമായി.

12

മറിമാൻമിഴിതൻ മുഖത്തിലോ മാർ-
 നിറയും കൊങ്കയിലോ കടിക്കുതാനോ
 ചെരുമാറി നുകർന്നിടേണ്ടു കണ്ണു-
 ന്നറിയാതന്നു കഴങ്ങി കാമുകന്മാർ.

13

ശുഭാംബരം ചാർത്തി വിചിത്രരത്ന-
 ഭൂഷാവിശേഷങ്ങളണിഞ്ഞു നന്നായ്
 ശോഭിച്ചു തനപംഗി തദാ, വസന്ത-
 പ്രഭാതസന്ധ്യാരുചിയെന്നപോലെ.

14

അവൾ മാല കരത്തിലേന്തി, ലജ്ജി-
 ച്ചവനാദ്രാസ്യമൊടങ്ങു നിന്നിടുമ്പോൾ
 നവമാൽ കടലിൽ ജനിച്ചുയന്നാ-
 ബ്ജവനൈകേന്ദ്രിതന്റെ കാന്തി നേടി.

15

നവേന്ദ്രലേഖയ്ക്കരികിൽത്തിളങ്ങും
 വിശാഖനക്ഷത്രമെന്നെപ്പോലെ
 വിദഗ്ദ്ധയാം തോഴി വരാംഗിതന്റെ
 വലത്തുഭാഗത്തു വിളങ്ങിനിന്നു.

16

കരങ്ങൾ കൂപ്പിസ്സഭയേ വണങ്ങി-
 പ്പരസ്ഥിമാലാമണിയായ തോഴി
 മരണമൊക്കുന്നവിധത്തിലേവം
 ഗിരം വചിച്ചാൾ വധുവോടു മന്ദം:—

17

“വത്സേ, കമാരി, തവ മുൻപിൽ വിളങ്ങിടുന്നോ-
 രിസ്സുത്സദ്യസ്സു വഴിപ്പോലെ വണങ്ങുകാദ്യം:
 നിസ്സംഗം ഹൃണമെഴുന്ന ജനങ്ങൾ കൂടും
 സംസത്തിലീശ്വരനുമെന്നു പറഞ്ഞു കേൾപ്പു.

18

പോരെങ്കിലീസ്സഭയിലുള്ള ജനങ്ങളെല്ലാം
 ഭൂതതുനിന്നു തവ വേളി കൊതിച്ചു വന്നു;
 ചേരുന്നചോലിവരിലിന്നു നിനക്കു ബാലേ,
 ചേരുന്ന നന്ദി പരയേണ്ടതു നീതിയല്ലോ.

19

അല്ലൊത്തിടം കുഴലി,യിന്നണിയായിരിക്കും
 മുല്ലായുധപ്രതിമരാമിവരെ ക്രമേണ
 ചൊല്ലിത്തരാം സവദി ഞാനറിയുന്നചോലെ
 ചൊല്ലാൻഴും പ്രിയനെ നീ സ്വയമായ് വരികൂ.

20

നിന്നുനില്പുഗുതഭാവമിയന്നിരിക്കും
 സമ്മാനുനാം നൂപവരൻ വരവാണിമൗലേ,
 അമ്മാനചിത്രമമരീചതി, കേരളത്തിൻ
 സാമ്രാജ്യലക്ഷ്മി പുണരും തിരുമേനിയല്ലോ.

21

അവനെബ്ബോധ്യമല്ലെങ്കിൽ
 നവനീതാംഗി, കാക്കൈടോ
 അലംഭാവന വാഴുന്ന
 നിലമ്പൂർനൂപവീരനെ.

22

നീയാ നുപേന്ദ്രനെ വരിക്കുകിൽ നല്ല കാട്ടിൽ
പ്രേയാനൊടൊത്തു ചനലിലകളാടി വാഴാം;
ആയാസമെന്നിയെ മികച്ചൊരു രാണിയെക്കാൾ
ശ്രീയാണൊഴും ചെറിയ മോടിയിൽ വാണുകൊള്ളാം.

28

മല്ലാക്ഷീമണി, നിന്റെ മുന്നിൽ മരുവു-
ന്നിദ്ധനുനൊച്ചപ്പെട്ടം
കൊല്ലംകോട്ട നുപേന്ദ്രനാണു, തവ ക-
ല്യാണത്തിലത്യത്യകൻ;
ചൊല്ലാളുന്നിവനേ വരിക്കുകിൽ നിന-
ക്കമ്പോടു മദ്രാസിയിൽ
ചെല്ലാം ഗൗണ്ണരൊടൊത്ത മോടിയിൽ വസി-
ച്ചീടാം കുറംഗേക്ഷണം!

24

സായിപ്പനാരതുലകതുകം പൂണ്ടു കൈതന്നുകൊള്ളും,
ശ്രേയസ്സേറും നുപജമരിക്കു വന്നു സേവിച്ചുനില്ക്കും,
ഭാവിച്ചീടാം പദവി പലതും, വിത്തവും കൈക്കലാക്കാം,
നീയിഷ്ടത്തോടിവനെയിത്രനാൾ മാലയിട്ടീടുമെന്നാൽ.

25

നികപതൃന്തസന്തോഷം
തങ്കിട്ടുപോലെ നോക്കുവോൻ
പങ്കജാക്ഷീമണേ, ചേറൂർ
ശങ്കരൻനായരാനെടോ.

26

ആകുപ്പാടെ നമുക്കു രണ്ടുവിധമായ്
രണ്ടാൾ വഴിക്കായമോ
ലോകത്തിൽത്തീരുകേരളക്ഷിതിതലം
കീർത്തിക്കൊരാധാരമായ്:
യോഗജ്ഞാനമിയന്നു ലോകഗുരുവാം
ശ്രീശങ്കരാചാര്യരും;
ലോകജ്ഞാനമിയന്നു കേളികുലരും
സർ ശങ്കരൻനായരും!

27

മുഷ്ടാളം, ദിതിജിങ് ശുക്രമുനിയായ്
ശ്രീഗാന്ധിയോടുതക്കടം
വക്കാണത്തിനൊരുങ്ങിനില്ക്കുമിവനെ-
ത്താൻ മാലയിട്ടീട്ടു നീ;
തല്ലാലം പല മേന്മയുണ്ടു തവ ബ-
സുക്കൾക്കു; വമ്പാണെഴും
സർക്കാർജീവനമെത്ര വേണമവ സ-
മ്പാദിച്ചുകൊള്ളാമെടോ.

28

തോറാലെന്തു വിരോധിയോടു; പണമൊ-
 ക്കെപ്പോകിലെന്നാ; . നെതിൽ-
 കൂട്ടാക്കാതെ പഴിച്ചിട്ടെ വെരുതേ
 സക്കാശോടേറീടുവോർ;
 മാറാനാവുകയില്ല നല്ലൊരു ഗവ-
 ണെൻറിന്റെ സമ്പ്രീതിയാ-
 മാറാലെന്നതുകൊണ്ടു വേറൊരിക്കലിവനെ-
 തന്നപംഗി, തേ മേന്മയാം.

29

നീലപ്പട്ടാൽ പൊതിഞ്ഞൊട്ടയരമീയലുമി-
 തൊപ്പിയും നെറ്റിതന്നിൽ-
 ച്ചാലേ ചേത്തുള്ള നീലക്കുറിയുമടിവരെ-
 ത്താണു നീണ്ടുള്ളപ്പും
 ചേരുന്നോരീ മഹാനാണരിയുക, കവള-
 പ്പാരനായർ പ്രതാപ-
 ത്താലീ ലോകത്തെയും വൻപെരുമയിലവനി-
 നിന്ദനേയും ജയിപ്പി!

30

മുന്നേ സേനാപദധിയിൽ വെറും
 ലഹ്ഠിനൻരായിരുന്നു;
 പിന്നെ ശ്രീമാൻ സ്വയമൊരുവിധം
 കണ്ണലായിച്ചുമഞ്ഞു;

തന്നെത്താനേ ജനറലിതി, വൻ-
 സ്ഥാനവും പൂണ്ടിടാം മേൽ-
 തനപീമൗലേ, സരസനിവനെ-
 ക്ഷാജ്ഞാതം കേമനങ്ങളോ?

81

നിരുപമതനുകാന്തിയ്ക്കു നുമാവാസമാകും
 പുരുഷവരനിതല്ലോ ശങ്കരൻതമ്പി നൂനം;
 അഭവയർമണി, വഞ്ചിക്ഷോണിപാലേന്ദ്രമൂലം-
 തിരുവടിയുടെ മഹാദ്രോഹമിദ്രോഹമല്ലോ.

82

കുന്നിച്ച മോദമൊടു നീയിവനേ വരിച്ചാൽ
 തനപംഗി, വേണ്ട വിഭവങ്ങളൊട്ടൊത്തുമേലാൽ
 വിണ്ണൊത്തിട്ടും തിരുവനന്തപുരത്തു വാണു
 മുന്നാർവരന്റെ പദസേവ സുഖാൽ നടത്താം.

88

അച്ഛപ്രസന്നമുഖിയാ സ്ഥിതി തെല്ലുപോലു-
 മിച്ചിപ്പതില്ല പരമെങ്കിൽ വലത്തുഭാഗേ
 അച്ഛനകാന്തിയൊടു ചാഴ്ചൊരു പാലിയത്തു-
 ഉള്ളൂന്റെ വാർഗ്ഗമണയ്ക്കുക നിന്റെ ഹാരം.

34

അളകാപുരിഃപാലെ കാന്തി നിത്യം
വിളയാടുന്നൊരു ചേന്നമംഗലത്തിൽ
കളഭാഷിണി, തേ കളിച്ചു വാഴാ-
നളവാകും വലുതായ ഭാഗ്യമെന്നും.

35

തൻകാതിൽ പുതുവൈരകണ്ഡലവുമി-
ന്നാവും വിരൽക്കൊക്കെയും
തങ്കാംഗുലഗണങ്ങളും വിശരിയും
നല്ലകവസ്യങ്ങളും
ശൃംഗാരച്ചിരിയും കലന്നൊരു മഹാൻ
പൂമുള്ളിനമ്പുരിയാ-
ണെൻകാന്താംഗി, വരികിൽ മേന്മ വലുതാ-
യുണ്ടായിടം തേ പ്രിയേ!

36

ശ്രീ ദേശമംഗലമനസ്സുലൊഴുന്ന രണ്ടാം
നാരായണാഖ്യധരണീസുരമൗലിയത്രേ
നീലായതാക്ഷി, നിത്യ; നല്ലതുദീപിയാത്തൊ-
രാളാണു; നീ മടിവെടിഞ്ഞു വരിച്ചുകൊൾക.

37

വൻവേദംവടിയാൽ തെളിഞ്ഞതാരു 'സല-
 ജോഹം' നടിക്കുന്നൊരാ-
 *മാമ്പള്ളിക്കിതിഭവനെക്കമനിമാർ-
 മാലേ, വരിച്ചീടുകിൽ
 ജംഭാരിപ്രതിമപ്രതാവമിയലും
 ശ്രീവഞ്ചിരാജേശരം
 നിൻപുത്രസ്ഥിതിതാൻ കരംഗനയനേ,
 കൈക്കൊള്ളണം നിത്യവും!

38

അംബുജാക്ഷി, ബഹുമോടിയോടു നിൻ
 മുഖിലായിവിടെ വാഴുമീ നൃപൻ
 ഉമ്പർകാൻ സമനായൊരപ്പനാം
 തമ്പുരാൻ; സുമുഖി, കേട്ടുകൊൾക നീ.

39

സാഹിത്യാബ്ധിക്കഴുകിയ കലാ-
 നാഥ, നിജാഗ്നവീയ-
 ക്ഷോണിക്കുററം വഴകുമിതിയാ-
 സങ്ങളിൽ വ്യാസഭവൻ,

ഗോശ്രീരാജാനപയതിലക,മി-
ത്തമ്പുരാണേ വരിച്ചാൽ
നാരീമെഴുപേ, വലതു സുഖസൈ-
ഭാഗ്യമുണ്ടായിടും തേ.

40

ഇവരിലാരിലുമിന്നു വരാംഗി, നി-
ന്നകമൊരിത്തിരിയും തെളിയായ്ക്കിലോ
സ്വപദി കാൺക, വലത്തുവശത്തേഴും
സരസ്വാകിയ രോഹിണിഭൂവനെ.

41

മാലോലിക്കാരാജവംശമതിലു-
ണ്ടായുള്ള പുഷ്പായുധൻ,
ദേവേന്ദ്രനു സമാനമായ വിഭവം
പൂണ്ടുള്ള ഭൂമീശപരൻ,
കേൾവിപ്പെട്ടൊരു വിശ്വഭാരതികളാൽ
സമ്മാനനീയൻ മഹാൻ,
നി വേട്ടിടുക ലോകമെങ്ങുമറിയും
ശ്രീരാമിന്നീരാജനെ.

42

ഇതാണു ബാലൻ, പറയത്തു മേനോൻ
പ്രതാപി സമ്പന്നനനുഗതപുത്രൻ
ഉദാരധീമാൻ പ്രണയാകലാക്ഷ-
നിതാ, മുഖത്തിൽ 'സ്വഗതം' കഥിപ്പൂ!

48

ഇതു കേൾ വരവാനി, കൃഷ്ണമേനോൻ
 കശലൻ സാമിതിയിൽ പ്രസിദ്ധിചേന്നോൻ;
 ഇവനെ സ്വയമായ് വരിക്കിൽ നീയും
 പുരകീർത്തിക്കയി, പാത്രമായ്ജൂവിക്കും.

44

തുലുംവിട്ടുള്ള നല്ലസ്തകത്തിയെഴുതി-
 ത്തിത്തിടും കീർത്തിയോടും
 ചൊല്ലാളും സ്രീസമാജം പലതിനു പതിവിൽ
 കായ്ക്കൾപിതമാനും
 നല്ലോണം കാന്തനാൽ തൻമുഖവുരവഴിയായ്
 സന്തതം സ്തുത്യയായും
 സോല്ലാസം നേ 'കലേശ'പ്രതിമസുവദനേ,
 വാണിടാം സൗഖ്യമായി.

45

അരികിലങ്ങു വസിപ്പൊരു വീരനാ,-
 ണരിക,യച്ചതമേനവനെന്നതൻ;
 വിഭത്തനഞ്ചൊടു കൊച്ചി ഭരിച്ചതിൻ-
 പിറകു പാലിയകായ്ക്കുമുരേറുപോൽ.

46

ഉറത്താരിൽ പ്രണയം കവിഞ്ഞു ചിരിച്ചു-
 ണ്ടീടം മഹാനാമം പൂമാ-
 നത്രേ *കേശവമേനവൻ പുകച്ചെഴു-
 ന്നാ രാജ്യസംസേവകൻ;
 ഭർത്താവായി വരിക്കുകിൽക്കമനി, തേ
 കേൾക്കാം “ബിലാത്തിക്കെഴും
 പൂത്താനങ്ങൾ” വിശേഷമായവ പഠി-
 ച്ചിട്ടുണ്ടു വിഭാഗവൻ.

47

കൊണ്ടാടുന്ന ഗുണങ്ങളും മഹിതമാം
 ‘ഗോപാല’സാഹായ്യവും
 കണ്ടാലുള്ളൊരു മേന്മയും പ്രഭുതയും
 പൂണ്ടുവേരീയിവർ
 പണ്ടാപ്താണു ചരണചോൽ കരബല-
 ത്താൽക്കീർത്തി നേടിട്ടുവോർ
 പണ്ടാലാഭിധരാം സമോദരർ മഹാ-
 ന്മാരാണരിഞ്ഞീടുക.

48

അവരെവരിലിന്നൊരുത്തനെ -
 ഓവനായ് തനപി, വരിച്ചുകൊള്ളുകിൽ
 നവമാം പല മേന്മ ബാലികേ,
 തവ ചേരം ബഹുമാനവും വരും.

49

മുന്നിൽക്കാണൊരു 'ഭൂസരേന്ദ്ര'നമലൻ
 പാണ്ഡിത്യവാദാശിയാം
 പുനശ്ശേരിയിൽ നമ്പിയാണിവനെ നീ -
 യിപ്പോൾ വരിച്ചിടുകിൽ
 ചൊന്നൊക്കത്തരം, സംസ്കൃതത്തിനു സപ -
 തീഭാവഗവ്വത്തൊടേ
 മുന്നിൽ തേ വിമരിച്ചിടാം സരസകാ -
 വ്യയം പഠിച്ചെന്നുമേ.

50

കള്ളം വിട്ടിതു കാൺക, നിന്നരികിലായ്
 നൈമലൃതോരുനൊരാ
 വെള്ളപ്പഞ്ചിമിയാൽ നിനക്കുചിതമാം
 നൽസമാഗതം ചൊല്ലുവോൻ

വള്ളത്തോൾക്കു ചിയാണു, ചേൾക്കുകിൽ നറും-
 ശൃംഗാരചദ്യങ്ങളും-
 ലുള്ളം ശീതളമാക്കി നിന്നെയനുലാ-
 ക്കിക്കും വിനാ സംശയം.

51

നാലപ്പാടനിതാണു, തന്നുടെ മരി-
 മുള്ളോരു കാന്തയ്ക്കേഴും
 ചേലൊക്കും ഗുണമൊക്കെയോഞ്ഞൊഴുകുമ-
 കണ്ണീരൊടുങ്ങാത്തവൻ;
 നീലത്താമരയൊത്ത നീണ്ടിഴി, നിന-
 ക്കീന്നിപ്പൂമാണെങ്കിലീ
 മാലത്യന്തമയാൾക്കു ചേന്നതു കുറ-
 ക്കാനൊട്ടു സാധിക്കുമേ.

52

ഉള്ളൂരേഴും കവിവരൻ പരമേശ്വരയ്യ-
 നുള്ളൂരിലൊക്കെയറിയുന്ന മഹാനുഭാവൻ
 ഉള്ളിൽക്കുചിഞ്ഞ രസമോടവനേ വരിച്ചാൽ
 പുളിക്കുരംഗമിഴി, തേ പുരുസൗഖ്യമാളും.

53

അമൃതാരുണാക്ഷിനല്ലും പലപല പലഹാ-
 രങ്ങൾ തിന്നും, പ്രബന്ധം
 നിമ്മിക്കും രാജരാജാദികളുടെ സതത-
 സ്തോത്രസൽപ്പാത്രമായും
 അമ്മട്ടഭോഗലബ്ധിക്കടിതൊഴുചവർത്തൻ
 സേവയാൽ പ്രീതയായും
 സമ്മാദിക്കാം പരക്കൻകവിത വിതരമി-
 പ്പട്ടർത്തൻ പത്നിയായാൽ.

54

സ്വരാജ്യഭക്തർക്കഭിമാന്യനായ
 കുറുമെഴും ഭൂസുരനാണിതായ്!
 വരികുകിൽ ഖാദിയുടുത്തു ചക്ക
 തിരിച്ചു വാഴാൻ തവ ഭാഗ്യമോലും.

55

കേൾക്കാകും ചെവികൾക്കു ഗാന്ധിചരിതം
 പുണ്യം സ്വഭാവോജ്വലം;
 നല്ലൊകം കണവന്നടുക്കുവതിനായ്
 വസ്യങ്ങൾ നൽകുകയിൽ;
 പാക്കാകും സുഖമാൻ ജാതിയെ മറ-
 ന്നിന്നീ മഹീദേവനേ
 വേൾക്കാൻ കാമിനിമാലികേ, കരളിൽ നി-
 യിപ്പോൾ നിനച്ചിടുകിൽ.

56

സ്വൈരം റാട്ടു തിരിച്ചു നല്ലൊരു തഴ-
 വാൻള്ള തൻകൈകളാൽ
 നിരന്വേദിച്ചുകുടങ്ങിക്കിതിസുരൻ
 നന്നായ് തലാടിവേ,
 സാരംഗാക്ഷി, മടിച്ചു വാങ്ങരുതേ,
 ശ്രീഭാരതകുമാര-
 ത്താരിൻ സേവയിലുറ പൂണുമിവതാ-
 നാജ്ജിച്ചുവല്ലോ വരം.

57

ആഞ്ജനേയസമരൂപനെങ്കിലും
 കഞ്ചസായകുറ തുല്യനെന്നതാൻ
 നെഞ്ഞിലോക്കുമൊരു രാമമേറവൻ
 തുംഗമാടവുപുത്രനാണിവൻ.

58

കുന്നിന്മേൽ വാണു നിത്യം നൃപരന്യഭീവ-
 ന്ദിക്കുവാൻ പുനീട്ടന്നോർ
 തന്നീടും കഷ്ടവാങ്ങിട്ടുനവധി ധനമാ-
 ജ്ജിച്ചു വൻപ്രേരഡിയോടെ

തനപീമെഴുലേ, നിനക്കുവെപ്പാട്ടു മഹിമയെഴും

‘റാണി’യായ് വാണുകൊള്ളാം -

മിന്നി വൈരൂപ്യമോക്കാതിവനെ വിരവിൽ നീ
മാലയിട്ടീടുമെന്നാൽ.”

59

പ്രിയമെഴുമൊരു തോഴിയേവമോരോ

നയവചനങ്ങൾ പറഞ്ഞിടുന്നതെല്ലാം

കുവലയമിഴി കേട്ടു കേട്ടതില്ലെ -

ഒന്നൊരവിധമനു നടന്നിതാസ്സുദസ്സിൽ.

60

കരക്കരിംകഴലി തങ്ങലിലാറെയുന്താൻ

കരംതൊടാതപടി കണ്ടതുമില്ലയെന്നായ്

പുറം കൊതിച്ചുമരുവുന്നൊരു കാമിലോകം

മുറും സദസ്സിലുടനേ സ്സുടമായറിഞ്ഞു .

61

അപ്പോൾ കുമാരിയുടെ താതനിറങ്ങിനിന്നു

ചൊല്ലൊങ്ങിടുന്ന സഭയെസ്സുതരാം വണങ്ങി

ഉല്ലന്നമോദമിതുപോൽ മുദിയായ വാക്യം -

മല്ലം പറഞ്ഞു പുരുഗൗരവഭാവമോടെ:

62

“ചൊല്ലാളുപടിയാൻ സ്വയംവരസഭാ-
 മധ്യത്തിൽ ചെച്ചാണതാൻ
 കല്യാണാംഗികൾ കാന്തനെഞ്ചുത വരി-
 ച്ചീടുന്ന ശീലം പുരാ;
 ചൊല്ലാമേകനമാത്രമസ്സൂതമു-
 ണ്ടാകുന്നകൊണ്ടേറ്റവും
 വല്ലായ്മയ്ക്കിട മാക, മായതരിവു-
 ണ്ടല്ലോ പുരാണങ്ങളിൽ.

63

ആ യാജ്ഞാസനിയുടെ സംവരണം കൊതിച്ചു
 ഭൂവാലർതമ്മിലെതിരിട്ടു ചിണങ്ങിയില്ലേ?
 ചേലായ് സുജാത പൃഥുഭൂപനെ വേട്ടമൂലം
 ശ്രീഭാരതക്ഷിതി മുഹമ്മദരാക്രമിച്ചു.

64

മംഗലാംഗിയുടെ മാനസത്തിച്ചു-
 ജ്ജിംഗീതം വെളിവിപിന്നു ചൊല്ലുകിൽ
 ഇങ്ങൊരാളൊഴികെ മറ്റു സർവ്വരും
 നിങ്ങളിൽ ബാഹു മുഷിച്ചിലാന്നിടം.

65

ആകയാൽ കമനിയൊരൊന്നു തൻ-
 നാഥനായിര വരിച്ചതെന്നു ഞാൻ
 നാളെയുള്ള കടലാസുകൾവഴി-
 ക്കാകമാനമായിച്ചുകൊണ്ടിടാം.”

66

ചീത്തമാദമൊട്ടു മോവൻ തദാ
 വാത്തയിങ്ങനെ പറഞ്ഞു നിത്തവേ
 ആന്തിതാസ്സഭിക, ഭജതോതുകിൽ
 ചത്തുമാരു വകവെച്ചിടാ ദൃഢം.

67

സഭ തടടിയി പിരിഞ്ഞു; കാമുകന്മാരൊരോരോ
 വഴി നിജനിജദേശം നോക്കിയന്നാൾ നടന്നു,
 വടിവെഴുമരയന്നപ്രൗഢസഞ്ചാരിണിക്കു-
 ള്ളകമവനവനിൽത്താനെന്ന വിശ്വാസമോടേ.

68

പിറൊന്നാൾ പുലരെയ്ക്കു പത്രികകളിൽ
 കാണായി തനപംഗിതൻ
 തൊരില്ലാതൊരു നിശ്ചയം പരിണയം
 ചെയാതിരുന്നീടുവാൻ;

മുറും തൻവരണത്തിനെത്തിയ യുവാ-
 ക്കുന്മാരിലന്നാരിലും
 കുറുകാണിപ്പേണിയാൾക്കു കരളേ-
 തുത്താനലിഞ്ഞിപ്പുഴപാൽ.

69

എന്തോതുന്നു പിതാവിനുള്ളിലതിയാ-
 യുണ്ടായൊരാ ലജ്ജയും
 വന്തൊക്കും മലയാഗ്രാമീച്ച രസിക-
 നാക്കുറു-സന്താപവും?
 വെന്തൊരുള്ളൊട്ടു പങ്കിതൻ പുതുപരി-
 ക്കാരത്തിനൊത്തുള്ളതാം
 താനോന്നിത്തമമോ ശപിച്ചു പല വാ-
 ക്കോതീടിനാർ തങ്ങളിൽ.

70

തൻ വാച്ചൊരാശങ്കിടിപ്പേവുമല്ലയാൽ
 തേജോവധം വന്നൊരു സാധു മേനവൻ
 സ്വജീവിതത്തിൽ കൊതിവിട്ടു സന്യസി-
 ച്ചുന്മാ ഗമിച്ചാൻ പരദേശമെപ്പൊഴേ.

71

ത്രിജഗൽപ്രഭുവായൊരംഗജൻതൻ
 വിജയസ്തംഭമതായനേകവഷം
 ബത പങ്കി വിളങ്ങിയെങ്കിലുംതാ-
 നവര കന്യാസ്ഥിതി വിട്ടതില്ലപോലും.

72

ചൊല്ലാളംപടി മേനവൻ പ്രഭുത കാ-
 ട്ടീടാൻ കഴിച്ചുള്ളൊരാ-
 കല്യാണാത്സവഘോഷവും സഭയിലു-
 ണ്ടായുള്ളൊരാ വാഗ്ത്തയും
 മല്ലാക്ഷീമണി പങ്കി പഞ്ചശരനെ
 ദേവീച്ചു ജീവിച്ചതും
 ചൊല്ലാറുണ്ടവിടത്തിലുള്ള ജനമി-
 പ്പോഴും പരീമാസമാൻ.

സിനമാതാരം

കന്നാട സർഗ്ഗം

മണലൂർനഗരേ മൂന്നം,
വമികാഗാരനായിക
വസിച്ചു ഭക്ഷ്യവേയാദി
വിരൂ ജീവിച്ചിരുന്നവരും.

1

അവർക്കു വഴിപാക്കുമാ-
രാരിലാ ജാതയായിപ്പോൽ,
അതിസൗന്ദര്യ പതിയായ്
'തായി'യെന്നൊരു കന്യക.

2

വത്താണ്ടു തികയുമുന്വേ
 ലോഭംകൊണ്ടമ്മയാലവർ
 വാനമസൽക്കാരപുത്തിക്കാ-
 യപ്പിക്കപ്പെട്ട രാത്രിയിൽ. 3

കൃമേണ കാമശാസ്ത്രത്തിൽ -
 പാണ്ഡിത്യപ്പുകഴാൻവർ
 സുലോചനാഖ്യ കൈക്കൊണ്ടു
 ചെന്നെത്തി മദിരാശിയിൽ. 4

ആ മഹാപുരിയിൽ വാണു
 രചിരാഭരണാഞ്ചര
 യുവമാനസവിത്തങ്ങൾ
 ഹരിച്ചാർ സൈപരചാരിണി. 5

അനവദ്യോഗപുഷ്പത്തിൻ
 യൗവനാഭോഗമാധുപിയെ
 നകരാൻ ചുറ്റുമേ കൂടി
 വിത്തപാളികൾ സസ്പ്രഹം. 6

രാജാക്കൾ വർത്തകന്മാരു -
 മുദ്യോഗസ്ഥജനങ്ങളും
 അവർതൻ സേചയെക്കാരത്തു
 ഹൃദയപാരത്തിൽ വാസമാത്. 7

അല്ലകാലത്തിനിടയിൽ
തനിക്കുണ്ടായ മേന്മയാൽ
ശ്രമാദരകളായ്ത്തീർന്നു
മറുളള ഗണികാജനം. 8

നന്തനം ഗീതമിവയിൽ
മറുളളോർ മേന്മ കാട്ടിടാം;
പുരുഷപ്രീതി നേടിടാ-
നിവരതാനെന്നു കേൾവിയാൽ. 9

അവളെക്കാണുവാൻ വന്നാ-
നൊരനാൾ സുന്ദരേശപരൻ,
ചലച്ചിത്രപടശ്രേണി-
നിമാണാലയനായകൻ. 10

ഹിക്ഷണ്ഡലഭാരത്തിൻ
വ്യഥയാൽ കാതു തൂങ്ങിയും,
ചുവന്ന കങ്കമപ്പൊട്ടു
നൊറിയിൽ തെല്ല ചാത്തിയും, 11

കോതിവെച്ചുള്ള മുടിയിൽ-
ശ്യാരാഗം ചുരട്ടിയും,
വളർമേൽമീശതൻ കൊമ്പു
മെഴുകിട്ടു വളച്ചുമേ, 12

പല കൂട്ടുകൾ ചേർത്തുള്ള
 താംബൂലത്താൽ സുരക്തമായ്
 വിടന്നൊരധരത്തിനേ-
 ലല്ലയാസം തുളുമ്പിയും, 13

പൊന്നു കെട്ടിയിടയ്ക്കല്ലാം
 മിന്നും പല്ലുകൾ കാട്ടിയും,
 ശൃംഗാരരസഭാവത്തിൽ
 കണ്ണു തെല്ലൊന്നിളകിയും, 14

ചേലഴും പല രത്നങ്ങൾ
 ചേരും പൊൻമോതിരങ്ങളാൽ
 വിളങ്ങും വിരൽ കാണമ്മാ-
 റോരോ ഭാവങ്ങൾ കാട്ടിയും, 15

വിതിയിൽ കസവുളളാരു
 സ്വപ്നാംബരമണിഞ്ഞവൻ
 കൈ വീശി, കൈത്തുകും ചേറി
 വന്നേറീ കാമസന്നിഭൻ. 16

സവ്യവേശ്യാംഗനാലോക-
 സമാരാധ്യൻ യുവാവവൻ
 വരവേ, മുകിൽ കണ്ടുള്ള
 മയിൽപോലായി മങ്കയാൾ. 17

വിടഞ്ഞെഴുന്നേറ്റു വേഗം
 സംഭ്രമപ്രശ്നയാക്ഷല
 സുന്ദരേശ്വരനെത്താണു
 തൊഴുതാൻ വിനയത്തോടെ.

18

വിലാസവിസ്മയൈശ്വര്യം -
 മന്ദാക്ഷസ്തരിതാസുയാൽ
 സൽക്കരിച്ചിതു കല്യാണി -
 യതിമിശ്രേഷ്ഠനെ സ്വയം.

19

വെണ്ണിലാവൊളിയെത്താനേ
 വെല്ലും പുഞ്ചിരിയോടവൻ
 പിന്നെപ്പാകയാൽ മന്ദം
 കടാക്ഷാലാവലോകിനി.

20

“ധന്യ ഞാനിന്നു സുമതേ,
 തപശ്ശുഭഃഗമനത്തിനാൽ;
 ചേശ്വരനശിരോഭൂഷ -
 യായിതിന്നെന്റെ ചേവടി.

21

സിനമ്മാതാരനിമ്നാണ -
 വിധാതാ ചങ്ങതാൻ വിഭു;
 നടരാജൻ ഭവാൻ; ശ്രീമാൻ
 നിതന്നെ പുരുഷോത്തമൻ.

22

നിന്റെ ചേവടി കൂപ്പാനായ്
കാത്തുനില്ക്കുന്നു സർവ്വഭാ
സമ്യസേനയ്ക്കുസമ്പന്ന
മാരാം വാരവരാംഗിമാർ.

28

അല്ലപുണ്യകളായോർ
ലഭ്യമല്ലാത്ത സംഗമം
ഇന്നു കൈവന്നു ഭാഗ്യത്താ,-
ലിപ്പാരിൽ ധന്യധന്യ ഞാൻ."

24

സ്തുതിവാക്കുകൂടിവണ്ണ-
മോതിനില്ക്കുന്ന മകയെ
പ്രേമപ്രമയനയനൻ
നോക്കിനാൻ സുന്ദരേശ്വരൻ.

25

ആ വീക്ഷണസുധാസേകം
മേനിയിൽ പ്രചരിക്കവേ
ആലിംഗനസുഖം തനപി-
യാരാലഭിനയിച്ചിതേ.

26

രോമാഞ്ചകവചം പൂണ്ടു
നില്ക്കും തരുണിയോടവൻ
സന്ദേശമോതിനാൻ ചാട്ട-
വചനം നടപുഗവൻ:

27

“സൽപ്രമവർഷിയാം നിന്റെ
വാക്കാൽ ഞാൻ പ്രീതനായ് പ്രിയേ!
രൂപമാധുരിയാൽപ്പോലെ
മൊഴിയാലുമനന്യ നീ.

28

വർഷിക്കുന്നു ശുഭേ, നിന്റെ
കീർത്തിയീ നാട്ടിലൊക്കെയും;
അപ്പപ്പസായകം നീയാ-
ണംഗജനാവിനോമനേ!

29

മാരിണീ നീ ലോകചിത്ത-
മാരിണീരൂപഭംഗിയാൽ;
വാരുണീവ രസോദ്ഭവ-
കാരിണീ ഭാരതീ തവ.

30

സുചിരൈത്യകൃസമ്പുഷ്ടം
പ്രണയം നിന്നിലുണ്ടു മേ;
ധന്യേ, സഫലമാകട്ടെ
നിന്നാശ്ലേഷസുഖത്തിനാൽ.

31

ഇതിലും മീതെയായുണ്ടി-
ന്നൊരു കായ്മുരജ്ജുവാൻ;
വഴിപോൽ കേട്ടു നീ വേണ്ട-
പടിതാൻ തീർച്ചയാക്കണം.

32

ബഹുകാമകസംഗത്തി-
ലീവിധം ജീവിതം പൂമാ
നഷ്ടപ്പെടുത്തുന്നു, കഷ്ട-
മെന്തിനായ് ദന്തിഗാമിനി?

33

ക്ലീബരജ്ഞർ ധനത്താൽതാൻ
മേന്മ ചേരുന്ന മൃഗരീതി
നിന്റെ താരുണ്യസമ്പത്തു
വ്യയചെയ്യുന്നു നിശ്ചയം.

34

നിന്റെ നിസ്തലലാവണ്യ-
വിഭവോചിതമാംവിധം
ധനമാജ്ജിക്കുവാൻ തക്ക
കാലമാണിതു, ബാലികേ.

35

രാത്രിസൽക്കാരവാണിജ്യം-
കൊണ്ടുണ്ടാം ധനമെങ്ങുമോ!
സിനമ്മാലോകസമ്രാജ്ഞി-
യയാഭ്യുണ്ടാവതെങ്ങുമോ!

36

ദാസിതൻ ജീവിതം രൂപ-
സൗന്ദര്യങ്ങൾക്കു നാശമാം;
സിനമ്മാവൃത്തിയാൽ ബാലേ,
വർഷിക്കുമവ നിണ്ണയം.

37

ലോകരെല്ലാപരം കണ്ടു
കൊണ്ടാടേണ്ടുന്ന ചാരുത,
ഹവിസ്സു ശ്വാനർവ്വോൽ, മൃഗം-
കാമുകന്മാർ ഭുജിയ്ക്കുകയോ? 88

പുകഴ്ത്തുവെട്ടെ വേട്ടുപ-
സൗന്ദര്യം പത്രസഞ്ചയം;
നിൻചിത്രം ലാലസിക്കട്ടെ
മാസികാവലിയിൽപ്പരം. 89

നാട്ടിലെല്ലാം പരക്കട്ടെ,
നിന്റെ സാരസ്യസൗരഭം;
സിനമ്മാതാരമായ്ത്തീർന്നാ-
ലുണ്ടാം ഭാഗ്യങ്ങളെന്തുവാൻ? 40

അതിനാൽ മധുരസ്വരം-
വദനേ, മടി വിട്ടു നീ
യോജിക്കു നമ്മൊടി നല്ല
ചിത്രനിർമ്മാണജോലിയിൽ." 41

സുന്ദരേശ്വരനിവർണ്ണം
ചൊന്ന വാക്കുകൾ കേട്ടവൾ
സകമ്പസേപസമ്പന്ന-
വപുസ്സായ് വിലസീടിനാൾ. 42

വിന്നെ മന്ദാക്ഷമധുരം
 വറഞ്ഞു വികവാണിയാൾ:
 “അനുഗ്രഹീതയീദ്രാസി
 നിന്റെ നന്മൊഴിയാൽ, പ്രഭോ! 43

നല്ല കാലത്തിലുണ്ടാകും
 കലാണങ്ങളുടിക്കൂടി;
 അല്ലെങ്കിലീവിധം ഭാഗ്യം-
 ചെല്ലാമെങ്ങനെ ചേന്നിടും? 44

ഭവദർശനമേ ഭാഗ്യം;
 നീ കാമിപ്പതു ധന്യത;
 അതിലുംമീതെയാണിന്നീ-
 ജ്ഞാൻ ചെങ്ങോരാനുഗ്രഹം! 45

പുരുഷപ്രീതിയൊന്നിനു
 സമപ്പിച്ചൊരു യൗവനം
 അധികം നിലനിൽക്കില്ലെ-
 ന്നറിയാത്തവളല്ലിവൾ. 46

അല്ലകാലംമാത്രമുള്ള
 താമസ്യത്തിൽമുനാജ്ജനം
 ദുഷ്ടരേതന്നെയെന്നും ഞാ-
 നറിയുന്നു, മഹാമതേ! 47

വൃദ്ധന്മാർ വിത്തമത്തന്മാർ
 ക്ലീബരേയുമൊരേവിധം
 പുണർഭിനയിക്കുന്ന
 രാഗത്താലെത്താൻ സുഖം?

48

രൂപസാരസ്യസമ്പന്ന -
 മാരാം ബാലികമാർ പരം
 ഏതൊന്നിലാണു നാകത്തെ
 വിട്ടിപ്പോൾ കൊതികൊൾവതും;

49

ഗാഢസ്വപ്നം, ഭർത്തൃശൂഷ, -
 മാനുഷം മാത്രപദം ശുഭം
 ഇവ കൈവിട്ട വാണരീപ്ത -
 തെന്തു രാകേടുവക്ത്രമാർ;

50

ഏതൊന്നിലാശയാലെന്നും
 ദീർഘനിശ്വാസവിനരായ്
 കേഴുന്നു സർവ്വഭോഗങ്ങൾ
 ഭുജിക്കും റാണിമാർകളും;

51

ഏതൊന്നാൽ ധനമാജ്ജിപ്പാൻ
 മാഗ്ഗുമായ് മങ്കമാഷ്ടമോ;
 അച്ചലച്ചിത്രനിർമ്മാണ -
 മാക്കാണിഷ്ടപ്പെടാത്തതും?

52

ഇന്നതൊട്ടു ഭവാൻ സ്വാമി;
കാത്തൻ, പ്രാണാധികപ്രിയൻ;
അന്നനുചിന്തയായങ്ങേ -
സ്നേഹിക്കാം ഞാനനാരതം.”

58

രണ്ടാം സർഗ്ഗം

അചിരേണ ചലച്ചിത്രം -
നടിയായ്. കീർത്തിപ്പുണ്ടവൾ
നവരൂപാന്തരപ്രാപ്ത
ശോഭിച്ചിതു സുലോചന.

1

ആടിയും പാടിയും ദേഹം -
മോടി കാട്ടിയുമങ്ങനെ
കേടകുന്നവൾ വിബുധതി
നേടി ചിത്രങ്ങളിൽപ്പരം.

2

ശൃംഗാരം മസവിച്ഛിത്തി.
കൂടാതഭിനയിക്കുവാൻ
അവൾക്കു കിടയില്ലെന്നു
വാഴ്ത്തീ സാമജന്മരാം ജനം.

8

കടക്കണ്ണിൻ വിലാസത്താൽ,
മനം കടന്നു കൊഞ്ചലാൽ,
വീനസ്സുനാഡ്യമാം മേനി-
കൊണ്ടു കാട്ടുന്ന ചേഷയാൽ,

4

അനതുംശുകസംലക്ഷ്യ-
ദേഹാവയവഭംഗിയാൽ,
പാല്പഞ്ചിരിപ്പൊലിമയാൽ,
തേനലാവുന്ന വാകിനാൽ,

5

സിനമ്മാലാകസമ്രാജ്ഞി
യെന്ന പേരചിരാലവർ
സമാജ്ജിപ്തിതതേമട്ടിൽ
ധനവും ഘനകേശിനി.

6

രാജോചിതമഹാമർദ്ദം-
മൊന്നിൽ ഭൃത്യഗണത്തൊട്ടും
സമൃദ്ധവിഭവത്തൊടെ
തനപി വാസം തുടങ്ങിനാൾ.

7

അതിലെ ശ്രേഷ്ഠമായുള്ള
ഗൃഹോപകരണങ്ങളോ,
സമ്പൽസമൃദ്ധിപോൽ, ശിഖ-
ഭംഗിയും കാട്ടിടുന്നതാം.

8

ചീനാംബരവിതാനങ്ങളെ..
 ഉന്നലും രത്നകുഞ്ചവും
 അപ്പസ്തംഭികസാമഗ്രി..
 കൊണ്ടെഴും ഭാജനങ്ങളും 9

ശീതോഷ്ണഭേദമില്ലാതെ
 നിത്യം സുഖദമായീടും
 ഗൃഹാന്തർഗമ്യശീശ..
 വിഭവത്തെജ്ജയിപ്പതാം. 10

ആശ്ചര്യമെന്തെച്ചൊറിയുണ്ടു,
 പാരം കാന്തികലനതായ്
 നാനാകസുമസമ്പന്ന..
 മായൊരുദൃഗവാദിക. 11

ക്രിഡാതടാകമന്യൂന..
 ഭംഗി ചേൻള്ള മണ്ഡപം,
 യന്ത്രധാരകളീവണ്ണ..
 മാരാമം ചിത്തമോഹനം. 12

കലാംഗനഞ്ജ ചേരുന്ന
 ചാരുചർച്ചകളോടവൾ
 സുജനപ്രീതിയേ നേടി..
 യങ്ങു വാണാൾ സുലോചന. 13

സപ്താർച്ച നിരതന്മാർതൻ
സമാജങ്ങളിലും ക്രമാൽ
അവരും തന്റെ നിലയ്ക്കൊത്ത-
പോലെ ചെയ്യാൻ പരിശ്രമം.

14

കൈയയച്ചവളോരോരോ
ധർമ്മങ്ങൾക്കേകിനാൻ ധനം
സമുദായസമുദ്ധാര-
സേവനത്തിൽസ്സലോചന.

15

അവരുംതൻ ഖ്യാതി പത്രങ്ങൾ
വളർത്തിച്ചൊല്ലി നിത്യവും;
'അഭിജാതകലസ്ത്രീ, സ-
ദൃത്ത്'യെന്നോതിനാൻ ജനം.

16

തൽപ്പൂർവ്വചരിതം പിന്നെ
പത്രലേഖകനെന്നൊരാൾ
എഴുതിക്കണ്ടു ചേരുന്ന
ചിത്രസാമഗ്രിയോടമോ!

17

“മരു ജന്മികലത്തിങ്കൽ-
ജ്ജനിച്ചോളാണുപോലവരും;
കലാച്ചുത്തിയിലെത്തുകയും-
കൊണ്ടുതാൻ നടിയായതാം.

18

ആഭിജാത്യം, ധനം, വിദ്യ-
 യിവകൊണ്ടാധ്യയാകയാൽ
 ഇവളെത്തീണ്ടിയിട്ടില്ല
 ധനലോഭാദിദുഷ്ടം.

19

കലാജീവികളിൽക്കാണ്
 കാവ്യമെന്നയാദികൾ
 ചെറുമീത്തനപിയിൽ കാണി,-
 ലിവളോ നൃത്തലക്ഷ്മിയാം.”

20

പലതിമ്മട്ടു പത്രങ്ങൾ
 പതിവായ് ചെയ്ത കീർത്തനം
 ക്രമേണ വിസ്മരിപ്പിച്ചു
 തൽപ്പൂർവ്വചരിതത്തിനെ.

21

ധനം പ്രശ്നാഭനംചെയ്യ-
 മത്രേ മാലിന്യമൊക്കെയും;
 ധനത്താൽ വെണ്മപ്പുഴുവോൽ
 ദുർമ്മലീമസവൃത്തിയു!

22

കോഴ നൽകിക്കുറിപ്പിച്ചു
 പത്രലേഖനസഞ്ചയം
 മാനവും സ്ഥാനവും നൽകി-
 യവർക്കു രാജധാനിയിൽ.

23

വണ്ണോജപലസുമം മൂടും
വിഷവൃക്ഷംകണക്കിനെ,
ചെമ്മതാൻ വെച്ചിയിൽക്കാട്ടി
വാണാളേവം സുലോചന.

24

അവർത്തൻ വായുവേഗത്തി-
ലോടും വാഹനമെന്നുമേ
സന്ധ്യയ്ക്കു കാണാം വാരാശി-
തീരത്തിൽ ചെന്നുനില്പതായ്.

25

സന്ധ്യാനിലവരിഷപംഗ-
മേല്പൊന്നെത്തും മഹാജനം
കണ്ടു കൊണ്ടാടിനാർ ച്ചാത-
യാമാ നടന്നറാണിയെ.

26

ശരൽക്കാലാംബുദോത്സംഗ-
സംഗീതാം ചന്ദ്രലഖപാൽ,
തൻവാഹനത്തിൻ വെണ്ണട്ട-
മെത്തയിൽ ച്ചാമിവാഴുവോൾ,

27

പാല്പഞ്ചിരിത്തുന്നിലാവു
തുകിഷ്കളിർമയേറുവോൾ
ലോകം പുതുമ്പുണന്ന
സാരസ്യാംശു പൊഴിപ്പവൾ,

28

സുലോചന ദിനാന്തത്തി-
ലങ്ങു ചെൽവതു കാണുവാൻ
പതിവായ്ക്കുടി പലരും
സ്ഥാനസ്ഥിതികൾ വായ്ച്ചവർ. 29

തൻസവാരികഴിഞ്ഞെത്തും
നേരം സൽക്കാരവേളയാം;
ഉപചാരഗ്രഹംതന്നി-
ലുസവംതന്നെയൊമതു. 30

ജഡ്ജിമാർ, പണമേറുന്ന
വക്കീലന്മാർ, വണിഗപരർ
സചിവോത്തമ, രാജോഗ-
മേന്മ കാട്ടുന്ന വീരരും, 31

പലരും പതിവായ് സായം-
കാലത്തത്തനപിതൻ ഗൃഹം
വന്നു നാടുകുലാലക്ഷ്മി-
പൂജയിൽ പങ്കുകൊണ്ടുപോൽ. 32

മൂന്നാം സർഗ്ഗം

അന്നൊരിക്കൽ വസന്തത്തിൽ-

ലര പൂ ചാത്തി നില്ക്കുവേ,
പതിവൊത്തവളന്തിക്കു
പ്രാപിച്ചു വാർത്തിൻ തടം.

1

ലോകത്തിൽ വ്യാതിയേറുന്ന

മദിരാശികടൽപ്പാറ

സന്ധ്യാക്കരസംശ്ലേഷം-

കൊണ്ടു ശോഭിച്ചിതോറവും.

2

തിരമാലകൾ തല്ലിപ്പോയ്

വാങ്ങും സൈകന്തഭൂമിയിൽ

ബാലരാത്രി കളിക്കുന്നതു,

ധാത്രിമാർ നോക്കിനില്ക്കുവേ.

3

വിശദം ധര തൂക്കുന്ന

പുഞ്ചിരിപ്പായ ചേന്താ

വെണ്മണൽത്തട്ടു വാരാശി-

വേലത്തോറുന്നു കാന്തിയെ.

4

ഏലാവനസുഗന്ധത്തെ -

പേരിടുകിണമായതൻ

ചരിച്ചു പ്രമദാലോക -

ചേർത്തുവാട്ടി മന്ദമായ്.

5

അവിടെച്ചേച്ചുയാ, ചിച്ഛ-

നോക്കിനാൽ, തൻ നടുപ്പിനാൽ,

ജനമദ്ധ്യത്തിലും കാമി.

ജനം പൂജിപ്പു മാറനെ.

6

ആ നല്ലേളിസ്ഥലത്തിലു-

തോഴിമാരൊത്തു തനപിന്മാൾ

മണിഭൂഷണവേഷാദധ്യ

ചന്നണത്തു സുലോചന.

7

വളർക്കുന്തലിലപ്പശു-

മലർമാലുങ്ങൾ ചൂടിയോൾ

അർച്ചകൾച്ചിളംകാരിൽ

മുഖംഗി വളർത്തുവോൾ,

8

ജപലൽതാടകരത്നങ്ങൾ

കവിചിൽ കാന്തിയേറുവോൾ,

അണിഞ്ഞ കണ്മുഖംകൊണ്ടു

കണ്ണിൽ കാളിമകുട്ടിയോൾ,

9

വകപദാധിമശോണാഭ-
മധരത്തിൽ സ്തരിച്ചിടം
മന്ദസ്മിതവിലാസത്താൽ
ലോകമാകെ മയക്കുവോൾ,

10

നീരാളകണ്യകംകൊണ്ടു
മുടിയുള്ള കുചങ്ങളിൽ
മുക്താദാമമണിഞ്ഞാഭ
ചുറ്റുവാടം പരത്തുവോൾ,

11

ചിത്രവണ്ണാഞ്ചരം ചാത്തി-
പ്പവൽമേനി മറയ്ക്കിപ്പും
കാമുകാക്ഷികളിൽക്കാമ-
കൈതുകം പാരമുവോൾ,

12

സുലോചന, സുശോഭം വ-
ന്നദിക്കുന്നിന്ദുപോലവേ,
സർപ്പമോഹനരൂപം പൂ-
ണ്ടു കാണായി സന്ധ്യയിൽ.

18

അവിടെപ്പെട്ടപഗതയാ വ-
ന്നെത്തീ വാഴൂർ നരാധിപൻ,
രാജ്യശാസന കൈയേറ്റി-
ട്ടേറെ നാളായിടാത്തവൻ.

14

ഭോഗമൃഷ്ടയിലീ ലോകം
മാകെച്ചുറ്റിനടക്കിലും
ജാസംഗ്രഹനംഗന
കിരതപം വഹിച്ചവൻ. 15

റിവിന്ദേര, ലിഡോ, പാരി-
സ്സഥ ഷാങ്"മാൽ മുതൽക്കെഴും
പുഷ്പസായകസാമ്രാജ്യ-
രാജധാനികളൊക്കേവേ, 16

ഭോഗമൃഷ്ടകൃബലംമൂലം
മാറിമാറിച്ചരിച്ചുമോ
നിജവൈതുകസമ്പത്തു
പുല്ലുപോൽ ചെലവാക്കിയോൻ. 17

തിരികെ സ്വപുരം ചെന്നു
ചേരാൻ പോകും വഴിക്കവൻ
മദിരാശിയിൽ വന്നെത്തീ
വരിചാരസമനപിതൻ. 18

കാരോ കാഴ്ചകൾ കണ്ടിട്ടു
കടൽത്തീരത്തു ഭൂപതി
വന്നുചേർന്നിതു സായാഹ്നം
ഭംഗി തെല്ലാസ്വദിക്കുവാൻ. 19

തദ്യുഷ്ടിപഥമന്നാകെ
 പ്രഭാപൂരം നിറഞ്ഞതായ്
 തോന്നുമാറാ നൂപൻ കണ്ടാ.
 നവീടെക്കാമ്യഗാത്രീയെ.

20

നാനാജാതീയസൗന്ദര്യം
 കണ്ടു കണ്ണു മടിച്ചവൻ
 ദൂരവെക്കണ്ടു കൺചിമ്മി
 നിന്നുപോയ് സ്തബ്ധചിത്തനായ്.

21

“ഇവളാരിതു? ലാവണ്യ-
 ക്ഷേമപെറുള്ള ലക്ഷ്മിയോ?
 ദൂരനവദ്യാംഗി, സമ്പൂർണ്ണ-
 ലക്ഷണശ്രീ വഹിപ്പവര!”

22

എന്റെയീ ലോകസഞ്ചാരം
 വൃതമെന്നേ നിനച്ചു ഞാൻ,
 സഹൃദയദൂരവാഗ്ദത്തീൽ
 മകുപ്പുണ്ണിവിവരം നില്ക്കുവേ!”

23

ഈവണ്ണമകതാരിക -
 ലോത്തു നിശ്ചേഷ്ടനായ് നൂപൻ
 നില്ക്കുന്ന കണ്ടു തൻതൊഴൻ
 തൊഴുകൈയോടിയതാതി നാൻ:

24

“ഭാവഭേദങ്ങളാൽ, ഭൂമി-
 പാല, ഭാവൽക്കുചിന്തകൾ
 തെളിഞ്ഞു കാണു ഞാൻ; മോഹ-
 മിതു നന്നല്ല തെല്ലമേ. 25

രാജ്യാങ്കുലസംജാതൻ
 തുല്യബാധവരൊത്തവൻ
 അവിടുത്തെങ്ങു? വാരസ്യം-
 യിവളു?-ങ്ങോക്കുകന്തരം. 26

ഇവർ വസ്യമുടക്കു നൂ
 പരക്കാഗ്രാമമേറു ചാൻ;
 അംഗഗോപനമല്ലിനു
 കാമിപ്പതിവരേതുമേ. 27

സരസാലാപചാതുര്യ-
 മുണ്ടവ, ക്ഷത്വമെന്തതിൽ?
 കൃത്രിമപ്പൂക്കൾ ചോലൊട്ടും
 ഗന്ധമില്ലിവരിൽ പ്രഭോ! 28

വേശ്യാപ്രണയമോന്താകിൽ-
 സ്സന്ധ്യപോൽ ക്ഷണരാഗിലകു
 തീരമാലകണക്കെന്നും
 ചഞ്ചലം ക്ഷണഭംഗമേ. 29

സർവ്വപത്രാമണത്തിങ്കൽ
വൈദേശ്യം പരമേദുവോർ
ചേശ്യമാക്കോക്സ് നൃപതേ
വിഭവം കപടത്തിനാൽ.

30

പ്രേമാഭി നന്മനൈപ്പുണ്ടും,
വാക്കിൽ നിസ്തലചാതുരി,
മുഖമാധുര്യമിവയാൽ
വർഷിക്കുന്നിതു ചേശ്യമാർ.

31

സ്നേഹമില്ലാതെ കത്തുന്ന
പ്രേമത്തിരികൾതന്നൊളി
ചേർക്കില്ല ഹൃദയത്തിൽ
പ്രഭാപൂരമൊരിക്കലും.

32

ഈക്കണ്ടിൽച്ചെന്നുവീഴാല്ല
നിൻമനം നൃപസത്തമ;
വേശ്യാസക്തനൃപന്മാരിൽ
രാജ്യശ്രീ ചേൻ നിന്നിടാ.”

33

അർത്ഥസമ്പുഷ്ടമീ വാക്യം
തോഴൻ ചൊല്ലതു കേൾക്കിലും
ഉൾത്താരിടറിയില്ലംഗ
ഭൂവിൻ മായാബലത്തിനാൽ.

34

വിഷയാസക്തിയും ധർമ്മം
 ബുദ്ധിയും മത്സരിക്കയാൽ
 കുന്നുകാതവൻ നിന്നാൻ
 ചിന്താസന്താനനിശ്ചലൻ. 35

പ്രതിമായിതനായ് സുഷു-
 ഭാവത്തിൽ സ്വാമി നില്പതായ്
 കണ്ടു തെല്ലാശ്വസിച്ഛോതീ
 സചിവൻ വീണ്ടുമിച്ഛിധഃ 36

“എന്നൊഴായി വേർപെട്ടൊ-
 രമ്മരണി മനസ്സിനി
 തപാഗമ നമോർത്തേ
 ദിനം പോക്കുന്നു ഭൂവതേ. 37

‘വിദേശയാത്ര ചെയ്തെത്തു-
 മെൻപ്രാണേശ്വരനിന്നുമോ!’
 എന്ന ചിന്തയിൽ വാഴുന്നതു,
 രാജൻ, നിൻപ്രിയവല്ലഭ. 38

തമ്പുരാൻതന്റെ വരവെ-
 ക്കാത്തങ്ങു പുരവാസികൾ
 എത്ര നാളായൊരുക്കുന്നതു
 പട്ടണത്തെരുവൊക്കെയും. 39

ഇവരതന്റെ കടക്കണ്ണാൽ
ബലനായിങ്ങ വാഴകിൽ
അന്തമില്ലാത്ത മുഖങ്ങൾ
പ്രജകൾക്കുവായിടും.

40

ഇങ്ങ നില്ക്കുവതേ നന്നു;-
ല്ലിവളെക്കാണതും വിഷം;
കാമിപ്പതു മഹാപാപം—
ചോക നാമിവിടുന്നിനി.”

41

തോഴനീവണ്ണമോരോന്നു
കിഴിഞ്ഞു പറയുന്നവ
പാരമേശ്വരവിനൊപ്പം—
മൊഴുകിപ്പോയി നിഷ്ഠുരം.

42

തന്നാഗ്രഹമെതിർന്നു
മിത്രവും വൈരിയെന്നുതാൻ
ഭോഗധൂസരമാം ചിത്തം—
ഒപ്പണം കാട്ടിടും ഭവനം.

43

കാമം വളർന്നു തൻനന്മ
കാണുവാനായിടാത്തവൻ
ഭൂവനോതീടിനാപല്ലം—
മീഷ്ടാകലുഷവക്ത്രനായ്:

44

“മന്ത്രിസത്തമനൊത്തുള്ള
വാക്യം നീ ചൊന്നിതിരൂയു;
ഭൂതോചിതമിനിപ്പെയ്യ-
കൊൾക നമ്മുടെ ശാസനം.

45

ഇവളെന്നവരോധത്തി-
ലവിളംബമണഞ്ഞിടാൻ
യതിക്കു ചേണ്ടുപോ, ചെന്തു
ചെയ്തും സാധിക്കു കാമിതം.

46

എന്തിലാശയവരുകെന്നാ-
ലതു ഒസ്സാധമാകിലും
സാധിച്ചു പാട്ടിലാക്കിട്ട-
കീ വരാംഗിയെ നീ സദഖ.”

47

ഉല്ലംഘിതാജ്ഞതെക്കൊല്ല-
മാ നൂപൻ ചൊന്ന കേട്ടവൻ
വിനമ്രശിരസാ നിന്ന
മൗനസമ്മതമകിനാൻ.

48

നാലാം സൂക്തം

പിന്നെ, രാജാവരോധത്തിൽ,
രമ്യഗാത്രീ സുലോചന
വാണു, രാജാംഗനാശീഷ് -
ഭൂഷാശോഭിതപാദിയാൽ.

1

സുശിക്ഷിതയവൾക്കുള്ള
വശീകരണശക്തിയാൽ
അചിരാൽ രാജ്ഞിയെത്തന്നെ -
കുചിയും സ്ഥിതി നേടിനാൾ.

2

സാരസ്യചതുരാലാപ -
സാമത്വം, വേഷഭംഗികൾ,
രതനൈപ്പുണ്യചിവയാൽ
ഭൂപനെപ്പാട്ടിലാക്കിനാൾ.

3

സുചരിത്ര മഹാരാണി
വല്ലഭസ്നേഹകാതര
മത്സരിപ്പതിനാളായി -
പ്രവളോടൊന്നുകൊണ്ടുമേ.

4

ഉൽഖുല്ലസുമസ്വത്താൽ
ശോഭിക്കും പൂവനങ്ങളിൽ,
സ്നേഹിതർലീലാലയം ചേ-
ന്നുള്ള കേളികളങ്ങളിൽ,

5

ഗിരിസാനുക്കളിൽ, വൃക്ഷ-
കൂടായയിൽ, പുൽത്തടങ്ങളിൽ,
സുലോചന രമിപ്പിച്ചാൾ
കാണതെന്നൊക്കുമലിലയാൽ.

6

നാനാവിഭവസമ്പന്ന-
മായ രമ്യഗൃഹങ്ങളിൽ
സീധുപാനോത്സുകർ പോക്കി
വർഷകാലങ്ങളായവർ.

7

യന്ത്രധാരകൾ ചെയ്യുന്ന
നീർക്കണങ്ങൾ നിറഞ്ഞതാം
മരുതപോതങ്ങൾ ഗ്രീഷ്മത്തി-
ലവക്കാററി തന്ത്രമം.

8

ശരത്ജ്യോത്സാസുഭഗമാം
രാത്രികാലങ്ങളിൽ സുഖാൽ
ചന്ദ്രശാലകളിൽത്തന്നെ
സുഖിച്ചാർ ഭോഗലോലുപർ.

9

കാലഭേദങ്ങളില്ലാതെ
മറൊല്ലാം വിസ്മരിച്ചവൻ
സുലോചനയൊടൊത്തേവം
സുഖിച്ചു ദിനരാത്രികൾ. 10

ഭോഗഭോഗിവിഷംകൊണ്ടു
മലിനാശയനാം നരൻ
തന്റെ കാൽത്തുളോക്കില്ല;
ധർമ്മം വിസ്മരിച്ചുപോം. 11

യുവാവു കാമി ചിത്തത്തിൽ-
ഭ്രമം വേരുന്നിടത്തവൻ
ഗുപ്തമുട്ടലാക്കിക്ക
കുടുംഭസത്വമാണുപോൻ. 12

അവൾ ചൊല്ലുന്നതേ സത്യം-
മഹാവാണരകൾ നീതിയാം;
അവൾതൻ ലോചനാന്തത്തി-
ലടങ്ങി രാജ്യശക്തികൾ. 13

വൃദ്ധാമാതൃർ, ഗുരുക്കന്മാർ,
രാജ്യഭക്തം വഹിപ്പർ—
ദുർഭഗ്നനിവർണ്ണ
വന്നു വാഴ്ന്നരാധിപൻ. 14

ആട്ടുകാർ, പാട്ടുകാർ, മൃതിൽ
പട്ടുതപമിയലുന്നവർ,
അലംകരിച്ചാർ നീല്പുഞ്ചം
ഭൂപമന്ത്രസദസ്സിനെ.

15

അനന്തരതവചിതം
പൊൻകിരീടം തൃജിച്ചവൻ
കൃത്രിമോപലസമ്പന്ന -
മൊന്നണിഞ്ഞതുപോലെയാൽ.

16

ഈമട്ടലസമായ് ഭോഗ -
മൊന്നിൽ ചിത്തം ലയിച്ചവൻ
രണ്ടുമുന്നാണ്ടു സൗഭാഗ്യ -
മുണ്ടു വാന്നാൾ സുലോചന.

17

ജീവിതക്രമമീവണ്ണം
മാറിപ്പോയതിനൊപ്പമായ്
അവർത്തൻ ഗാന്ദുശോഭയ്ക്കു -
മുണ്ടായ്വന്നു വിപദ്യം.

18

സുഖഭോഗങ്ങളും സ്വാദി -
ഭക്ഷ്യവേദങ്ങളും വരം
മാംസമഞ്ജകൾ തനപിഷ
വർദ്ധിപ്പിച്ചു കുമത്തിനാൽ.

19

തൈവല്ലിപോലെ കൃശമായ് -
കുണ്ടിരുന്ന കളേബരം
അവ്യക്തനർകണക്കു
ഗുരുവാക്കി ലഘുക്കളെ.

20

ചാടഭ്രമണവേഗത്താൽ
നൃത്തത്തിൽ കീർത്തിനേടിയോർ
ദേഹഭാരക്ലമത്താൽ സ -
ഞ്ചരിപ്പാൻപോലുമാത്തയാൽ.

21

സമൃദ്ധസാരസുഭേദങ്ങൾ
കാട്ടിശ്ശോഭിച്ചു കണ്ണുകൾ
മലാസമനങ്ങൾതെ
ചിത്രത്തിൽപ്പോലെയായിതേ.

22

അവർക്കു രൂപനാശത്തി -
ന്നനുരൂപമവനുമേ
ബാധിച്ചു മിതമല്ലാത്ത
ഭോഗത്താലിസ്രിയക്കുയം.

23

യൌവനം മാറിടാതുള്ള
കാലത്തും ഷണ്ഡനായതിൽ
തൻസ്രീകൾക്കിടയിൽ ഭൂപൻ
പരിമാസൂത പൂണ്ടുപോയ്.

24

രതസംഗ്രാഹി നല്ലാത്ത
കാതനിൽ പ്രീതിവിട്ടവർ
സുലോചന വരിച്ചാൾ തൻ -
ഭൃതൂർതൻ ശുദ്ധസംഗമം. 25

രാജഗേഹത്തിൽ വാണാലും,
സർവ്വഭോഗം ഭുജിക്കിലും,
ഭോഗലാലസമാർക്കങ്ങളോ
മാനമന്ദാദിചന്ദ്രകൾ? 26

കണ്ടിതെന്നൊരുനാൾ ഭൂപൻ
തന്നെരഗ്രഹസതമനി
ജാരസംഗതയായ് മാര
ലീലചെയ്തവർ വാഴ്ചതായ്. 27

നില്പുള്ള, രാജതല്പത്തിൽ
ഭൂതാലിംഗനനുഷ്ടയായ്
തൻകാത വാഴ്ചതേക്കുണ്ടു
നടുങ്ങി ധരണീപതി. 28

ഒഴുജീവിതവലത്താൽ തൻ -
ചിത്തം മലിനമാകിലും
നിസർഗ്ഗസിലം രാജനും -
പെരുന്തും തെല്ലണൻവൻ, 29

തൻപൂവ്വികർ സമാജ്ജിച്ചു
പ്രതാപം മങ്ങിനില്ക്കിലും
മാനഭംഗത്തിനാൽ വീണ്ടു-
മുജ്ജപലിച്ചു ലസിപ്പുവൻ,

80

തൻകൃപാണം വലിച്ചുരി-
ക്കൊണ്ടു കോപാരണേക്ഷണൻ
സംഹാരമുദ്രനേപ്പോലെ-
ച്ചെന്നു തല്പാന്തികം റൂപൻ;

81

ചിടഞ്ഞതണീറ്റു, വലയിൽ-
പ്പെട്ട പേമുഗമെന്നപോൽ,
നില്ക്കും നികൃഷ്ടഭൃത്യന്റെ
തല കൊയ്താൻ റൂപാലകൻ.

82

അഥ, ശോകഭയാക്രാന്ത-
യായിത്തൻകാലിൽ വീണതാം
സുലാചനയൊടനോതീ
കോപവിസംഖലിതാക്ഷരം:

83

“ഭോഗൈകസൗഹൃദം നീ രാജ-
തല്പം മലിനമാക്കിയോൾ
പോയ്ക്കൊൾക നിർമ്മലം; നാരി-
മതു രാജന്യർ ചെറുപ്പിടാ.

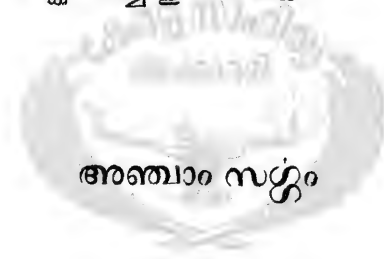
84

ഈ ശുദ്ധാന്തം ഓർപ്പിച്ചു
പാതകത്തിനു ശിക്ഷയായ്
കാതറുത്തിട്ടു വിട്ടുവേൻ!
ചോക നീ ചേണ്ടിടത്തിനി.”

85

വിധിച്ച ശിക്ഷയേല്പിപ്പാൻ
ഭൃത്യക്കാഴ്ചകൾ വേണ്ടുപോൽ
നല്ലി, വാഴ്വർനാധീശൻ
നിഷ്ഠാസിച്ചിതു നാമിയെ.

86

അഞ്ചാം സർഗ്ഗം

കൃതശ്രവണയായ്, രൂപ-
വൈകല്യത്താലുഴന്നവർ
കിംകന്തവ്യജന്ധാ വീണ്ടും
വന്നെത്തി മദിരാശിയിൽ.

1

അവിടെസ്സുന്ദരേശൻ
ഗൃഹപാരമണത്തെവർ
യാചിച്ചു മധുരാലാപ
പൂവ്കാന്തന്റെ ദർശനം.

2

വിരൂപയായ് ബഹുസ്വരപ-
മാംസഭാക്തിയാൽ പരം
അവളെക്കണ്ടു പൂർണ്ണത്തി-
ലുമച്ച സുന്ദരേശ്വരൻ:

8

“എന്തു ഭാഗ്യമെഴുന്നള്ളി
വാഴ്ചമണ്ഡലനായിക
രാജാവരോധമന്യന-
സൗന്ദര്യത്താൽ ജയിച്ചവരം!

4

സാമ്രാജ്യലക്ഷ്മി ലാളിച്ച
തപൽപദാഞ്ചുളളെങ്ങനെ
സമീകൃതമിഹ മന്ത്രിന്റെ
കർമ്മതപം, വരംഗമന?

5

ഇപ്പൊഴെങ്കിലുമോത്തല്ലോ
പൂർവ്വസ്ഥിതിതരെയ്ക്കേ!
വലിയൊക്കിപ്പോമെന്ന
ചൊല്ലിപ്പോളതുമ്മുന്നതായ്!

6

നിൻസ്ഥിതിക്കൊത്ത സൽക്കാര-
മെങ്ങൊൽ സാധ്യമാവതാ?
സദയം നീ ചൊറുത്താപ്പ-
മീശ്വരത്തിന്നനന്ത!

7

എന്തുകൊണ്ട്, വരാതോരോ,
 മുഖം മൂന്നാതൊന്നുപോയ്?
 രാജഭോഗങ്ങളിൽ തീരെ
 വിരക്തി തവ ചേർന്നുവോ?" 8

കണ്ണുതുളച്ചുളിപ്പണം
 നിന്ദാസ്തുതികൾ കേട്ടവരും
 ലജ്ജാവനമുഖിയായ്
 നിന്നുപോയ് മന്ദഭാഗിനി. 9

നിറഞ്ഞ കണ്ണുനീർരാട്ട
 ഗർഭസ്ത്രീവലിതാക്ഷരം
 ചൊന്നു ദൃഢമിതിതൻ മേതു-
 ചെല്ലാമെന്നു സുഖാചന 10

ആ ദിവ്യപുരിതം വാത്ത്
 കേൾക്കിലും സുന്ദരേശ്വരൻ
 മിണ്ടാതെ നില്പതായ്ക്കണ്ടു
 ചൊന്നാൾ കാമിനി പിന്നെയും: 11

“ആരെനിക്കുവലംബം നീ-
 യല്ലാതീ സ്ഥിതിയിൽ, പ്രഭോ?
 കഷ്ടകാലത്തിനാൽ വീണേൻ
 ദുർഭാഗ്യങ്ങളിലീ പിധം. 12

ചേന്തല്ല, മമാഭാഗ,
നിനക്കീ ധാസ്യഭാഷണം:
ഒക്കോലഗതി മുട്ടിക്കു-
വോരോടൊ മുളുവാക്കുകൾ? 13

നിന്റെ കാലടിയേ രക്ഷ;
നീയല്ലാതില്ല മേ തുണ;
നീ നിനച്ചാലെനിക്കുണ്ടാം
വീണ്ടും സമ്പൽസമൃദ്ധികൾ.” 14

കിഴിഞ്ഞീവണ്ണമേതും മാൻ-
മിഴിയോടതനാളവൻ
സ്നാഹിനിദാവചസ്സേവ-
മുരച്ചാൻ സുന്ദരശരണം: 15

“എതു നാരകഗർഭത്തി-
ലേതു കൂപത്തിൽനിന്നു ഞാൻ
മുന്നം നിന്നെ വലിച്ചുവരി;-
യങ്ങുതാൻ ചോക നീ ജവാൽ. 16

ഛാ, മലീമസകുർവൃത്തി
ശീലിച്ചതു മറക്കുമോ?
പോയി വാഴുക മുൻപാലെ
വേശ്യാഞ്ഞതവിലങ്ങു നീ. 17

എത്ര യത്നിച്ചു നിൻകീർത്തി
പാരിടത്തിൽ പാഞ്ഞുവാൻ!
എത്ര ചെങ്കിട്ടു നിൻപൂവ്വ-
ചരിതത്തെ മറയ്ക്കുവാൻ!

18

ഗുഹവാഹനസാമഗ്രി-
യെന്നെല്ലാം തവ നൽകി ഞാൻ;
സിനമ്മാനടിമാരിൽ തപൽ-
സ്ഥാനം നിസ്തുല്യമെന്നുമായ്!

1

ജോഗൈകസക്തനാം നാട്ടു-
വാഴിയേകൻ വിളിക്കയാൽ
പോയീ, നാഥന്റെ ഞൊടികേ-
ട്ടോടും ശപാധകണക്കിനേ.

20

ഒപ്പും ഒപ്പുകൂറാത്തു-
മൊന്നിച്ചുള്ളിൽ നിറഞ്ഞ നീ
കാത്തതില്ലതഭവസ്ഥാനം.
മുപകാരവുമങ്ങനെ.

21

കുറ്റാരലോഭമോഹാസ
നമ്മെ വിട്ടു ഗമിച്ചു നീ;
പുല്ലുപോൽ സന്ത്യജിച്ചല്ലോ
കലാപുത്തി മനോഹരം.

22

സ്ഥാനസ്ഥിതികളോത്തന്ന
 പോകയാൽ നീ, സുലോചനേ,
 ഭർത്സിച്ചിതെന്നെയും ചാരു-
 കലാജീവിതമൊക്കെയും!

23

ചേണ്ട, കാനേണ്ട, ചോയ്ക്കാറുക,
 കൃതശ്രവണയായ നീ;
 ഈച്ചലച്ചിത്രലോകത്തി-
 ലില്ല തേ സ്ഥാനമിന്നിനി."

24

സാവജ്ഞമീവിധം തീരെ-
 പിൻതള്ളപ്പെട്ട പുഷ്പലി,
 നവജീവിതമൊന്നന്നു
 തുടങ്ങി ചേശചീമിയിൽ.

25

മുൻസ്ഥിതിക്കൊത്തു പഴുതാം
 പ്രൗഢി കാട്ടാൻ മുതിർന്നവരും
 ചെലവാക്കിയനായാസം
 സ്വന്തം കൈമുതൽ മിക്കതും.

26

വിടകുട്ടിനിമാർ ചേന്ന്
 സംസൃജ്ഞയിൽ നശിച്ചുപോയ്
 സിനമ്മാപ്പത്തിയിൽ പണ്ടു
 നേടിയെടുത്തതാം ധനം.

27

രൂപവൈകല്യവും സ്ഥൂല-
ദേഹവും ചേർന്നു വേശ്യയിൽ
വഴിപോക്കുകുമുണ്ടായി-
ല്ലെടുത്തുകൂടും തെല്ലുപോലുമേ. 28

കൃമേണ ഭക്ഷണത്തിനും
കാശിപ്പാതെ പരുങ്ങിയോൾ
കാത്താളൊരുദിനം തന്റെ
മാതാവിൻ സൈപരജീവിതം. 29

ആരോടൊന്നും മാതാതെ
പിറന്നൊളഞ്ഞു വണ്ടിയിൽ
വന്നെത്തിയമ്മതൻ കാലിൽ
കേണുവീണാൾ സുലോചന. 30

മുതയെന്നോത്തു സുചിരം
വിലപിച്ചൊരു പുത്രിയെ,
കളഞ്ഞുകിട്ടും നിധിപോ,-
ലമ്മു മാനിച്ചു സാദരം. 31

അവിടെപ്പിന്നിടുകാശം-
നാഥയായ് പലനാളുവൾ
പിന്നെയും 'തായി'യായിട്ടു
വാണാൾ മുന്നേക്കുണക്കുമോ. 32

വാന്മരസ്സെൽക്കരിച്ചുള്ള
മദ്യപാനോത്സവങ്ങളിൽ
ചിലപ്പോളവർ ചൊല്ലാറു-
ണ്ടൻചിൽ മുൻപുള്ള വാത്ത്കൾ.

8

താനതിവ്യാതയാം ശ്രേഷ്ഠ-
സിനമ്മാതാരമെന്നവർ
ഭാവിയുഭീനയിച്ചു
കാണിക്കും ലാസ്യഭംഗികൾ.

84

ചിരിച്ചു വഴിപോക്കന്മാർ
സ്നേഹപൂർവ്വമുരച്ചിടും:
“സാധുവീപ്പെണ്ണ മോഹിപ്പ
സാധുമല്ലാത്ത ജീവിതം.”

85

അമ്മതൻ കാലശേഷം തൽ-
സ്ഥാനം കൈയേറ്റു കാമിനി
വാന്മരലോകസമാധാധു-
യായി വാണിടിനാൾ ചിരം.

86

അമൃതലഹരി

I

ചെയ്ത ഞാനുലമനേകമൈമിക് -
വ്യാതിയിൽ ഭൂമനേക വായ്ക്കയാൽ;
ശീതളാർമിഴിയാൽമുഗൽപതേ,
പൂതമാക്കുക മദിയജീവിതം.

വിത്തവും പദവിയും കൊതിച്ചു ഞാൻ
മത്തനായ് പലതു ചെയ്തു ദിഷ്ടതം;
ഉത്തമമാത്തമ, ഭവൽകൃപാമൃതം -
മാത്രമാണിനിയൊരാശ്രയം വിഭഭാ!

ദിഷ്ടകളുടെ ഭൃത്യഭാവവും
പുഷ്പസായകവിധേയപുത്തിയും
ഇപ്രകാരമഖിലം സ്വജീവിതം
നിഷ്പ്രയാജനമതാക്കി ഞാൻ ഹമേ!

മാഞ്ഞതില്ല തവ പാദപങ്കജം
 സ്വാത്മമാത്രസുഖജാഗരൂകനായ്;
 ആത്മബാധാപ, പരിത്യജിക്കാലാ
 ചീത്ത തിന്മകൾ പൂർവ്വമെന്തെ നീ.

ശുഷ്കശാസ്ത്രഗണമഭ്യസിച്ചു ഞാൻ
 പുഷ്പരാക്ഷ, തവ ചിന്തയെന്നിയേ;
 മുഷ്ട ചേൻ ബഹുദുഷ്കീനീതമാം
 ഭോഷ്ട ചെയ്തു പല മേന്മ നേടുവാൻ.

ആരമിച്ചു രചിതാംഗിമാർകൾതൻ
 കോരകസ്തനഭരങ്ങളിൽച്ചിരം;
 ചോരിവായ് സസുഖമാസ്വദിച്ചു ഞാൻ
 ഭൂരിഭോഗരസലീനമാനസൻ.

സൗഖ്യലോലുപനറിഞ്ഞതില്ല ഞാൻ
 മുഖ്യതപമുലകത്തിനാസ്സഭം,
 ഭഗ്നസേവ്യ, തവ പാദസേവതാൻ
 മുക്തിമാഗ്നമിഹ മന്തുനെന്നതായ്.

ഏറിടം മദമന്യയ, മത്സരം,
 കൂറു ദുഷ്ടിഷയഭൂതിയിൽപ്പരം
 ഞ്ഠരിലേറിയൊരു ദോഷമീവിധം
 പേറി ഞാൻ മലിനമാക്കി ജീവിതം.

വേദമില്ലതിലൊരിക്കലും നിന്റെ രൂ-
പാദസംസ്കരണയില്ലൊഴെങ്കിലും
ആതുരാർ, മനതാരിൽ വാച്ചെഴും
ഭേദബോധമതകററുമെങ്കിലോ.

വർച്ചപ്പടി വളർ പാവവും
കൈവിരൽക്കൊടിയിൽ നീ വെച്ചവൻ
ശവവന്ദിത, ഭവാനസാധ്യമാ
സർവ്വമെന്നാലമപാകരിക്കുവാൻ?

ചേരിലാണ്ടതുമെടുത്തു പൊക്കുവാൻ
കൂറുചേർന്നവതരിച്ചു നീ ഹരേ!
ഏറുവോരലമമാഞ്ചിതൻ കര
സ്തേറുവാൻ തുണ തരാതിരിക്കുമോ?

നക്രബാധിതനിഭൂതനും വെറും
വക്ഷിയാകിയ ജടാരുവും പുരാ
വക്രയാകിയൊരു കംസദാസിയും
തപക്രൂപാമൃതരസം ഭൂജിച്ചുപോൽ!

മേന്മയെന്തു തവ സർവ്വസൽഗുണം
ചേർന്നുഴന്നൊരു ജനത്തിനെപ്പോലോ
ജനമീനമനാലം സദാശിവം
ചിന്മയം പദമണച്ചിടുന്നതിൽ?

ആത്മപാപവിചാരപാപങ്ങൾതൻ
മുത്ത കായകളുൾച്ച മന്ത്രിരെ
ആത്മവത്സല, തുണയ്ക്കിലേ ഹരേ,
സാത്ത്മാക ഭവദീയമാഹവയം.

സത്യവസ്തുതയറിഞ്ഞിടാത്ത ദുർ-
ബുദ്ധിയായ ചെറുചെതലെന്നു മാം
നിത്യമോത്തു സകലം ക്ഷമിക്കണം
ഭക്തവത്സല, ജഗൽപിതാവു നീ.

ദീനബാധ, ദരിദ്രരായിട്ടും
മാനവർക്കു തുണ നീയൊരാൾ വിഭോ!
ഹീനഹീനരവരും സഹായമായ്
കാണുവോന്നു തവ പാദപങ്കജം.

മൂന്നു ലോകവുമൂന്നു നില്ക്കിലും
താഴ്ന്നിടാത്ത തവ തൃപ്പദത്തിനെ
താഴ്ന്ന നിൻതലയിലോര പുണ്യവാൻ
സാഗ്രഭാഗ്യനിധിയോത്തു കാണകിൽ.

സകടക്കടലിൽ മുങ്ങിയേറുമാ-
തകമോടു വലയുന്നൊരെന്നെ നീ
ശങ്കരാർച്ചിത, കരയ്ക്കണയ്ക്കണം
നിൻകടാക്ഷമയമായ നെരുകയാൽ.

ജനനാ പെട്ടമവിദ്യയാൽത്തുലോ-
മെന്നോനിശയിരുത്തുകിലും,
കന്മഷാതക, തെളിഞ്ഞിടേണമേ
നിനുവേണ്ടു പൊഴിയും നിലാവിനാൽ.

ആശയില്ലിവനു തെല്ലുമേ പേ-
ശ്ശേശബന്ധനമുത്തുകാണുവാൻ
കേശിമറ്റു, പേൽപദാബ്ജം
പേശലം മനസി കാണുമെങ്കിൽ മേ.

അല്ലമില്ല കൊതി മുക്തിയിങ്കലും;
ശപ്പമെന്നു കരുതുന്നു നാകവും;
അപ്രമയ, നരനാകിൽമാത്രമേ
തപൽപദാബ്ജം തിരുളിലാന്നിട്ടു.

മന്തുജനമതിദുഃഖകാരിയെ .
നോത്തു ചൊല്ലുവതു ഭോഷു പിണ്ണയം,
ആത്തിനാശക, പേൽപ്രശസ്തിയെ
വാഴ്ത്തുവാൻ രസന ചേന്നിരിക്കവേ.

എത്രയെങ്കിലിഹ മോകജീവിതം
വരൂവിവാഹം, മുദാ വരിച്ചിടാം,
അത്ര നിന്റെ തിരുനാമസങ്കരമാം
ചിത്തമോടുകിൽ ഞാൻ ജനിക്കുകിൽ.

ഹീനജാതിയിലോ വീരകീലും
മാനമെന്നു കരുതാമിവൻ ഹരേ!
ദീനരക്ഷക, ഭവൽപദത്തിലാ -
ലീനചിത്തമൊടു ഞാൻ ജനിക്കുകിൽ.

II

കണ്ടിടട്ടെ വിശദം ഹൃദന്തരേ,
കൊണ്ടൽവണ്ണ, ഭൂവനൈകസുന്ദരം
പണ്ടോ വ്രജവധൂക്കൾ കണ്ണിനാൽ
കണ്ട നിന്റെ മഹിതം കളുബരം.

ഉൾത്തടം നവസുധാഭിഷേചനാൽ
നിത്യശീതളത പൂണ്ടിടുംപടി
സത്യരൂപ, ഹരിനീലഭാസരം
മൃത്തി, മാധവ, തെളിഞ്ഞുകാണണം.

കേവലം പശുപന്മാലനായ് ഭവൻ
ഗോകുലത്തിനെയലംകരിക്കവേ
ഭാവനാമധുരമായിരുന്ന നിൻ -
രൂപമെൻഹൃദി തെളിഞ്ഞുകാണണം.

ഭൂരിരത്നഖചിതം സ്തരൽപ്രഭാ -
പൂരിതാഖിലജഗത്രയാന്തരം
പീലിവെച്ചതിമനോഹരം ഭവ -
ന്മൗലിഭൂഷണമോ മഹത്തമം.

ബാലചന്ദ്രവിശദാമലാഭമാം
 ഫാലദേശമകുളകസുന്ദരം
 ലോലനീലചികരാപുതം ശുഭ-
 ശ്രീലച്ഛണ്ഡസുഭഗം ജഗൽപ്രഭോ.

ഭക്തരക്ഷണവിധാനദക്ഷമായ്,
 ദിവ്യമോചനകലാവിദഗ്ദ്ധമായ്,
 ചിതകൃപാലഹരി ചേർന്നിണിയിട്ടും
 തപൽകടാക്ഷമുലകത്തിനാശ്രയം.

ഇന്ദ്രിയ വദനാരവിന്ദവും
 കണ്ണിണക്കുമുദയശ്ചയും സുഖാൽ
 ഒന്നുപോലെ വിപുലം വിടർത്തുമാ-
 *കണ്ണു മൂന്നുലകിനും വിളക്കുകൾ.

ചിന്തിക്കുന്ന മണികണ്ഡലാഭയാൽ
 ചന്തമേറിയൊരു ഗണ്ഡദപ്പണം
 കന്തളാവലിയിലഭുവക്ഷിതം
 ഹന്ത! നിൻചെവികളെത്ര മോഹനം!

ചോരിവാൻ, ചരിവസൽസ്മിതാങ്കുരം,
 ചേരി തൂകുവതുപോൽ മനോഹരം
 സാരമാം മുരളി ചേർത്തൊന്നിച്ചു, സ-
 ന്ധരിതാമൃതധരിതുമണ്ഡലം.

---

* സൂര്യചന്ദ്രന്മാരാണ് ഭഗവാനെത്തുണയ്ക്കുന്ന പ്രസിദ്ധി.

താളമൊത്തു സുഷിരങ്ങളിൽ ക്രമാൽ
 ഭക്തിചെയ്തു നിതരാം ലസിച്ചിടം
 കോമളാംഗുലികൾ ചായവല്ലവ-
 സ്സോമശോഭ വിജയിച്ചിടനിവ.

വേണഗാനസുധയാൽ ഭവാഞ്ജിയിൽ-
 ത്താണുകേഴുമവരെക്കേരറ്റുവാൻ
 പ്രാണദായക, തുനിഞ്ഞു നല്ലൂഴൽ-
 കോണം, വാൽത്തളിരണച്ചുനില്പതും.

ഗോപികാജനസമൂഹ ചിത്തമാം
 വാപിയിൽത്തീരുകൾ തല്ലമാറു നീ
 ദീപബാധയ, കുന്നിഞ്ഞു ദിവ്യമാം
 ഗാനമെൊഴ പൊഴിപ്പതും ഫരേ!

സോമബിംബധവളാംശുശീതളം
 പ്രേമവർഷി മധുരസ്മിതോദയം
 കോമളം ദശനപംക്തി, പുഞ്ചിരി-
 ത്തുമയാലധികവെണ്മ ചേന്നതാൽ.

കൊണ്ടൽവണ്ണ, മലർമങ്ക കൈകളാൽ
 കണ്ടു കെട്ടിപരിയുന്നതാൽ സുഖം,
 കണ്വവിൻവിശദകാന്തി ചേന്ന നിൻ-
 കണ്മുഖംഗി വിപരിച്ചിടാവതോ?

നിത്യദീപിക, രമാധിവാസമാം
ചിത്രരത്നസദനത്തിനൊപ്പം
നിസ്സലാഭയിൽ വിട്ടുനിൽക്കുന്ന നൽ-
കൈസ്തരം വിവിധവണ്ണഭാസരം.

ഭക്തവത്സലത കാട്ടുവാൻ
ലക്ഷണം, പരമചിത്രപാകരം,
മുഖ്യമാം മറവു ചിന്നിടം മഹാ-
ഭിഖ്യയാൽ രചിതമായ മാറിടം

ധന്യസൗരഭീധാനമായിട്ടും
വന്യമാല വഴിപോലെ ചാത്തിയും,
ചന്ദനാദിസുഖലേപനങ്ങളും -
ലിന്ദിരാമന, ഭംഗിയേറിയും

അഞ്ചുനൂലി കലൻ, വിസ്തൃതം
കഞ്ചനാഭ, മണിമാരശോഭിതം,
മഞ്ജുളംഗി രമതൻ പരാഭ്യുമാം
മഞ്ചമായി വിലസുന്ന ഹെബിടം

ഉള്ളിലിന്നവിലലോകവും സുഖാൽ-
കൊള്ളുമാ വയറനന്യമാഹ്നം
പുണ്യരാശി വിളയുന്ന കൂപമാം
ധന്യനാഭിയശ്ശഭാപഹക്ഷരം.

മേഘരാജ പൊഴിയുന്ന കാഞ്ചി, നൽ -
 പ്പിതഃചലമാന്വദ്യസുന്ദരഃ;
 നീലലോചന, രമാകരങ്ങളാൽ
 ലാളിതം ലളിതമൃദയമകം.

ശങ്കരപ്രമുഖരാമമന്ത്യാർതൻ
 പൊൻകിരീടമണികാന്തിയാലാഘാ
 പകജാക്ഷ, ബഹുധാ ചമൽകൃതം
 നിൻകഴൽത്തളിരനന്തപാവനം.

നന്ദഗോപഭവനാങ്കണത്തിനെ -
 ഭുന്ത്യമാക്കിയൊരു പിഞ്ചുതുപ്പും
 പൊന്നുകിങ്ങിണിയണിഞ്ഞു ഗോകുൾതൻ
 പിന്നിലോട്ടമൊരു രക്തപകുറ്റം.

അംബുജം, കലിശ, മങ്കുശം, ധ്വജം,
 കംബു, ചക്ര, മലിരാമലക്ഷണം
 അംബുജാക്ഷ, യിവയാൽ സുശാഭിതം
 നിൻപദാന്തമുരസമ്പദാസ്സഭം.

ഭാസമാനമുടലീചിധം ഹരേ!
 വേഷഭൂഷകളണിഞ്ഞു നിത്യവും
 വാസുദേവ, തെളിയട്ടെ വാസനാ -
 ധൂസരം ഹൃദയപ്പെണ്ണത്തിൽ മേ.

ഒട്ടു വൊക്കി വലതംശ്രീ നില്ക്കുമാ
മട്ടു കാണണമെന്നിഷ്ട മാധവ!
സ്വഷ്ടമാധുരിയിലുതിട്ടെന്നൊരാ
ശ്രേഷ്ഠമാം മുരളി കാണണം ഹരേ!

കാലിതന്റെ വിറകേ കമങ്ങിൽ-
ക്കോലുമേന്തി വിഹരിച്ച മൽപ്രഭോ!
കോലുമയ്ബിന്നൊട്ട കാണണം ഭവൽ-
ക്കോലമങ്ങനെ മനസ്സിലെപ്പൊഴും.

രാധതൻ വദനമായ താമര-
പ്പൂ തിരഞ്ഞു വിചസം വിഭോചനം
ശീതളാർമടിയനു കാണണം
സാദരം മനസി നിത്യമോഹനം.

ഇന്ദിരാനയനഷഡ്ഢപദപൂതം
സുന്ദരം ശിശിരഭാസശീതളം
ഇന്ദ്ര നീലസുഭഗം മഹൽകൃപാ-
മന്ദിരം വദനമൊന്നു കാണണം.

കർമ്മകുന്ദമകനു ശാശ്വതം
ശർമ്മമേകവതിനുരൊരാശേഷധം
നിർദ്വികാര, തപ നാമമൊന്നതെ-
ന്നുവ്വിയിൽ സകലസമ്മതം മതം.

കൃഷ്ണ! മാധവ! രമാവതേ! ഹരേ!
 വൃഷ്ണീനായക! മുകുന്ദ! കേശവ!
 ജിഷ്ണുസേവിത! പരാൽപര! പ്രഭോ!
 തൃഷ്ണയാറിയരുളേണമേ ശിവം!

ചൊല്ലിട്ടെ ഭവൽപ്രശസ്തി രസനാ -
 ഗ്രം മേ സദാ സാദരം;
 മല്ലാരേ, തവ രൂപഭംഗി വിശദം
 കാണട്ടെ കണ്ണുപ്പെട്ടാഴ്;
 ഉല്ലാസത്തൊടു മാധവം മമ ലയി -
 ച്ചിട്ടെ നിൻചിന്തയിൽ;-
 കലയാണപ്രദ, നിൻകൃപാർച്ചിശിയാ -
 ലെന്നും കുളുക്കട്ടെ ഞാൻ.

പാപം ചെയ്തതു നിൻകടാക്ഷമഴയാൽ
 തീരട്ടെ മേ സർവ്വവും;
 കോപം മത്സരമീഷ്ട്യയെന്നിവയെനി -
 ജ്ഞായിടാതാക മേൽ;
 സ്വാപത്തകലുമീശ, നിന്റെ ചരണം
 പ്രതൃഷ്ണമാകട്ടെ മേ;
 ശ്രീപത്മാധവ, നീയൊഴിഞ്ഞു ഭവനേ
 മറന്നെന്നിക്കാഗ്രഹം?

2 ഹൈന്ദവരുടെ ആശ്രമം *

കേരളം പൊടികൊണ്ടു ദിക്കുകൾ മറ-
ഞ്ഞാശാനതരം മൃഗമായ്;
പൊട്ടി ദിക്കരിവീരൻതൻ ചെവികളും
ഘോരാദൃശാസങ്ങളാൽ;
മുട്ടി മാഗ്ഗമയോ ജനത്തിനു, പെരും-
വെള്ളംകണക്കേപ്പറ-
പ്പെട്ടാ വൻപട നാട്ടിൽ വാട്ടമിയലാ-
തെങ്ങും പരന്നീടവേ.

കൊടിയ പടമരേരിനാദിഘോഷം,
വെടി പൊടിപ്പൂര,മിടത്തിരക്കു ഘോരം,
പൊടി, പലവിധമുള്ള വേഷം—മേവം
പടയിച്ചുകുന്നിതൊരുത്സവംകണക്കേ.

കടൽകണക്കു പരന്നുമുഖനൊരാ
 വെടികുളാലിടിവെട്ടിയപ്പോൾ
 അടവിപോലെ മൃഗങ്ങൾ നിറഞ്ഞുമാ-
 പ്പട നടന്നുതുടങ്ങി ഭയങ്കരം.

ഗദ്യം

താമസംകൂടാതെ ആ മൃഗങ്ങളെപ്പോലെയെങ്കിലും കേരളത്തി-
 ന്റെ അതിർത്തിയായ താമരപ്പൂവിപ്പാതയേയും ചിത്രമാ-
 നു അസ്സാധ്യമെന്നേയും പ്രാപിച്ചു.

എന്നാകാസ്യമുണ്ണുതോളമുള-
 പ്പോർകൊക്കയും പിൻപിലാൽ
 ചേണാനോരിരുവേണിയും മലയു-
 കാരായ നിശ്വാസവും
 ശോണാംഭോധരചോരിവായുവിവ ചേ-
 ന്നർത്താർ മയക്കീടുമാ-
 റേണപ്പെണ്ണിഴിയായ സന്ധ്യ നൂപനെ
 പ്രാപിച്ചിതന്നാൾ സ്വയം.

മധുലഹരിനിമിത്തം ഭൂപവശ്രംകണക്കു-
 ന്നാമിമകിരണബിംബം രക്തമായ് കണ്ടിതേറാം;
 അരികിലവിടെ നില്ക്കും സേവകന്മാർമുഖംപോൽ-
 സ്സരസിജഗണമേറാം വാടിയുൾത്താപമോടെ.

അമ്പിൽശ്ശീകരശീതശാലി മലയ-
 തൈത്തൈന്നൽ സൗരഭ്യമാം
 സമ്പത്താകെ വഹിച്ച ചന്ദനമര-
 ത്തോപ്പിൽക്കുളിച്ചാദരാൽ
 ജംഭവേഷിയൊടൊത്തൊരാ യവനഭൂ-
 പാലന കാണിക്കയാൽ
 മുൻപിൽച്ചെന്ന നമിച്ചു; പോരിൽ വിജിത-
 നാരായ രാജാക്കൾപോൽ.

അടുത്ത ദിവസം നൂപൻ വിനയപൂർവ്വമുള്ളാവുത-
 ന്നടിത്തളിർ പണിഞ്ഞു തൻനിയമച്ചത്തി ചെയ്യാദരാൽ
 പടത്തലവരെ ക്ഷണിച്ചതിഗഭീരമാമാജ്ഞയുൽ-
 കടസപരമുരച്ചു തന്നളിമതം വെളിക്കാക്കിനാൻ:

“അണഞ്ഞു രണവീരരേ, വിരയെ നാമതിർത്തിസ്ഥലം;
 പരന്നരികിലുണ്ടിതാ, മഹിതകേരളകുഷ്ഠാതലം:
 മഹാബലതരംഗപോതകപരമ്പരാലാളിതം
 മഹാമലയരക്ഷിതം വിഭവപൂണ്ണമന്യാദൃശം.

ജയാപജയമെന്നതിന്നാരിക വയു; സർവ്വശ്ചരൻ
 വിധിച്ചുപടിതാൻ വരും; കരമ്പലത്തിന്നെന്താവതാം?
 പടച്ചവനിതിൽ തുണപ്പതിന്നു നാം പണിഞ്ഞതീടണം
 പദപേയി കാനിലെപ്പരിചവിരൂപകതങ്ങളാൽ.

എതിർത്തു പരമോരോടോടരിടുന്നതിന്നേതുമേ
കരുത്തു കറവില്ല, ധീരതയുമുണ്ടു വേണ്ടോളവും;
തിമർത്തലകവെന്നതാം രണമിടക്കുമെല്ലാതും
തരത്തിലറിയാത്തതാരിവിടെയിന്നു വിരാഗ്രുരേ?

പറഞ്ഞിട്ടവതൊന്നുതാൻ: പൊരുതിടുന്നതി നാം രിപു-
ക്ഷിതീശരൊടുമാത്രമാ,ണിവന്നു വൈരമില്ലാരിലും;
നിരായുധർ ശിശുക്കൾ ഗോദപിജനങ്ങളും സ്രീകളും,
മറക്കരുതു, രക്ഷുരാണവനിപാലനെല്ലാജ്ഞാഴും.

എതിർക്കു, വിജയത്തെ നേടുക, മുടിക്കു മാരാരെ, നാ-
ടക്കു, ധനസഞ്ചയം രിപുചിന്തിന്നു കഷ്ടമുറകു,
എടുത്ത പദമിന്നു പിൻതിരികയെന്നുതാക്കാതെ പോ-
രടിക്കു—ജഗദീശപരൻ വിളി തുണച്ചിട്ടേ സദാ!”

ഗദ്യം

ഇങ്ങനെ ഭംഗിതീർത്തിയ പ്രസംഗംവഴിയായി ത
ന്റെ സേനാജനങ്ങൾക്കു് ഉത്സാഹം വളർത്തിയിട്ടു മലയാ
റ്റിഭാഗത്തെ കടന്നു കേരളക്കരയിലേയ്ക്കു ഫൈദർ പ്രവേ
ശിച്ചു. അപ്പോൾ,

ഫരഫര! ശിവശിവ! ഭൂപൻ കണ്ടൊരു
ധരയുടെ മഹിമ പുകൾത്തീടാമോ?

അലർമകൾതന്നെടെ ലാസ്യത്തിന്നല-
മഴകൊടു തീർത്തൊരു രംഗംപോലെ,

അമരാവതിയുടെ നൽപ്രതിബിംബം
 ക്ഷിതിമുകുരത്തിൽ കാണാംപോലെ,
 ഇച്ഛയിലുലകിടമിന്നണിയുനൊരു
 പച്ചക്കല്ലുകഴുത്തിലുപോലെ,
 ശ്രീവത്സാംഗൻ ഭഗവാൻതന്നുടെ
 മാറിലെഴും വനമാലികുപോലെ,
 പശ്ചിമജലനിധി പൊറു പളഞ്ഞൊരു
 പുത്തൻപാൽക്കടൽമാനിനിപോലെ,
 സമ്യമമീധരമുടലിൽച്ചാത്തിയ
 മോഹനകണ്ഠകമെന്നതുപോലെ,
 സുസ്ഥിരമാകിയൊരിന്ദ്രധനുസ്സുക-
 ഞ്ഞൊത്തൊരുമിച്ചു കിടപ്പതുപോലെ,
 ദിവ്യമഹാഘമണിപ്രവരങ്ങൾ
 താനേ വിളയും ക്ഷേത്രംപോലെ,
 കാണികൾതന്നുടെ നേത്രങ്ങൾക്കൊരു
 ചാരരസായനമെന്നതുപോലെ,
 ചന്ദ്രിക ചന്ദനനിരീൽ ചാലി-
 ചെന്നും നന്നായ് തൂകിയപോലെ,
 വാരിചിതച്ചൊരു രത്നഗണങ്ങൾ
 കംബളമായിട്ടു മൂടിയപോലെ,

കേരളദേശം നൂപനുടെ കണ്ണിൽ
ചാരുതയോടേ കാണായ്വന്നു.

കനകവിഭൂഷകൾ ചാത്തിയ തനപി-
മണികൾകണക്കുലർ മുട്ടും ചെടികൾ,

ഏലക്കൊടി ചല ചൂരിപ്പിണയും
ചേലാം ചന്ദനപ്പൂക്കുസമൃദ്ധം,

വെറിലവളളികൾ ചൂരിപ്പരിചിൽ-
പ്പുറിക്കൂടും കൂമുകൂടും,

നീലിമ കലരും കദളിവനനിര,
ബാലരസാലത്തോപ്പുകുളനവധി,

സരസിജമുൽപ്പലമെന്നിവ തിങ്ങി-
സ്സരസം വിലസും പൊയ്ക്കുകുളനവധി,

മദകരി സിംഹം പുലിയെന്നിവയാൽ
സതതനിഃഷവ്യം കാടുകുളനവധി,

മധുരമനോഹരകേരളദേശം
നൂപനുടെ കണ്ണിൽ കാണായ്വന്നു.

നന്മയിലമൃതം പൂരിപ്പിച്ചൊരു
ചൊന്മയകലശം തലയിലെടുത്തും

ഭംഗിയിൽ നിലകൂടും ഭൂതകഗണംപോ-
ലെങ്ങും തെങ്ങുകൾ തിങ്ങിനിറഞ്ഞു.

കനകവിതാനം കതിരുകളിൽച്ചേ-
 ത്തനിതരഭംഗി വളത്തും നല്ലൊരു
 വയലുകൾ നെൽക്കൃഷിക്കൊണ്ടു ജഗത്തിൽ
 കലവറപോലൊരു മേന്മ വഹിച്ചും
 പരദേശങ്ങളിൽനിന്നു ചരക്കുകൾ
 നിറയേക്കേററി വരുന്നൊരു നൌകകൾ
 തുറമുഖപള്ളികളിൽ പലമട്ടിൽ
 ചെറുചെറിയൊട്ടിന്നു കിടന്നും നിയതം
 ഇങ്ങനെ പലവിധമാടികൾ തിങ്ങി-
 പ്പൊങ്ങിയ പുകഴാൽ വെണ്മ പരത്തി
 ചാരത ചേർന്നൊരു കേരളദേശം
 നേരേ സുപമണി കണ്ടിതു കുതുകാൽ.

3 കമ്മ്യൂട്ടിനം മാധവിയു *

ചേരും പട്ടുടയാട ചാത്തിയുടലിൽ
പൂശി സുഗന്ധദ്രവം;
മൈരേയം ചെറുതാസപദിച്ചു മദന-
ക്രീഡാരംഭസാത്തേജകം;
സൈപരം തൻമുക്കരത്തിൽ നോക്കിയഭീന-
നിച്ചു സ്വയം വേഷശൃം-
ഗാരങ്ങൾ—ധീടസാർവ്വഭൗമനവനോ
മാരന്റെ പാഴ്വാവയായ്!

അന്നേരം മലയാദ്രി പെഴുറാര കൂറ്റർ-
തെത്തെന്നെൽ വീശീ; സുഖം
ചിന്നം വെണ്മതി പൂനിലാവു വിതറി-
പ്പൊങ്ങീ നഭോവീഥിയിൽ;

---

* ഫൈൻനായിക്കനിൽനിന്ന്

കുറപ്പൻ നിശിതാസ്രചാളി ചിലയിൽ
 ചേർത്തി ജഗന്നുണ്ഡലം
 വെന്നമ്പോട്ട നടന്നു മേന്മകൾ നടീ-
 ചുന്ദാദൃശപ്രാഭവാൽ!

അഥ സമയമതിക്രമിക്കവേയ-
 ക്ഷമയൊട്ട ദീപ്തമനോജദ്യുതികാരൻ
 അരളുടെ വരവും കൊതിച്ചു ശൂന്ത-
 പ്രഭ യവനൻ പല ഗോഷ്ടി കാട്ടി വാണു.

ഇരിക്ക, മൊട്ടക്ഷമപൂണ്ടുഴീക്കം,
 നടക്കുമുൾക്കാണി വെടിഞ്ഞൊല്ലേം,
 ഇടയ്ക്കു കണ്ണാടിയിൽ നോക്ക, മേവം
 മിടക്ക വിട്ടാ പ്രഭ കാട്ടി ജാളം.

കുളർമുലകൾ പുണർന്നു, ചോരിവായ്ത്തേൻ നുകർന്നു
 വിവിധലളിതലീലാചന്ദ്രയാൽ മെയ് തളർന്നു—
 ഇതി നവരതസമ്പത്താണുവം ദൃഷ്ടചിത്തൻ
 സുചിരമനുഭവിച്ചാ ഭാവനാവൈഭവത്താൽ.

അഞ്ചുലുപ്പുക, ഉമ്പതുണ്ടു മദന-
 നെന്നായ് ശവീച്ചീടിനാൻ;
 നഞ്ചംതാൻ ചൊരിയുന്നു ശീതകരനെ-
 നോത്താത്തി പൂണ്ടീടിനാൻ;

വഞ്ചിപ്പു നിമിഷങ്ങൾ മന്ദഗതിയാ-
 ലെന്നാധികൊണ്ടിടിനാൻ;
 തേൻചൊല്ലാൻവരവോത്തു വാണ വിഷമി-
 ച്ചാനേവമല്ല ഭഗൻ.

വിഷമാസ്രനിഷ്ണേയമന്ദമെഴുതിടം
 വിഷലിപ്തമായ ശരപശ്ശിഭയറുതാൻ
 വിഷമിച്ച മുർഖയവനൻ വലഞ്ഞുതേ-
 വിഷയോത്സുകൻ സുഖമെങ്ങു ചേർന്നിടം?

അപ്പോൾ തടംഗതചിയാലചിടം ചെങ്കുപ്പി-
 ചുപ്പനിലാവു പൊഴിയുന്ന നവേന്ദ്രപോലെ,
 അല്ലേതരാഭരണഭൂഷിതയായവന്റെ
 തല്ലാനതികത്തിനെയെന്തെത്തിതു ചഞ്ചലാക്ഷി.

തരളശഡ്ഢപദലാളിതകൈശികം
 കനകഭൂഷകൾ പൂണ്ട കളുബരം
 രചിരവസ്യചിലാസഗുണാഞ്ജലം
 തരണിതൻ വരവെത്ര മനോഹരം!

വരിമളമിളക്കുന്ന മല്ലമാലും
 തലമുടി കെട്ടിയതിൽസ്സുചാലണിഞ്ഞും
 ഇളകുമളകുപശ്ശി ചാരനൊരി-
 ത്തടമതിനൊരൊരു ഭംഗി ചേർത്തണച്ചും

സുഖലളിതവിലാസകാന്തിയോലും
മിഴികളിലഞ്ജനമിട്ട ശോഭ ചേർത്തും
മരതകമണി ചേർന്ന തോടയാടി-
ക്കവിളിനെ റീചിമ തെല്ലു പൂണ്ടുകൊണ്ടും

ഒളി വിതറിയ യാവകത്തിനാൽ, ചെം-
ചൊടി സവിശേഷമന്ദോ ചരിഷ്ഠരിച്ചും
മുട്ടമസിതവിലാസഭംഗിയാലേ
സുമഹിതചന്ദ്രിക പുറമെ പൊഴിച്ചും

നിറകടമിന്നയായ കൊങ്കരണ്ടും
കസവണി നേരിയ മുണ്ടുകൊണ്ടു മൂടി,
അടിയിലണിച്ച് മശ്ശമാരകാന്തി-
പ്രപുരിമകൊണ്ടു തിളക്കമോറിവെച്ചും

രസികത വിതരുന്ന ചാരുചേഷ്ടാ-
ശതജചിരം ഗതിയാൽ മനസ്സലിച്ചും
കസുമവിശിഖവൈജയന്തിപോലാ
യുവതിയണഞ്ഞു തുരുപ്പുസന്നിധാനം.

ഗദ്യം

ഇപ്രകാരം സാരസ്യദേവതാപാല, സകലശ്രംഗാ
രഭംഗികളുടെ നിധാനാപാല, കൂലംകുഷുമായി പ്രവ
ഹിക്കുന്ന വിലാസനിർദ്ധരികപോലെ, ദിഗന്തരകാന്തി

ചിന്തി പാരിടമാസകലം പാലുഴമ്പു പുരട്ടുന്ന ശാരദജ്യോ
ത്സിക യോഷ്ഠാവേഷമെടുത്തതുപോലെ, ആ നൃപകന്യക
തന്റെ അരികിലെത്തിയപ്പോൾ, കുമ്മുദിനി,

ക്ഷാമബാധിതനായി വളരുന്നൊരാൾ ഭക്ഷിക്കാതെ കി
ടന്ന ഒരു ദരിദ്രൻ ആകസ്മികമായി തന്റെ മുമ്പിൽ ഒരു
കനകതളിരും നിറയെ അതിസുധാദീപ്തമായ ഭക്ഷണസാ
ധനങ്ങൾ കണ്ടാലെന്നുപോലെയും, മരുഭൂമിയിൽ മൃഗഗു
ണ്ണികൾ കണ്ടു നിരാശാഭരിതനായി ദാഹിച്ചു വലഞ്ഞ
ഒരു പാമ്പൻ പൊട്ടുന്നൊരു ശീതജലസമ്പുഷ്ടമായ ഒരു
നീരാഴിയുടെ കരയിലെത്തിയാലെന്നുപോലെയും, തന്റെ
ഭാഗ്യോദയത്തിൽ വിശ്വാസമില്ലാത്തപ്പോലെ അല്പനേ
രം ഇതികുത്തവൃതാബോധമില്ലാതെ അമ്പരന്നുപോയി.
ക്ഷണനേരംകൊണ്ടു വീണ്ടും സന്തോഷഭാവം കൈവന്ന
ശേഷം, ലളിതമായ ഉപചാരവാക്കുകൾകൊണ്ടു് അഭിവാ
ദ്യംചെയ്തു നിരത്തിവെച്ചിരുന്ന ഭക്ഷണപാനീയാദിക
ളിൽ തന്നോടൊന്നിച്ചു പങ്കുകൊള്ളുന്നതിന്നു കുമ്മുദിനി
അവളെ ക്ഷണിച്ചു. ഈ ക്ഷണത്തിന്നു മറുപടി കിട്ടാത്ത
യാൽ അനന്തയവാക്കുകൾകൊണ്ടു് അവളെ അനുകൂലി
പ്പിക്കുന്നതിന്നു് അവൻ ശ്രമിച്ചു. എന്നിട്ടും ഫലമില്ലാത്ത
യാൽ ബലപ്രയോഗിക്കുതന്നെ എന്നു തീർച്ചപ്പെടുത്തി
ആ കാമി അവളോടടുത്തു.

ഒന്നും മിണ്ടാതെ പൂപ്പുഞ്ചിരി വിതറി വിള-

ങ്ങിടമാസ്സാലപിതന്നെ-

ചെന്നാമോദന പുല്ലുന്നതിന്നു വിടനവൻ

ധാർഷ്ട്യമോടുദൃമിക്കേ,

അന്നാരിമേലി സൂക്ഷിച്ചുരയിടയിലൊളി-

ച്ചുൻ വെച്ചുള്ള ചന്ദ്രം

വന്നാഗത്താൻ കണക്കുവെച്ചു കരതാ-

രികൽ മിന്നിത്തിട്ടി.

മിന്നൽപോലിളകി, യാത്തകോപനം

വന്നഗം ഫണമുയർത്തണത്തപോൽ

തനപിതൻ കറിയ വാളു കണ്ടവൻ

മരന്നയെട്ടു നമ നിന്നു നിശ്ചലം.

ചീട്ടം കോപമിയന്നു രാജസുതയാൾ

വീശുന്ന കായംകുളം-

വാളിൻ വായ്ത്തലയാ മുഹമ്മദുചമു-

നാമന്റെ കണ്ണത്തെയും

മായം വിട്ടു പരന്നു കേരളമഹീ-

ഖണ്ഡത്തിനുണ്ടായൊരാ

മാനക്കേടിനെയും ജവാലുടനറു-

ത്തൊന്നോടെച്ചിട്ടു ഊഷം.

4. കേരളവണ്ണന

[ഭൂപടനേരം]

എ

നേരം വൈകുമ്പോഴുതവിടെനി-
ന്നിട്ടു തീവണ്ടി കേറി
സൈപരം രാവൊന്നഥ പഥി കഴി-
ച്ചിട്ടുണന്നിട്ടമപ്പോൾ
പാരിൽ പാതം പുകൾ ചൊരിയുമ-
ക്കേരളക്കോണിഭാഗം
നേരേ കാണായ്വരുമതു തവാ-
ക്കിഴി പീയൂഷമാകും.

൨

കാർ തിങ്ങിപ്പോ മലകളുടെയും,
 മൗനംകൊണ്ട കാതിൽ
 താർതേൻ ചേക്കും നദികളുടെയും,
 കാനിപ്രസാദിയാലേ
 പേർകൊണ്ടിടും വനവനസകേ-
 രാദിപ്രകാശത്തെയും
 നേർ കണ്ടിടാനവനിയിലൊരേ-
 ടത്തുമില്ലെന്നു ഹനം.

൩

കാരോ കല്ലും മണലുമവിടെ-
 പൂണുമുള്ളൊന്നു, നല്ലോ-
 രാറും കാടും ഗിരികളുമെനി-
 കോക്കു തീർത്തുള്ളത്രേ;
 നേരേ ചൊല്ലാമവിടെ വളര-
 നോരു ജന്തുക്കളും ഹൃ-
 ത്താരിൽ കാണു നവരീ മമ
 കൂടപ്പിറപ്പെന്നതന്നെ.

൪

ആകുമ്പോൾ ജലധി തടവി-
 ലുനുകന്യാകുമാരി-
 ഗോകുണ്ഠാന്തം പരിചൊട്ട കിട-
 കുന്ന ഭൂമിവിഭാഗം

ആകെക്കൂടെച്ചെറുതു തവ വ-
 ണ്ണിപ്പതിന്നെങ്ങനേ ഞാൻ?
 ലോകത്തിങ്കൽ പരമിതുകണ-
 ക്കിന്നു വേറില്ല ദേശം.

൭

ലാളിക്കുന്ന സുഖമൊരു വശം
 നീലമംഭോധി; മരോ-
 ല്ലാളിക്കിന്നുണ്ടുഗുഹ്യവിനം
 ചേന്ന സമുദ്രാദിപുഷ്പൻ;
 മേളിക്കുന്ന വപുഷി പെരിയാർ
 പമ്പത്താട്ടുള്ള തീർത്ഥം;
 കേളിക്കിന്നീവിധമെവിടെ മ-
 റുള്ള ലേശം പ്രദേശം?

൩

നന്നായിട്ടിന്നുഴതഥ വിത-
 ച്ചിട്ടവാൻ വാകമായോ,
 ഒന്നായ്ത്തന്നേ തെളിവൊടു വള-
 ന്നിട്ടുമോ പച്ചയായോ,
 തന്നത്താനേ കതിരുകൾ വിള-
 ണ്തരിട്ടു മോമാഭമായോ,
 കണ്ണിൽ കാണാം വയലുകൾ നിന-
 കെന്നുമെല്ലായിടത്തും.

െ

ചെമ്മേ ചെന്താമരകൾ നിറയും
 നല്ലൂരിപ്പാങ്കുടങ്ങൾ,
 തേന്മാനോപ്പം കൂടുകനിരയും
 ചേന്ന നാട്ടിൻപുറങ്ങൾ,
 സമ്മാനോരുപ്രതിമകളുടീ—
 രംഗമാമങ്കണങ്ങൾ—
 കാണാനില്ലീവിധമഴകു മ—
 റെങ്ങുമേ ഭൂമിതന്നിൽ.

വ

പുണ്യം ചേരും സുകൃതിവരരാം
 ഭൂസുരന്മാരുടേയോ
 മന്നിൽക്കീർത്തിച്ചുട വിതരിടും
 പണ്ഡിതന്മാരുടേയോ
 വിണ്ണോർസ്രീകൾക്കെളിമ പുലരി
 പിച്ചു പെണ്ണുങ്ങളേയോ
 എണ്ണാവല്ലാത്തൊരു ഗുണഗണം
 വണ്ണനചെയ്തതാമോ?

ൻ

ചൊല്ലാവല്ലേ നൂപര, മലയാ—
 ഉത്തിലെക്കുൾവിചേരും
 നല്ലാർവഴുത്തിനു തികയുമ—
 സ്സൽഗുണശ്രേണി തെല്ലും;

എല്ലാമോത്താൽ കസുരശരസാ-
 ബ്രാജ്യസംരക്ഷണത്തെ-
 ചില്ലീവില്ലിൻകുളിയിലവർതാൻ
 നിവൃത്തിക്കുന്നു നിത്യം.

൧൦

ലാവണ്യശ്രീ തികയുമവർത-
 നംഗഭംഗിഷ തുലും
 ഭൂവിൽ ചൊല്ലാനവരുടെ നിരാ-
 ലസ്യസാരസ്യമൊന്നേ;
 തേജസ്സിന്നൊത്തകമലരിനും
 സദചികാസം കലർന്നി-
 ട്ടേവം കാഞ്ചാനബലകളയേ
 മരൊരാളേടത്തുമില്ല.

൧൧

ധർമ്മക്ഷേത്രം വരമതു മഹാൻ
 'ശങ്കരൻ'തൊട്ടു ഭൂമൗ
 വന്മാമാരും തടവിന യതി-
 ശ്രേഷ്ഠരെപ്പൊറ ദേശം;
 ചെമ്മേ കൂപ്പിടണമതു മന-
 സ്സാലേ റീ; കേരളത്തെ-
 കാഞ്ചാൻ സാധിച്ചതുമാര മഹാ-
 ഭാഗ്യമെന്നോത്തിടേണം.

5. പാരിസ്സം

I

നല്ലരിജ്ജാരലക്ഷ്മി

വാണീടം തലസ്ഥാനം,

ചൊല്ലെറും വാണീദേവി-

തന്നുടെ ലീലാരംഗം,

സാരസ്യസൗന്ദര്യങ്ങൾ-

കൈനമേ വിളനിലം,

പാരിസ്സം, തവ കീർത്തി-

യെങ്ങനെ വാഴേണ്ടു ഞാൻ?

II

ഇന്നു നിൻതെരുവുക-

ലോരോരോ ശിലകളും

മന്നിടം കുളപ്പിച്ചു

കീർത്തിയെച്ചൊല്ലീടുന്നു;

വേദങ്ങളാകാരത്തി-

ലെന്നപോൽ, നിൻനാമത്തി-

ലൈറോപുചരിത്രം-

ഉച്ചൈഃശ്വര്യം ലയിക്കുന്നു.

പണ്ടു നീ സർവ്വദൃഷ്ട-

ശക്തിയോടൊന്നിച്ചു

വേണ്ടുപോലടർചെയ്തു

പാരിടം ജയിച്ചപ്പോൾ¹

“വൃതാസം മനുഷ്യനി,-

ല്ലെല്ലാക്കും സ്വാതന്ത്ര്യംതാ-

നത്യാവശ്യക”മെന്നാൽ

പ്രൗഢീയിലുദ്ഘോഷിച്ചു

(1) പരന്തീസ്സുകലാപകാലത്തു സേപച്ഛാധികാരം നടത്തിവന്ന രാജാക്കന്മാർ എല്ലാവരും ഒത്തുചേർന്ന് പാരിസ്സിനോടു യുദ്ധം ചെയ്തതിൽ പരന്തീസ്സുകാരി ജയിച്ചതിനെപ്പറ്റിയൊണ് പാദത്തിരികണമു്.

സത്യഗാമതാനിനം
സർവ്വത്ര മുഴങ്ങുന്ന-
തിലരയികൽ പാഞ്ച-
ജന്യസദ്ധപനിപോലെ!

അക്ഷരക്ഷേത്രത്തിൽ,
നീ ജഗൽക്ഷേമത്തിനു
സദ്ഗുരോ, പ്രഖ്യാപനം-
ചെങ്ങോരാഗ്നിതാവകൃം

‘സമത്വം’, ‘സ്വാതന്ത്ര്യം’, ‘സൗ-
ഭാഗ്യമെന്നിവ മൂന്നു
വിശിഷ്ടധർമ്മ മന്ത്ര-
കളെന്നുള്ളും കൊടുത്തല്ലോ.

“ജീവിപ്പിൻ സ്വാതന്ത്ര്യം-
യല്ലെങ്കിൽ മരിക്കുവാൻ
നല്ലതീ. ലോകത്തിൽ”-
ഓലെന്ന നിൻമുദ്രാവകൃം

(2) Liberty, Equality, Fraternity—The three mottos of the French Revolution.

(3) Live Free or die എന്ന പ്രഖ്യാപനത്തെ രാഷ്ട്രീയമായി.

സേപശ്ശാധികാരമത്ത -
 രാകിയ രാജാക്കൾക്കു
 വാച്ചോരു ഭീതിയിനം
 നല്ലന്ന നിസ്സംശയം.

III

അന്നു നി ദൃഷ്ടുളുതപ -
 ദൈത്യശക്തിയോടോടു
 നിന്നപ്പോൾ നിനക്കെന്തു
 വിക്രമം സാധിച്ചില്ല?
 അന്നു നിൻമണശൂര -
 ന്നാരായ ഭടന്മാർക്കു
 കുന്നമാഴിയും കാട്ട -
 മൊന്നുപോൽ തുണപ്രായം;

അന്നു വൻഗുപവീരർ
 നിന്നടയടിച്ചാന്നാർ;
 മൂന്നു ലോകവും നിന -
 ക്കൊന്നുപോലധീനംതാൻ.

ആ മന്ത്രം മാന നിൻ -
 സേനാനി 4 മഹോന്മത്തൻ
 ഭൂമിക്കു നാമനെന്ന
 ഭാവത്താൽ ഞെളിഞ്ഞപ്പോൾ

---

(4) നെപ്പോളിയൻ ചക്രവർത്തിയുടെ കഥയെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു.

സൂര്യനോടടുത്തോരു
 ശുദ്ധത്തിൻ കഥപോലെ,
 വീര്യമറയോഗതി
 നിശ്ചയം പ്രാപിച്ചല്ലോ.

“ജീവിപ്പിൻ സ്വതന്ത്രരാ”-
 യെന്ന നിൻസന്ദേശംതാൻ
 ജീവിച്ചു മന്ത്രമിന്നും
 പ്രാബല്യം നേടിടവാൻ.

IV

പ്രാവേമേരം ചേൻ
 സേനാനിമാരാൽപ്പോലെ,
 ശോഭനകവികൂടാൽ,
 പണ്ഡിതഗണത്താലും,

ധന്യയാം ഭവതിത-
 നേകജ്ഞാത്രാധിപത്യം
 മന്നിടത്തിങ്കിൽ സർവ്വ-
 സമ്മതമത്രേ ഏതും.

ആരുതാൻ ചാരിസ്സിന്റെ
 മേന്മയിന്നറിവില?
 ആരതിൻ നവജ്ഞാന-
 ഗന്ധമാസ്പദിപ്പില?

മോഹമാം കാരാടിച്ചു,
വിദ്യയാം സ്നേഹം വരാറി
മൃഗവിശ്വാസധൂമം -
കൊണ്ടു കാണാതെയായു

ജ്ഞാനമാം മണിദീപം
നീതാനേ തെളിച്ചുനൂ
നൂനമീലോകോദ്ഗതി -
ക്കുള്ള കൈവിളിക്കാക്കി

ജന്മനവസംരംഭത്തിൽ -
നിന്നു പൊങ്ങിയ വാണി
മാനുഷോൽക്കർഷത്തിന്റെ
നാനന്ദയായിത്തീൻ.

V

പാൽക്കടലിങ്കൽനിന്നു
പത്മയെന്നതുപോലെ,
പാരിസ്തേ, നിന്നിൽനിന്നു
സംജാതം രസമെല്ലാം;

---

(5) ഇവിടെ Enlightenment എന്നു പറഞ്ഞുവരുന്ന വാർദ്ധക്യം, റൂസ്സോ, കൊൺഡോർസേ മുതലായവരുടെ കാലത്തേയും അദ്ദേഹം ശാസ്ത്രീയവിജ്ഞാനത്തിനു ചെയ്തിട്ടുള്ള പരിശ്രമത്തേയും പറ്റി അദ്ദേഹം പറഞ്ഞിരിക്കുന്നത്.

സാരസ്യവസ്ത്രം ചാത്തി,-
 ശൃംഗാരമണിമഞ്ച-
 മേരി നീ ലാളിത്യമാം
 വെൺകൊറക്കുട ചൂടി

വാഴ്ചവേ, ജയഗീതി-
 യാപ്പായി മുഴങ്ങു
 നാദത്താലുലകിടം
 മാറൊലിക്കൊണ്ടീടുന്നു.

വൈദ്യുതദീപാവലി-
 ശോഭാഭ്രഷ്ടയാടും,
 സാദരം 'സിനി'മായ
 നീലാശുധാരത്തോടും,

വാനമാം മേൽക്കൂട്ടിക്കു
 കീഴെയായ് വിരിച്ചുള്ള
 കോമളമണിമെത്ത...
 യേരി നീ നിശതോദം

വാസകസമുജ്ജ്വലായ
 നായികയെന്നപോലെ
 ഭാസ്യരേ, തരുണകു
 സൽകൃതിചെയ്യുന്നുപോൽ.

നന്മദിരാസപാദനം .

മൂലമായ്ക്കളിക്കുന്ന

കണ്ണനകൊണ്ടു സർവ്വ-

ശ്രംഗാരവ്യാഖ്യാഭേദം

അനപഥം സൂത്രഭാഷ്യം..

വൃത്യാസത്തോടു കാട്ടും

നിന്നുടെ മന്ദസ്തിത-

മാരുതാൻ മറന്നിടം?

കന്യകയല്ല, ഹന്ത

നല്ലപ്പൂക്കളെപ്പിന്നിയല്ല,

നിന്നെയും നവവധു-

തന്നെ നീ സകലകുടും!

നല്ലരിഷ്ണാരലക്ഷ്മി

വാണിടം തലസ്ഥാനം,

ചൊല്ലേറ്റും വാണീഭവി-

തന്നുടെ ലീലാരംഗം,

സാരസ്യസൗന്ദര്യങ്ങൾ-

ക്കെന്നുമേ വിളിനിലം—

പാമിസ്സേ! തവ കീർത്തി-

യെങ്ങനെ വാഴ്ത്തേണ്ടു ഞാൻ?

6. സ്റ്റേയിനിൽ

1

നിശ്ശബ്ദമായിത്തീൻ

ഭേല,മല്ലുകയറൊ-

രഗിപദ്യം, പക്ഷ-

മൊടിഞ്ഞ ഗുഡ്രോഷൻ,

സൈനികനിരവിട്ട

നായക,നിവചോല

ഘോഷം, നിനക്കൊരു കീർത്തി

പൂർണ്ണശക്തിയാൽമാത്രം.

ഭൂലോകം പക്ഷേന്താരു

നിന്നുടെ മാഹാത്മ്യമി-

ക്കാലത്തു പുരാവൃത്ത-

മൊന്നുതാനായിത്തീൻ.

II

സാഗരകാഞ്ചിയാല

സാഗ്രാജ്യമതിൽ മൂന്നും

സാർവ്വഭൗമതപമോടു

വാണു നീ ചിരകാലം;

നിൻകരപരാക്രമ-

നന്ദികേശപരന്തന്റെ

വൻക്രീഡസ്തുതകന്ന

വാടിയായ് നിമ്നീച്ചുപോൽ,

ധീരനാം കൊച്ചവസ്ത്രി-

ന്നുനതതപശ്ശുക്തി

ഭൂരവേ പരന്നുള്ള

നൃതനഭ്രവണ്ഡത്തെ.

ഉഷക്കുഴം കടൽ കോവി-

ച്ചാക്രമിപ്പതുപോലെ,

തൂക്കികൾ പരിഷ്കാര-

ധപസനംചെർക്കുറപ്പോൾ,

നിൻബലമെന്നതന്നേ
 യുറോപ്പിൻ രക്ഷയ്ക്കായി -
 കന്യശമരദമു
 വർച്ചതംപോലേ നിന്നു.

പുഷ്പാഭിമാനമായോ -
 രഗനിജപാലയാൽ ബോണ -
 പ്ലാട്ടിന്റെ സേനാബലം -
 പോലും നീ നശിപ്പിച്ചു;

മുക്കുണ്ണൻതിരുവടി
 തൻഫാലനേത്രംകൊണ്ടു
 മുമ്പരം നിമേഷത്താൽ
 സ്മാകീയപോലെ.

III

ആ മേന്മയിന്നെങ്ങാണു?
 കോയു നീ നടിച്ചുള്ളൊ -
 രാ മഹാസാമ്രാജ്യവു -
 ചെങ്ങു പോയ് മറഞ്ഞിപ്പോയോ?

ലോകത്തിൻ ഗതിയായൊ -
 രാ പ്രവാഹത്തിൽ പൊങ്ങും
 പോളകളത്രേ രാജ -
 ശക്തിയുമെശപയ്യും.

ഇന്നു സമ്രാജ്യമെങ്കോൽ
 പിടിക്കും കൈകളത്രേ
 മണ്ണു വാരുവാൻ നാളെ -
 യീശപരന്നെടുക്കുന്നു.

ഇന്നു നീ ദാസ്യവൃത്തി -
 യേറുള്ളു കലീനപോൽ
 വിന്നയായടിമത്ത -
 മാസപദിച്ചിരിക്കുന്നു.

സേപപ്ലാധികാരശക്തി
 ദുർമ്മദന്തംചെയ്തു
 സ്വപ്നം, ബലമരദ
 വീണ നിൻതിരുമാറിൽ.

ലോകമാം തറവാട്ടിൽ
 നീ ബഹിഷ്കൃതപുത്രീ;
 സ്വാഗതം നിനക്കില്ല -
 ധൈര്യം നി ചെന്നെന്നാലും.

IV

ആരു നിൻമഹിമയെ
 വാഴ്ന്നതിപ്പോൾ? നിന്റെ
 പേരുകേട്ടുള്ള കാവ്യ -
 കൃത്തുകളെങ്ങായ്ത്തീൻ?

ഹന്ത! 'സെർ വാൻസ്സി'ന്റെ
 പുണ്യരാജ്യത്തിൽ പാര-
 തന്ത്ര്യമാം മുതിക്കുള്ള
 ഓരോന്നിതമേയുള്ളു.

വിദ്യയും കലകളും
 പാണ്ഡിത്യമിവയെല്ലാം-
 മിഥുരയിങ്കലുണ്ടോ
 ഓസുമാൻവരേതും?

Vigo, }
 Dec. 1925 }

7. പരാജയഗാനം

ആരുമേ വാഴുന്നതില്ലിഹ ജീവിത-
പ്പോരിൽ പരാജിതരായവരെ;

ചിത്രകാരന്മാർ വരപ്പിലവരുടെ
ചിത്രങ്ങൾ; വിഗ്രഹം നിർമ്മിപ്പില.

സൽക്കവീരന്മാർ സൂതിപ്പതും, കാവ്യങ്ങൾ
ഉൾക്കൊണ്ട ഫഷ്ണ നിർമ്മിപ്പതും,

ഗായകന്മാർ സദാ പാടുന്നതും, ജയ-
ശ്രീയുടെ കീർത്തികൾമാത്രമല്ലോ.

II

പാടുക നമ്മൾ, പരാജയലക്ഷിതൻ
 കേടകുന്നള്ള ഗുണഗണങ്ങൾ;
 വാഴുക, ജീവിതയുദ്ധത്തിൽ തോറ്റോരാം
 മന്ത്രിയെപ്പോലും വൻമനോമഹത്വം;
 നിഷ്ഠാമകമ്ബത്തെയോപ്പുവർ നോക്കുമോ
 തോൽപ്പലും നേടലും ഭിന്നങ്ങളായ്?

III

ഏറ്റുപൊതുവാൻ ബുദ്ധിയില്ലാത്തുള്ള
 കൂറ്റനും പോരുന്ന കാഴ്ചമല്ലോ;
 തോൽവിയിൽ പിന്നോഴിഞ്ഞിടവാനുള്ളൊരു
 ധൈര്യമേ പൂർണ്ണധൈര്യമാവൂ.
 ബുദ്ധിമീനന്മാർ വരിക്കട്ടെ മൃത്യുവെ
 നിത്യം പുകൾത്തുന്ന യുദ്ധവീര്യം.
 പാഴായ് നരബലിചെയ്തു നേടും ജയം
 പാഴേ നല്ലതായ് കാണുകയുള്ളൂ.

IV

ലോകശങ്കത്തിൻ ചക്രങ്ങൾ മേലേറി
 ചാകാതെ ചത്തരഞ്ഞുള്ള ജനം

തങ്ങൾതൻ ജീവിതം പശ്ചാത്താൻ മാറുന്നു
ഭംഗങ്ങൾ ലോകത്തിൻ മുൻഗതിക്കാത്.
സാധുക്കളായവർ തോല്ക്കുകയോ, കാണികൾ
ഗവ്വീഷ്വരായ് ജയം നേടിനില്ക്കും.

V

ഉമ്പർക്കോൻതൻ പെരുമ്പ്രിയമി ഭാവികയോ,
വമ്പഴം സൗധത്തിൽ പാക്കുകയോ,
ഒമ്മദാഹംകാരമുളളിൽ സംധൂകൾ-
തൻമുഖ്യി നുത്തങ്ങൾ വെക്കുകയോ,
അന്തസ്സം മേനിയും ചേരും പദവിയിൽ
ചന്തത്തിൽ കേമനായ് വാഴുകയോ,
ജീവിതയുദ്ധത്തിൽ നേടും ജയത്തിന്റെ
ശോഭനമാകുന്ന ലക്ഷണങ്ങൾ?

VI

മാനവും നേരും തുജിച്ചും തൻപെരുമ്പ-
മാനി വരിച്ചും ധനം നേടുവോർ,
ദൃഷ്ടഭസേവയാൽ സാധുജനങ്ങളെ-
യെപ്പോഴും മദ്ദിച്ചു വാഴുന്നവർ,
ബലിയും ദേഹവും പാഴായ് വിലയ്ക്കേകി-
യുദ്ധഭാവം നടിച്ചിടുന്നോർ—

അനപഥമീ വകക്കാരുടെ മേന്മകൾ -

തന്നെയോ ജീവിതയുദ്ധജയം?

എങ്കിൽ ഞാൻ വാഴുക, തോൽവിതൻ നല്ലൊരു
മംഗളഗാനങ്ങളെല്ലാടവും.

VII

വാടക നമ്മൾ, പരാജയലക്ഷ്മിതൻ
കേടകനുള്ള ഗുണഗണങ്ങൾ.

ഗാഢാനരാഗമറിയാത്ത പെണ്ണിന്റെ
വാടുന്ന സെന്റർമോട്ടോർകൾക്കും

ഉള്ളിലെച്ചിന്ത പുറത്തു വരാതുള്ള
നല്ല കവീറ്റന്റെ കാവ്യത്തിനും

നിശ്ശബ്ദനായ്ത്തീൻ ഗായകൻതന്നുടെ
നിശ്ശബ്ദമോഹനഗാനത്തിനും

മറ്റു പരാജിതരായുള്ള സർപ്പക്കും
കുറമറ്റനപഥം കൂട്ടുക ഞാൻ.

Srinagar.)
April 1928)

8. മഹാമാന്യൻ

ധർമ്മിഷ്ഠൻതന്നെ നീ, ലൗകികമായുള്ള
കർമ്മതലേതും പിഴച്ചതില്ല.

വഞ്ചിച്ചതില്ല തെല്ലാരെയും സമ്പത്തു
സഞ്ചയിച്ചില്ല നീ ദ്രോഹത്തിനാൽ:

മര്യാദയെന്നതിൽ വിശ്വസിച്ചത്രേ നീ
നിര്യാണമാർന്നിതു മാനുനായി:

പാരം ചുങ്കക്കൂടുന്നു നിന്നെ മഹാലോകർ;
സ്വാരകം തീക്ഷ്ണവാൻ ക്ലേശിക്കുന്നു.

ഈരുമൊരു ദോഷമേതും പാവതി,-
ല്ലാരുനെന്നെല്ലാരും പൊഷിക്കുന്നു!

കഷ്ടമീ ലോകമറിഞ്ഞതില്ലേതും നിൻ -
 സൂക്ഷ്മസ്വഭാവം മനസ്ഥിതിയും;
 പ്രേമധീയിൽ നീ വാണു, നിന്നുടെ വാസ്തവം
 മൂടിപ്പൊതിഞ്ഞല്ലോ വെച്ചിരുന്നു.

ഭീരു നീ, വാസ്തവം ചൊല്ലട്ടെ, നേരിനാൽ
 നേരിട്ടു പോരാടിനിന്നതില്ല.

പാതകിമാരോടെതിർത്തില്ലേതും നീ;
 ഭീതനാൽ കൈകൂപ്പി മുന്നിൽ നിന്നു.

ദുഷ്ടമുചാരികൾ തന്നുടെ ശക്തിയെ -
 ഭരിക്കിക്കാനായ് മുതിർന്നതില്ല;
 തെറ്റുകൾ തീർത്തുമോ നന്മയെപ്പാലിക്കാൻ
 ചെറുമൊരുമ്പെട്ടിറങ്ങിയില്ല.

സ്ഥാനം സ്ഥിതി ശക്തിയെന്തിവയ്ക്കുന്നുമേ
 ഏനം വഴങ്ങിത്താൻ വാണിരുന്നു.

താഴ്ന്നു നീ സ്വാഗതംചെയ്തിതു
 ശ്രീമതപം ചേർന്നൊരു ദുഷ്ടനത്തെ;
 നിശ്ശബ്ദനായ് നിന്നിതനൂയം കാക്കുവേ
 സ്വപ്നദുഷ്ടവിതവാളൊരുകൾ!

നീ മഹാമാന്യനെന്ന് പ്ലാക്കം വാഴ്ത്തിട്ടെടുത്താമറിയുന്ന നിൻസൂക്ഷ്മതപം.

ഭീരു നീ ജീവിതയുദ്ധത്തിൽനിന്നാഹോ
മാറി,യൊളിച്ചുപ്ലോ വാണിരുന്നു.

